

**T.C.
AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**CELÂL MUHİBBÎ MEVLİDİ: TUHFETÜ'L-HAKÎR
(İNCELEME-TENKİTLİ METİN-DİZİN)**

Bestami BİLGE

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**KIRŞEHİR
MART 2014**

T.C.
AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**CELÂL MUHİBBÎ MEVLİDİ: TUHFETÜ'L-HAKÎR
(İNCELEME-TENKİTLİ METİN-DİZİN)**

**MEVLİD OF CELÂL MUHİBBÎ: TUHFETÜ'L-HAKÎR
(EXAMINATION-CRITICAL TEXT-INDEX)**

Bestami BİLGE

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
Yard. Doç. Dr. Ahmet DOĞAN**

**KIRŞEHİR
MART 2014**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu çalışma jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Ahmet DOĞAN

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Murat TUĞLUCA

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

12.03/2014

(İmza Yeri)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Enstitü Müdürü

ÖZET

Türk Edebiyatında mesnevi nazım şekliyle kaleme alınmış mevlid türü eserlerin sayısı oldukça fazladır. Türk sanatkarların Hz. Peygambere duyduğu büyük sevginin bir neticesi olarak kaleme alınan mevlid türündeki mesnevilerin en çok ilgi göreni Süleyman Çelebi'nin “Vesîletü'n-necat” isimli mevlididir.

Türk edebiyatında Süleyman Çelebi'nin mevlidi kadar itibar görmemiş de olsa daha yüzlerce mevlid olduğu bilinmektedir. Bunlardan biri de Celâl Muhibbî'nin “Tuhfetü'l-hakîr”idir. Celâl Muhibbî tarafından on beşinci yüzyılın ortalarında, müstakil bir eser halinde yazıldığı bilinen bu mevlidin bugün için bilinen dört nüshası bulunmaktadır.

Celâl Muhibbî Mevlidi adını taşıyan bu çalışmada öncelikli olarak eserin sağlam bir metninin ortaya konulması hedeflenmiştir. Çalışmamız genel itibariyle “inceleme, tenkitli metin ve dizin”den oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk edebiyatı, Mesnevi, Mevlid, Celâl Muhibbî, Tuhfetü'l-hakîr.

SUMMARY

In Turkish Literature, there are a large number of mevlid types written in verse. The most charming Mathnawi of Mevlid types written by the Turkish artists as a result of the great love for The Prophet is Suleyman Celebi's mevlid named "Vesiletün-necat".

It is known that there are hundreds of mevlid in Turkish Literature although not respected as much as Suleyman Celebi's mevlid did. One of these is Celal Muhibbi's Tuhfetü'l-hakîr. There are four edition known of the mevlid which is known to be written by Celal Muhibbi as a seperate work in the middle of the 15th century.

In Celal Muhibbi's Mevlid, displaying a good text of the work is primarily intended. Our work is generally consisted of "analysis, critique text and index".

Key Words: Turkish Literature, Mathnawi, Mevlid, Celal Muhibbi, Tuhfetü'l-hakîr.

ÖN SÖZ

Doğma, doğum yeri ve zamanı anlamına gelen Mevlid, edebiyatta Hz. Muhammed'in -doğumu ağırlıklı olmak üzere- hayatını anlatan eserler için kullanılır. Türk edebiyatında çoğunlukla mesnevi nazım şekliyle yazılmış olan mevlid türünün en güzel örneği şüphesiz Süleyman Çelebi'nin "Vesiletü'n-necât" ismini vermiş olduğu eseridir. Türk edebiyatında eşsiz bir yere sahip olan bu eser o kadar çok sevilmiş, halk arasında o kadar çok yayılmıştır ki artık mevlid denildiğinde bir "tür" adından ziyade Süleyman Çelebi'nin mevlidi anlaşılır olmuştur. Hemen her mübarek gün ve gecede okunması neredeyse bir gelenek halini alan bu mevlidin yayılması sadece okunmasıyla sınırlı kalmamıştır. Süleyman Çelebi'nin mevlidi pek çok kez istinsah edilmiş, farklı dillere çevrilmiş, başka mevlidlerin yazılmasında etkili olmuştur.

Türk edebiyatında, Süleyman Çelebi'nin mevlidi kadar itibar görmemiş de olsalar daha yüzlerce mevlidin olduğu bilinmektedir. Yazılan bu mevlidler zaman zaman birbirlerine eklenmiş bazen de çok beğenilen kısımlarıyla -isim zikredilmeksizin- Süleyman Çelebi'nin mevlidine girerek "Vesiletün'n-necât"ın şöhretinin daha da artmasına sebep olmuşlardır. Öyle ki eldeki "Vesiletü'n-necât"a nerelerden hangi parçaların eklenildiği bir muamma halini almıştır. Bunun tespit edilebilmesi ise ancak elde edilen diğer mevlid metinlerinin neşredilmesiyle sağlanacaktır.

Bu meyanda şimdiye kadar değerli bilim adamlarımızca pek çok mevlid metni ortaya konulmuştur. Bu çalışmaların en sonuncusu, en kapsamlısı şüphesiz Mehmet Fatih Köksal'ın "Mevlidnâme" adlı eseridir. Bu eser bize böyle bir

çalışmaya adım atma konusunda yol göstermiştir. Elimizde bu kadar titiz bir çalışmanın ürünü olan bir eserin olması bize hem ilham hem de cesaret vermiştir. Eserde mevlid konusunda çalışmalar yapacaklar için yol gösterilmiş, mevlid alanında daha önce yapılan çalışmalardaki hatalar düzeltilmiş, birçok mevlid metni neşredilmiş böylece ilim dünyasına çok değerli katkılar sunulmuştur. Ancak bu kadar mevlid metni neşr edilmesine rağmen tozlu raflarda hala gün yüzüne çıkmayı bekleyen ata yadigârı başka mevlidler de bulunmaktadır. Bunlardan biri de bu çalışmanın konusunu teşkil eden Celâl Muhibbî'nin “Tuhfetü'l-hakîr”idir.

Çalışmamıza konu olan Celâl Muhibbî'nin “Tuhfetü'l-hakîr'i” 1437/38 yılında kaleme alınmış 1786 beyitlik uzun bir mevliddir. Eser Ahmedî ve Süleymân Çelebi mevlidinden sonra yazılan Arif'in “Mevlid”i aynı yıl yazılmıştır.

Vasfi Mahir Kocatürk, Süleyman Çelebi'nin mevlidi olan Vesiletü'n-necât düzeyinde olmasa da değerli bir eser olarak değerlendirdiği Celâl Muhibbî mevlidinin, pek çok yazma nüshasının olduğunun belirtir fakat bunlar hakkında ayrıntılı bir bilgi vermez. Bu sebeple çalışmamızda bugün için bilinen dört nüsha esas alınmıştır. Çalışmamızın esasını oluşturan dört nüshadan biri, Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal hocamızın şahsî kütüphanesinde bulunmaktadır. Diğer nüshalar İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Laleli bölümü ve Milli Kütüphane nüshasıdır. Ayrıca çalışmamıza başlamadan önce bilmediğimiz, çalışmamızın sonuna yaklaşırken tespit ettiğimiz Cumhuriyet Üniversitesi nüshası tenkitli metnimizi kurarken yararlandığımız bir diğer nüsha olmuştur.

Çalışmamız, “Giriş” ve üç ana bölümden oluşmuştur. Giriş kısmında mevlid adı, Türk edebiyatında mevlidler, bilinen Türkçe mevlidler hakkında

değerlendirmeler yapılmıştır, bilinen Türkçe mevlidler kronolojik sıraya göre tablo içinde verilmiştir.

Birinci bölümde Celâl Muhibbî, hayatı, edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde eserin adı, müellifi, yazılış tarihi, beyit sayısı şekil özellikleri nazım şekli ve tertip özellikleri, vezin ve kafiye, dil ve üslup özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca eserin muhteva özelliklerine değinilmiş, eserdeki olaylar bölümlere ayrılarak özetlenmiştir. Daha sonra eserin Süleyman Çelebi'nin eseriyle karşılaştırılması yapılmıştır.

Mevlid'in metnine ayrılan üçüncü bölümde öncelikle metnin kuruluşunda izlenen yöntem ve transkripsiyon sistemi hakkında bilgi verilmiştir. Elimizde bulunan nüshaların özelliklerine göre değerlendirilmesinin ardından tenkitli metin ortaya konulmuştur. Son kısımda "özel isimler dizini" ve "arkaik kelimeler dizini" oluşturulmuştur.

Çalışmam esnasında büyük bir sabır örneği göstererek bana yol gösteren aynı zamanda danışmanım olan çok değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Ahmet Doğan'a, üzerimde çok büyük emeği olan ve nüsha tespitlerinde, nüshalara ulaşmamda yardımlarını esirgemeyen çok kıymetli hocam Prof. Dr. M. Fatih Köksal'a, yine yardımlarından dolayı vefakâr arkadaşım Burcu Karakaya'ya ve son olarak manevi desteğini hep arkamda hissettiğim sevgili eşim Tuğba Bilge'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Bestami BİLGE
Kırşehir, 2014

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖN SÖZ.....	III
KISALTMALAR.....	IX

GİRİŞ

MEVLİD ADI, TÜRK EDEBİYATINDA MEVLİD VE BİLİNER TÜRKÇE MEVLİDLER

1. Mevlid Adı.....	1
2. Türk Edebiyatında Mevlidler.....	2
3. Bilinen Türkçe Mevlidler.....	5

I. BÖLÜM

CELÂL MUHİBBÎ'NİN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ VE ESERİ

1.1. Hayatı.....	10
1.2. Edebî Kişiliği.....	12
1.3. Eseri.....	14

II. BÖLÜM

MUHİBBÎ MEVLİD'İ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Eserin Tanıtılması	
2.1.1. Eserin Adı.....	14
2.1.2. Yazılış Sebebi.....	15
2.1.3. Yazılış Tarihi.....	16
2.1.4. Beyit Sayısı.....	16
2.2. Şekil Özellikleri	
2.2.1. Nazım Şekli ve Tertip Özellikleri.....	17
2.2.2. Vezin.....	19
2.2.3. Kafîye.....	21
2.2.4. Dil ve Üslup Özellikleri.....	23
2.3. Muhteva Özellikleri.....	26
2.4. Celâl Muhibbî Mevlidi İle Vesiletü'n-Necât'ın Karşılaştırılması.....	29

III. BÖLÜM

METİN

3.1. Mevlid Nüshalarının Değerlendirilmesi.....	31
3.2. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem.....	38
3.3. Metin.....	41

3.4. Sonuç.....	279
ÖZEL İSİMLER DİZİNİ.....	282
ARKAİK KELİMELER DİZİNİ.....	289
KAYNAKÇA.....	298
EKLER.....	300
ÖZ GEÇMİŞ.....	304

KISALTMALAR

AÜ	: Atatürk Üniversitesi
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
DTCF	: Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
EAT	: Eski Anadolu Türkçesi
H.	: Hicri
Hz.	: Hazret-i
Hzl.	: Hazırlayan
Ktp.	: Kütüphane
M.	: Miladi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Mec.	: Mecmua
Nu.	: Numara
Ö.	: Ölüm
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDAY	: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	: Türk Dil Kurumu

TS	: Tarama Sözlüğü
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vd.	: ve diğlerleri
vr.	: Varak
vs.	: ve saire
Yay.	: Yayınları
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

MEVLİD ADI, TÜRK EDEBİYATINDA MEVLİD VE BİLİNEN

TÜRKÇE MEVLİDLER

1. Mevlid Adı

Mevlid kelimesi Arapça “v, l, d” kökünden gelip mimli mastar olarak “doğma, vilâdet, doğurma”, mef’il bâbında ism-i zaman veya ism-i mekân olarak “doğum zamanı” veya “doğum yeri” ve “birinin doğum günü” anlamlarına gelir (Köksal 2011: 20).

Bir kimsenin, bilhassa Hz. Muhammed’in doğum günü vesilesiyle düzenlenen anma merasimi de zamanla “mevlid” olarak anılmaya başlanmıştır. Mevlid aynı zamanda “hey’et ilmi”nde bir çocuk doğduğu zaman yıldızların bulunduğu durum, anlamındadır. Arapçada “mevlid” kelimesi, “doğum” veya ölüm yıl dönümü, bir hastalıktan kurtulma, bir seyahatten dönüş vb.” anlamlarda da kullanılmıştır (Ateş 1954: 2).

Literatürde terim olarak Hazret-i Muhammed’in doğum zamanı için mevlid, Hazret-i İsa’nın doğum zamanı içinse aynı kökten gelen “mîlâd” tabirinin kullanıldığını da ifade etmek gerekir (Köksal 2011: 10).

Türkçe’de ise “mevlid” Hz. Muhammed’in doğumu, bu doğum münasebetiyle yapılan muhtelif törenler ve hassaten de Süleyman Çelebi’nin Vesiletü’n-necât adlı eseri için kullanılmış ve kullanılmaktadır. Öyle ki aslında bir nazım şeklinin adı olan “mesnevî” Mevlânâ Celâleddin Rûmî’nin ünlü eserinin özel adı olarak halk arasında nasıl yaygınlaşmışsa, Türk-İslâm edebiyatında bir tür adı olan “mevlid” de Süleyman Çelebi’nin eseriyle öylece özdeşleşmiştir (Köksal 2011: 20).

Mevlid isminin Anadolu’da düğünlerde, cenaze evlerinde, doğumlarda vb. zamanlarda yapılan dinî törenler için de kullanıldığı görülmektedir. Bu törenlerde Kur’an-ı Kerim tilâvetinden sonra Süleyman Çelebi’nin “mevlid”i, aralarda dualar da edilmek suretiyle okunmaktadır. Bu yörede düğünler ya oyunlarla ya da “mevlid”le yapılır. Bu törenlerde Süleyman Çelebi’nin eserinden bazı kısımlar -baştan Hz. Peygamber’in doğumuna kadar olan bölüm- okunmaktadır.

Mevlid kelimesi Türkçe’de halk arasında “mevlüd” şekliyle de kullanılmaktadır. Mevlüd şeklinin (v) tesiri ile olan bir yuvarlaklaşma neticesinde husûle gelmiş bulunması muhtemeldir. Fakat Türkçe metinlerin ekserisinde de mevlüd şeklinde kaydedilmiş bulunan kelimenin doğru telâffuzu mevlid olmalıdır. Çünkü Arapça’da mevlüd “doğmuş, çocuk” mânalarına gelir (Pekolcay 1967: 150).

“Mevlûd” kelimesinin “doğan çocuk”; “lâm”ın kesriyle yazılan “mevlid”in ise “doğmak” ve “mahall-i vilâdet” demek olduğu kaydedilmektedir. Ne var ki, konuya metinlerin diliyle baktığımızda “mevlûd” imlasının istisnâî olarak kullanılmadığı hatta tam tersine “mevlûd”un “mevlid”e göre daha çok tercih edildiği görülmektedir (Köksal 2011: 21).

2. Türk Edebiyatında Mevlid

Mevlid’lerde esas olarak Hz. Muhammed’in doğumunu anlatılmaktadır. Bu doğum olayı anlatılmadan önce, nübüvvet nurunun yaratılışı, bu nurun Hz. Âdem’den başlayıp diğer peygamberleri de dolaşarak Hz. Abdullah’ın alınına gelişinden bahsedilmektedir. Daha sonra Hz. Amine’nin hamileliği, hamilelik sırasındaki önemli olayların meydana gelmesi, Hz. Peygamber’in doğumuyla birlikte

yeryüzünde meydana gelen mucizeler, Miraç hadisesi, Hz. Peygamber'in hayatının bazı dönemleri ve bu dönemlerdeki mucizeler hikâye edilmektedir.

Mevlid türü edebiyatımızda Hz. Peygamber sevgisini göstermesi açısından oldukça önemlidir. Gerek halkımız, gerekse şairlerimiz tarafından yüce peygamberimize karşı duyulan sonsuz sevgi ve saygı her fırsatta dile getirilmiş ve bu bağlamda pek çok eser kaleme alınmıştır. Peygamber efendimizin dünyayı teşrifini, âlemlere rahmet oluşunu büyük bir aşkla dile getiren 'mevlid'leri de bu grup içinde değerlendirmek mümkündür. Nitekim Türk edebiyatında 15. yüzyıldan bu yana yüzlerce 'mevlid'in yazıldığı görülmektedir.

Mevlid denince akla gelen ilk kişi şüphesiz Süleyman Çelebi'dir. Mesnevi denince hatıra nasıl Mevlana geliyorsa Türk kültür ve edebiyat tarihinde mevlid adı anıldığında akla Süleyman Çelebi gelmektedir (Ceyhan 2000: 89). On dördüncü asırda Erzurumlu Kadı Darîr'in Siretü'n-Nebî'sindeki bir manzume mevlid türünün öncülerinden sayılabilir (Ceyhan 2000: 9). Diğer mevlidler Süleyman Çelebi'nin etkisinden uzak kalamamışlardır. Latifi tezkiresinde (yazılışı: 953/1546) Süleyman Çelebi'den başka yüz mevlid kitabı gördüğünü söylemiştir (Mazıoğlu 1977: 31).

Mevlid edebi terimi hususi bir türün adı olması yanında edebiyatımızda Süleyman Çelebi'nin eseriyle özdeşleşmiştir (Eroğlu 2011: 15). Bu eser halk arasında oldukça sevilmiş, dilden dile dolaşmıştır. Ayrıca mübarek gün ve gecelerde, halk arasında önemli sayılan törenlerde okuna gelmiştir.

Mevlid türü Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde kaleme alınmıştır. Bilhassa Bursa bu açıdan önemli bir yere sahiptir. Bursa'da Süleyman Çelebi sayesinde birçok mevlid şairi yetişmiştir. Gerek 15. yüzyılda gerekse daha sonra Süleyman Çelebi gibi Emir Sultân'a bağlı ve Vesiletü'n-necât'ın yolunda giden dikkat çekici sayıda mevlid

şairi yetişmiştir. Böylelikle Bursa Emir Sultân dergâhı kısa zamanda bir mevlid muhiti konumuna gelmiştir (Eroğlu 2011: 16).

Mevlidlerle ilgili diğer bir husus da mevlidlerin hacmidir. Mevlidlerin ne kadar uzunlukta olması gerektiğine dair belli bir kıstas yoktur. Mevlidlerdeki beyit sayısının asgarî bir standardı olmadığı gibi bir üst sınırı da yoktur. Beyit sayısı 500'e kadar olanları "kısa mevlidler", 500-1000 beyit arasında olanları "orta uzunlukta mevlidler", daha hacimli olanları da kabaca "uzun mevlidler" olarak değerlendirmek mümkündür (Köksal 2011: 26).

Türk edebiyatında bilinen ilk mevlid metni, Ahmedî'nin İskender-nâme isimli eserindeki "Mevlid" başlıklı bölümdür. Âmil Çelebioğlu, Ahmedî'nin İskender-nâme'sindeki bu bölümün, bizzat Ahmedî tarafından 615 beyit olarak zikredilmesinden hareketle müstakil bir mesnevi olarak kabul edilmesini gerektiğini düşünür ve "bu mesnevinin vilâdet, mûcizat, hilye, hicret, gazavat ve vefat bölümleri ile Türk edebiyatında nev'inin Süleyman Çelebi'den önce ilk örneğini teşkil ettiğini (Çelebioğlu 1999: 117) söyler.

İsmail Ünver de İskender-nâme'deki mevlid bölümünün H. 810 / M. 1407 yılında Bursa'da yazıldığını belirttikten sonra Süleyman Çelebi'nin eseri ile Ahmedî'nin mevlidlerini karşılaştırır (Ünver 1977: 359).

Bu konuda nihai olarak Mehmet Fatih Köksal, Mevlid-Nâme adlı eserinde Türk edebiyatında yazılan ilk mevlidin Ahmedî'ye ait olduğu net bir şekilde ortaya koyar:

"Bahis konusu metin tamamen ayrı bir eser olarak kaleme alınmış ve sonradan -belki de müstensihler tarafından- İskender-nâme'ye monte edilmiş görünümü vermektedir. Bunun en sağlam delili eserin (mevlid kısmının) "hatime" (bitiş bölümü)

kabul etmemiz gereken son 16 beytidir. Ahmedî bu beyitlerde, ancak müstakil bir mesnevinin hatime bölümünde bulunabilecek olan “şairin kendi adını (mahlasını) zikretmesi”, “eserin yazıldığı yerin (Bursa) söylenmesi”, devrin padişahına övgü ve dua” gibi konuları işlemiştir. Burada, özellikle eserin beyit sayısının söylenmesine dikkat çekmek istiyoruz:

Nice dānedür disen bu ‘aḳd-i dūr

Altı yüz ü daḳı on biş dānedür

Bu beyitte, İskender-nâme'nin (İÜ Ktb. TY 921) toplam beyit sayısı 8874 iken 615 beyitten lâfzen söz edilmesi, Mevlid'in bağımsız bir eser olarak kaleme alındığını kuşkuya yer bırakmayacak derecede teyit eder mahiyettedir” (2011: 32).

3. Bilinen Türkçe Mevlidler

Edebiyatımızda bilinen Türkçe mevlidler, Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal'ın “Mevlid-Nâme” (2011: 57) isimli eserinde kendisinden önce yapılan çalışmaların titiz bir şekilde incelenmesiyle detaylı olarak ortaya konulmuştur. Köksal'ın vermiş olduğu bilgiler dâhilinde “Bilinen Türkçe Mevlidler” aşağıdaki tabloda görüldüğü şekildedir:

Sıra No	Mevlidin Yazıldığı Dönem	Müellif Adı	Müellifin Ölüm Tarihi	Eser Adı	Eserin Yazılış Tarihi
1	15. yy.	Ahmedî	Ö.1412	?	1407
2	15. yy.	Süleyman Çelebi	?	Vesiletü'n- necât	1409
3	15. yy.	Ârif	?	Mevlid	1437/38
4	15. yy.	Celâl Muhibbî	?	Tuhfetü'l-hakîr	1437/38
5	15. yy.	Kerîmî	?	İrşâd	1458
6	15. yy.	Gülşenî-i Saruhanî	?	Mevlid	Fatih Devri
7	15. yy.	Ahmed	?	Mevlid	1469

8	15. yy.	Hafî	?	Mevlid	1478
9	15. yy.	Hocaoğlu	?	Mevlid	1478
10	15. yy.	Sinanoğlu	?	Ümmidü'l-Miznibîn	1478
11	15. yy.	Cefâyî	?	Mevlidü'n-nebî	1484
12	15. yy.	Zaîf (Hacı Mustafaoğlu)	?	Mecma'u'l-envâr	1490
13	15. yy.	İpsalalı Ebu'l-Hayr	?	Mevlid	1491
14	15. yy.	Yahyâ b. Bahşî	?	Mevlid-i Nebî	?
15	15. yy.	Müridî(Aydınlı)	?	Mevlid-i Şerif	?
16	15. yy.	Hamdullah Hamdi	Ö. 1508	Mevlid-nâme (Ahmediyye)	1494
17	15. yy.	Keşfi-i Saruhanî	Ö. 1520?	Mevlûdü'n-nebî	1494
18	15. yy.	Mehmed b. Hamza Arab Vâiz	?	Mevlûdü'n-nebî	?
19	15. yy.	Sabâyî	?	Mevlûdü'n nebî	?
20	16. yy.	Lâmî Çelebi	Ö. 1532	Mevlûdü'r-resûl	?
21	16. yy.	Emîrî	Ö. 1535	Mevlûdü'n-nebî	?
22	16. yy.	Cismî	?	Mevlûdü'n-nebî	1511
23	16. yy.	Gulâmî	?	?	?
24	16. yy.	Zâtî	Ö. 1546	?	?
25	16. yy.	Derviş Mehmed Hevâyî	?	Mevlûdu Hayri'l-Enbiyâ	1533
26	16. yy.	Hamdî (Ayasofya Hatibi Hamdullah b. Hayreddin)	Ö. 1541	Mevlid	?
27	16. yy.	Cebrî	?	Mevlid-i Nebî	?
28	16. yy.	Abdî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
29	16. yy.	Selâmî Mustafâ (İznikli)	Ö. 1585	Mevlid	?
30	16. yy.	Visâlî Ali Çelebi	?	?	?
31	16. yy.	Şehîdî-i Edirnevî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
32	16. yy.	Murâdî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
33	16. yy.	Behiştî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
34	16. yy.	Hasan Bahrî (Karesili)	Ö. 1586	Mevlid	?
35	16. yy.	Şemseddin Sivasî	Ö. 1597	Mevlidü'n-nebî	1580
36	16. yy.	Şeyh Şaban-ı Velî (Taşköprülü)	Ö. 1568	?	?
37	17. yy.	Kuloğlu	?	?	?
38	17. yy.	Veysî Üveys b. Mehmed-i Alaşehrî	Ö. 1627	?	?
39	18. yy.	Keşfi-i Samakovî	?	?	?
40	18. yy.	Süleyman Nahîfi	Ö. 1738	Mevlûdü'n-nebî	?

41	18. yy.	Ahmed-i Mürşidî	Ö. 1761	Mevlid-i Nebî	?
42	18. yy.	Salâhî Abdullah-ı Uşşâkî	Ö. 1782	Manzûme-i Mevlid ve Mirâc-ı Nebî	?
43	18. yy.	Darendeli Bekâî	Ö. 1786	Mevlûdü'n-nebî	?
44	18. yy.	Necibî (Eşrefzâde Abdulkâdir)	Ö. 1788	?	?
45	18. yy.	Mehmed Hamdî Hüseyinî	Ö. 1758	?	?
46	18. yy.	Edîb (Lalî-zâde)	Ö. 1802	Mevlid	?
47	18. yy.	Selâmî Şeyh Mustafâ (İzmirli)	Ö. 1813	Mevlid-i Şerif	?
48	18. yy.	Âkif (Bursalı)	?	?	?
49	19. yy.	Hasan İlmî (Kozanlı)	?	Mevlûdü'n-nebî	1811
50	19. yy.	Mustafa Râgıb (Kitapçı)	Ö. 1857	Mevlid-i Nebî	?
51	19. yy.	Muhibbî (Yusufelili)	Ö. 1868	Mevlid-i Nebevî	?
52	19. yy.	İrşâdî	Ö. 1879	Mevlid	?
53	19. yy.	Tâhir Ağa	?	?	?
54	19. yy.	Osman Sirâceddîn (Erzurumlu)	?	Mevlid-i Şerif	?
55	19. yy.	Kâmî Şabân-ı Amidî	Ö. 1884	Mevlid-i Nebî	1863
56	19. yy.	Mehmet Sâlih Nihânî	?	Mevlid-i Şerif-i Nebevi	1891
57	19. yy.	Ahmed İzzet Paşa	Ö. 1892	Mevlûdü'n-nebevi	?
58	19. yy.	Hasan Nâdir (Maraşî Kurâ-zâde)	Ö. 1900	?	?
59	19. yy.	Mehmed Fevzi (Edirne Müftüsü)	Ö. 1900	1.Kudsiyetü'l-ahbâr fî Mevliidi Ahmedi'l-Muhtâr //2. İcmâü'l- kelâm i Mevlidi'n-nebî Aleyhi's-selâm	1893
60	19. yy.	Mehmed Ali Daniş	Ö. 1830	Mevlûdü'n-nebî	?
61	19. yy.	Keşfî (Yusufelili)	?	Mevlûdü'n-nebevî	1898(?)
62	19. yy.	İbrahim Refet Efendi	?	Mevlid-i Şerif	1861(?)
63	19. yy.	Manastırlı Rifat	Ö. 1907	Mevlid	?
64	19. yy.	Rüşdî (Erzurumlu Ketenci-zâde Mehmed Rüşdî)	Ö. 1916	Nağmetü'r-rûh	1854/55

65	19. yy.	İbrahim Kadem	?	Mevlûdü'n-nebî	?
66	19. yy.	Abdî Mahmûd (Urfalı)	Ö. 1901	Mevlid	?
67	19. yy.	Keşkeki-zâde Fatma Kâmile	Ö. 1921	Mevlid-i Şerif (Hâdiyyü'l-cinân)	1889
68	19. yy.	Rüşdi- Mesud	?	Müşterek Mevlûd	1887/88
69	19. yy.	Zekerriyâ b. Abdulgaffâr Dagistânî	?	Mevlûdü'n-nebî	1866
70	20. yy.	Ahmed Fehmî (Erturan)	Ö. 1966	Menkabe-i Celile	1923
71	20. yy.	Şeyh Mehmed Şemseddin el- Mısırî	Ö. 1936	Mesar-ı Şemsu'l-Mısırî fi'l- Mevlidi'l- Muhammedî	1924
72	20. yy.	Çizmeçi-zâde Vehbî	Ö. 1937	?	1936
73	20. yy.	Tâhir Nâdî (Divrikli)	Ö. 1952	Mevlûdü'n- nebevî	?
74	20. yy.	Muhyiddin Ali Mekkî (Arapgırlı)	Ö. 1936	Yeni Mevlid-i nebevî	1915
75	20. yy.	İhramcı-zâde İsmail Hakkı (Toprak)	Ö. 1969	Yâre Yadigâr	?
76	20. yy.	Kâmil Sariateş	?	?	?
77	20. yy.	Ziyâi(Harputlu Ziyâuddin)	?	Mevlûdü'n-nebî	1923
78	?	Şâhidî		?	
79	?	Nâzım		Mevlid	
80	?	Kör Haliloğlu		Mevlid	
81	?	Aklî		Mevlid-i Şerif	
82	?	Hüseyin Efendi		Mevlid	
83	?	İbrahim N. (Karamanlı)			
84	?	Mehmed Hasan			
85	?	Yasıncı- zâde Nûrî		Mevlûdü'n-nebî	
86	?	Osman Feyzî Efendi		Mevlûdü'n-nebî	
87	?	Nesîmî	?	?	Necla Pekolcay bahsetmiştir.
88	?	Abdulkadir Yahyâ	?	Mevlid	?
89	?	Ahmed Tevfik	?	Nebe'ü'l-müniffi Mevlidi'ş-Şerif	?
90	?	Atâ	?	Mevlid	?
91	?	Cevherî	?	Mevlûdü'n-nebevî	?
92	?	Enverî-i Erzincanî	?	Mevlid-i Şerif	?
93	?	Felek-zâde Ayntâbî	?	?	?

94	?	Furûgî	?	?	?
95	?	Gül Ali Bâkî (19. yy)	?	Mevlid-i Şerif	?
96	?	Hafız Sâlim b. İbrahim	?	Mevlid	?
97	?	Halvetî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
98	?	Hanif	?	Risale-i Mevlid-i Nebî Tercümesi	?
99	?	Hasbî	?	Hasbî: Mevlid-i Şerif	?
100	?	İbrahim	?	Mevlid	?
101	?	Mahmud-zâde Ahmed (Vidinli)	?	Mevlid-i Nebî	?
103	?	Mehmed Tevfik		Mevlid-i Şerif	?
104	?	Muhyî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
105	?	Muhyiddin	?	Mevlid	?
106	?	Muhyî-i Manavgâdî (Şeyh-zâde)	?	?	?
107	?	Nâcî		Mevlid-i Şerif	
108	?	Naimî	?	İlhâm-ı Celîl	?
109	?	Nasibî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
110	?	Nazmî	?	Mevlid-i Cedîd-i Şah-ı Risalet	?
111	?	Niyazî (İsmail Niyazî)	?	Mevlid-i Şerif	?
112	?	Nûrî	?	Mevlid	?
113	?	Recâî	?	?	?
114	?	Remzî: (Kürkçü- zâde Osman)	Ö. 1924	Mevlid	?
115	?	Sâbit	?	Mevlid-i Şerif	?
116	?	Sıdkî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
117	?	Süleyman Celvetî	?	Mevlid-i Şerif	?
118	?	Şeyh Mahmud Nedim	?	Mevlûd	?
119	?	Şeyh Mehmed Hayri	?	Yeni Mevlid-i Şerif	?
120	?	Şeyh Sâmi	?	Mevlid-i Mücteba	?
121	?	Vaiz Ümmî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
122	?	Za'fî	?	Mevlûdü'n-nebî	?
123	?	Zeynî	?	Mevlid-i Şerif	?

I. BÖLÜM

CELÂL MUHİBBÎ'NİN HAYATI EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERİ

1.1. Hayatı

Celâl Muhibbî'nin hayatı hakkında tezkirelerde ve diğer biyografik eserlerde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Muhibbî hakkında en kapsamlı bilgiyi Vasfi Mahir Kocatürk vermiştir. Necla Pekolcay Celâl Muhibbî'nin eserinin Laleli nüshası hakkında bilgi vermiş hayatı hakkında ise herhangi bir bilgi vermemiştir. Yine Mevlid konusunda önemli bir diğer araştırmacı olan Hasan Aksoy, Muhibbî'nin hayatı hakkında bilgi vermeden Muhibbî mevlidinin iki nüshasının varlığından bahsetmiştir.

Eserdeki ara geçişlerde yer alan ilahilerdeki “Celâl” ifadesinden hareketle Muhibbî mahlaslı şairin isminin Celâl olduğunu söylemek mümkündür:

Bu Celâl-i rû-siyâhuñ sen elin tut yâ Habîb

Haşr ü neşrin sâ' atinde qorqaram yevmü'l-cezâ (218)

Ayrıca eserde peygamberimiz için yazılan bir medhiyenin; “Beyt-i Celâl Muhibbî Ƙaddesallâhu Sırrahu'l-‘azîz” (MK, 6a) “Fermayed Celâl Raḫmetullâhu ‘Aleyh Fi-Medḫi'n-Nebî ‘Aleyhi's-selâm” (L, 9b) şeklindeki başlıklarda da isminin “Celâl” olarak zikredildiği görülmektedir.

Hayatı hakkında fazla bilgi sahibi olamadığımız Muhibbî'nin, eserinden yola çıkarak Emir Sultân'ın müridi olduğunu söyleyebiliriz. Eserinde yer yer Emir Sultân'dan bahsetmiştir. Seyyid bir ailenin çocuğu olan Emir Sultân, daha sonra Bursa'ya gelerek burada Nurbahşî tarikatının önemli bir mürşidi olur. Buharalı

olması sebebiyle “Emir Buharî”, olarak da anılan Emir Sultan’ın birçok müridi peygamber efendimizin doğumunu anlatan mevlid türünde eserler kaleme almıştır. Mehmet Fatih Köksal bu konuda Bursa’nın önemli bir mevlid merkezi olduğunu belirtmiş özellikle de Emir Buharî bağluları ile sadece Bursa’da ve belli bir dönemde Nakşibendî tarikatî müntesiplerinin de mevlid yazmaya vecd ve iştiyak halinde sarıldıklarını tespit ettiğini söylemiştir (Köksal 2011: 28). Celâl Muhibbî’nin de Emir Buharî bağlularından biri olduğunu söylemek mümkündür. Celâl Muhibbî, eserini, Emir Buharî’nin himmetleriyle kaleme aldığını açıkça söyler:

Cânda Aḥmed şevki durur cûş iden
Ḥazret-i Ḥaḳḳ emridür hem söyleden

Yoḥsa benim nice miḳdâr dem ola
Serverüñ sözleri dilüme gele

Ḥazret-i Sulṭân Buḥârî himmeti
İrdi baña virdi ‘aḳla ḳuvveti

Şükr ol ma‘bûd olan bir Allâh’a
Bu za‘îfî oldu bu himmet şehâ

Ceddüñ için daḳı it luṭf u kerem
Kim bu emrüñ ben temâmını görem (38-42)

Vasfî Mahir Kocatürk, Celâl Muhibbî’nin eserini, şeyhi Emir Buharî’nin ölüm yılı olan 1430’dan sonra yazdığını belirterek “mevlid”inin te’lifinin tahminen onbeşinci yüzyıl ortalarına düştüğünü söyler (1970: 264). Biz Muhibbî’nin eserini

1437/38 yılında yazdığını bilmekteyiz. O halde Muhibbî'nin ölüm tarihinin 1437/38 yılından sonraki bir tarih olduğunu söylemek mümkündür.

1.2. Edebi Kişiliği

Biyografik kaynaklarda hayatı hakkında herhangi bir bilgi bulunmayan ve elimizde mevlidinden başka da eseri olmayan Celâl Muhibbî'nin edebi kişiliği hususunda sadece Vasfi Mahir Kocatürk –Mevlid'inden hareketle- "...kudretli ve duygulu yerleri vardır. Fakat Vesiletü'n-necât ve Tuhfe-i Arif'e nisbetle basittir."(Kocatürk 1970: 265) şeklinde bir tespitte bulunur.

Muhibbî'nin eseri diğer mevlid metinleri içerisinde hacimli bir eserdir. Eserin diline sade ve anlaşılır diyebiliriz. Muhibbî, eserini halkın anlayacağı bir dille oluşturmaya özen göstermiştir. Bunu "mevlid"inde bizzat kendisi de belirtmektedir:

Şöyle açık söyle ümmî añlasun
Ehl-i ' irfân işidüben tañlasun (57)

Āmiyānedur sözüm Türkicedür
Beytlerinüñ vezni eksüklicedür (58)

Eserini bir sanatkârlık gösterisinden ziyade Hz. Peygambere duyduğu derin muhabbetin bir yansıması olarak değerlendirebileceğimiz Muhibbî, bu bağlamda eserinde olabilecek hataları, eksikleri önceden kabul etmekte ve eksikliklerin giderilmesine vesile olacıklara da dua etmektedir:

Luṭf-ıla kim eksügin itse temām
Şefî' olsun aña yarın ol hümām (59)

Muhibbî, eserin içerisine serpiştirdiği hikâyelerde yer yer öğütler vererek esere didaktik bir yön de kazandırır. Eserde, zaman zaman önünde diz çöküp oturan müritlerine son nasihatlerini eden bir şeyhin samimiyetini yansıtacak ölçüde içten ve etkileyici bir üslup kullanıldığı görülmektedir. Bu samimiyetin bir göstergesi olarak herkesin anlayabileceği, halka mal olmuş atasözlerini, deyimleri, saf Türkçe'yi kullanmaya özen göstermiştir:

İste anı bulıban al gel baña
Bu gün olsun komağıl anı taña (650)

Tutdı andan arslan anuñ sözünü
Biz kulağa koyumazuz sözünü (717)

‘Āqıl iseñ añla bu çarhıñ işin
Kimseyi kór mı güle yazın kışın (776)

Bir yetimi görsek esirgemezüz
Yâ ğarībün hañırını şormazuz (782)

İllā n’idem kapladı hırş gözünü
Toyurur toprak ancak gözünü (818)

Dünyā işin yilersin gicesiyle
Haq işini işlersin elüñ ucıyla (820)

Yüz yıl eger duruşup bŭstān diken
Kanda reyhān olusar şoğan iken (951)

ullarumuz ullıgın bilmek gerek	
Vatı yiten yimişi zmem gerek	(955)
Yād kişiden kişi ne gorse eker	
Lākin bilişiş azı yaar ciger	(971)
Dūnyā sevgüsün göñüle oymadı	
Aralı olana meyli olmadı	(1212)
Bir degirmendür bu arı ırmaz döner	
Altına gelen anuñ una döner	(1512)

1.3. Eseri

Muhibbî'nin mevcut bilgilere göre “Tuhfetü'l-hakîr”inden başka bir eseri bulunmamaktadır.

II. BÖLÜM

CELÂL MUHİBBÎ MEVLİDİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Eserin Tanıtılması

2.1.1. Eserin Adı

Eserin adı metindeki 31. beyitte verilmiştir. Eserin adı “Tuhfetü'l-hakîr”dir:

İllā ol řāh şevine her bir faır
āatince didi Tuħfetü'l-ħaır

Ayrıca eserin isminin ebced hesabıyla değeri eserin yazılış tarihini de vermektedir. Eserin, ulaştığımız hiçbir nüshasında başlık olarak “Tuhfetü'l-hakîr”

ismi geçmemektedir. M. Fatih Köksal özel kitaplığındaki nüshada ise eserin başlığı şu şekildedir: Hāzā Kitābu Muḥibbī Mevlūdu'n-Nebī Aleyhi's-Selām. Milli Kütüphane nüshasında eserin başında ise “Muhibbī Mevlūdi” yazmaktadır.

2.1.2. Yazılış Sebebi

Muhibbî, Allâh'ın rahmetine mazhar olmak için böyle bir eser kaleme almayı düşündüğünü ve bu düşüncesini de Allâh'ın inayeti sayesinde gerçekleştirdiğini ifade eder. Böyle bir eser kaleme almayı Allâh'ın emri olarak telakki eden Muhibbî, eseriyle Hz. Peygamber'in âşıklarını mutlu etmek gayesini taşıdığını ve bu meyanda da şeyhinden himmet aldığını dile getirir:

Raḥmetu'llāh sözünü söyleyelüm
Şevḳ-ilē cānımızı ṭoylayalum (18)

Raḥmetu'llāhdur resūlūñ mevlīdı
Ḥaḳ anuñ-çün itdi ḥalḳ bu mevlīdı (19)

Ol hevās Türkice söz söyleyem
Serverūñ 'āşıklarını ṭoylayam (36)

Cānda Aḥmed şevḳi durur cūş iden
Ḥazret-i Ḥaḳ emridür hem söyleden (38)

Ḥazret-i Sultān-ı Buḥārī himmeti
İrdi baña virdi 'aḳla ḳuvveti (40)

Şükr ol ma‘būd olan bir Allāh’a
Bu za‘îfē oldı bu himmet şehā (41)

Ceddüñ için daħı it luḡ u kerem
Kim bu emrūñ ben temāmını görem (42)

2.1.3. Yazılış Tarihi

Vasfi Mahir Kocatürk, Muhibbî’nin Emir Sultân’ın müridi olduğunu, Muhibbî’nin eserini şeyhinin ölümünden yani 1430 yılından sonra yazdığını söylemiştir. Daha sonra, Muhibbî mevlidinin te‘lifinin, tahminen on beşinci yüzyıl ortalarına düştüğünü dile getirmiştir (1970: 264).

Muhibbî’nin eserinin isminin “Tuhfetü’l-hakîr” olduğunu daha önce de söylemiştik. Eserin ismi ebced hesabıyla H. 841’e tekâbül etmektedir. Bu tarih eserin te‘lif tarihidir. O halde eserin yazılış tarihi M. 1437/38’dir.

2.1.4. Beyit Sayısı

Laleli nüshasının başındaki Vesiletü’n-necât beyitlerini çıkardığımızda 1567 beyit karşımıza çıkar. Eksik varakları çok olan Milli Kütüphane nüshasında 1104 beyit vardır. Mehmet Fatih Köksal nüshasında 1167, Cumhuriyet Üniversitesi nüshasında baştaki Vesiletü’n-necât beyitlerini çıkardığımızda 1312 civarı beyit vardır. Bu nüshalar üzerinden tenkitli metni kurduğumuzda 1786 beyitlik bir mevlid karşımıza çıkmaktadır.

2.2. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

2.2.1. Nazım Şekli ve Tertip Özellikleri

Eser, mesnevi nazım şekliye kaleme alınmıştır. Ancak eseri tekdüzelikten kurtarmak amacıyla (Dilçin 2009a: 219) özellikle geçiş kısımlarında gazel nazım şekliyle yazılmış şiirler de yer almaktadır. Eserde 45-51., 90-98., 210-218., 220-230., 271-277., 291-297., 312-317., 368-374, 436-442, 513-521, 523-529, 530-539., 884-890., 1328-1336., 1613-1619., 1627-1635., 1668-1674., 1774-1780. beyitler olmak üzere toplam 18 adet gazel nazım şekliyle yazılmış şiir vardır. Bu şiirlerin matla beyitleri aşağıda gösterilmiştir:

Gelmedi Rūm'a sencileyin rehber-i velī

Buldı sa' ādet irse kime himmetiñ eli (45-51)

Bilüñ rahmet-i rahmāndur bu mevlūd-ı habību'llāh

Günāh derdine dermāndur bu mevlūd-ı habību'llāh (90-98)

Server-i cümle ḥalāyık şāhib-i fevka'l-^l ulā

Sensin ey ser-tāc-ı ādem sensin ḥayrū'l-vedā (210-218)

Gördük şük(ü)r Muḥammed'iñ toğduğı ay toğdı yine

Ḥaqq'iñ habībi Aḥmed'iñ toğdığı ay toğdı yine (220-230)

Nebīler serveri Ṭāhā bu ayda geldi dünyāya (271-277)

Şaçı Leyl ü yüzi Duḥā bu ayda geldi dünyāya

Ne hürmetli yaratmışdur bu ayı ol yüce Sübhān
Bu ayda geldi dünyāya Hāḡ'a maḡbūb olan sultān (291-297)

Ḳılalar çok Hāḡ'a şük(ü)r bu mevlūd ayı toḡıncaḡ
İdeler cümleten zik(i)r bu mevlūd ayı toḡıncaḡ (312-317)

Gine irdik Hāḡ'a şükür resūluñ toḡduḡı aya
Bilūñ çokdur Hāḡ'uñ luḡfı bu ayda yoḡsul [u] baya (368-374)

Muştılañuz 'āşıḡlara toḡdı yine mevlūd ayı
Ümmet olan şādıḡlara toḡdı gine mevlūd ayı (436-442)

Rebi' u'l-evvel ayında işit aydam saña nice
Yaradılmış dile geldi Muḡammed toḡdıḡı gice (513-521)

Yā Rabb şükr bu ḡullaruñ yitişdiler bu mevlūde
Görüp bu mübārek ayı irişdiler bu mevlūde (523-529)

Nice sultānsıñ ey server ḡamu mürseller içinde
Seni medḡ eyledi Allāḡ cem'-i münzeller içinde (884-890)

Piştivā-yı cümle mürsel muḡtedā-yı re's-i dīn
Ḥālıḡ'uñ maḡbūbı sensin raḡmete'l-li'l-'ālemīn (1328-1336)

Gel ey gözüm aḡıt yaşlar resūlu'llāḡ firāḡından
Şefā' at bulasın yarın o ḡıyāmet çiraḡından (1613-1619)

Ümmet olan ʿışk-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
Cān içinde derd-ile diñ eş-şalātu ve’s-selām (1627-1635)

Gel aķıt gözlerüm yaşlar resūlu’llāh firāķından
Biter bağrında hem yaşlar resūlu’llāh firāķından (1668-1674)

Gel ey mü’min sen dilerseñ eyā dīnū ĩmānı
Seve gör Hāķ resūl-ıla ģazret-i Emīr Sultānı (1774-1780)

Mevlidlerdeki önemli ve ayırt edici tertip özelliklerinden biri de vasıta beyitleridir. Laleli nüshasında kırmızı mürekkepli olmak üzere bu eserde de vasıta beyitlerini görmekteyiz. Bu vasıta beyitleri diğerk mevlid metinlerindeki vasıta beyitlerine oldukça benzemektedir.

Saņa da şefīʿ ola yevmü’l-ķıyām
ʿİşk-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām (60)

Sen de görmemek dilerseñ zaķmeti
Vir şalāvāt oldıñ-ısa ümmeti (67)

Uyalum aña bize oldur imām
Diyelüm hem eş-şalātu ve’s-selām (89)

2.2.2.Vezin

Eserde ağırlıklı olarak kullanılan kalıp, “fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün”dür. Bazı yerlerde hezec bahrinin “mefāʿ ilün mefāʿ ilün feʿ ulün” kalıbı kullanılmıştır. Aralarda

yer alan gazel nazım şekliyle yazılmış olan şiirlerde ise çoğunlukla “mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün” ve “fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün” vezinleri kullanılmıştır.

Tuhfetü’l-hakîr’de çok fazla imale, zihaf ve ünlü ulaması vardır. “*Sonu ünsüzle biten bir sözcüğü, ondan sonra gelen sözcüğün ünlü harfine bağlamak*” (Dilçin, 2009a: 12) olarak tanımlanan “*vasf*”ın Tuhfetü’l-hakîr’de birçok örneği vardır:

Dir idi **ki_ey** yalñızlarıñ işi
Bu uluña sen asān iyle işi (973)

Nūr anuñdı **bende_idi** ‘āriyeti
Şāhibine virdüm ol emāneti (623)

“*İmale*”, aruz ölçüsünde “*kapalı hece gereken yerlerde açık heceyi biraz uzatarak okumaktır.*” (Dilçin, 2009a: 13). Türkçe kelimelerin çok fazla olduğu Tuhfetü’l-hakîr’de çok fazla imale vardır. Bunlardan birkaçı şöyledir:

Nā-gehān bir aşr-ı ‘ālī gördi ol
Aña girmek istedi ol pür-uşul (154)

Güle güle dünyādan itdi sefer
İşbu fāñi dünyādan ıldı güzer (160)

Aruzda ölçü zorunluluğuyla Arapça ve Farsça sözcüklerdeki uzun bir heceyi kısa okumaya “Zihaf” denir (Dilçin, 2009a: 15). Celāl Muhibbî’nin Tuhfetü’l-hakîr’inde zihafın olduğu bazı beyitler şunlardır:

İderüz sevgüsine biz da‘ vāyı
Ortaya getürmeziz bir ma‘ nāyı (639)

Vardı arslandan yaña cānlar cānı
Çarşu geldi arslan aña yalını (712)

“Medd” uzatma demektir. Yani iki kapalı hece arasında bir açık hece bulunmaması gerektiğinde, sonu uzun ünlü ve bir ünsüzle biten birinci heceyi imaleden biraz daha uzun okumaktır. Medd son iki harfî ünsüz olan Arapça, Farsça ve Türkçe sözcüklerde de yapılır (Dilçin, 2009a: 15). Tuhfetü’l-hakîr’de yapılan medlerden bazıları şöyledir:

Ey gönül aç periñi **pervāz** kııl
Hālîk u ma‘ būduña **niyāz** kııl (243)

Emr itdi Hāq Çalab ol rahmete
Gire hicāblar içinde ‘uzlete (189)

Eserde çok fazla vezin kusuru vardır. Bu durum müellif tarafından da bizzat dile getirilmiştir:

Āmiyānedür sözüm Türkicedür
Beytlerinüñ vezni eksüklicedür (58)

2.2.3. Kafiye

Şiirde ahengi sağlayan en önemli öğelerden biri de kafiye dir. Eserde bazı yerlerde kafiye sorunu vardır. Bazı beyitlerde redif var fakat kafiye yok, bazı beyitlerde ise hem redif hem kafiye yoktur:

Çaldı Şeytān anda secde **itmedi**

Ḥaḳḳ'ıñ emrine itā' at **itmedi** (283)

Ol zamān kim 'arşı Ḥaḳ ḥalk **eyledi**
Bir 'azīm nūr 'arşda cevlan **eyledi** (235)

Ger dilersiz bulasız oddan **necāt**
'Işık-ıla diñ eş-şalātu ve's-**selām** (318)

Redifler sözcük veya ek haliyle kullanılmıştır:

Ey gönül aç periñi pervāz **ķıl**
Ḥālīķ u ma' būduña niyāz **ķıl** (243)

Didi Allāh nūr emānet**dür saña**
Hem daḥı benden vaşiyet**dür saña** (308)

Redifler bazen de sözcük grubu olarak kullanılmıştır:

Rebi' u'l-evvel ayında işit aydam saña nice
Yaradılmış dile geldi **Muḥammed toğdığı gice** (513)

Ḥudā Cibr'ıl'e emr itdi gögi cenneti bezetdi
Ḥūrīler ḥizmetin itdi **Muḥammed tođdıđı gice** (514)

Tuhfetü'l-hakır'de kafiyeler zaman zaman cinaslı olarak yapılmıştır. Bunların bazıları şöyledir:

Ḳodılar yüregi gine yirine
Sevmeyenler anı yarın yirine (733)

Haḡ didi meleklere kim işidüñ
Ol nîra hizmetüñüz iş idüñ (237)

2.2.3. Dil ve Üslup

Muhibbî'nin 15. Yüzyılda kaleme aldığı mevlidi Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini yansıtan bir eserdir. Dönemin bazı ayırt edici ekleri eserde aşağıdaki şekilde görülmektedir:

1-üben, -uban partisip eki:

Şöyle açuḡ söyle ümmi añlasun
Ehl-i 'irfān **ışidüben** tañlasun (57)

2- (i)dür, -(i)dur bildirme eki:

Agzım içinde tutuldu bu dilüm
İllā **muḡkemdür** benim 'aḡlum bilüm

3- (i)ser, -(i)sar gelecek zaman eki:

Geliser āḡir zamānda şürete
Raḡmet **olisardur** 'āşī ümmete (303)

4- (i)ncaḡ partisip eki:

Kılalar çoḡ Haḡ'a şükür bu mevlüd ayı **toḡıncaḡ**
İdeler cümleten zikir bu mevlüd ayı **toḡıncaḡ** (312)

Arkaik kelimeler oldukça fazladır: ḡanda, irgür-, görklü, gökcek, ḡaçan, od, sencileyin, ḡızlık bunlardan bazılarıdır:

Didi gözüm nūrı Aḥmed **ḳandasın**
Gönlümün sürürü Aḥmed **ḳandasın** (741)

Şükr it Muḥibbî bu güne **irgüre** seni ol gine
Dermân olan cân derdine toğdığı ay toğdı yine (230)

Öpdi ḳoçdı bağrına bağdı anı
Ol leṭâfet ma‘ deni **görklü** cāmı (719)

Ḳoçdı baña dürlü **gökcek** ḳoçılar
Anı seven ol ḳoçuyu ḳoçular (604)

Her **ḳaçan** şevḳiñ baña ğâlib ola
Zâtımı görmeklige ṭâlib ola (262)

Dir ‘ ibâdet böyle olur bil Ḥaḳ’a
Secde ḳılan yüzi **od** ḳanda yaḳa (899)

Gelmedi Rûm’a **sencileyin** rehber-i velî
Buldı sa‘ âdet irse kime himmetiñ eli (45)

Ḳızlıđ-ıdı ol yıl içi key ḳatı
Ḳısmış-ıdı ḥalkı **ḳızlık** zaḥmeti (652)

Muḥibbî, eserinde yer yer günlük konuşma diline çok yakın bir üslup kullanmıştır:

Mekke içindeki bütler ol gice

Düşdiler yüzün aşağı ol gice (615)

Eserini halkın anlayacağı bir şekilde yazmayı gaye edinmiş olan Muhibbî'nin dili bu düşünce doğrultusunda oldukça sadedir. Ancak çok sade olan beyitler olduğu gibi yer yer dilin ağırlaştığı beyitler de görülmektedir.

Eserde tamamen Türkçe kelimelerden oluşan beyitlere rastlamak mümkündür:

Ṭaîrî birdür ol yaratdı cümleyi

Kimin yatlu eyledi kimin iyi (1344)

Götürümezüz bu delü sözünü

Öldürelüm görmeyelüm yüzünü (1350)

Gice ile durup evin başalum

Virmeyüp aman başını keselüm (1351)

Ḳodı elini ḳoyun arḳasına

Semriyüben ṭoldı süd memesine (1373)

Mesnevinin içerisine serpiştirilen gazellerde dilin eserin geneline göre biraz daha ağırlaştığı görülür.

Nice sulṫānsiñ ey server ḳamu mürseller içinde

Seni medḥ eyledi Allāh cemi' münzeller içinde (884)

Adıñla adını ḳoşup durur ol Ḥālîḳ-ı ma' büd

Vururlar nevbetiñ dün gün şehirler küyler içinde (885)

Risālet hil' atin giydüñ harāb oldı kamu dinler
Kıyāmete qalan seniñ dñiñdür dñler içinde (886)

2.3. MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

Mevlid türünün belirli bir hacmî sınırlaması olmadığı gibi, bütün mevlidlerin aynı konuyu işlediğini söylemek de güçtür. Eserin muhtevası mevlid muhtevasına uygun olarak Hz. Peygamber'in doğumu öncesi, doğumu, yaşamından bazı kesitler, mucizeleri ve ölümü kısımlarından oluşmuştur.

Celâl Muhibbî, eserine giriş yaptıktan sonra Hz. Yûsuf ile ilgili bir hikâye anlatmıştır:

Bir mişālüm var benüm iş burada
Zaḥmet olmasun anı diñle dede (76)

Bir zamānda Mısr'uñ içinde meger
Yûsuf-ı şiddiķi mezād itdiler (77)

Daha sonra, her yıl Hz. Peygamber'in doğumunu kutlayan bir kişinin hikâyesi anlatılmıştır. Bu kişinin Hz. Peygamber'in doğduğu ay olan rebî' u'l-evvel'de türlü iyilikler yaparak mevlid ayını karşıladığı anlatılmıştır. Bu durum halkın mevlide verdiği değeri göstermesi açısından önemlidir.

Her rebî' u'l-evvel ayı Muştafa
Mevlâdın eyler idi ol pür-şafâ (102)

Muştafa ' ışkına ol qomışdı baş
Yidürürdi et ü etmek dürlü aş (103)

Dürlü ihsân ider-idi anda ol

Çok koyun kırbân iderdi anda ol (104)

Muhibbî Mevlidi'nde buna benzer bir hikâye daha anlatılmaktadır. Bir gence, ölen anasından bir fulori kalmıştır. Bu kişi bir gün bir mevlid toplantısı ile karşılaşır. Rüyasında bu mevlidi okutanların cennete girdiğini görür. Ondan sonra her yıl mevlid okutur. Bu genç daha sonra ölür. Öldüğü zaman yüzü gülmektedir. Etrafındakiler öldüğüne inanmazlar. Genç bir an uyanarak şunları söyler ve tekrar gözlerini yumar:

Ölmedin cennetde yirüm görmişem

Muştafa'nun meclisine irmişem (167)

Güldüğüm budur benim bilün didi

Muştafa'nun mevlüdün kıluñ didi (168)

İtdigüm-çün mevlüdına ' izzeti

Haq te' alâ baña itdi rahmeti (169)

Böyle didi gözlerin yumdı hemân

Çavmi oldı anuñ için şazımân (170)

Eserde daha sonra Hz. Peygamber'e nübüvvet nûrunun nasıl ulaştığı, Hz. Peygamber'in doğumu, yaşamından bazı kesitler, mucizeleri, miraç hadisesi ve vefâtı anlatılmıştır. Eseri şu şekilde bölümlere ayırmak mümkündür:

*Besmele

*Tevhid

*Na't

*Sultân Emîr'e Övgü

*Yazar'ın Eserini Oluşturması İle İlgili ve Okuyacaklar İçin Dua

Ettiği Bölümler

*Allâh'a Hamd ve Eseri İşitenlere Dua Bölümü

*Hz. Yûsuf İle İlgili Bölüm

*Bağdat'ta Yaşayan Bir Kişinin Hikâyesi

*Zeyd Oğlu Ali'nin Hikâyesi

*Siyer Ehlinin Rivâyetleri

*Hz. Peygamber'e Övgü Şiirleri

*Hz. Peygamber'in Doğduğu Aya Ulaşılması İle İlgili Şiir

*Hz. Peygamber'in Nûrunun Yaratılması

*Hz. Peygamber'in "Dünyaya Geldiği Ay"la İlgili Şiir

*Hz. Peygamber'e Nûrun Aktarılması

*Hz. Peygamber'in Doğumu ve Mucizeler

*Hz. Peygamber'in Hz. Halime'ye Verilmesi

*Hz. Peygamber'in Dedesi ve Yetim Kalması ile İlgili Bölüm

*Hz. Peygamber'in Hz. Hatice İle Karşılaşması ve Mal İle İlgili

Nasihât

*Hz. Peygambere Nübüvvetin Verilmesi ve Halkın Dine Davet

Edilmesi

*Hz. Peygamber'in Taif'e Sefer etmesi

*Hz. Peygamber'in Mucizeleri

*Hz. Peygamber'in Güzel Ahlâkının Anlatılması

- *Hz. Peygamber'in Mirâcı
- *Hz. Peygmaber'in Ümmetine Uyarıları
- *Hz. Peygamber'in Medine'ye Göç Etmesi
- *Hz Peygamber'in Vefatı
- *Dua Bölümü
- *Hatime

2.4. CELÂL MUHİBBÎ MEVLİDİ'NİN SÜLEYMAN ÇELEBİ'NİN ESERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Celâl Muhibbî, Vesiletü'n-necât'tan oldukça etkilenmiştir. İki eser arasında azımsanmayacak derecede benzerlikler vardır. Bu duruma yazıldıkları dönemin birbirine yakın olması, iki şairin de Bursa'da yaşamaları gibi sebeplerin neden olduğu söylenebilir.

Muhibbî mevlidi değersiz bir eser sayılamaz. Ayrıca eserin sade bir Tükçe ile yazılması diğer önemli konudur. Kudretli ve duygulu yerleri vardır. Fakat Vesiletü'n-necât ve Tuhfe-i Ârif'e nisbetle basittir. Bu hususu şairi de söylüyor (Kocatürk 1970: 268).

Şöyle açık söyle ümmî añlasun
Ehl-i 'irfân işidüben tañlasun (57)

Âmiyânedür sözüm Türkicedür
Beytlerinüñ vezni eksüklicedür (58)

Eserin dil özellikleri de Süleyman Çelebi'nin mevlidiyle benzerdir. Öyle ki iki eserde eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmıştır. Eserde ağırlıklı olarak kullanılan vezin fâ' ilâtün fâ' ilâtün fa' ilün kalıbıdır.

Eserde peygamber efendimizin nurunun anlatıldığı bölümde Vesiletü'n-necât ile benzer beyitler vardır. Yine Hz. Peygamber'in doğumundan hemen sonra yaşanan mucizelerin anlatıldığı beyitler benzerdir.

Her ne dürlü kim sa' âdet var durur
Yaşu huyu görklü ' âdet var durur (194)

Hağ aña virdi mükemmel eyledi
Yaradılmışdan mufazzal eyledi (195)

Andan oldı her nihānī āşkār
' Arş u kürsī yirde gökde ne ki var (196)

Ger Muḥammed olmaya-y-ıdı ' ayān
Olmayısardı zemīn [ü] āsmān (197)

Rükn-i rükne Ka' benüñ virdi selām¹
Didiler kim toğdı ol ḥayrū'l-en' ām (614)

Mekke içindeki bütler ol gice
Düşdiler yüzün aşığa ol gice (615)

---

¹ Kâbenin dört köşesinin her birine rükn denir. Bunlar ait oldukları yönler göre Rükni Yemanî (Yemen Köşesi), Rükni Şamî (Şam köşesi), Rükni Irakî (Irak köşesi) ve Rükni Hacerü'l-esved (Hacer-i Esved =Kara Taş köşesi) olarak bilinir. Hz. Peygamber doğduğu gece bu köşeler birbirine doğru eğilip onun doğumunu müjdeleyip sevinmişlerdir (Pala 2004: 66).

Āvāz-ıla didi Ka‘be āškār
Gitdi bāṭıl geldi ḥaḳ āşikār (616)

Peygamberimizin doğmasıyla birlikte anlatılan “merhabâ” beyitlerinden şu iki beyit Vesiletü’n-necât’takilerle aynıdır:

Merḥabā ey ‘ālī sultān merḥabā
Merḥabā ey kân-ı ‘irfān merḥabā (459)

Merḥabā ey sırr-ı furḳān merḥabā
Merḥabā ey derde dermān merḥabā (460)

Muhibbî Mevlid’inde anlatılan mucizeler ve hikâyeler daha fazladır. Bu durum eseri daha hacimli kılmıştır. Ayrıca iki eserin dua kısmındaki benzerlikler yine dikkat çekmektedir.

Bu karşılaştırmalar doğrultusunda şunları söylemek mümkündür: Celâl Muhibbî Vesiletü’n-necât’tan ilham almıştır. Anlattığı hikâyeler ve mucizeler eserini Süleyman Çelebi’nin eserinden ayırmıştır. Muhibbî’nin eserini sade bir dille yazması, Türkçe’ye önem vermesi önemli bir husustur. Fakat Muhibbî Mevlidi’nin Vesiletü’n-necât’ın güzelliğini yakaladığını söylemek mümkün değildir.

III. BÖLÜM

METİN

3.1. MEVLİD’İN NÜSHALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Mevlid’in tenkitli metnini bulabildiğimiz dört nüshası ile kurmaya çalıştık. Muhtemelen bütün nüshaların ilk varaklarında bir eksiklik vardır. Vasfi Mahir

Kocatürk; “Mevlid”in üç nüshasının kendisinde olduğunu söyleyerek bunların hiçbirinin esas metin olmadığını dile getirmiş ve “Mevlid”in başka metinlerle az çok karışık olduğunu söylemiştir. “Allâh adıyla” başlayan ilk yaprakların üç nüshada da eksik olduğunu belirtmiştir (1970: 265).

Milli Kütüphane nüshasının istinsah tarihi belli değildir. Diğer üç nüsha içinde istinsah tarihi en eski olan ise Laleli nüshasıdır. Baş tarafı eksik olan bu nüshanın tertibi diğer nüshalara göre daha sağlamdır. Bu nüshada, mevlidin bölümleri -başı hariç- tam bir şekilde yer almaktadır. Ayrıca vasıta beyitleri, hikâyeler ve ilâhiler metnin akışına oldukça uygun tertip edilmiştir. Beyit sayısı en fazla olan, kelimelerin daha doğru yazıldığı ve veznin en düzgün olduğu nüsha Laleli nüshasıdır. Nüshanın başında Vesiletü’n-necât’tan alınmış olan kısımlar metne dâhil edilmemiştir.

Cumhuriyet Üniversitesindeki nüshanın ilk kısımlarında da Vesiletü’n-necât’tan beyitler vardır. Ayrıca bu nüshanın başında Vesiletü’n-necât beyitlerinden sonra diğer nüshalarda olmayan beyitler vardır. Cumhuriyet Üniversitesi nüshası ile Mehmet Fatih Köksal nüshası gerek imlâ gerek yapılan hataların benzerliği açısından oldukça benzerdir. Cumhuriyet Üniversitesi nüshasının Mehmet Fatih Köksal nüshasından daha sonra istinsah edildiği de göz önünde bulundurulursa CÜ nüshasının MFK nüshasından istinsah edildiğini veya ikisinin de bilmediğimiz başka bir nüshadan istinsah edildiğini söylemek mümkündür. MFK nüshası mevlid başlığı olan tek nüshadır. Ayrıca ilk kısmı düzgün tertip edilmiş tek nüsha bu nüshadır. Tenkitli metnimizi kurarken biz bu başlığı ve ilk kısmı tam olarak metne dâhil ettik. MK nüshasının varak eksikliği çok fazladır. Varaklar oldukça dağınık bir görünüme sahiptir. Bundan dolayı nüshada metinler arası kopukluklar görülmektedir.

Sonuç olarak istinsah tarihinin daha eski olması imladaki tutarlılık, tertibinin diğer nüshalara üstünlüğü ve beyit sayısındaki farklılık gibi hususiyetler göz önünde bulundurularak metnin kuruluşunda Laleli nüshası esas alınmıştır.

3.1.1. Süleymaniye Kütüphanesi Laleli Bölümü 3756 (L).

Başı: Allāh adın zikr idelüm evvelā
Vācib oldur cümle işde her kıula

Sonu: Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilāt
Sen 'amel kııl yazılsun nūrdan berāt

199X148, 150x100 ebatında, mıklepli, sırtı ve kenarları kahverengi meşin, kapakları mukavva, 120 yaprak, kalınca koyu sarı renkli bir kâğıda nesihle, her sayfada 13 satır olarak siyah mürekkeple, söz başları ve vasıta beyitleri kırmızı olarak çift sütun üzerine yazılmıştır.

Mevlid 1b- 60a varakları arasında yer almaktadır. Nüshanın ilk varağındaki yazı farklı bir yazıdır. Nüshanın baştan eksik olduğunu söyleyebiliriz. İç kapağında üst kısımda “Mecmūa'-ı Mevlūd” yazmaktadır. Nüshanın başında Süleyman Çelebi'nin mevlidinin ilk 18 beyiti vardır. Nüshanın derkenarlarında da beyitler vardır. Bu beyitlerin bazıları okunamaktadır. Nüshada mevlidden sonra bazı şairlerin miraciyeleri vardır. Bu miraciyelerden biri Aksaraylı İsâ isminde birine aittir.

Bunlardan sonra Peygamberimizin oğlu İbrahim'in vefatını anlatan manzum bölüm yer alır.²

---

² Nüshanın 107b sayfasında 1027'de (M. 1617/1618) İpsala'da tamamlandığı kaydı vardır. İpsala'da tamamlanan bu nüsha ile İpsalalı Ebu'l-hayr mevlidi arasında -Vesiletü'n-necât ile müştereklikleri dışında- bazı benzerliklerin olduğu görülmektedir:

Muhibbî:

İste anı bulıban al gel baña
Bu gün olsun kıomağıl anı taña (650)

Ebu'l-hayr

Bugün alğıl kıoma beni yarına (Günşen, 2004: 171)
‘Āşık olan vuşlat ister yârına

Muhibbî:

Yüz deve kızıl kıvırcık vireyim
Tek beni al maqşıdına ireyim (385)

Ebu'l-hayr

Al beni çift eylegil kendüzüne (Günşen, 2004: 171)
Yüz kıvırcık deve virem özüne

Muhibbî:

Sen benimsin ben senünem iy habîb
Anuñ olduñ cümle dertlere tabîb (1302)

Ebu'l-hayr

Sen benümsin ben senün iy bahtiyâr (Günşen, 2004: 201)
Cümle varum başış itdüm saña var

Muhibbî:

Bir degirmendür bu çarğ tırmaz döner
Altına gelen anuñ una döner (1512)

Ebu'l-hayr

Her ki geldi dünyâya tırmaz geçer (Günşen, 2004: 206)
Sinleden yaña yöni az az göçer

Muhibbî:

Yavuz işe uyanuñ işi harâb
Tamu odi içre olusar kebâb (944)

Ebu'l-hayr

Yavuz iş idenleruñ işi harâb (Günşen, 2004: 208)
Tamu odi içre olusar kebâb

3.1.2. Milli Kütüphane Yz A 3807/2 (MK).

Başı: Cānda Aḥmed ŧevḳidür hem cūŧ iden
Ḥāzret-i Ḥaḳḳ emridür [hem] söyleden

Sonu: Gitdi andan vardı ḳoyuñ ḳatına
Pes baḳ imdi İläḥ' uñ ḳudretine

220x152, 170x120 ebatında, sırtı siyah bez, kapaklar desenli kağıt kaplı, mukavva bir cilt içersindedir. Suyolu filigranlı kağıda, harekeli nesihle, siyah mürekkeple başlıklar kırmızı olmak üzere, 11a varağına kadar 15 satırlı, bundan sonraki kısım 11 satırlı çift sütun üzerine yazılmıştır. Mevlid 11a-46b varakları arasındadır. 11a varağından itibaren yazı şekli ve sayfa yapısı değışiyor. Aynı zamanda bu varaktan itibaren daha önceden yazılmış olan beyitlerin bir kısmı aynen tekrar edilmiştir. Baştan ve sondan eksiktir. Rutubet lekeliidir.

Bu nüsha Vasfi Mahir Kocatürk'ün bahsettiğı nüshalardan biri olabilir. Nüshanın başında kapağın iç kısmında Vasfi Mahir Kocatürk'ün adı yazmaktadır. Vasfi Mahir Kocatürk elinde üç nüshanın bulunduğunu bu nüshaların hiçbirinin esas metin olmadığını söylemiştir. Mevlidin başlangıç kısmının üç nüshada da eksik olduğunu dile getirmiştir (1970: 265).

3.1.3. Mehmet Fatih Köksal Özel Kütüphanesi 140/1 (MFK).

Başı: Andan eydelüm ol durur Kadīm
Selātindür saltanatı var ‘azīm

Sonu: Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilāt
Āhiret gerek-ise dünyānı sat

200x150 mm, 170x115 mm ölçülerinde, 47 yaprak (1b-47b arası) 13 satırlı, aharlı kâğıda sadece ilk iki beyti harekeli olmak üzere nesihle yazılmış. Kitabın başında “Hâzâ Kitâbu Muhibbî Mevlidü’n-nebî Aleyhisselâm Budur” başlığı vardır. Cilt yoktur. Bu nüshanın sonunda “Ahıskalı Kâtib Mustafâ” tarafından Hicrî 1113 yılı Şaban ayında (M 1702) istinsah edildiğine dair kayıt mevcuttur. Mevlid başlığının olduğu tek nüsha bu nüshadır.

3.1.4. Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi Yz. 21620

(CÜ)³

Başı: Allāh adın zıkr idelüm evvelā
Vācib oldur cümle işde her kıula

Sonu: Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilāt
Biñ günāhı afv ider bir şalavāt

---

³ Bu nüshada ilk 18 beyit Vesiletü’n-necât’teki beyitlerdir. Sonraki 14 beyit ise sadece bu nüshada bulunmaktadır. Dolayısıyla M. Fatih Köksal nüshasındaki metin bu nüshada 33. beyitten itibaren başlamaktadır.

230x150, 180x115 mm ölçülerinde, Kırmızı cetveli, 15 satırlı, özellikle ilk varaklar oldukça yıpranmış, bazı varaklarda mavi mürekkep kalemle karalamalar olan, düzgün nesihle kaleme alınmış bir nüshadır. 72 varaklık bir yazmadır. Mevlid 1b-48a varakları arasındadır. Eser Süleyman Çelebi'nin Mevlidi'nin başında yer alan beyitlerle başlamaktadır. Ayrıca ilk varak diğer varaklardan kağıt yapısı ve görünüş açısından farklıdır. 48. varakta biten Mevlidden sonra peygamberimizin kızı Hz. Fatıma'nın ahvalinin anlatıldığı manzum bir hikâye yer almaktadır. Sonrasında Mekke'de yaşayan bir kadını anlatan yine manzum bir kısım vardır. Hicrî 1231 yılı cemazeyilahir ayında (M 1816) istinsah edilmiştir.

Son olarak nüshaların bazı özellikleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Varak sayısı	Satır sayısı	Beyit sayısı	Dış-İç boyutlar	İstinsah tarihi
Laleli	60	13	1567	199X148 150X100	H.1027 M.1617/1618
Milli Kütüphane	46	11	1104	220x152 170x120	?
M. Fatih Köksal	47	13	1167	200x150 170x115	H. 1113 M. 1702
Cumhuriyet Üniversitesi	48	15	1312	230x150 180x115	H. 1231 M. 1816

3.2. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YÖNTEM

1. Metin tespitinde aşağıdaki transkripsiyon sistemi esas alınmıştır:

ﺀ	ﺀ	ء
ĉ, ā	Ā	آ
š	Š	ث
ḥ	Ḥ	ح
ḫ	Ḫ	خ
ṣ	Ṣ	ص
ḏ, z	Ḍ, Ḑ	ض
ṭ	Ṭ	ط
ẓ	Ẓ	ظ
‘	‘	ع
ġ	Ġ	غ
ḵ	Ḵ	ق
ñ	Ñ	ك
v, ū	V, Ū	و
y, ī	Y, Ī	ي

2. Farsça “vâv-ı ma’dûle”ler “ ~ ” ile gösterilmiştir.

3. Her beyte sıra numarası verilmiştir.

4. Nüshaların varak numaraları, nüshaların tavsifini yaptığımız bölümde her bir nüshaya vermiş olduğumuz kısaltmayla birlikte metin dâhilinde gösterilmiştir.

5. Kur'an-ı Kerim'den ve hadislerden yapılan iktibasların mealleri dipnotda ifade edilmiştir.

6. Başlıklar küçük harflerle ve kalın karakterlerle yazılmıştır.

7. Vezin gereği yapılması mecburi olan kimi eklemeler ve metin tamirleri köşeli parantez “[ ]” içerisinde gösterilmiş.

8. Vezin gereği yapılması zaruri olan ünlü ulamaları nüshalarda ayrı kelimeler hâlinde yazılmışsa vezne dikkat çekmek maksadıyla alt çizgiyle “_” birleştirilerek gösterilmiştir. Örneğin: “Tañrı_ adını”.

9. “ise”, “idi” gibi “i-“ ek fiili şekilleriyle “ile”, “içün” edatlarının nüshalarda kendinden önceki kelimeye bitişik yazılması durumunda kelime ve bu şekiller arasına “-” işareti konulmuş ve ünlü uyumu göz önünde tutularak yazılmıştır. Örneğin: “sever-iseñ”, “kıllat-ıla”.

10. Vezin bozukluğu, kafiye problemi gibi durumlar aparatta zikredilmiştir.

11. Vezinler metin başında çizgi noktayla gösterilmiştir (Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _), varsa vezin değişiklikleri de, her değişiklikte ayrı ayrı olmak üzere gösterilmiştir.

12. Seslerin uzunlukları gösterilirken “vezin” esas alınmıştır. Zihafı ünlüleri eğik karakterde yazılmıştır. “Dünyā işine yilersin güc-ile”.

13. EAT dönemi metinlerinde, uzun heceye tekabül eden “e” sesinin imaleyi göstermek için elifle yazılması yaygın bir imlâ özelliğidir. Bu tür kelimelerdeki imaleli sesler ters aksanlı e ile (ë) gösterilmiştir: “ni‘ metë, ümmetinë” ... gibi.

14. Uzun okunduğu takdirde med ortaya çıkan sesler de zihafı ünlüler gibi eğik karakterde yazılmıştır. “Didi destîr var mı içerü girem”.

15. Aruz özelliklerinden olan ünlü türetilmesi de özellikle EAT dönemi metinlerinde karşımıza çıkan bir ses olayıdır. Vezin gereği yapılan ses türemeleri ayraç işareti içinde gösterilmiştir: “kah(ı)r”, “rıt(ı)l...”

16. Şeddeli kelimelerin imlâsında da vezne uyulmuştur: Hâkķı, Hâkı.

17. Nüsha farkları dipnotlarda gösterilmiştir. Nüsha farkları gösterilirken her bir farklılık noktalı virgül işaretiyle(;) birbirinden ayrılmıştır. Aparatta verilen beyitlerdeki iki mısraın arası eğik çizgi (/) işaretiyle ayrılmıştır.

18. Nüsha farkları gösterilirken önce ana metne alınan doğru olarak kabul ettiğimiz şekil verilmiş, iki nokta işaretinden (:) sonra da asıl metne alınmayan şeklin bulunduğu nüshanın rumuzuna/rumuzlarına yer verilmiştir.

19. Okunamayan kelimelerin yerlerine kelimelerin fotoğrafları konulmuştur.

20- Metin tespitinde bir birlik sağlamak amacıyla Arapça, Farsça kelime ve tamlamaların yazımında İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” (Ünver, 1993: 51-90) makalesinde getirmiş olduğu esaslara uyulmaya çalışılmıştır. Metin tamiri ve vezinle ilgili hususlarda ise M. Fatih Köksal’ın “Metin Tamiri (Usul ve Esaslar, Uygulamalar ve Bazı Teklifler)” (Köksal, 2008: 169-190) ve “Metin Neşrinde Vezinle İlgili Problemler, Bazı Tespit ve Teklifler” (Köksal, 2009: 63-86) makalelerinde teklif ettiği esaslar dikkate alınmıştır.

MUHİBBİ MEVLİD'İ: TUHFETÜ'L-ĦAĦİR

TENKİTLİ METİN

MFK 1b HĀZĀ KĪTĀBU MUĤĪBBĪ MEVLŪDU'N-NEBĪ 'ALEYHĪ'S-
SELĀM*

MFK 1b Bi'smi'llāhi'r-raḥmān'r-raḥīm

MFK 1b 1 Ḥamd idelim bi'smi'llāh⁴
Ol her işde diseler “ḳul huvallāh⁵

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

2 Raḥīm Allāh'dur raḥmān da oldur
Günāhkār ḳullarına fażlı boldur

3 Şük(ü)rler ḳılalum aña Ḥudā'dur
Aña şükr itmeyen andan cüdādur

4 Diseler her işüñ önünde Allāh
Tamāmına irgirür anı Allāh⁶

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

5 Evvel Allāh'dur kim anuñ öñi yoḳ
Āḥir Allāh'dur kim anuñ şoñı yoḳ

---

*Başlık MK, L ve CÜ'de yok.

⁴ Bu beytin vezni kusurludur. 1-12. beyitler arası L, MK ve CÜ'de yok.

⁵ ḳul huvallāh: İhlas sûresinin ilk ayetinden kısmî iktibastır. “ De ki: o Allāh...” anlamındadır. Ayrıca halk arasında İhlās sûresinin diğeri adıdır.

⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

6 Her ne kim var emri ile var olur
Kimi yār u kimisi aġyār olur

7 Devlet anuñ kim aña luṭfı ire
Vay aña kim Allāh' uñ ķahrı ire

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

8 Hāķ' uñ emriyledür her dilde sözler
Görür Hāķ varlığıyla cümle gözler

9 Bilürüz bir durur ma' būd-ı muṭlaķ
Münezzehdür anuñ zātı muḥaķķaķ

10 Kün emrinden olupdur cümle mevcūd
Gel imdi idinelim anı ma' būd

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

MFK 2a 11 Ni' meti ile ṭoludur her ara
Raḥmeti-y-ile yügürür her yire

12 Raḥmetidür dertlere dermān olan
Emrini ṭutan durur raḥmet bulan

13 Raḥmetidür dilde tevḥīd söyleden⁷
Tevḥīd'in dilden ķomaķ saña neden⁸

⁷ Raḥmetidür dilde tevḥīd: Raḥmet-iledür dilde tevḥīd'in L.

⁸ Bu beyit CÜ'de yok.

- 14 Raḥmetinden bizi insān eyledi⁹
Hem ḥabīb̄in bize iḥsān eyledi¹⁰
- 15 Raḥmete sebep olan oldur bize
Ni‘ mete sebep olan oldur bize
- 16 Cümle eşyā varlığına ol sebep
Raḥmete’l-li’l-‘ālemīn didi Çalab
- 17 Raḥmetidür Aḥmed anuñ raḥmeti
Ümmetinē mesken itdi cenneti
- 18 Raḥmetu’llāh sözüni söyleyēlüm
Şevḳ-ilē cānımızı toylayalum
- 19 Raḥmetu’llāhdur resūluñ mevlīdı
Ḥaḳḳ anuñ-çün itdi ḥaḳḳ bu mevlīdı

---

⁹ CÜ’de bu beyite kadar olan beyitlerin ilk 18’i Vesiletü’n-necāt’taki beyitlerdir. Sonraki 14 beyit diğer nüshalarda bulunmayan beyitlerdir. Konu akışına uygun olmadığı için bunları dipnotta göstermeyi uygun bulduk: Diñle gör ey ‘āşıkān-ı Muşṭafā / Nice geldi ‘āleme ol pür-şafā // Kāinātı daḥi andan ol ilāh / Niçe yaratmış diyelüm pādīşāh // Ḥaḳ te‘ālādan ıradan ola çün / Kim ṭoḳımsa birbirine kāf ü nūn // Ey ölümdeñ ġāfil olan bī-başar / Sen yürürsīñ ol senūñ öñcek yürür // Saña cāndan eyleyüpdür ḥaber / Ġāfil olma ġāfil olma el-ḥazer // Yıl yılı sürer götürür bir deme / Adımız andumuz ol dem ādeme // Ahd idincek ahdüñe eyle vefā / Ataña vü anaña ḳılma cefā // Niçe dek hāy ü huyı çeng-ile / ‘Iyş idesin deff ü nāy-i meşḳ-ile // Daḥi üç biñ yıla gidesin şehā bil / Dönmez ol yola bükilür niçe bil // Şırāt ḳıldan ince ḳılıcdan yini / Dardur uzaḳ yolları çok zaḥmeti // Yoḳışıñı biñ yılda çıkar / İnişini daḥi biñ yılda iner // Ol şırātıñ biñ yılını ne de düz / İrcā’ıñ itmedi aña göre düz // Her biri biñ yılda geçirmiş göçer / Ḳuş gibi mü‘mindür üstinde uçar // Muḥammed Muşṭafā şöylece dimiş / Sözüñ andandur ki anlar mu bilmiş.

¹⁰ iḥsān: irsāl CÜ.

L 2b	20	Ol ḥabībe āline aṣḥābına Enṣār ü muhācir ü aḥbābına ¹¹
	21	Her nefes ruḥlarına biñ biñ selām Bizden olsun tā ilā yevmi'l-ḳıyām
	22	‘Āşık iseñ dü cihānuñ faḥrına Vir şalāvāt ‘ışık-ıla pāk ¹² rūḥına
CÜ 2b	23	Söylegil iy bülbül-i bāğ-ı resül Ṭāḳatiñce her söze kim vir uşül ¹³
MFK 2b	24	Cümle ‘ārif söyledi bildüğini Aḥmed Allāh rahmeti olduğımı ¹⁴
	25	İltemēdi birisi sözin başa Yaradılmış anı medḥ itmek ḥāşā
	26	İşbu yirler hem daḥı gökler-ile Kāğıd olsa ‘arş u kürsī levḥ-ile ¹⁵
	27	Cümle ağaçlar eger olsa ḳalem Yazıcı olsa melekke ¹⁶ cinn ādem

¹¹ ensār: ensar MFK / muhācir: muhāciri L.

¹² pāk: sen MFK.

¹³ Ṭāḳatiñce her söze kim vir uşül: Ṭāḳatiñce her söze kim virgil uşül MFK.

¹⁴ rahmeti: rahmet L.

¹⁵ ‘arş u kürsī levḥ-ile: ‘arş-ıla kürs levḥ-ile L.

¹⁶ melekke: melekler MFK.

- 28 Kāmu deñizler mürekkeb olsalar
Hem yazıcı ‘ ömrde biñ bulsalar¹⁷
- 29 Dükene deñiz kalem ‘ ömri kāğıd
Vaşfını şerh itmeyeler¹⁸ bir kāğıd
- 30 Ol şāhuñ kim meddāhı ola¹⁹ Hudā
Yaradılmış ıalır andan²⁰ ‘ ācizā
- 31 İllā ol şāh²¹ şevķine her bir faķır
Tāķatince didi Tuħfetü’l-ħaķır
- 32 Gülşeninde bülbüli çok serverüñ²²
Ümmet-iseñüz yolına ser virüñ²³
- L 3a 33 Söylediler dürlü dürlü mu‘ cizāt
Şerh itdiler niçe vaşf-ı şıfāt²⁴
- 34 Rahmetu’llāha sebebdür sözleri
Hāķ ķatında oldu aķ²⁵ hem yüzleri

¹⁷ Hem yazıcı ‘ ömrde biñ bulsalar: Her yazıcı ‘ ömri hem biñi bulsalar MFK.

¹⁸ itmeyeler: itmeye MFK.

¹⁹ ola: olsa MFK.

²⁰ andan: anda MFK.

²¹ İllā ol şāh: Ol şāhun MFK.

²² Bu beyit L’de yok.

²³ Ümmet-iseñüz yolına ser virüñ: Ümmetiyüz yolu-y-ıla serverüñ MFK.

²⁴ Şerh itdiler niçe vaşf-ı şıfāt: Şerh itdiler nice vaşfını şıfāt L.

²⁵ oldu ak: aķ oldu L.

- 35 Kıpđı gñnlñmden heves²⁶ ol raħmete
İrgñre Ĥaħ sizlerññle raħmete
- CÜ 3a 36 Ol heves Tñrkice söz sñyledñm²⁷
Serverññ ‘ aşıklarını toyladum²⁸
- MFK 3a 37 Yā İlāhī açı virgil dilimi
Raħmetññle ‘ aħlumı hem bilimi
- MK 1a 38 Cānda Aħmed řevkidñr²⁹ hem cñř iden
Ĥazret-i Ĥaħ emridñr³⁰ hem sñyleden
- 39 Yoħsa benñm nice miħdārım ola
Serverññ sñzleri dilñme gele
- 40 Ĥazret-i Seyyid³¹ Buħārī himmeti
İrdi³² baña virdi ‘ aħla ĩuvveti
- 41 řñkr ol ma‘ bñd olan bir Allāh’a
Bu za‘ ifē oldı bu himmet řehā
- 42 Ceddññ iħñn daħı it luř u kerem
Kim bu emrññ ben temāmını gñrem

---

²⁶ heves: hevās L.

²⁷ sñyledñm sñyleyem MFK.

²⁸ toyladum: toylayam MFK.

²⁹ şevki dñr: şevki durur MFK.

³⁰ Ĥazret-i Ĥaħ emridñr: Ĥazret-i řultān Emirdñr L.

³¹ řultān: Seyyid L.

³² irdi: virdi L, CÜ.

43 Kudretinle³³ söyledirsın taşları
İrgirürsın menzile almışları

44 Dutdu atānla şehā biz şıd-ıla³⁴
Diyelüm biz hem şalāvāt  ış-ıla

Fi beyāni Emīr Efendi addesallāhu sırrahu'1- aziz³⁵

Vezin: _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

45 Gelmedi Rūm'a sencileyin rehber-i velī
Buldı sa ādet irse kime himmetiñ eli

46 Bildüm işigiñ şehā senūñ bāb-ı mürüvvet³⁶
Şol³⁷  illet ile oldu ebūñ şīr-i Hā  Alī

47 Şūr-ı İsrāfil nazarı kime tounsa³⁸
 Iş mevci zuhīr olubanı āk ider eli³⁹

48 Bir düşmişin elin alubanı urur-ısañ⁴⁰
Hā rahmetine ulaşıban hoş ola hālī⁴¹

³³ Kudretinle: uvvetün var MFK.

³⁴ Bu beyit L'de yok.

³⁵ Bu başlık MFK ve MK'de yok.

³⁶ Bildüm: Buldum L / işigiñ şehā: işiñ MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁷ Şol: Senūñ L.

³⁸ Şūr-ı İsrāfil nazarı kime tounsa: Şorisar ıl nazaruñ kime touna MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁹  ış:  ışı MFK / eli: dili L.

⁴⁰ Bir düşmişin elin alubanı urursañ: Bir düşmişün elin alup atarsañ MFK.

⁴¹ rahmetine: rahmet-ile L / ola: olur MK.

- 49 Ölmiş gönüle irse du‘ āñ şāh-ı evliyā
Şol Meryem oğlu Īsā gibi dirgirür öli⁴²
- MFK 3b 50 Mevlūdūñ olsa ne ola şehīr-i Buḥārā
Buldı senüñ-ile şerefi bu Oşmān ili⁴³
- MK 1b 51 Ceddūñ durur şehā senüñ şemsi cihānın⁴⁴
- CÜ 3b Feth eyledinse zerresini Muḥibbī dili⁴⁵
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 52 Sever-iseñ cān-ı dilden ey hümām⁴⁶
‘ Işk-ıla diñ eş-şalātü ve’s-selām
- 53 İşigine şür yüzüñ **Muḥibbī** sen⁴⁷
Himmet-ilē⁴⁸ ide sözüñ ol ḥasen
- 54 İt temennā ḥāşlarından du‘ ā⁴⁹
Ol du‘ ādan ola⁵⁰ derdüñē devā

⁴² Īsā gibi dirgirür öli: Īsā gibi direr öli L.

⁴³ senüñle şerefi: şerefi senüñle MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁵ Feth eyledinse zerresini Muḥibbī dili: Feth eylesin zerresini Muḥibbī dili L. Bu beytin vezni kusurlu.

⁴⁶ Bu beyit MFK ve L’de yok. Bu beytin yerine L’de şu beyit vardır:

Kişi sevdiğiniñ sözün işidür ‘ ışk-ıla cāndan

Severseñ eger sözünüñ diñle sen de işit cāndan

⁴⁷ şür: şür MFK / işigine: işiginde MK; eşigine MFK / yüzün: yüzünü MFK, L.

⁴⁸ Himmet-ilē ide sözüñ ol ḥasen: Himmet-ile ire sözüñe ḥasān MK; himmet-ile ide sözüñi ḥasen CÜ.

⁴⁹ İt temennā ḥāşlarından du‘ ā: İt temennā ḥāşretlerinden sen du‘ ā MFK; İt temennā ḥāşlarından al du‘ ā MK; İt temennā ḥāşlarından pes du‘ ā CÜ.

⁵⁰ ola: oladur MFK.

- 55 Baḫmaḡıl sen ūret ayrılıḡına
Ḳıl nazār gōñüllerüñ birliğine
- 56 Debret imdi dilüñi gelsin⁵¹ nefes
Ḳünki cānuñ bu işe Ḳıldı heves
- 57 Şöyle açuḫ söyle ümmī añlasun
Ehl-i ‘ irfān işidüben tañlasun⁵²
- 58 Āmiyānedür sözüñ Türkicedür
Beytlerinüñ vezni eksüklicedür⁵³
- 59 Luṭf-ıla kim eksügin itse⁵⁴ temām
Şefī‘ olsun⁵⁵ aña yarın ol hümām
- L 4a 60 Saña da Şāfī‘ ola yevmü’l-ḳıyām⁵⁶
‘ Işḳ-ıla diñ⁵⁷ eṣ-şalātu ve’s-selām
- 61 Ne durursın ey dilim söyle sözüñ⁵⁸
Toz u topraḳ olmadın yüzüñ gözüñ⁵⁹

---

⁵¹ gelsin: gelsin bir MFK.

⁵² tañlasun: dañlasun MFK; dinlesün MK.

⁵³ eksiklicedür: eksük nicedür L.

⁵⁴ itse: ide L.

⁵⁵ olsun: ola L.

⁵⁶ saña da şāfī‘ ola: şāfī‘ ola saña da L.

⁵⁷ diñ: di MFK.

⁵⁸ Ne durursın ey dilim söyle sözüñ: Ne durursın dilim söyle sözüñi MFK.

⁵⁹ Toz u topraḳ: Tozı topraḳ L; Toz topraḳ MK / Tozı topraḳ olmadın yüzüñ gözüñ: Toz toprak
olmadan yüzüñ ve gözüñ MFK.

- 62 Şimdi⁶⁰ sözün fırsatıdır diyesin
Bir gün ola söyleyemez olasin
- 63 Dutıla dilün ü kesile sözün
Kala ‘ aşıklar dilinde bu sözün
- MFK 4a 64 Her kaçan kim cem‘ olup okuyalar
Rûhın-ıçün Fâtihâ okuyalar
- 65 Anları Hâk rahmetiyle toylaya
Dünyâ âhret hâllerin hoş eyleye⁶¹
- MK 2a 66 Anlara şâfi‘⁶² ola Hâk rahmeti
CÜ 4a Görmiyeler tâ ebed hiç zaḥmeti⁶³
- 67 Sen de görmemek dilersen zaḥmeti⁶⁴
Vir şalāvāt oldıñ-ısa ümmeti
- 68 Söyle imdi nice geldi ol resûl
Hâlık’a maḥbûb olan ol pür-uşûl

---

⁶⁰ Şimdi: Şindi L.

⁶¹ Dünyâ âhret hâllerin hoş eyleye: Dünyâ vü âhret hâlleri hoş ola L; Dünyâ âhret hâllerin hoş eyleye MK.

⁶² şâfi: şefî MK, MFK.

⁶³ Görmiyeler tâ ebed hiç zaḥmeti: Vir şalavat şâz ola Hâk rahmeti L, MK.

⁶⁴ Bu beyit MK ve L’de yok.

- 69 Her kim anı işidürse⁶⁵ şād ola
Muştafā şevki-y-ile cānı ʔola
- 70 Ne dil-ile açam aña ağzımı
Līk döndüm⁶⁶ ol şāha ben yüzümi⁶⁷
- 71 Şefkat-ile alır-ısa ėlümi
Debredürem ʔākatümce dilümi
- 72 Vay baña kim ol yüzüme bakmaya
Gönlüme zerrece hikmet aqmaya⁶⁸
- 73 Luṭfi çokdur şāhımuñ sulṭānımuñ
Ma‘ būd olan ol yücē sübhānımuñ⁶⁹
- L 4b 74 Vire kuvvet ʔalbüme hem sözüme
Bakmaya⁷⁰ eksüklüğüme yüzüme⁷¹
- 75 ʔutdum ümmīd Hālık’uñ maḥbūbına⁷²
Virelüm dā‘ım şalāvāt rūḥına⁷³

---

⁶⁵ işidürse: işidüp L.

⁶⁶ döndüm: ʔöndüm MK, L.

⁶⁷ Līk döndüm ol şāha ben yüzümi: Lākin döndüreyim ol şāha ben yüzümi CÜ.

⁶⁸ aqmaya: ʔatmaya MFK.

⁶⁹ Ma‘ būd: Maḥşūd MFK / Maḥşūd ma‘ būd olan ol yücē sübhānımuñ: Maḥşūdum ma‘ būd olan yücē sübhānımuñ CÜ.

⁷⁰ Bakmaya: ʔatmaya MFK.

⁷¹ yüzüme: özime CÜ.

⁷² Bu beyit CÜ’de yok.

⁷³ Virelüm dā‘ım şalāvāt rūḥına: Vir şalāvāt ‘ışq-ıla sen rūḥına L.

- 76 Bir mişālüm var benüm iş burada
Zaḥmet olmasun anı diñle dede
- MFK 4b 77 Bir zamānda Mısr' uñ içinde meger
Yūsuf-ı⁷⁴ şıddīkī mezād itdiler
- 78 Yitmedi bahā Mısr' uñ ḥazīnesi⁷⁵
Dürlü kıymetlüləri⁷⁶ naḳdiyyesi
- 79 Bir ḳarıcuḳ çıḳa geldi ol şafā⁷⁷
Didi ben de müşteriyem Yūsuf' a
- 80 Didiler neñ var getürgil görelüm
Aluban Yūsuf' ı saña virelüm
- 81 Çıḳarur ḳoynından ol dem ol ḳarı⁷⁸
Ya^c ni kim⁷⁹ Yūsuf' a oldı müşteri
- MK 2b 82 Ortaya ḳor bir kelebciḳ ipliceḳ
CÜ 4b Güldiler ḥalḳ ol dem anı⁸⁰ göriceḳ

---

⁷⁴ Yūsuf-ı: Yūsuf' ı MFK.

⁷⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁶ kıymetlüləri: kıymet-ile MFK.

⁷⁷ ol: ey CÜ.

⁷⁸ ol dem ol ḳarı: anda ol ḳarı CÜ.

⁷⁹ kim: ol CÜ.

⁸⁰ ḥalḳ ol dem anı: ol ḥalḳlar MFK.

- 83 Karıcık dir Mısr'ũñ ey ʿāmm u ḥāşı⁸¹
Ben bilürem bu kişi[yi] Tañrı ḥāşı
- 84 Bu kişiniñ Tañrı'sı cūmerd durur
İşi dā'im ḳullara raḥmet durur
- 85 Ben umaram müşteriden yazılam⁸²
Ḥāşāli'llāh niyyetimden bozulam
- 86 Ben daḥı ancılayın ol servere
Ol Muḥammed Muştafā peygambere
- L 5a 87 ʿĀmm-ı luṭfundan umaram ben daḥı
Ümmetimdensin diye bana daḥı⁸³
- 88 ʿİnāyet umuban başlaruz söze⁸⁴
Hem daḥı şefi⁸⁵ oldur cümlemüze⁸⁵
- 89 Uyalum aña bize oldur imām
Diyelüm hem eş-şalātu ve's-selām
- Beyt-i Muḥibbī ḳaddesallāhu sırrahu'l-ʿaziz⁸⁶**
Vezin: . ___ / . ___ / . ___ / . ___

⁸¹ Mısr'ũñ ey: Mısr'ũñ L; ey Mısr'ũñ MK, CÜ.

⁸² Bu beyit CÜ'de yok.

⁸³ Size: baña MFK.

⁸⁴ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁸⁵ Bu beytin vezni kusurlu.

⁸⁶ Bu başlık MFK, L ve CÜ'de yok.

- 90 Bilün raḥmet-i raḥmāndur bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
Günāh derdine dermāndur bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- MFK 5a 91 Resūle her kim ümmetdür işi ta' zīm ü ḥürmetdür
Sevinecek⁸⁷ ' alāmetdür bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- 92 Ölücek sinde rāḥata kıyāmetde şefā' ate
Sebeb oldur derecāta bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- 93 Buña her kim kulaḫ urmaz Ḥaḫ'ın raḥmetini bulmaz⁸⁸
Ḳalan sözler gibi olmaz bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- 94 Eger ümmet-iseñ ḳardaş resūl ' ışḳına yidür aş⁸⁹
Aḳıtmaya gözüñden yaş bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- 95 Cānuñ degil-ise ḥasta resūl ' ışḳ-ıla iste
Ulaşdurur seni dosta bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- MK 3a 96 Şaḳın şöhret şevāb olmaz Ḥaḫ'uñ rızāsını bulmaz
Riyā-y-ile ḳabūl olmaz bu mevlūd-ı ḥabību'llāh
- 97 İdesin cānı gönülden⁹⁰ ol durur renciñi önleden⁹¹
Gelibildükce eliñden bu mevlūd-ı ḥabību'llāh

---

⁸⁷ sevinecek: sevinse L; sevişene MK.

⁸⁸ L'de 93. beyitle 94. beyit yer deḡiştirmiştir.

⁸⁹ Aḳıtmaya gözüñden yaş: Aḳıt gözüñden ḳānlu yaş L.

⁹⁰ cānı gönülden: cān u gönülden L.

⁹¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 98 **Muhibbî** şoñı hayr olsun diyen imān-ıla ölsün
Yarın aña şefî^c olsun bu mevlūd-ı habîbu'llāh⁹²

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 99 Ger dilersiz bulasız oddan⁹³ necāt⁹⁴
‘ Işık-ıla derd-ile eydün⁹⁵ eş-şalāt⁹⁶

L 5b

- 100 Evvelâ ben bir hikâyet ideyin⁹⁷
Ehl-i ahbârđan rivâyet ideyin
- 101 Şehr-i Bağdâd’da var-ıdı bir kişi
Gice gündüz hayr-ıdı anuñ işi
- 102 Her rebî‘ u’l-evvel ayı Muştafâ⁹⁸
Mevlîdın eyler-idi ol pür-şafâ
- 103 Muştafâ ‘ ışkına ol kıomışdı baş
Yidürürdi et ü etmek⁹⁹ dürlü aş
- 104 Dürlü ihsân ider-idi anda ol
Çok koyun kıurbân iderdi anda ol

---

⁹² aña: saña L.

⁹³ oddan: ottan L, MK.

⁹⁴ Bu beyit CÜ’de yok.

⁹⁵ eydün: idün MK.

⁹⁶ Bu beyit MFK’de şu şekildedir: Siver-isen serveri cāndan temām
‘ Işık-la di es- şalātu ve’s-selām

⁹⁷ 100-170. beyitler arası MFK ve CÜ’de yok.

⁹⁸ Her: Hem MK / ayı: içi MK.

⁹⁹ et ü etmek: eti etmek L, MK.

- 105 Bir Yahūdī cāri var-ıdı anuñ¹⁰⁰
Fısq [u] ʿ işyān dā ʾīmā kārı anuñ
- 106 Aña didi ʿ avreti bir gün a yār¹⁰¹
Ne ʿ aceb işdür ki ider işbu cār¹⁰²
- 107 Her rebīʿ uʾl-evvel ayı ol kişi
Ḥayr eyler¹⁰³ yidirür dürlü aşı
- 108 Eri aña didi bilgil ey niğār
Bir nebīsi vardur anuñ gül-ʿ izār
- 109 Aḥmed-i Muḥtār durur nāmı anuñ
Cümle ʿ ālem curʿ ası cāmı anuñ
- 110 On ikisinde rebīʿ uʾl-evvelüñ
Hem düşenbih gicesi-idi anuñ
- MK 3b 111 Ol gicede ʿoğdı ol bedr-i temām
Cümle ʿ ālem āfitābı ol hümām
- 112 Anuñ içün anda bayram eyler ol
Her kişiye luṭf u inʿām eyler ol

---

¹⁰⁰ cāri: ʿoşusı MK / var-ıdı: vardı MK.

¹⁰¹ a yār: ey yār L.

¹⁰² Ne ʿ aceb işdür ki ider işbu cār: Ne ʿ aceb işdür ki işbu cār L.

¹⁰³ eyler: ider MK.

- L 6a
- 113 Çün işitdi hatun anuñ bu sözün
Āh itdi yavı kıldı kendi_özün
- 114 İrdi ol vaqt aña ʿ ışk-ı Muştāfā
Toldı qalbe zevk [ü] şevk-ıla şafā¹⁰⁴
- 115 Ol gice şevk-ıla yatdı ol nigār¹⁰⁵
Gördi¹⁰⁶ Muḥammed düşinde şemsvār
- 116 Didi kimdür bu güzel yüzlü nigār
Buncılayın kimse yoqdur gül-ʿ izār
- 117 Didiler Muḥtār Muḥammed bu durur
La'l-leb hem sīm-ber misk bu durur¹⁰⁷
- 118 Aña varup ol nigār virdi selām
Luḥf-ıla aldı selāmın ol hümām
- 119 Yā Resūla'llāh diyü çağırdı ol
Aña lebbeyk[i] didi ol pür-uşul
- 120 Ağlayuban ol nigar āh iyledi
Ben saña kemter karavaşam didi

---

¹⁰⁴ Toldı qalbe zevk [ü] şevk-ile şafā: Toldı qalbine zevki şevki şafā MK.

¹⁰⁵ şevk-ıla yatdı: yatdı şevk-ıla L.

¹⁰⁶ gördi: görür L, MFK.

¹⁰⁷ La'l-leb hem sīm-ber misk bu durur: La'l-leb sīm-ber misk bu durur L.

- 121 Baña lebbeyk dimeñe nedür sebeb
Ey leṭāfet ma‘ deni k̄ān-ı edeb
- 122 Didi aña ol ṣefī‘ ü’l-müz̄nib̄in
Ol ḥabīb ol raḥmete’l-li’l-‘ ālem̄in
- 123 Ṭa‘ z̄m̄ itdüñ çün beni sen ey nigār
Bil ḳabūl itdi seni ol Kirdgār
- 124 Saña ĩmān ḥil‘ atin virdi Aḥad
Sen benümle olıarsın tā ebed
- 125 Aña ĩmān telḳm̄ itdi ṣehriyār
Def‘ aten ĩmān getürdi ol nigār
- MK 4a, L 6b 126 Uyḥusından uyanuban ağladı¹⁰⁸
Ṣevḳ od-ıla yüregın ṭağladı¹⁰⁹
- 127 ‘ Iṣḳ-ıla ol demde didi ol nigār
Muṣṭāfā’ya nez̄rim olsun nem ki var
- 128 Yılđa bir gün¹¹⁰ mevl̄đın eyleyeyin
Ni‘ met-ile ḥalḳı ben ṭoylayayın

---

¹⁰⁸ uyḥusından: uyḳusından MK.

¹⁰⁹ yüregın: yüregini MK.

¹¹⁰ gün: kez MK.

- 129 Erine virdi haber düş gördüğün¹¹¹
Reszlu'llāh cemāline irdüğün¹¹²
- 130 Didi kim ne bahtlu olduñ seni¹¹³
Şefi^c oldu saña ol cānlar cānı
- 131 Eri taḥassür iderken bir gice¹¹⁴
O daḥı gördi o düşi ey ḥoca
- 132 Erini gördi şabāḥın şāz u kām¹¹⁵
Şāzılığ-ıla aña virdi¹¹⁶ selām
- 133 Didi gördüm dün gice sen gördüğün
Ayağı tozına yüzün sürdüğün
- 134 Ben-daḥı imān getürdüm şıdḳ-ıla
Başı cānı aña virdüm ^c ışḳ-ıla
- 135 Cümle varumı ḳodum yolına ben¹¹⁷
Aña ḳurbān eyleyeyin cān u ten
- 136 Mevlāḍunı biz anuñ eyleyelüm
Ni^c met-ile ḥalkı biz toylayalum

---

¹¹¹ gördüğün: gördüğünü L.

¹¹² irdüğün: irdüğünü L.

¹¹³ Didi kim ne bahtlu olduñ seni: Didi ne bahtlu olduñ seni L.

¹¹⁴ Eri taḥassür iderken bir gice: Taḥassürde gezeriken bir gice L.

¹¹⁵ şāz u kām: şāz-kām L.

¹¹⁶ aña virdi: virdi aña L.

¹¹⁷ yolına: yolında MK.

- 137 Kendülere luḫfi ʿādet itdiler
Gice gündüz Ḥaḫḫ’a ṭāʿat itdiler
- 138 Mevl̄de itdükleri-çün ḫürmeti
Anlara virildi¹¹⁸ ĩmān ḫilʿati¹¹⁹
- L 7a 139 Aḫmed-i Muḫtār ḫaḫı-çün ey Ḥudā
Bizi andan eylemegil sen cüdā¹²⁰
- 140 Uyalum bize oldur ĩmām¹²¹
ʿIṣḫ-ıla diñ eṣ-ṣalātu ve’s-selām¹²²
- MK 4b 141 Bundan elṭaf¹²³ bir ḫikāyet ideyin
Ravz-ı fā’iḫden¹²⁴ rivāyet ideyin
- 142 Bir ʿaziz var-ıdı Zeyd oḫlı ʿAlī
Bir ʿaziz mürşid-idi kāmil velī
- 143 Var-ıdı cārımızda bir ṣāliḫā¹²⁵
ʿĀbideydi zāhideydi nāṣiḫā

¹¹⁸ virildi: virdi L.

¹¹⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁰ Bizi andan eylemegül sen cüdā: Bizi itme bir nefes andan cüdā L.

¹²¹ Bu mısranın vezni kusurlu. Bu beyit MK’de şu şekildedir: Cüda olmayam dirseñ sen de temām /
De imdi hem eṣ-ṣalātu ve’s-selām

¹²² Bu beytin vezni kusurlu.

¹²³ elṭaf: eltāf MK.

¹²⁴ Ravz-ı fā’iḫden: Ravz-ı fā’iḫden L.

¹²⁵ Var-ıdı cārımızda bir ṣāliḫā: Var-ıdı bir cārımız bir ṣāliḫā MK.

- 144 Bir gün eyledi ol dünyādan sefer¹²⁶
Dünyāya gelen kişi durmaz gider
- 145 Bir fulori¹²⁷ aldı ardınca hemān
Aña cennet nice olmasın mekān
- 146 Var-ıdı bir řālih oğlı nev-cüvān
Ėađđ'a ol Ėizmet iderdi her zamān¹²⁸
- 147 Ol fulori ki _anasından¹²⁹ aldı _aña
Didi ki ne ala-y-ıdum ben buña
- 148 İşbu fikr-ile yürürken ol cüvān
Gördi bir yirde Ėalāyık nā-gehān
- 149 Müctemi' olup oğurlar Muştafa
Mevlāđını diñledi ol pür-şafa
- 150 Çünki anı diñledi ol nev-cüvān
Gözlerinden şanlı yaş oldu revān
- 151 Ol gice yatdı _anlar-ıla ol cüvān
Gördi kim kıyāmet olmuş nā-gehān

---

¹²⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁷ fulori: fulorisi MK.

¹²⁸ her: o MK.

¹²⁹ anasından: atasından MK.

- 152 Çağrısup dirler münādīler fülān
Kandasın gel cennete gir şādmān
- L 7b 153 Mevlīde hāzır olanlar def^c aten
Cennete girdiler anlar cümleten
- 154 Nā-gehān bir qaşr-ı ^cālī gördi ol
Aña girmek istedi ol pür-uşul
- 155 Pes didiler mevlīd idenler girür
Pes saña girmege destīr yoğ durur¹³⁰
- MK 5a 156 Uyqusından uyanup āh eyledi
Gözyaşını āh u hem-rāh eyledi
- 157 Ol fulori-y-ile aldı ol ta^cām
Mevlīd itdi yidi andan hāşş u^{131c}ām
- 158 Tā vefāt idince her yıl ol cüvān
Muştafā mevlūdın itdi şādumān
- 159 Ölmelü olınca kez ol nev-cüvān¹³²
Güldi ol dem katı oldı şādumān

---

¹³⁰ Pes saña girmege destīr yoğ durur: saña girmege destīr yoğ durur L.

¹³¹ hāşş u: hāşı L

¹³² Bu beyit MK'de yok.

- 160 Güle güle dünyādan itdi¹³³ sefer¹³⁴
İşbu fānī dünyādan kıldı güzer¹³⁵
- 161 Bu cihānda kimse qalmaz cāvidān
El-figān çarḥ[un] elünden el-figān
- 161 Qavmi anuñ¹³⁶ ölmeyüpdür didiler
Anı görmege ṭabīb getürdiler
- 162 Ol ṭabīb baqdı¹³⁷ cemāline anuñ
Āferin didi kemāline bunuñ¹³⁸
- 163 Didi bilün bu yigit ölmüş-durur
Lākin buña Ḥaḳ nazar kılmış-durur¹³⁹
- 164 Anuñ için bu yigit dā'im güler
Bu-y-ımiş 'ālem içinde şir-i ner¹⁴⁰
- 165 Gözün açdı ol yigit ol dem hemān¹⁴¹
Qavmine didi ki oluñ şādumān

---

¹³³ dünyādan itdi: itdi dünyādan MK.

¹³⁴ sefer: sefār L.

¹³⁵ güzer: güzār L.

¹³⁶ Qavmi anuñ: Qavmi anı anuñ MK.

¹³⁷ Ol ṭabīb baqdı: Ol baqdı MK.

¹³⁸ Āferin: Āferin L / bunuñ: anuñ MK.

¹³⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁴⁰ şir-i ner: şir ü ner MK, L.

¹⁴¹ Gözün açdı ol yigit ol dem hemān: Gözlerin açdı ol yigit hemān MK.

- L 8a   166   Hâk baña bu dem tecellî eyledi
                    Luţf idüp beni tesellî eyledi
- 167   Ölmedin cennetde yirüm görmişem
                    Muştafa’nuñ meclisine irmişem
- 168   Güldüğüm budur benüm bilüñ didi
                    Muştafa’nuñ mevlâdın kıluñ didi
- 169   İtdigüm-çün mevlâdına ‘ izzeti
                    Hâk te‘âlâ baña itdi rahmeti
- 170   Böyle didi gözlerin yumdı hemân
                    Kavmi oldu anuñ-içün şadumân¹⁴²
- 171   Muştafa’nuñ hürmeti-çün ey Hudâ
                    Bizi andan bir nefes kılma cüdâ
- 172   Çeşmümüz didârına ‘ aşık durur
                    Şem‘imüz güftârına vâfık durur
- 173   Ger dilersiz bulasız oddan necât¹⁴³
                    ‘ Işık-ıla diñ eş-şalâtu ve’s-selâm

---

* Cenab-ı Hak: (Habibim) “Sen olmasa idin âlemleri yaratmazdım” buyurdu. Hz. Peygamber: “Cenab-ı Allah önce nurumu, önce ruhumu, önce aklımı ve önce kalemi yarattı” buyurdu. Allah ve onun resulü ne güzel buyurdu ve habibi ne güzel ulaştırdı..

¹⁴² oldu anuñ-içün: anuñ-içün oldu MK.

¹⁴³ Ger dilersiz bulasız oddan necât: Şâz olayım dirseñ cândan temâm MK.

*Kāle'llāhu te'ālā "levlāke levlāk le-mā ḥalaḳtu'l eflāk" ḳale Resūlu'llāh " evvelü mā-ḥalaḳallāhu nūrī ve evvelü mā-ḥalaḳallāhu rūḥī ve evvelü mā-ḥalaḳallāhu 'aḳlī ve evvelü mā-ḥalaḳallāhu'l-ḳalem" ṣadaḳallāh ve resūlu'llāh¹⁴⁴ ve belāḡa ḥabību'llāh.¹⁴⁵

MK 5b	174	Siyer ehli ṣöyle taḳrīr itdiler ¹⁴⁶
CÜ 5a		Ka'bü'l-aḥbār dan rivāyet itdiler
	175	İşid imdi Ka'bü'l-aḥbār söyledi Ḥaḳ resūlından rivāyet eyledi
	176	Ne didi ol dü cihānuñ ¹⁴⁷ mefḥarı Pişvā-yı cümle mürsel rehberi
	177	Didi evvel nūrımı ¹⁴⁸ ḥalḳ itdi Ḥaḳ Didi evvel ruḥümü ḥalḳ itdi Ḥaḳ
L 8b, MFK 5b	178	Didi evvel 'aḳlümü ḥalḳ itdi Ḥaḳ ¹⁴⁹ Didi evvel ḳalemi ḥalḳ itdi Ḥaḳ

---

* Allāhu Teâlā dedi ki: "Sen (Hz. Muhammed) olmasaydın, ben âlemleri yaratmazdım." Resūlullāh dedi ki: Yaratılanlar içinde Allāh ilk olarak benim nurumu yarattı. Ve yaratılanlar içinde ilk olarak benim ruhumu yarattı. Ve yaratılanlar içinde ilk olarak benim aklımı yarattı. Ve yaratılanlar içinde ilk olarak kalemi yarattı. Allāh ve resulu doğru söyledi ve Allāh'ın habibi ulaştırdı.

¹⁴⁴ ṣadaḳallāh ve resūlu'llāh: ṣadaḳa resūlu'llāh MK.

¹⁴⁵ Bu kısım MFK ve CÜ'de yok.

¹⁴⁶ Siyer: Yemen MFK; sır L.

¹⁴⁷ dü cihānuñ: cihānuñ L.

¹⁴⁸ nūrımı: nūrı MK.

¹⁴⁹ 'aḳlümü: 'aḳlı MFK.

- MK 11 a 179 İşbu dört dürlü lafzı kim söyledi¹⁵⁰
Her birini dürlü taqr̄r̄ eyledi
- 180 Ehl-i ʿirfān gelibeni gitdiler
Her biri [bir] nice teʿvīl itdiler¹⁵¹
- 181 Taşra biz şüret sözini diyelüm
Siyer ehlerinden rivāyet idelüm
- 182 Nūrlarda nūr-ı evveldür resūl¹⁵²
Rūhlarda rūḥ-ı evveldür resūl
- 183 ʿAql-ı küll olan resūluñ ʿaqlıdur¹⁵³
Bu sözi şanma güzāf kim naqlidür¹⁵⁴
- 184 Hem kalem daḥi ḥabībuʿllāh idi¹⁵⁵
Levḥe yazduḡında ʿilmuʿllāh idi¹⁵⁶
- 185 Bu arada çok durur söz muʿteber
Bildügümce söylerem ben muḥtaşar

---

¹⁵⁰ Bu mısranın vezin kusurlu.

¹⁵¹ teʿvīl: taʿbīr MK, L.

¹⁵² nūrlarda: nūrda L.

¹⁵³ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁵⁴ Bu sözi şanma güzāf kim naqlidür: Bu sözi şanmañuz kalemı naqlidür L.

¹⁵⁵ idi: itdi: L; adı CÜ.

¹⁵⁶ idi: didi CÜ.

- MK 6a 186 Diñle imdi ol ḥabībü'l-‘ālemin¹⁵⁷
Nice oldı raḥmete’li’l-‘ālemin
- CÜ 5b 187 Ruḥ-ıla nūr arasında Ḥaḳ Çalab
Yaradupdur on iki dürlü ḥicāb¹⁵⁸
- 188 Ol ḥicāblar arasın işit aḥī
Beşer yüz yıldur ḳalıñlıḡı¹⁵⁹ daḡı¹⁶⁰
- MK 11b 189 Emr itdi¹⁶¹ Ḥaḳ Çalab ol raḥmete
Gire ḥicāblar içinde ‘uzlete
- 190 Girdi ḥicāblara resūluñ nūrı
Ṭā‘at itdi Allāh’a durdı öri
- MFK 6a, L 9a 191 Ḥaḳḳ’a tesbīḥ eyler-idi anda bil¹⁶²
Durdı anda yitmiş sekiz biñ yıl¹⁶³
- 192 Muşṭafa’yı kendüye ḳıldı ḥabīb¹⁶⁴
Cümle dertlere hem ol oldı ṭabīb

¹⁵⁷ diñle imdi: diñle nitdi MK; ḥabīb: ilāh MFK, MK.

¹⁵⁸ on iki dürlü: on iki biñ dürlü MK; CÜ.

¹⁵⁹ ḳalıñlıḡı: ḳalıñı MFK.

¹⁶⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁶¹ Emr itdi: Emr eyledi L.

¹⁶² eyler-idi: itdi ṭurdı MFK; ider-idi MK; bil: ol MFK.

¹⁶³ Bu mısranın vezin kusurlu.

¹⁶⁴ 190-229. beyitler arası MFK ve CÜ’de yok.

- 193 H̄ab̄l̄b olmak dilerseñ sen de temām¹⁶⁵
‘ Işık-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 194 Her ne dürlü kim sa‘ âdet var durur
Yahşu h̄ūyu görklü ‘ âdet var durur
- 195 H̄aḡ aña virdi mükemmel eyledi
Yaradılmışdan mufaz̄zal¹⁶⁶ eyledi
- 196 Andan oldı her nihānī āşikār
‘ Arş u kürsī yirde gökde ne ki var
- 197 Ger Muḡammed olmaya-y-ıdı¹⁶⁷ ‘ ayān
Olmayısardı zemīn [ü] āsmān
- 198 Ger Muḡammed olmaya-y-ıdı i yār
Olmaz-ıdı ay [u] gün leyl [ü] nehār¹⁶⁸
- MK 12a 199 Ger Muḡammed gelmeyeydi¹⁶⁹ ‘ âleme
Tāc-ı ‘ izzet inmeyeydi âdeme
- 200 Hem vesīle olduḡı-çün ol resūl
Ādem’üñ H̄aḡ tevbesin kıldı ḡabūl

---

¹⁶⁵ Bu beyit L’de yok.

¹⁶⁶ mufaz̄zal: mufaşşal MK.

¹⁶⁷ olmaya-y-ıdı: olmasa-y-ıdı MK.

¹⁶⁸ Bu ve önceki beyit MK nüshasında takdim-tehir edilerek yinelenmektedir.

¹⁶⁹ gelmeyeydi: gelmeseydi MK.

- 201 Nūḥ anuñ-çün ğarḳdan buldı¹⁷⁰ necāt
Daḥı ıoğmadın göründi mu‘ cizāt
- 202 Ölmeyüp ‘ İ̄sā göge bulduğı yol
Ümmetinden olmağı-çün indi¹⁷¹ ol
- 203 Hem daḥı Mūsā elindeki ‘ aşā¹⁷²
Oldı anuñ ‘ izzetiyle¹⁷³ ecdehā
- 204 Ceddi olduğı için anuñ Ḥalīl
Nārı cennet kıldı aña ol Celīl
- L 9b 205 Cümle anuñ dostlığına adına
Bunca ‘ izzet oldı ol¹⁷⁴ecdādına
- 206 Çok temennā kıldılar Ḥaḳ’ dan bular
Kim Muḥammed ümmetinden olalar
- 207 Tā bularıñ arta ‘ izz ü ḥürmeti
Daḥı yigrek ola Ḥaḳḳ’a ḳurbeti
- 208 Ḥaşre dek ger dinilirse bu kelām
Nice ḥaşr ola bu olmaya temām

---

¹⁷⁰ ğarḳdan buldı: buldı ğarḳda L.

¹⁷¹ indi: idi MK.

¹⁷² Hem daḥı Mūsā elindeki ‘ aşā: Hem Mūsā elindeki daḥı ‘ aşā MK.

¹⁷³ ‘ izzetiyle: ‘ izzetine L.

¹⁷⁴ oldı ol: oldı MK.

209 Ger dilersiz¹⁷⁵ bulasız oddan¹⁷⁶ necât
‘ Işık-ıla derd-ile eydüñ eş-şalātu ve’s-selām

Fermāyed Celāl Raḥmetu’llāhi ‘aleyh fi-medḥi’n-Nebi ‘aleyhi’s-selām¹⁷⁷

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- MK 12b 210 Server-i cümle ḥalāyık şāhib-i fevka’l-‘ ulā
Sensin ey ser-tāc-ı ādem sensin ḥayrū’l-vedā¹⁷⁸
- 211 Şol mükerrrem ḥüsniñiñ şerḥ-i beyān-ı vaşfidur¹⁷⁹
Āyet-i seb‘a’l meşānī sūre-i Şems [ve]’d-Ḍuḥā
- 212 Vuşlatuñdur yirde gökde cümle eşyā maḥşūdī¹⁸⁰
Kim saña müştāk olupdur evliyā vü aşfiyā¹⁸¹
- 213 İndi Ḥaḳ’dan şāniña “innā hedeynāhü’s-sebīl”¹⁸²
Kim sen olduñ reh-nümā ‘ālemlere nūru’l-hüdā
- 214 Mu‘ cizātuñ menba‘ ısıñ kâinātuñ rehberi
Maḥla‘ -ı nūr-ı Ḥudā’sın şu‘ le-i dārü’l-beḳā¹⁸³

¹⁷⁵ dilersiz: dilersen MK.

¹⁷⁶ od: ot MK, L.

¹⁷⁷ Bu başlık MK’de şu şekildedir: Beyt-i Celāl Muḥibbi ḳaddesallāhu sirrahü’l-‘ azīz.

¹⁷⁸ Sensin ey ser-tāc-ı ādem sensin ḥayrū’l-vedā: Sensin ser-tāc-ı ādem sensin eyḥayrū’l-vedā MK. Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁷⁹ Şol mükerrrem ḥüsniñiñ şerḥ-i beyān-ı vaşfidur: Şöyle mükerrrem ḥüsniñiñ vaşf-ı beyān u şerḥidür L.

¹⁸⁰ maḥşūdī: maḥşūduñ MK.

¹⁸¹ aşfiyā: enbiyā MK.

¹⁸² “Şüphesiz biz onu (ömür boyu yürüyeceği) yola koyduk.” (İnsan 76: 3)

¹⁸³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 215 K'ey ʿazīz muḥteremsin Firdevs-i aʿlādur¹⁸⁴ yiriñ¹⁸⁵
Kim saña her dem çağırsa yā Muḥammed Muştafā
- 216 Cān [u] dilden¹⁸⁶ kim ki sevmez dü cihānda şıdķ-ıla
Meskeni nār-ı cehennem yiridür tahte'ş-şerā
- L 10a 217 Ger baña yevmü'l-ḥisāb olsa ʿazābıñ şiddeti
Kim benüm feryāduma sen kııl meded sen kııl ʿaṭā¹⁸⁷
- 218 Bu **Celāl-i** rū-siyāhuñ sen elin tut¹⁸⁸ yā ḥabīb
Ḥaşr u neşriñ¹⁸⁹ sâʿ atinde қorқaram yevmü'l-cezā
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _
- 219 Ger dilersiz bulasız oddan¹⁹⁰ necāt
ʿIşķ-ıla derd-ile diñ eş-şalātu ve's-selām¹⁹¹
- Vezin: _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _
- 220 Gördük şük(ü)r Muḥammed'iñ toğduğı ay toğdı yine¹⁹²
Ḥaķķ'iñ ḥabībi Aḥmed'iñ toğdığı ay toğdı yine¹⁹³

¹⁸⁴ aʿlādur: aʿlāda L.

¹⁸⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁸⁶ cān [u] dilden: cān-ı dilden MK, L.

¹⁸⁷ meded sen kııl ʿaṭā: meded kııl ʿaṭā MK.

¹⁸⁸ tut: dut MK.

¹⁸⁹ ḥaşr u neşriñ: ḥaşir neşir L.

¹⁹⁰ od: ot L.

¹⁹¹ Bu bölüm MK'de şu şekildedir:

Uyalum bize oldur imām

Diyelüm hem eş-şalātu ve's-selām

¹⁹² Bu beyit L'de yok.

¹⁹³ Bu beytin vezni kusurlu.

- MK 8a 221 araları a eyleyen bılları ha eyleyen
L 10a Gökde ayı a eyleyen oğdığı ay oğdı yine¹⁹⁴
- 222 il‘ at-i levlak urunan ‘ ar zre ııp grnen¹⁹⁵
Tc-ıla mrn urunan oğdığı ay oğdı yine¹⁹⁶
- 223 a-ıla ıldı¹⁹⁷ sobeti anda diledi mmeti¹⁹⁸
ki cihnn rahmeti oğdığı ay oğdı yine
- 224 Mevldına ‘ izzet ılan a’un rahmetini bulan¹⁹⁹
‘ ilere ef‘  olan oğdığı ay oğdı yine²⁰⁰
- 225 Yirler²⁰¹ [] gkler serveri cmle nebiler rehberi
ir zamn peygamberi oğdığı ay oğdı yine
- MFK 12a 226 Kn-i kerem albi afa mmetine iden vefa
a’n habbi Mutafa oğdığı ay oğdı yine
- 227 lm dininn diregi dny v iret begi
Cmle yaradılmı yigi oğdığı ay oğdı yine

¹⁹⁴ gkde ayı: gvdeleri L.

¹⁹⁵ levlaka levlak lem halakt’l-eflak: Hz Peygamber iin sylenildiği dunlen sz, sen olmasaydın lemleri yaratmazdım anlamına gelir.

¹⁹⁶ Tc-ıla mrn urunan: Tc-ı ‘ merdan L; ulle giyp tc urunan C.

¹⁹⁷ ıldı: buldı MK.

¹⁹⁸ Bu beytin vezni kusurlu.

¹⁹⁹ a’un rahmetini bulan: a rahmetin odur bilen MK.

²⁰⁰ Bu mısra MK’de yok.

²⁰¹ yerler []: yirleri MK.

- MK 14b 228 Sevdim diyen çokdur anı ‘ aşık ise gelsin kıanı²⁰²
Biliñ ki o cânlar cânı toğdığı ay toğdı yine²⁰³
- 229 Ğafletde alma ey kişi terk eyle yolında²⁰⁴ başi
Mařser yirinũñ güneşi toğdığı ay toğdı yine
- 230 şükrit **Muhibbĩ** bu güne irgüre seni ol gine²⁰⁵
Dermān olan cān derdine toğdığı ay toğdı yine²⁰⁶
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- L 10b 231 ‘ Āřık iseñ servere cāndan temām²⁰⁷
‘ Işık-ıla diñ eş-řalātu ve’s-selām²⁰⁸
- MK 13a 232 Söz uzar tafşil oluncağ oyalım²⁰⁹
Muhtaşar ne-y-ise anı diyelüm²¹⁰
- 233 İşit imdi sen muhaşşal hoş kelām
‘ Arş-ıla kürsĩ yaradılmış temām
- 234 Cümle maħlıř ma‘ nevĩ hem řurevĩ
Menba‘ oldı cümleye resũl nĩrĩ

²⁰² Bu beyit CÜ’de yok.

²⁰³ Biliñ ki o cânlar cânı toğdığı ay toğdı yine: Bil ki ol cânlaruñ cânı toğdığı ay toğdı yine L.

²⁰⁴ yolında: yolda L.

²⁰⁵ irgüre seni ol gine: irgüre tĩ seni yine MK.

²⁰⁶ 229.- 253. beyitler arası L’de yok.

²⁰⁷ Bu beyit MK’de şu şekildedir: Uyalum bize oldur imām
Diyelüm hem eřřalātu ve’s-selām

²⁰⁸ diñ: di MK.

²⁰⁹ olıncağ oyalım: olınmaz anda bil CÜ / oyalım: oylarım CÜ.

²¹⁰ diyelüm: idelüm CÜ.

- 235 Ol zamān kim ʿ arşı Hāk halk ʿyledi
Bir ʿ azīm nūr ʿ arşda cevlan ʿyledi
- 236 Cümle muḳarreb melekler geldiler
Hāzret'e nūrdan su'āl ʿylediler
- 237 Hāk didi melekler kim işidūñ
Ol nūra ḥizmetūñüz iş idūñ
- 238 Nūr-ı Muḳammed durur bilūñ anı²¹¹
Ḳurbān idūñ ol nūra tatlu cānı
- 239 Dir melekler yā Rabb iḳrār ʿyledūñ
Dilimizde anı tekrār ʿyledūñ
- MK 7b 240 Ṭurdılar²¹² ḳarşusına şāf şāf temām
Çıgırşurlar²¹³ eş-şalātu ve's-selām
- 241 Ol muḳaribler dilek dilediler²¹⁴
Tā ebed nūr ḥizmetinde olalar²¹⁵
- 242 Ḳizmetin Hāk saña da ide naşīb
Vir şalāvāt şāz ola rūḥ-ı ḥabīb

---

²¹¹ Nūr-ı Muḳammed durur bilūñ anı: Nūr Muḳammed nūrdur bilūñ anı CÜ.

²¹² Ṭurdılar: Durdılar MK.

²¹³ çıgırşurlar: çağırşurlar MK.

²¹⁴ 241-242. beyit MK'de yok.

²¹⁵ dilediler: ʿylediler CÜ.

CÜ 6a	243	Ey gönül aç periñi pervâz kı1 ²¹⁶
MK 13b		Hâlık u ma' bûduña niyâz kı1
MFK 6b	244	Dostuniñ ' izzetine fırsat vire Kim senüñ bu sözüñ âhîre ire ²¹⁷
	245	Nice oldı nûrı yine ²¹⁸ söylegil Yitdigince tākatiñ şerh eylegil
	246	Söylegil ol cānlara cān olanı Sevgüsi gönülde imān olanı
	247	Hâk te' ālā didi nûra ol zamān ²¹⁹ Seni itdüm cümleñ cānına cān ²²⁰
	248	Ezel ' ilmimde ²²¹ benim vardı hābīb Seni kılam cümle dertlere tīb ²²²
	249	Seni insān şüretine ²²³ koyaram Yiryüzine dünyāya gönderürem

²¹⁶ periñi: gözünü CÜ.

²¹⁷ âhîre: âhîr MFK.

²¹⁸ yine: gine MK.

²¹⁹ nûra didi: didi nûra CÜ.

²²⁰ 247-248. beyitler MFK'de yok.

²²¹ Ezel ' ilmimde: ' ilm-i evvelde CÜ; Ezel ilmide MK.

²²² Seni kılam cümle dertlere tīb: Seni itdüm çamu derde tīb MFK, CÜ. Bu beyitin mısraları MFK'de yer değiştirmiştir.

²²³ şüretine: şüretinde MK.

- 250 Cümle gökler halkı²²⁴ seni bildiler
Saña anlar²²⁵ çok şenâlar kıldılar
- 251 Ben dilerem yirdeki maḥlûḳ²²⁶ daḥi
Maḥrûm olmaya bile anlar daḥi
- 252 Sëni bilendür yine bilen beni²²⁷
Beni bilendür yine²²⁸ bilen seni
- MK 14a 253 Göster ol ḳullaruma toḡrı yolu
Zîrâ sensin cümle maḥlûḳdan ulı
- 254 Bil ki senden ġayrı yoḡ daḥı baña
Ḳullarumu aluban gele baña²²⁹
- 255 İlete sende Ḥaḳḳ'a ol rehberi²³⁰
Vir şalāvāt şevḳ-ile²³¹ ey dîn eri
- 256 Nûr-ı Aḥmed çün işitdi bu sözi²³²
Baş egüben secdeye ḳodı yüzi

---

²²⁴ halkı: halk MFK.

²²⁵ anlar: anlara MFK.

²²⁶ maḥlûḳ: maḥlûḳ MFK, MK.

²²⁷ Sëni bilendür yine bilen beni: Sëni bilendür bilen beni MFK.

²²⁸ bilendür yine: bilen durur MFK.

²²⁹ Ḳullarumu aluban gele bañ: Ḳullarımı alayın gele baña MFK.

²³⁰ İlete sende Ḥaḳḳ'a ol rehberi: İlete Ḥaḳḳ'a sende peygamberi MK.

²³¹ şevḳ-ile: 'ışḳ-ıla MK.

²³² Nûr-ı Aḥmed: Ḥamd-i Aḥmed L.

- 257 Didi ey Perverdigār-ı zū'l-celāl
Baña emrũñ tũtmaġa virgil mecāl
- CÜ 6b 258 Dost buyruġ kıl̄sa farzdur dostuna
Ķanca dirseñ varayın baş üstine²³³
- MK 10b 259 Buyruġuña ħāřā ben lā dimezem
İllā yā Rabb fũrġatũne dũymezem
- 260 Didi Allāh ey baña maġşũd olan
Rızāñ-ıla buldı rızāmı bulan
- 261 Ħāřā dostum ben seni ayururam
Ġuřřa yime ġayduñı ġayururam
- 262 Her ġaçan řevġiñ²³⁴ baña ġālib ola
Zātımı görmeklige řālib ola
- 263 Cebrā'ıl'i ġönderem yaraġ-ıla²³⁵
Ħülle²³⁶ vũ tāc hem daġı Burāġ-ıla²³⁷

---

²³³ ġanca: ġanda MFK; ġancarı MK / varayın: varayım MFK.

²³⁴ řevġiñ: şevki L; řevġ MFK.

²³⁵ yaraġ-ıla: parat-ıla MFK.

²³⁶ Belden ařaġı ve belden yukarı olmak üzere iki parġadan oluşan astarlı elbiseye denir. Ancak daha ġok cennet elbisesi olarak bilinir (Pala 2004: 211).

²³⁷ Ħülle tācı hem daġı burāġ-ıla: Ħülle tācıla hem burāġ-ıla MFK; Ħülle vũ tācı hem burāġ-ıla MK; Ħülle-i tācıla hem burāġ-ıla CÜ.

- MK 15a   264   Ğāşıye²³⁸ kim götüre²³⁹ güle güle
Düşe öñüñe yayağ ala²⁴⁰ gele
- 265   Göklerüm süre yüzün ayağuña
Yügrişe halkı şoluña hem şağuña²⁴¹
- 266   Sürme hāke ‘ arş ayağuß tozını
Kürs̄yi öpe na‘ lınuñ izini
- 267   “Kābe kavseyn”²⁴² ola şehā menzilüñ
Mağ‘ ad-ı şıdğ olusardur mağfilüñ
- L 11a   268   Zātımı nice dilerseñ göresin
Rāzı olup mağşūduña iresin
- 269   Her murāduñ ben seniñ idem temām²⁴³
Sen benümsin ben senüñim ey hümām
- 270   Ümmet-iseñ ol hab̄ibe sen temām
‘ Işğ-ıla di eş-şalātu ve’s-selām²⁴⁴

²³⁸ Ğāşıye: ‘ Abişeñi MFK; Yapışubenü MK.

²³⁹ götüre: götür MK ve L.

²⁴⁰ ala: ola MFK.

²⁴¹ Yügrişe halk şoluña hem şağuña: Yügrişe halkı şoluña şağuña MFK.

²⁴² Kur’ân-ı Kerim’de bir ayette “Sonra ona yaklaştı Derken sarktı. (Bu suretle o, peygambere) iki yay kadar yahut daha da yakın oldu (Necm 53/ 8, 9). “Kābe kavseyn” sözü “iki yay aralığı kadar” şeklinde tercüme edilmektedir. Hz Pemberin miracı ile ilgili olarak anlatılan bu olayda, bazı din bilginleri “O” ile kastedilenin yani Peygamberimize yaklaşanın Cebrail olduğunu; diğer bir kısmı ise mecazen kastedilenin Allah olduğunu söylerler. (Pala 2004: 245).

²⁴³ Her murāduñ ben seniñ idem temām: Her murāduñı seniñ itdim temām CÜ.

²⁴⁴ di: diñ MK.

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- CÜ 11a 271 Nebîler serveri Tâhâ²⁴⁵ bu ayda geldi dünyâyâ
Şaçı Leyl ü yüzi Duḥâ bu ayda geldi dünyâyâ
- 272 Bu İslâm resmini koyan küf(i)rden dünyâyı yuyan
Nübüvvet ḥil' atin giyen bu ayda geldi dünyâyâ
- 273 Getüren bize Qur'ânı kılan göklere seyrânı
Ki ol maḥbûb-ı raḥmânî bu ayda geldi dünyâyâ
- MK 9a 274 Bu dünyâda ğarḫ olan yaradana ḥabḫ olan
Ḳamu derde ṭabḫ olan bu ayda geldi dünyâyâ
- MK 15b 275 Kılan ümmetine himmet dü' âleme olan raḥmet
Muḥammed Muştafâ Aḥmed bu ayda geldi dünyâyâ
- 276 Ki oldur raḥmet-i raḥmân işidir mu' cizâ-ı bürhân
Risâlet taḥtına şultân bu ayda geldi dünyâyâ
- 277 **Muḥibbî** ol nûr-ı vehhâc²⁴⁶ iden ma' bûdına mi' râc
Kılan ta' lîlin²⁴⁷ arşa tâc bu ayda geldi dünyâyâ²⁴⁸

---

²⁴⁵ Kur'ân-ı Kerîm'in yirminci sûresinin adıdır. İlk ayeti olan Tâ-Hâ şeklindeki mukataa harflerine "Ey Muhammed!" anlamı verildiği için Peygamberimizden bahseden şiirler ile na'tlarda sık geçer (Pala 2004: 436).

²⁴⁶ vehhâc: ziyade yanıp pek parlayan anlamındadır (Kamus-ı Türkî 2009: 1499).

²⁴⁷ ta' lîlin: tâ' lil L.

²⁴⁸ 268-275. beyitler arası CÜ'de yok.

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

MFK 7b	278	İşid imdi nūrı ol ²⁴⁹ Hāḡ neyledi İndiriben Mekke ²⁵⁰ yirinde ḡodı
	279	Rūšen iderdi cemi‘-i ‘ālemi Hāḡ te‘ālā yaradınca ādemi
	280	Ādem’i yaratdı Allāh pūr-uşūl Virdi alınına anuñ nūr-ı resūl ²⁵¹
L 11b	281	Ādem alınında melekler gördiler
CÜ 7a		Aḡmed’iñ nūrın murāda irdiler ²⁵²
	282	Hāḡ ḡiṡāb itdi olara cümleten Secde itdiler Ādem’e def‘ aten
	283	Ḳaldı Şeyṡān anda secde itmedi ²⁵³ Hāḡ’iñ emrine itā‘ at itmedi
	284	Görmedi Ādem’de Aḡmed nūrını Anıñ-içün ḡıldı ebed yirini

²⁴⁹ nūrı ol: ol nūrı CÜ.

²⁵⁰ Mekke: Ḳa‘be CÜ.

²⁵¹ virdi: vardı MK.

²⁵² murāda irdiler: murād itdiler L.

²⁵³ 282- 290. beyitler arası mana olarak kısmen Kurān-ı Kerīm’den iktibās edilmiştir: *ve meleklerle*, “Ādem’e secde edin.” demiştik. İblis hariç, hemen secde ettiler. O cinlerdendi. Böylece Rabbinin emrini (yapmayarak) fiska düştü. Hâlâ onu ve onun zürriyyetini (neslini), onlar sizin düşmanınız (olduğu halde), Benim yerime düstlar mı ediniyorsunuz? Zalimler için ne kötü bir bedel (cehennem). (Kehf 18: 50).

- MK 16a 285 Hased itdi Ādem'e anda la^c in²⁵⁴
Hizmetinden sürdi Rabbü'l-^c âlemin²⁵⁵
- 286 Kim hased itse hemân Şeytân-durur²⁵⁶
Ādem'ün hod-bîni pes Şeytân-durur²⁵⁷
- 287 Pes melekler secdeden kaldırdı baş²⁵⁸
Gördiler Şeytân'ün olmuş bağı yaş
- 288 Emr-i Haqq'ı yirine getürdiler
Durdılar dergâha el götürdiler
- 289 Didiler yâ Rabb bu nîr hürmeti
Redd idüben virme bize fūrḳati
- 290 Hürmetine sen de iste rahmeti²⁵⁹
Vir şalāvāt oldıñ ise ümmeti
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- MFK 12b 291 Ne hürmetli yaratmışdur bu ayı ol yüce Sübhân
Bu ayda geldi dünyâya Haqa maḥbûb olan sultân

²⁵⁴ 285-286. beyitler CÜ'de yok.

²⁵⁵ Rabbü'l-^c âlemin: Rabbi'l-^c âlemin L.

²⁵⁶ Şeytân-durur: Şeytânıdur MK.

²⁵⁷ Şeytân-durur: Şeytânıdur MK.

²⁵⁸ Pes: Çün CÜ.

²⁵⁹ 290-297. beyitler arası CÜ'de yok.

- 292 Bu ayda cennetüñ halkı bezetdi geldi dünyāya
Resüle hizmet itdiler melekler hürler Rıdvān
- 293 Bu ayda ol habību'llāh vücūda geldiği gice
Sevinişip dile geldi uçar kuş yüriyen hayvān
- L 12a 294 Aña ta' zīm idüp Allāh yaratdı cümle maḥlūḳı
Ol olmasa bilinmezdi niceydi dīn-ile imān
- 295 Anı sever-iseñ cāndan gel uyuma şubḫa dek²⁶⁰ sen²⁶¹
İdüpdür ümmet 'ışığına o sultān nefsinı qurbān²⁶²
- MK 16b 296 Şu²⁶³ meclisde ki ilāhuñ habībi adı añılsa²⁶⁴
Şalavāt söyle²⁶⁵ derd-ile eger²⁶⁶ degiliseñ Şeytān
- 297 **Muḥibbī** cān [u] gönülden aña ümmet-iseñ girçek
Dutasın sünnetin anuñ işidesin ne dir Qur'an
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 298 Didi Ādem yā İlāhī her melek
Qarşuma turup saña diler dilek

²⁶⁰ şubḫa dek: şubḫ-ı taña MK; meclisinde CÜ.

²⁶¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

²⁶² ol sultān nefsinı qurbān: cānı qurbān o sultān CÜ.

²⁶³ şu: şol L.

²⁶⁴ Bu beyit CÜ'de yok.

²⁶⁵ söyle: oquñ L.

²⁶⁶ eger: meger MK.

- 299 Didi Һaқ alnuńda²⁶⁷ nūr-ı Muştafa
Her melekler buldılar andan şafa
- 300 Biliń cümle kâinâtuń aşlı ol
Mü'minüń vaşlı münâfiq faslı ol²⁶⁸
- MFK 8a 301 Anı seven ihtiyârdan olısar
Sevmeyenler hor u haqır qalısar
- 302 Cümlenüń maqşudıyam maqşudum ol
Hem kulumdur hem habibüm ol resül²⁶⁹
- MK 10a 303 Geliser âhir zamânda şurete
Raḥmet olıсарdur ʿâşî ümmete
- CÜ 7b 304 Kim anı sever-ise sevdüm anı
Raḥmetüme ğarq olıсарdur cānı
- 305 Sen şadefsin dü cihānuń dürri ol
Ger²⁷⁰ rızām ister-iseñ anuñla bul
- 306 Çün Ādem Һaқdan işitdi bu sözi
Ferāḥından yaş-ıla tıldı gözi

---

²⁶⁷ alnuńda: elińde MK / melekler: melek kim L; melâik MK: Her melekler buldılar andan şafa: Her melek buldılar andan bir şafa CÜ.

²⁶⁸ faslı: zahri CÜ.

²⁶⁹ ol: hem CÜ.

²⁷⁰ Ger: Kim CÜ.

- L 12b 307 Didi Ādem şükr²⁷¹ idüp yā zü'l-Celāl
Ol naş'bden²⁷² baña da verdüñ nevāl
- 308 Didi Allāh nūr emānetdür saña
Hem daħı benden vaşıyyetdür saña
- 309 Neslüñe ıřmarla nūrı sen daħı²⁷³
Hürmetin şaķlayalar anlar daħı
- 310 Emrimi tutmaķlıĝa hep ķaşd idüñ²⁷⁴
Arı şulbdan arı raħme vaşl idüñ
- 311 Sen de şaķla hürmetin ol serverüñ
Vir şalāvat şāz ola peyĝamberüñ
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- MK 10a 312 Ƙılalar oķ Hāķ'a şük(ü)r bu mevlūd ayı oĝıncaķ
- CÜ 11b İdeler cümleten²⁷⁵ zik(i)r bu mevlūd ayı oĝıncaķ
- 313 Sevinişüp gine ümmet umarlar Ʀañrı'dan raħmet
İdeler yir yirin şoħbet bu mevlūd ayı oĝıncaķ
- 314 Resūluñ ' aşıķ ümmeti ider²⁷⁶ bu aya hürmeti
Yidürür dürlü ni'c meti bu mevlūd ayı oĝıncaķ

²⁷¹ şükr: ĥamd MFK, CÜ.

²⁷² naş'bden: naşıbiñden L / nevāl: ne nevāl L.

²⁷³ Bu beyit CÜ'de 306. beyitle yer deĝiřtirmiřtir.

²⁷⁴ Emrimi tutmaķlıĝa hep ķaşd idüñ: Emrimi hem tutmaķlıĝa hep idüñ MFK.

²⁷⁵ cümleten: yir yirin CÜ.

²⁷⁶ ider: ideler L.

- 315 Uyuma uyhu ğafletdür ki ğaflet ulu miñnetdür
Resül şohbeti raħmetdür bu mevlūd ayı toğıncaħ
- 316 İdiñ ‘ ışķ-ıla şohbeti geħirmeñ işbu furşatı²⁷⁷
Virin çoħ çoħ şalāvāt[1] bu mevlūd ayı toğıncaħ
- 317 **Muħibbi** bunda ħalmazsın gidicek gine gelmezsin
Bu şohbeti bulamazsın bu mevlūd ayı toğıncaħ²⁷⁸
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 318 Ger dilersiz bulasız oddan necāt
‘ Işķ-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 319 Uyalum aña bize oldur imām
Diyelüm hem eşşalātu ve’s-selām
- MK 10b 320 Didi Ādem “sem‘ aten ve řā‘ aten”²⁷⁹
Bunda evlāduma diyem cümleten
- L 13a 321 Emrünü ahdünü diñleyeler
Bu emāneti oñat²⁸⁰ şaħlayalar
- MFK 8b 322 şurdu ol nır Ādem’ün alnında tā
Nice aylar nice yıllar iy²⁸¹ atā

²⁷⁷ geħirmeñ: geħirme CÜ.

²⁷⁸ Bu şohbeti bulamazsın: Bu şohbetleri göremezsın CÜ.

²⁷⁹ “semi‘ nā ve ata‘ nā” işittik ve itaat ettik manasındaki ayetten iktibas edilmiştir. (Bakara 2: 285).

²⁸⁰ oñat: ogüt CÜ.

- 323 Didi Ādem yā Rabb bu nūr-ı Muşafā²⁸²
Bir yirimde olsa kim bulsam şafā
- 324 Görsem anı ben daḥı gözüm-ile
İrsem aña ben daḥı özüm-ile
- 325 Aldı pes alnından ol nūrı Çalap
Kim şehādet barmağına ꞗodı hep
- 326 Görđi Ādem daḥı nūrı göz-ile
Vāşıl oldı aña kendi öz-ile
- 327 Didi Ādem Ḥaḳḳ'a cümle geldi mi
Yoḥsa arḳamda baḳıyan ꞗaldı mı
- 328 Didi Ḥaḳ arḳañda nūr-ı çihāryār
Baḳıdur ꞗaldı henüz iy baḥtyār
- 329 Didi Ādem anı daḥı ger ola
Barmaḳlaruma ꞗosañ n'ola²⁸³
- 330 Pes Ebū Bekr'in nūrın Ḥudā hemīn
Orta barmağına ꞗodı ol mu'īn

---

²⁸¹ iy: ey CÜ.

²⁸² Bu mısranın vezni kusurlu. 323-337. beyitler arası MFK, L ve CÜ'de yok.

²⁸³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 331 Hem ‘Ömer nûrın yanındağına²⁸⁴
    Ûodı anuñla o da buldı ğınā
- 332 Dağı ‘Oşmān nûrını ñodı Ğudā²⁸⁵
    Kiçi barmağına o da buldı sezā
- 333 Hem ‘Alī nûrın ñodı baş barmağa
    Döndi nûrdan her biri bir ırmağa
- 334 Ādemüñ baş barmağında tûrdılar
    Çok zamān tesbihe meşğül oldılar
- 335 Aña dek ki işledi Ādem günāh
    Gitdi andan her kerāmet ‘izz ü cāh
- 336 Çıkdı cennetden hemān ol bahtyār
    Fānī dünyāya düşüp kıldı qarār
- 337 Pes hemān barmağlarından cümle nûr
    Gitdi giri arķasına oldı dūr
- 338 Şoñra Ğavvā alnına²⁸⁶ naql eyledi
    Tûrmadı andan dağı seyr eyledi

---

²⁸⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

²⁸⁵ Bu mısradan sonra Hz. Ali’nin nûrunun anlatıldığı “reddāde”den anlıyoruz. Fakat bu beyitler sonraki varakta yer almayıp 32a sayfasında yer almaktadır.

²⁸⁶ alnına: alnında L.

- 339 Nūrı maḥbūb-ı Ḥudā’nuñ²⁸⁷ devr idüp
Atā bilin ana raḥmin şeyr idüp
- 340 Nakl iderdi ol alından alına²⁸⁸
Kime varsa şükr iderdi ḥāline
- MK 32b 341 Söz uzundur çoḡdur atā ol şāḥa²⁸⁹
Alınında²⁹⁰ irdi ol ‘Abdu’llāḥ’a
- CÜ 8a 342 Vardı ‘Abdu’llāḥ’a ol nūr-ı İläḥ²⁹¹
Raḥmet itmedi aña dimeñ İläḥ
- 343 Ḳābiliyyet yoḡsa anda ṭurmaḡa²⁹²
Alnı anuñ nūra merkez olmaḡa
- 344 Ḥaḡ bilür ḡod aşlını her işinüñ²⁹³
Lāyıḡ olan ne-y-ise her kişinüñ
- 345 Fazlıñ-ıla yā Rab iḡsān eylegil²⁹⁴
Cānımıza ‘ışḡını cān eylegil²⁹⁵

²⁸⁷ Nūrı maḥbūb-ı Ḥudā’nuñ: Nūrı Ḥudā’nuñ L.

²⁸⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

²⁸⁹ Söz uzundur: Söz uzun L.

²⁹⁰ Alınında: Ellisinde CÜ.

²⁹¹ Vardı ‘Ābdullāḥ’a ol nūr-ı İläḥ: Virdi ‘Ābdullāḥ’a ol nūrı İläḥ MFK.

²⁹² yoḡsa anda ṭurmaḡa: yoḡımiş ṭurmaḡa L.

²⁹³ İşinüñ: kişinüñ CÜ.

²⁹⁴ Bu mısradan önce CÜ’de şu mısra var: Gönlümüze düstñi cān eylegil.

²⁹⁵ Cānımıza ‘ışḡını cān eylegil: Lāyıḡımızı bize iḡsān eylegil MFK; Lāyıḡımızı bize ĩmān eylegil CÜ.

- 346 Uyalum aña bize oldur imām²⁹⁶
Diyelüm hem eşşalātu ve’s-selām
- 347 ‘Abdu’llāh alnında nūrı Ahmed’üñ²⁹⁷
Tañrı dostı Muştafā Muḥammed’üñ
- 348 Şu^c le virdi²⁹⁸ tırdı ol nūr ‘āleme
Münteşir oldı adı her²⁹⁹ ‘āleme
- MFK 9a 349 Baqımcılar ol zamān çoq var-ıdı
L 13b Her yañada illere dirler-ıdı
- 350 Dağı aḥbārılar keşişler³⁰⁰ didiler³⁰¹
Her biri bildüğini söylediler³⁰²
- 351 Didiler toğa yaqında bir civān³⁰³
‘Āleme ol olısar şāhib-i Qur‘ān³⁰⁴
- MK 33a 352 Cümle dīnleri³⁰⁵ o bātıl eyleye
Ḥālīk’ı³⁰⁶ ol qulı ‘ādil eyleye

²⁹⁶ Bu beyit L’de şu şekildedir: Dünyā aḥret bize anı it imām
Diyelüm her dem eş-şalātu ve’s-selām

²⁹⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

²⁹⁸ virdü: virürdi CÜ.

²⁹⁹ oldı adı her: olurdu adı CÜ.

³⁰⁰ aḥbārılar keşişler: aḥbār-ı keşişler MFK

³⁰¹ didiler: çoğ-ıdı CÜ.

³⁰² söylediler: söyler- idi CÜ; şerḥ itdiler MFK.

³⁰³ bir: pür MFK.

³⁰⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁰⁵ dīnleri: dīndarları; o: ol L.

³⁰⁶ ḥālīk: ḥālīk MFK.

- 353 Mekke'de oėupdur anuñ atası
‘Abdu’l-muṭṭalib durur hem dedesi³⁰⁷
- 354 İtdiler ol nūra ḥased niçeler
Varalar³⁰⁸ hem ‘Abdu’llāh’ı biçeler
- 355 Ṭurdılar³⁰⁹ leşker çeri cem‘ itdiler
Girdiler yola nūra kaşđ itdiler
- 356 Geldiler cem‘ ile Mekke üstine
Bir zarar irgirmege³¹⁰ nūr üstine
- CÜ 8b 357 Meger ‘Abdu’llāh o gün avda idi³¹¹
Ḳavm ü ḳabileşi hep avda idi³¹²
- 358 ‘Abdu’llāh’ı tenhā avda buldılar³¹³
Cümlesi³¹⁴ hep üstine yürüdiler
- 359 Ḳarşu vardı ‘Abdu’llāh ol leşkere³¹⁵
Gördiler ḥalḳ nūrı anda āşkāre³¹⁶

---

³⁰⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁰⁸ Varalar hem: Yola varup CÜ.

³⁰⁹ Ṭurdılar: Dirildi L.

³¹⁰ irgürmege: görmege ol CÜ.

³¹¹ Ḳavm ü ḳabileşi hep avda idi: Ḳavm ü ḳabileyle hep avda idi MFK.

³¹² Bu beyit MFK ve MK’de yok.

³¹³ Bu beyit L ve MK’de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

³¹⁴ cümlesi: cümle MFK.

³¹⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

³¹⁶ leşker nūrı anda: nūrı ḥalḳ anda MK / Gördiler ḥalḳ nūrı anda āşkare: Gördi ol leşker nūrı anda āşkare CÜ.

- 360 Bir tecellî eyleyüp³¹⁷ berķ urdı nūr
Mūsā zamānında ŧanki oldu Tūr³¹⁸
- 361 Bir uğurdan gözleri hep ķamaşır
Ķaşdları ayaklarına tolaşır
- MFK 9b 362 Bir nice var-ıdı hem heybet eri³¹⁹
Ķurudı hep güçleri kuvvetleri
- 363 ‘Abdu’llāh kavmine haber itdiler
Pür-şalāh olıbanı segirttiler
- MK 33b 364 Hāşimiler urdı anlara ķılıç³²⁰
Ķalmadı arada bir dirisi hiç
- L 14b 365 Hāķ ḥabībine niķe ikrām ider
Düşmeni yas dostları bayram ider
- 366 Hāşre dek ger dinilirse bu kelām³²¹
Niķe ḥaşr ola bu olmaya temām
- 367 Uyalum aña bize oldur imām
Diyelüm hem eş-şalātu ve’s-selām

---

³¹⁷ eyleyüp: idüben CÜ.

³¹⁸ Mūsā zamānında ŧanki oldu Tūr: Cümlesinüñ gözleri hep oldu kör MFK; Cümlesinüñ gözleri hep oldu nūr CÜ.

³¹⁹ Bir nice var-ıdı hem heybet eri: Bir yüz var-ıdı heybet eri MFK; Bir nice yüz var-ıdı heybet eri CÜ.

³²⁰ Hāşimiler urdı anlara ķılıç: Hāşimiler urdılar anda ķılıç MK.

³²¹ Bu beyit MFK’de yok.

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 368 Gine³²² irdik H̄aḳ'a ūŕ res̄ulũñ tođduđı aya
Bilũñ çoğdur H̄aḳ'ũñ luḫfı bu ayda yoğsul [u] baya³²³
- 369 Eger olduñ-ısa ümmet res̄ul ' ıūūına vir ni' met³²⁴
Yaradılmıū ider h̄ürmet res̄ulũñ tođduđı aya³²⁵
- 370 Őol göñüli gözi haḫlar d̄m̄i yolında ūādıḫlar³²⁶
Sevinir gine ' aūıḫlar res̄ulũñ tođduđı aya
- 371 H̄aḳ'ũñ haḫb̄ı³²⁷ Muḫammed bu ayda geldi ol Aḫmed
Bulur raḫmet iden h̄ürmet res̄ulũñ toğduğı aya³²⁸
- 372 Őılan bu aya h̄ürmeti bulur ebedi' devleti
Bulur hem c̄ud-ı ' izzeti res̄ulũñ toğduğı aya³²⁹
- MFK 13a 373 Kehilũñ ḫomađıl tende res̄ul ' ıūū-ıla baḫ c̄anda
Gele ta' z̄im ide sende res̄ulũñ toğduğı aya
- 374 **Muḫıbbi'** dir yā sübh̄ānım günāhım çoğdur ziyānım³³⁰
Bađıūla anı ğufrānım res̄ulũñ toğduğı aya³³¹

³²² Gine: Yine CÜ / H̄aḳ'a ūŕ: ūŕ(ü)r H̄aḳ'a CÜ.

³²³ Bilũñ çoğdur H̄aḳ'ũñ luḫfı bu ayda yoğsul baya: H̄aḳ'ũñ elḫāfi çoğdur bu ayda yoğsula baya CÜ.

³²⁴ Eger olduñ-ısa ümmet res̄ul ' ıūūına vir ni' met: Eger olduñ-ısa ümmet yidür dost yolına ni' met CÜ.

³²⁵ Bu mısra CÜ'de 371. beytin ikinci mısrasıyla yer deđiūirmiūtir.

³²⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

³²⁷ haḫb̄ı: maḫb̄ubı CÜ.

³²⁸ Bulur raḫmet iden h̄ürmet: Bulur h̄ürmet iden raḫmet MK.

³²⁹ Bulur hem c̄ud-ı ' izzeti res̄ulũñ toğduğı aya: Niceler gitdi irmedi res̄ulũñ toğduğı aya CÜ.

³³⁰ ziyānım: benim MK. Bu mısranın vezni kusurlu.

³³¹ 366-374. beyitler arası CÜ'de yok.

- 382 Tuş olur³⁴¹ ‘Abdu’llāh nā-gāh gözi
Gördi kim günden³⁴² münevverdür yüzi
- MFK 10a 383 Bildi ol³⁴³ nūr issini kim olısar
Raḥmeti ḥalḳ anuñ-ıla bulısar
- 384 Gördügi dem nūra ḳaynadı³⁴⁴ cānı
Didi ‘Abdu’llāh kim gel al beni
- MK 34b 385 Yüz deve kıızıl kıvırcıḳ vireyim³⁴⁵
Tek beni al maḳşūdıma ireyim
- 386 ‘Abdu’llāh ol ḥatuna didi meger
İrteki gün gel saña virem ḥaber
- 387 Geçdi³⁴⁶ ‘Abdu’llāh yolına gitdi ḥoş
Kim ‘Arafāt’dan yaña avlayı ḳuş
- 388 Issıda gezer-iken key şuşadı
Yürüyüp her yañaya³⁴⁷ şu istedi
- 389 Gördi ‘Arafāt eteginde ey cān
Bir ḳaya dibinde şu olmış revān

---

³⁴¹ olur: oldı MFK / ‘Abdu’llāh nā-gāh: nā-gāh ‘Abdu’llāh CÜ.

³⁴² günden: nūrđan CÜ.

³⁴³ ol: kim CÜ.

³⁴⁴ ḳaynadı: ḳābildi MK, CÜ; ḳanaldı MFK.

³⁴⁵ Bu beyit MFK, L ve CÜ’de yok.

³⁴⁶ geçdi: gitdi L.

³⁴⁷ Yürüyüp her yañaya: Yürüyüben her yaña MK, CÜ.

- 390 Gördi ‘Abdu’llāh ta‘accüb eyledi
Atdan indi bir işit kim neyledi
- L 15a 391 Diñle imdi ne kıılır ol bī-niyāz
Hātif’e emr eyledi virdi āvāz
- 392 Yā ‘Abdu’llāh şudan ğusıl eyle iç³⁴⁸
Kalmaya k̄albūñde zerre ğuşşa hiç³⁴⁹
- 393 Şudan içdi ‘Abdu’llāh ğusıl eyledi³⁵⁰
Bindi ata yönin eve eyledi
- 394 Ğāib oldı ol şu Allāh emr-ile
Zirā çıkmış-ıdı Allāh emr-ile
- MK 35a 395 Cümle eşyā söze geldiler temām
Virdiler ‘Abdu’llāh’a yir yir selām
- CÜ 9b 396 Gitdi andan geldi ol-dem evine³⁵¹
K̄arşu çıkdı ħizmet itdi³⁵² Āmine
- MFK 10b 397 K̄udret-ile nūrı işit³⁵³ ol gice
Āmine’ye naql ider nūrı ħoca

³⁴⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁴⁹ Zerre: zerrece MK; zerre ğuşşa: zerrece ğam CÜ.

³⁵⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁵¹ geldi ol dem: yine geldi CÜ.

³⁵² ħizmet itdi: ħizmetine CÜ.

³⁵³ nūrı işit ol: işit o nūr ol CÜ.

- 398 Naql ide şevgüsi nûrî cānuña³⁵⁴
Vir şalāvāt kuvvetdür imānuña³⁵⁵
- 399 Hāḡ te'ālā Cebrā'īl'e_emr eyledi
Cebrā'īl göklerde nidā eyledi³⁵⁶
- 400 Didi Raḡmān'ũñ ḡabībi Muştafā
Ol mürüvvet ma' deni kān-ı şafā³⁵⁷
- 401 Cümle maḡlūḡ içre Hāḡ'ũñ sevdügi
Hürmet idüp her nebiye³⁵⁸ ögdügi
- 402 Bu gice düşer anası raḡmine
Ol durur merhem günāhlar zaḡmına
- 403 Arturuñ ḡā' atüñüz³⁵⁹ hep bu gice
Zikrünüñ tesbīḡünüñ³⁶⁰ kıluñ yüce
- L 15b 404 Bezeñür hep daḡı hem cennetleri³⁶¹
Şaçılur bu gice Hāḡ raḡmetleri

³⁵⁴ Bu beyit CÜ'de yok.

³⁵⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁵⁶ Cebrā'īl göklerde nidā eyledi: Cebrā'īl'i gökde münādi eyledi MFK / göklerde: gökden CÜ.

³⁵⁷ şafā: vefā MFK.

³⁵⁸ nebiye: neyise MK; ne ise CÜ / övdügi: övüldügi CÜ.

³⁵⁹ ḡā' atüñüz hep: ḡāḡatüñüzi CÜ.

³⁶⁰ Zikrünüñ tesbīḡünüñ: Zikr-i tesbīḡünüñ CÜ.

³⁶¹ Bezeñür hep daḡı hem cennetleri: Bizeñüz hem daḡı cennetleri L, MK; Bezeñür hem daḡı ol cennetleri CÜ.

- 405 ‘Abdu’llāh’uñ şevki ğālibdir kıatı
Şāhibine virdi³⁶² ol emāneti
- MK 35b 406 Düşdi ħazīneye ol dūr dānesi
Āmine şadefdūr ol dūr dānesi
- 407 İrte oldı tırdı³⁶³ ‘Abdu’llāh meger
Buldı ol ‘avratı almağı diler³⁶⁴
- 408 Baķmadı ‘Abdu’llāh’uñ hıç yüzine³⁶⁵
Tıtmadı kıulaķ daķı hem sözine
- 409 Didi senden yok ğarażım³⁶⁶ ey kışı
Maķşūdına irmez imiş her kışı
- MFK 11a 410 Maķşūdı nūr-ıdı³⁶⁷ ele girmedı
Bildı kim Ħaķ’dan naşibi olmadı
- 411 Fıkr-ile ider kışı bil tedbārı³⁶⁸
Gelicek bozar anı Ħaķ taķdārı

---

³⁶² virdi: viren MFK / vire CÜ.

³⁶³ tırdı: döndı MK.

³⁶⁴ Buldı ol ‘avratı almağ diler L; Buldı ol ħatunı almağ diler CÜ.

³⁶⁵ Bu beyit L’de yok.

³⁶⁶ senden yok ğarażım: senden ğarażım CÜ.

³⁶⁷ nūr-ıdı: ol nürdı CÜ.

³⁶⁸ Bu beyit CÜ’de yok.

- CÜ 10a 412 Taḳdīr̄ olsa tedbīr̄iñiñ³⁶⁹ yoldaşı
Ögünüser³⁷⁰ işledüm fülān işi
- 413 İş anuñdur hep anuñ³⁷¹ cümle dilek
Ḳul olanlar Ḳullıgın bilmek gerek
- 414 Ümmet-iseñ ol ḥabībe sen temām³⁷²
‘ Işḳ-ıla di zıkr-i Allāh sen temām
- 415 Bilmez-idüñ Ḳulluđı Ḥaḳ’un nedür³⁷³
*Emr-i ma‘rūf u hem nehy-i münker nedür*³⁷⁴
- 416 Şükr olsun virdi bize Aḥmed’i
Dost olan Muştafā Muḥammed’i
- 417 Gösterür³⁷⁵ ümmetine toğrı yolu
Andan ulu yoğ dağı Ḥaḳ’uñ Ḳulı
- 418 Uy aña kim oldurur saña imām
‘ Işḳ-ıla di eş-şalātu ve’s-selām

³⁶⁹ Taḳdīr̄ olsa tedbīr̄iñiñ yoldaşı: Taḳdīr̄ olsa kim tedbīr̄iñiñ yoldaşı L.

³⁷⁰ ögünüser: ögünürsin MFK, CÜ.

³⁷¹ anuñ: Ḥaḳıñ MFK; Ḥaḳuñ CÜ.

³⁷² Bu beyit L ve CÜ’de yok. 414- 418. beyitler arası CÜ’de yok.

³⁷³ Bu beyit CÜ’de yok. 415-418. beyitler arası MFK’de yok.

³⁷⁴ Bu mısranın vezni kusurlu. Bu mısra Kuran-ı Kerim’den iktibās edilmiştir: "İyiliği emret, kötülükten alıkoğ. Başına geleceklerde sabret. Çünkü bu, işlerin en güçlü bir şekilde sağlamaştırmandandır" (Lokman 31: 17).

³⁷⁵ gösterür: gösteripdür L.

- MK 36a 419 Yüklü oldu Āmine Ḥaḵ dostına
L 16a Çökdi Ḥaḵ raḥmeti anuñ üstine
- 420 Ehl-i gök³⁷⁶ ider Āmine'yi ṭavāf
Ḷarşusına hem dururlar şāf şāf
- 421 Ol gice kim düşdi ana raḥmine
Bir ferişteh indi Ka^ç be üstine³⁷⁷
- 422 Çağıruban muştılar peygamberi
Bilüñüz ins[ü] melek cin [ü] peri
- 423 Geliserdür 'āleme raḥmet olan³⁷⁸
Gökdeki adı anıñ Aḥmed³⁷⁹ olan
- 424 İrdi Āmine'ye daḥı bir nidāsi³⁸⁰
Anı daḥı işidiñ imdi ey dedesi³⁸¹
- 425 Dermān iden³⁸² ḵamu dermānsızlara³⁸³
Vir ḥav(1)zından şarāb şusuzlara

³⁷⁶ Ehl-i gök: Gök ehli CÜ.

³⁷⁷ üstine: ṭamına MFK, CÜ.

³⁷⁸ Bu beyit MFK ve CÜ'de şu şekildedir: Geliserdür 'āleminüñ raḥmeti
İdiserdür 'āşilere şefḵati

³⁷⁹ Aḥmed: raḥmet MK.

³⁸⁰ Bu beyit MFK'de yok. Bu beyit CÜ'de 426. Beyitten sonradır.

³⁸¹ Bu beytin vezin kusurlu.

³⁸² iden: ide CÜ.

³⁸³ 425. ve 426. beyitler L'de yok. 425. beyit MK'de yok.

- 426 Şer‘ -i nūrı küfr-i zıllıñ bozısar³⁸⁴
Dīn-i İslām tert̄bin ol düziser³⁸⁵
- 427 Muştılık olsun didi Āmine’ye
Dürr-i Hakk’a zarf³⁸⁶ olan hazīneye
- 428 Düşdi rahmüñe bu gice ol halīm
Ol selīm [ü] ol ‘ aţuf [u] ol raḥīm³⁸⁷
- MFK 11b 429 Çün ḥabīb-i kevneyn³⁸⁸ oldur ‘ āleme³⁸⁹
Secde andan ötürı_ındı³⁹⁰ Ādem’e
- 430 Āmine çünkim³⁹¹ işitdi bu sözi
Şād oldı³⁹² güldi gönili gözi
- 431 Beñzi anuñ hiç teğayyir olmadı
Ḳarnı daḥı zerrece büyümedi
- MK 36b 432 Görse şayru kişi ger³⁹³ Āmine’yi
CÜ 10b Şağ olurdı şağlıgından³⁹⁴ daḥı_eyi

³⁸⁴ Bu beyit CÜ’de yok.

³⁸⁵ Dīn-i İslām tert̄bin ol düziser: Anı daḥı ne didi işit dirseler MFK.

³⁸⁶ zarf: tarḳ MFK.

³⁸⁷ raḥīm: ‘ alīm L, MFK.

³⁸⁸ Çün ḥabībı: ḥā~ce-i MFK.

³⁸⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

³⁹⁰ ındı: oldı MFK.

³⁹¹ çünkim: çünki CÜ.

³⁹² şād oldı: şaz oluban MFK.

³⁹³ kişi ger: kişiler CÜ.

³⁹⁴ şağlıgından: şā~atden L.

- 433 Gözsüz olan tutsa kulak sözine
Haḫ te‘ālā nūr virirdi gözine
- L 16b 434 Haşre dek ger dinilirse bu kelām³⁹⁵
Biñde bir(i) olmaya bunuñ temām
- 435 Sever-iseñüz anı cāndan temām³⁹⁶
‘Işq-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- Veziñ: __ . __ / __ . __ / __ . __ / __ . __
- 436 Muştılañuz ‘aşıklara toğdı yine mevlūd ayı
Ümmet olan şādıklara toğdı gine mevlūd ayı
- 437 Günleridür bayram günü Qad(i)r Berāt durur d̄mī
İrgürdi şük(ü)r ol Ğanī toğdı gine mevlūd ayı
- MFK 13b 438 Cān-ıla tut sen kulağun Muḫammed’ün mevlūdına³⁹⁷
Raḫmet durur³⁹⁸ ümmetine toğdı gine mevlūd ayı
- 439 Uyqu kirin sürme göze od getirir yarın yüze³⁹⁹
Haḫdan ‘ināyetdür bize toğdı gine mevlūd ayı

³⁹⁵ Bu beyit MFK’de yok.

³⁹⁶ Bu mısra MK’de şu şekildedir: Ger dilersiz bulasız ödeden necāt.

³⁹⁷ Cān-ıla tut sen kulağun Muḫammed’ün mevlūdına: Ümmet-iseñ tut kulağun Muḫammed şoḫbetine MFK.

³⁹⁸ raḫmet durur: raḫmetdür MK.

³⁹⁹ Uyqu kirin sürme göze od getirir yarın yüze: Uyqular münīs göze oñat getir yarın bize MFK.

- 440 Gökden melekler indiler yirün yüzine kondılar⁴⁰⁰
Şoḥbet-ile cem^c oldılar⁴⁰¹ toğdı gine mevlūd ayı
- 441 Ğ̄ Ālem tolor⁴⁰² raḥmet-ile İslāma kuvvet katıla
Gel yatmağıl ğaflet-ile toğdı gine mevlūd ayı
- 442 **Muḥibbī** ğafletden uyan şevk-i Muḥammed'(e) boyan
Gelsün ol ümmetim diyen toğdı yine mevlūd ayı⁴⁰³
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 443 Ümmet-iseñ şıdķ-ıla aña temām⁴⁰⁴
Ğ̄ Işķ-ıla di eş-şalātu ve's-selām
- 444 Uyalum aña bize oldur imām
Diyelüm hem eş-şalātu ve's-selām
- MK 37a 445 Ol bilün toğdı Rebi^c u'l-evveli⁴⁰⁵
Geliser dünyāya ḥulķuñ evveli
- 446 Oldı ayuñ on ikinci gicesi
Yaķm̄ oldı ol hümānuñ toğması

---

⁴⁰⁰ kondılar: tolar MFK.

⁴⁰¹ oldılar: olalar MFK.

⁴⁰² tolor: tola MFK, MK.

⁴⁰³ ümmetim: ümmetin MK.

⁴⁰⁴ Bu beyit MK'de yok.

⁴⁰⁵ Bu beyit MFK'de yok.

- 447 Diledi ol bedr ay[1] yirde toĝa⁴⁰⁶
Pertev-i nūrī anuñ ‘arşa aĝa
- L 17a 448 Ol şāhuñ çün toĝması⁴⁰⁷ oldu yaq̄in
Gele halka bildüre ol Hālīk’ın
- 449 Cennetüñ kâpılarını açdılar
Dünyāya misk ü ‘anberden⁴⁰⁸ şaçdılar⁴⁰⁹
- 450 Zemzem ile toldı cihānñ içi⁴¹⁰
Sevinür kim var-ısa ulu kiçi
- 451 Dirler-idi Aḥmed’e olduĝ gulām⁴¹¹
Çaĝrışırlar eş-şalātu ve’s-selām⁴¹²
- 452 Es-selām yā ḥabībī es-selām
Es-selām yā ṭabībī es-selām
- 453 Es-selām yā ḥafī‘a’l- müznibīn
Es-selām yā şefī‘a’l-müznibīn

---

⁴⁰⁶ yirde: yire CÜ.

⁴⁰⁷ çün toĝması oldu yaq̄in: olması çün oldu yaq̄in CÜ.

⁴⁰⁸ misk ü ‘anber: misk-i ‘anber MK, MFK.

⁴⁰⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴¹⁰ Bu beyitten sonra MK’de diĝer nüshalardakinden farklı bir şekilde miraç olayı anlatılmıştır.

⁴¹¹ Bu beyit MK’de şu şekildedir: ‘Arş kürsī levḥ-i cümle melāik temām
Çaĝrışıp iderleridi selām

⁴¹² 451-465. beyitler arası CÜ’de yok.

- 454 Yir [ü] gök cünbüşle buldı zelzele⁴¹³
Kıldı çarḥ üzre melâ'ik velvele
- 455 Yaradılmış cümle oldı şādmān
Ġam gidüp 'ālem yeñiden buldı cān
- 456 Vuḥş[u] tıyr [u] ins [ü] maḥlūk(u) melek
'Arş [u] kürsī ferş [ü] sidre nüh felek
- MK 41a 457 Cümle zerrāt-ı cihān itdi şadā
Çağrısuban didiler kim merḥabā
- 458 Merḥabā ey 'ālī sulṭān merḥabā
Merḥabā ey kān-ı 'irfān merḥabā
- 459 Merḥabā ey sırr-ı furḳān merḥabā
Merḥabā ey derde dermān merḥabā
- 460 Merḥabā ey cümlenüñ maḳşūdı sen
Merḥabā ey Ḥālīḳ'ıñ maḳşūdı sen
- 461 Merḥabā ey raḥmete'l-li'l-'ālemīn
Merḥabā sensin şefi' a'l müznibīn

---

⁴¹³ 452-465. beyitler arası MFK'de yok. 455- 466. beyitler arası L'de yok.

- 462 Ey yüzi “ve’ş-Şemsi” alını “ve’d-Đuĥā”⁴¹⁴
Ey saçını “ve’l-Leyli” kalbi Muştafa “mâ-ṭaġâ”⁴¹⁵
- 463 Ey gönüller derdinün dermânı sen
Ey ezilmişlerin sultânı sen⁴¹⁶
- 464 Ey cemâli gün yüzi bedr-i münîr
Ey kamu düşmişlere sen dest-gîr
- 465 Ey risâlet tahtınun sen hâtemi
Ey nübüvvet mihrinün sen hâtimi
- CÜ 12b 466 Geldi Cebrâ’îl şâd olup güle güle⁴¹⁷
Var elinde üç ‘alem dağı bile
- MFK 14a 467 Dikdi maşriqda⁴¹⁸ ‘alemün birisin
MK 41b İlti mağribe anuñ ikincisin
- 468 Üçüncisin dikdi Ka‘be üstine
Gör nice ‘izzet ider⁴¹⁹ Haĥ dostına

⁴¹⁴ Duhâ Sûresi’nden iktibas edilmiştir. “ve’d-Đuĥā”: Kuşluk vaktine andolsun (Duhâ 93: 1)

⁴¹⁵ Bu mısranın vezni kusurlu. Necm Sûresi’nden iktibas edilmiştir. Mâ zâġal basaru ve mâ ṭaġâ: Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı.(Necm: 53: 17) Mâ dalle sâhıbukum ve mâ ġavâ. Ve mâ yentıġu anil hevâ: Sahibiniz şaşırmadı ve bâtıla inanmadı. Ve hevâdan söz söylemez. Necm (53: 2, 3)

⁴¹⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴¹⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴¹⁸ maşriqda: şarqda L.

⁴¹⁹ ider: kıılır CÜ.

- 469 ‘ İzzet iderseñ aña sen de temām
‘ Işık-ıla di eş-şalātu ve’s-selām
- 470 Bu maḥallūñ kim var-ısa rāv̄s̄i⁴²⁰
Āminedür cümlesinüñ rāv̄s̄i
- 471 Didi ḳayınatam⁴²¹ ‘ Abdu’l-muṭṭalib
Nūrı şaḳlamağa ol⁴²² ḳatı ṭālib
- 472 Oğlı ‘ Abdullāh meger olmış-ıdı
Ḥizmetüme⁴²³ ol kefīl olmış-ıdı
- 473 Şaḳlar-ıdı şerr-i düşmāndan beni
Nete kim şaḳlar-ıdı ṭatlu cānı
- 474 Kilid⁴²⁴ urdı gitdi ḳapu üstine
Benüm ile yoğ-ıdı hıç kimesne⁴²⁵
- L 17b 475 Otur[ur]dum ben yalıñuz ol gice
Ṭoldı dünyā ḡulḡula⁴²⁶ ucdan uca

---

⁴²⁰ maḥallūñ: maḥilūñ CÜ.

⁴²¹ Didi ḳayınatam: Didi kim ol ḳanı CÜ.

⁴²² ol: yidi CÜ.

⁴²³ Ḥizmetüme: Ḥizmetine MK.

⁴²⁴ Kilid: Kilidin L.

⁴²⁵ Bu beytin vezni kusurlu.

⁴²⁶ Ṭoldı dünyā ḡulḡula: Ṭoldı ḡulḡula evim CÜ.

- 476 ‘ İzzet itmek diler-iseñiz temām⁴²⁷
‘ Işık-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 477 Dirler-idi eş-şalātu ve’s-selām⁴²⁸
Bu gice ıoğısar ol bedr-i temām
- 478 Evimüñ üsti götürüldi revān⁴²⁹
Dört d̄vārı dağı açıldı hemān⁴³⁰
- 479 Görürem dünyā içi n̄r ıoludur
Ol gice cümle giceden uludur
- 480 İllā evümdür n̄ra menba‘ olan
Anı sevendür Haqq’a maqbūl olan
- MFK 14b 481 Dağı ‘ arşa direk olmuşdı o nūr⁴³¹
Şād oldum ıoldı gönlüme⁴³² sürūr
- CÜ 13a 482 Bir bilig⁴³³ ıatun kişi girdi_ıçeri
Kavşurup el her biri ıurdı öri⁴³⁴

⁴²⁷ Bu beyit MFK ve L’de yok. MK’de bu beyitten sonraki varak eksik.477- 588. beyitler arası MK’de yok.

⁴²⁸ Bu beyit MK ve CÜ’de yok. Bu beyitten sonraki varak MK’de eksik.

⁴²⁹ revān: hemān CÜ.

⁴³⁰ hemān: revān CÜ.

⁴³¹ olmuşdı: olmuşdur MFK.

⁴³² ıoldı gönlüme: gönlüme ıoldı CÜ.

⁴³³ bilig: bilüg CÜ.

⁴³⁴ Kavşurup el her biri ıurdı öri; Anı kavşurup her biri ıurdı öri L.

- 483 Beñzemez anlar bu dünyā ḥalķına
Ṭoy[a]madum ben anlaruñ ḥulķına
- 484 Her biri itdi baña ʿ izzetleri
Ḳalbimi başdı velī heybetleri⁴³⁵
- 485 İçlerinden biri baña söyledi⁴³⁶
Ḥālime baķup tereḥḥüm eyledi
- 486 Didi biz ḥūrileriz işit sözi
Ḥālīķımız ḳullıģa şaldı bizi
- 487 Geldik işüģüñe ḥizmet ḳılmaģa
Eli baģlu ḳaravaşuñ olmaģa
- 488 Muştılık olsun saña bilgil⁴³⁷ iy cān
Ṭoģısar ol devlet-i āḥir zamān
- L 18a 489 Bu gice senden ṭoģısar Muştafa
ʿ Ālemine raḥmet olan pür-şafa
- 490 Ṭoģısar ol cümle cāna cān olan⁴³⁸
Şol günāhlar derdine dermān olan

---

⁴³⁵ heybetleri: himmetleri CÜ.

⁴³⁶ Bu beyit CÜ'de yok.

⁴³⁷ bilgil: bil CÜ.

⁴³⁸ Ṭoģısar ol: Ṭoģıсарdur CÜ / cümleye cānan olan: cümle cāna cān olan MFK.

- MFK 15a 491 T̄oġı̄sardur ol kı̄yāmet güneşi
Raḥmeti anuñla bulur her kişi
- 492 Çün işitdüm ol ḥı̄r̄inüñ sözini
Görmege evdim oġulum yüzini
- 493 Āmine aydur görürem ben yine
Havadan bir kuş iner döne döne
- 494 Gövdesi kuş vel̄ādem[dür] yüzi
Kimse görmedi anuñ gibi yüzi
- 495 Geldi katuma benüm virdi selām
Luṭf-ıla ol baña muştladı⁴³⁹ kelām
- 496 Var-ıdı elinde bir n̄ırdan kadeḥ
Virdi baña didi aç bulġıl ferāḥ
- 497 İçdüm anı ol kuşuñ sözi-y-ile⁴⁴⁰
Şandum anuñ içinde yüzi bile⁴⁴¹
- CÜ 13b 498 Aklıġına beñzemez⁴⁴² karanuñ⁴⁴³
Dadına hiç beñzemez sükkār anuñ

---

⁴³⁹ muştladı: didi MFK.

⁴⁴⁰ Bu beyit L'de yok.

⁴⁴¹ Şandum anuñ içinde yüzi bile: Şandum içinde yüzi bile MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁴² beñzemezdi: beñzemez MFK / hiç benzemez: beñzemezdi MFK.

⁴⁴³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 499 İçdüm ol şudan vücūdum oldu şād
Hem anuñla buldı cānım nīk-baht
- 500 Pes vücūdum oldu ol dem nūra ğarķ
İdemezdüm nūrđan kendimi fark
- 501 Çün beni ol nūrı mesrūr eyledi⁴⁴⁴
Göñlimi cānımı mestūr eyledi
- 502 Ol⁴⁴⁵ şerī^c at ehlinüñ sermāyesi
Hem haķıķat baħrinüñ dür dānesi
- L 18b 503 Ol sözi şīrīn cismi arı⁴⁴⁶
Evliyānuñ enbiyānuñ rehberi⁴⁴⁷
- 504 Ol ħabīb[dür] ol nesīb[dür] ol Celīl
Ol münīb[dür] ol tabīb[dür] ol ħatīb
- 505 Ol durur Tāhā vü Yāsin-i mübīn
Ol durur ol raħmete'l-li'l-ālemin
- 506 Hem Muħammed daħı Maħmūd ol durur
Cümle maħlıķ içre maķşūd ol durur

---

⁴⁴⁴ 499-501. beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁴⁴⁵ Ol: Şol MFK.

⁴⁴⁶ Bu beytin vezni kusurlu.

⁴⁴⁷ 503- 507. beyitler arası MFK'de yok.

- 507 Ol durur halk içre Hâk[un] sevdügi
Dâ'imâ Kur'ânda añup ögdügi
- 508 Diñle imdi şoñra [ol] kuş neyledi
K̄anadıyla arqamı t̄z şıgadı⁴⁴⁸
- 509 T̄oğdı ol sâ' atde ol n̄rdan vücūd
T̄oğdığı dem Allāh'a kıldı sücūd
- 510 Anası dañı neler virdi haber⁴⁴⁹
Ol gice kim t̄oğdı ol hayrū'l-beşer
- 511 T̄oğdı ol-dem rah̄mete'l-li'l-ālemīn
Nūra ğarq̄ oldı semāvāt u zemīn
- 512 T̄oğdı şol kim yidi kat gökden geçer
Gölgesin göricek Şeytān kaçar
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- 513 Rebi' u'l-evvel ayında işit aydam saña nice⁴⁵⁰
Yaradılmış dile geldi Muḥammed t̄oğdığı gice
- MFK 15b 514 Ḥudā Cibr'īl'e⁴⁵¹ emr itdi gögi cenneti bezetdi
Ḥūrīler ḥizmetin itdi⁴⁵² Muḥammed t̄oğdığı gice

⁴⁴⁸ K̄anadıyla arqamı t̄z şıgadı: K̄anadıyla bilümi hem şıgadı MFK.

⁴⁴⁹ 510- 512 beyitler arası MFK, CÜ ve MK'de yok.

⁴⁵⁰ Bu beyit MFK'de yok.

⁴⁵¹ Cibr'īl'e: Cebrā'īl'e MFK.

- 515 Yir ü gök nūr-ıla ʔoldı melekler yigrüşip geldi⁴⁵³
Cemi^ç i şād olup geldi Muḥammed ʔođdıđı gice⁴⁵⁴
- 516 Rıdvān uçmađların⁴⁵⁵ açdı ʔođusun ^ç āleme şaçdı⁴⁵⁶
Savā bahri yire geçdi Muḥammed ʔođdıđı gice
- 517 Bereket buldı cübbeler çāk oldı nice ḥabbeler⁴⁵⁷
Yıķıldı kilse ʔubbeler Muḥammed ʔođdıđı gice
- 518 Yıķıldı ʔāķı Kisrā’nuñ büküldi beli Şeytān’uñ
Şerefi artdı İslām’uñ Muḥammed ʔođdıđı gice
- L 19a 519 Beşāretdür bu ümmete irerler çok sa^ç ādete
Dü ^ç ālem battı raḥmete Muḥammed ʔođdıđı gice
- MFK 16a 520 Sevinür⁴⁵⁸ cümle ḥāşş u ^ç ām iderler ^ç izzet ü ikrām
İdelüm biz dağı bayrām Muḥammed ʔođdıđı gice
- 521 Gider **Muḥibb**⁷ ğafleti cān-ıla sev Muḥammed’i
Oķı mevlūd-ı Aḥmed’i Muḥammed ʔođdıđı gice

---

⁴⁵² ḥizmetin itdi: ḥizmete gitdi MFK.

⁴⁵³ geldi: ildi MFK.

⁴⁵⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁵⁵ uçmağların: uçmağları MFK.

⁴⁵⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁵⁷ ḥabbeler: çınar L.

⁴⁵⁸ Sevinür: Sevinüp MFK.

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 522 Uyalum aña bize oldur imām⁴⁵⁹
Diyelüm hem eş-şalātu ve's-selām

Vezin: _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _

- CÜ 14a 523 Yā Rabb şükr bu kullaruñ yitişdiler bu mevlīde
Görüp bu mübârek ayı irişdiler bu mevlīde

- 524 Bu ayda bil peygamberi oldı anasından berī
Gök ehlinüñ cümle varı yigrüşdiler bu mevlīde

- 525 Tığıncaq ol Hâk'ıñ⁴⁶⁰ haşı hayretde qaldı anası
Hüriler oldı māyesi yapışdılar bu mevlīde

- 526 Tığdığı dem dīn serveri taldı göge anuñ nūrī⁴⁶¹
Sevnişüben nice hūrī ilişdiler bu mevlīde

- 527 Ol şafāları ol zamān dil nicesi ide beyān
Çarha girip nüh āsmān sevnişdiler bu mevlīde

- 528 Şeytān-ıla oğlanları dahı anıñ oğlanları
Ey niçe dīn düşmānları dögnişdiler bu mevlīde

- L 19 a 529 **Muhibbī** dir dā'im selām ol servere vir şubḥ u şām
Hizmet idüp oldı gulū⁶ feriştelere bu mevlīde

⁴⁵⁹ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁴⁶⁰ Hâkuñ: Hâk L.

⁴⁶¹ Bu beyit L'de yok.

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

530 Muḥammed'dür Ḥabību'llāh dü 'āleme raḥmetdür

Cāniñda var-ısa 'ıŝkıñ ḥayr u raḥmetdür

Vezin: _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _ / _ _ . _

531 Yüz biñ şükür irdün yine Muḥammed'ün mevlüdına
Ümmetiseñ dut kılağün Muḥammed'ün mevlüdına⁴⁶²

532 'Işk-ıla diñleseñ n'ola cānuñ m̄nān-ıla tola
'İzzet kılan rahmet bula Muḥammed'ün mevlüdına

L 19b 533 Bu idi hem Ḥaḳ'dan dilek 'arş-ıla kürs idi felek
MFK 16b 534 535 Raḥmet yili bu 'āleme toldurdu cennet koḳusın
Şaçdı ḥüriler gevheri Muḥammed'ün mevlüdına

534 Taş [u] ağaçlar şevk idüp hep dile geldiler gice⁴⁶³
Sevnişiben muştırlarlar Muḥammed'ün mevlüdına⁴⁶⁴

535 Raḥmet yili bu 'āleme toldurdu cennet koḳusın
Şaçdı ḥüriler gevheri Muḥammed'ün mevlüdına

536 Uyḳuların at yabana gel imdi dert ile yana⁴⁶⁵
Ḥavz-ı tuḥürından kına ḥürmet iden mevlüdına

⁴⁶² Muḥammedün: ol ŝulṭānuñ MFK.

⁴⁶³ Taş [u] ağaçlar şevk idüp hep dile geldiler gice: Taşlar ağaçlar şevk idüp hem dile geldiler ol gice MFK, CÜ.

⁴⁶⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁶⁵ Uyḳuların at yabana gel imdi dert ile yana: Uyḳuyu bugün at yabana gel indi dert ile yana MFK.

- 537 Toğmayana ad olmadı pek yiyecek dad olmadı
Varın viren yād olmadı Muḥammed'üñ mevlūdına
- CÜ 14b 538 Nice ḥaṭālu dil-ile ne lāyığız biz añmağa⁴⁶⁶
‘ İzzet kılan sensin yā Rab Muḥammed'üñ mevlūdına
- 539 Ḥabībūññ ḥürmeti-çün cümle m̄mān ehli ile
Muḥibbīyi bağışlağıl⁴⁶⁷ Muḥammed'üñ mevlūdına
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 540 Sever-iseñiz anı cāndan tamam
‘ Işq-ıla diñ eş-şalātu ve's-selām
- 541 Çekmedi bir zerre⁴⁶⁸ zaḥmet anası
Toğduğı dem ol cihān yig dānesi⁴⁶⁹
- 542 Secdedeyken diledi ümmetini
Hem Ḥaḫūñ fazlı-y-ıla raḥmetini
- 543 Toğduğı dem didi birsün yā İlāh
Ben ḫuluñam hem resūluñ pādişāh
- 544 Dudağından⁴⁷⁰ çıkdı nūr söyleyicek
Gizlü ḫalmanı ne kim var göricek

---

⁴⁶⁶ Bu beyit L'de yok.

⁴⁶⁸ bir zerre: zerrece CÜ.

⁴⁶⁹ Toğduğı dem ol cihān yik dānesi: Nesne vāḫi'c' olmadı hem yuyası M, CÜ.

⁴⁷⁰ Dudağından: Toğduğında CÜ.

- 545 Yir yüzine çünki başdı ayağı⁴⁷¹
Ol günāhkar ümmetinüñ tayağı
- 546 Ol gicede cümle cānlar sevişir⁴⁷²
Serveriñ ziyāretine yügrişir
- L 20a 547 Kaçdı Şeytān yir yüzinden ol gice
Akdı qanları gözinden⁴⁷³ ol gice
- 548 Dünyāda bir Şeytān qalmadı yürür⁴⁷⁴
Qamusı kaçup yir altına girür⁴⁷⁵
- 549 Birbirine şorarlar kim bu nedür
Bu gice midür kıyāmet nefh-i şūr
- 550 Qamusı dirildiler ağlayuban
Ölülerine haber vir diyüben
- 551 Bu gice yire sürüldi yüzümüz
Topraq-ıla tıldı iki gözümüz
- 552 Dürlü belā geldi bize bu gice
Bir haber vir kim nedür aqvāl nice

---

⁴⁷¹ MFK’de bu beyitten sonraki 547-583 arası beyitler ‘varak’ eksikliğinden dolayı yoktur.

⁴⁷² sevişir: sevnışür CÜ.

⁴⁷³ qanları gözinden: qanlar gözlerinde CÜ.

⁴⁷⁴ Bu beytin vezni kusurlu.

⁴⁷⁵ 549-581. beyitler arası CÜ, MFK ve MK’de yok.

- 553 Uluları zār ile hem ağlayu
İşid kim hālīmüz n’oldı diyü
- 554 Toğdı şol kim nefsi oğdan kıatı
Bizi odlara yaqısar ümmeti
- 555 Toğdı şol kim başa dülbend giyiser
Āhiretde ümmetin dileyiser
- 556 Toğdı şol kim bir kez istiğfār-ıla
Ümmetinüñ cümle şuçı yuyıla
- 557 Toğdı şol kim dünyāya aldanmaya
Dün namāzın[1] kılup uşanmaya
- 558 Toğdı şol kim ‘arşa kadem kıoyısar
Bir söz-ile vesveseler yuyısar
- 559 Toğdı şol kim aña söyleyen devā
Āmine ħurmayı şalkımı ive ive
- L 20b 560 Toğdı şol kim bir şuya ağzın yuya
İçe-y-idi yüz kışi cümle toya
- 561 Toğdı şol kim bir ağulu büryānı
Yir-iken söyleye kim yemīnini

- 562 Ağu-y-ıla çün beni bişürdiler
Üşde senüñ öñüñe getürdiler
- 563 Țođdı şol kim dünyā tola ı ilm-ile
Dünyāyı ucdan uca secde kıla
- 564 Țođdı şol kim taş altında söyleye
Tañrı birdür sen resülsın Hağ diye
- 565 Țođdı şol kim ayı iki yarısar
Bize uyanları kamu kırisar
- 566 Dağı göklere bizi kıomayalar
Varanumuzu od-ıla uralar
- 567 Ve'y bize şimden girü şağu-y-ıla
Yıyesimüzden ola ağu-y-ıla
- 568 Başladı uluları āvāz-ıla
Şağ u şağır ağlayuban nāz-ıla
- 569 Bize uymayısar illā kudīret
Maı rifetsiz key bed-baht-ı hıusūd⁴⁷⁶
- 570 Yā atasın anasın azarlayan
Yāhud kendi şeyhini begenmeyen⁴⁷⁷

---

⁴⁷⁶ Bu beytin vezni kusurlu.

- 571 Nice dürlü ağlaya ol gör la^çin
Çünkü toğdı rahmete'l-li'l-^çâlemîn
- 572 Her ferîşteler iner çıkar-ıdı
Kim biribirine muştular-ıdı
- 573 Kim bu gice toğdı fahr-ı enbiyâ
Âhîr inē Īsâ da aña uya
- 574 Kim bu gice toğdı Muḥammed adı-la⁴⁷⁸
Dîn evini yapısar bünyâd-ıla
- 575 Ka^ç be bir şavt itdi ol dem nâ-gehan
Didi toğdı bu gice şems-i cihân
- L 21a 576 Pâk idüp küfr-ile bütlerden resûl
Ḳurtarırdur müşrikler elinden ol⁴⁷⁹
- 577 Yalın ayak baş açuban şâf şâf
Eyleyiser ümmeti beni tavâf
- 578 Nûra toldı Mekke şehri ol gice
Yire geçdi Sava bahri ol gice

---

⁴⁷⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁷⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁷⁹ Bu mısranın vezni kusurlu

- 579 Anı seven açdı gözün ol gice
Cümle bütler düşdi yüzün ol gice
- 580 Ol gice toğdı mübîn [ü] hem emîn
Ol habîb ol rahmete'l-li'l-âlemîn
- 581 Ehl-i şirki⁴⁸⁰ başdı ğaflet ol gice
Üstlerine çökdi zulmet⁴⁸¹ ol gice
- CÜ 15a 582 Ol gice biñ bir kilise kıubbesi
Yok oluban yire geçdi cümlesi
- MFK 17a 583 Oldu kül âteşi Perslerüñ odı⁴⁸²
Ol yanaldan ba' zılarıñ yil didi⁴⁸³
- 584 Vâkîf oldı çok deķâyık⁴⁸⁴ ol gice
Şaysam anı çıkarıamazım⁴⁸⁵ uca
- 585 Cümle 'âlem halkı bildiler anı
Toğdı ol iki cihānuñ sultānı
- 586 Sever-iseñüz anı cāndan tamam⁴⁸⁶
'Işık-ıla diñ eş-şalātu ve's-selām

---

⁴⁸⁰ Ehl-i şirki: Ehl-i şirk-ile L.

⁴⁸¹ zulmet: ğaflet CÜ.

⁴⁸² Oldu kül âteşi Perslerüñ odı: Oldı kül âteş Perslerüñ yüzi CÜ.

⁴⁸³ ba' zılarıñ yil didi: ba' zılarıñ bu zil didi CÜ.

⁴⁸⁴ deķâyık: veķâyı' MFK.

⁴⁸⁵ çıkarıamazım uca: çıkamaz bir uca CÜ.

⁴⁸⁶ Bu beyit CÜ'de yok.

- L 21b 587 Ol ḥūrīler ṭođdıđın çün gördiler
Yüzlerini ayağına sürdiler
- 588 Öpdi anuñ elini her bir melek
El götürüp dilediler çok dilek
- MK 42a 589 Āmine aydur cemādāt sözleri
Heybeti melek ḥūrīler yüzleri⁴⁸⁷
- 590 Ḥayretinden ḥayrān olup baqaram⁴⁸⁸
Veledim ‘ıŝkıyla⁴⁸⁹ cānım yaqaram
- 591 Agzım içinde tütüldü bu dilüm
İllā muḥkemdür benim ‘aqlum bilüm
- 592 Kendümi düşüriben derdim özüm
Def^c a veledime döndürdim yüzüm⁴⁹⁰
- 593 Baqdum evde ben anı göremedüm
Ḥūrīlerden dađı hıç⁴⁹¹ göremedüm
- 594 Yandı bağrum derdi düşdi içime
Qavranurum öñüme vü kıçıma⁴⁹²

⁴⁸⁷ Heybeti melek ḥūrīler yüzleri: Heybeti ḥüb hem ḥūrīdür yüzleri CÜ.

⁴⁸⁸ Ḥayretinden: Heybetinden CÜ / ḥayrān olup: öldüm ben L.

⁴⁸⁹ veledim ‘ıŝkıyla: oğlum ‘ışkına MFK.

⁴⁹⁰ Def^c a veledime döndürdim yüzüm: Def^c a veledime döndüm kendü özümL; Def^c a oğlum döndüm ben özüm MFK; Def^c aten veledime döndüm kendü özüm MK.

⁴⁹¹ hiç:bir L; yir MK.

- 595 Çevre yanım⁴⁹³ isteyü kıldım nazar⁴⁹⁴
Görürem bir kûşeden hayrû'l-beşer
- 596 Şöyle Beytu'llâh'a karşı ol resûl
Yüz yire urmuş secdede ol pür-uşûl⁴⁹⁵
- 597 Secdede başı dili tesbîh ider
Hem götürmüş barmağın tevhîd ider
- L 22a 598 Gördüm aldı geldi gine hürler
Öpdiler anı öñümde⁴⁹⁶ kodılar
- MFK 17b 599 Didiler kim kırkma alup gitmedük
Hâzrete iltedük yabana iltmedük
- MK 42b 600 Luṭf-ıla Hâk ḥabîbini toyladı
Fazlı-y-ıla çok 'aṭâlar eyledi
- CÜ 15b 601 Didi Allâh yâ ḥabîb sen raḥmetün⁴⁹⁷
Hürmetine 'afv olsun ol ümmetün⁴⁹⁸

---

⁴⁹² kavranurum: karvanurum MFK / vü: hem CÜ.

⁴⁹³ yanım: yanın MK.

⁴⁹⁴ 595-597. beyitler arası MFK ve CÜ'de yok.

⁴⁹⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁴⁹⁶ öñümde: öñüme CÜ.

⁴⁹⁷ ḥabîb sen raḥmetün: ḥabîbim raḥmetün CÜ.

⁴⁹⁸ olsun ol ümmetün: olsun ümmetün CÜ.

- 602 Çün işitdüm ol ħūrīleriñ sözün⁴⁹⁹
Bu kez aldum yüzüme vurdum yüzün⁵⁰⁰
- 603 Öpübeni bağırama başdum anı
Ol leṭāfet ma^c deni görklü cānı
- 604 ƘoƘdı baña dürlü gökcek ƘoƘılar
Anı seven ol ƘoƘuyu ƘoƘular
- 605 Gördüm anı sürmeleşler gözin
Nūr tenine dağı saçmışlar tozin
- 606 Göbegini Ƙat^c itmişler hem anuñ⁵⁰¹
Sünneti dağı itmişler hem anuñ⁵⁰²
- 607 ƘundaƘ itmişler anı bir aƘ şūfa⁵⁰³
Vir şalāvāt ola cānıñ pür-şafa⁵⁰⁴
- 608 Ol gice kim geldi ol nūr dünyāya
Hem işitdün nūrı ṭoldı⁵⁰⁵ dünyāya

---

⁴⁹⁹ ħūrīleriñ: ħūrīniñ MK / sözün: sözini CÜ.

⁵⁰⁰ yüzün: yüzini CÜ.

⁵⁰¹ 606 ve 607. beyit CÜ’de yok.

⁵⁰² Bu mısranın vezni kusurlu.

⁵⁰³ Bu beyit MK’de şu şekildedir: Uyalum aña bize oldur ĩmām
Diyelüm hem eşşalātu ve’s-selām

⁵⁰⁴ vir şalāvāt ola cānıñ pür-şafa: vir şalāvāt rūḥ-ı pāk Muştafa MFK.

⁵⁰⁵ nūrı ṭoldı: o nūr CÜ.

- 616 Āvāz-ıla didi Ka‘be āşikār⁵¹⁵
Gitdi bâtı̄l geldi haqq āşikār⁵¹⁶
- 617 ‘Abdu’l-muṭṭalib kim ol Şaybe koca
Bildi kim toğdı Muḥammed ol gice⁵¹⁷
- 618 Kodı tavāfi yügirdi evine
Açdı kapu karşı çıkdı Āmine
- CÜ 16a 619 Bağdı ol dem ol Āmine yüzine
Görmedi nūrı didi kendi_özine⁵¹⁸
- L 23a 620 Ķanı alnuñdaki⁵¹⁹ nūrı neyledüñ
Kendi_öziñi şöyle yoqsul eyledüñ
- 621 Āmine aydur beşir ü hem nezir
Ķalbi Haqq’uñ manzar-ı şems-i münir
- 622 Ol mürüvvet ma‘deni kân-ı şafa
Ya‘ni kim toğdı Muḥammed Muşafâ
- MK 43b 623 Nür anuñdı⁵²⁰ bende_idi ‘āriyeti
Şāhibine virdüm ol emāneti

⁵¹⁵ Āvāz-ıla didi Ka‘be āşikār: Āvāz-ıla didi Ka‘be ol dem āşkäre L, MK.

⁵¹⁶ Gitdi bâtı̄l geldi Haqq āşikār: Gitdi bâtı̄l geldi ol Haqq āşkäre L, MK.

⁵¹⁷ ol gice: Muşafâ MK.

⁵¹⁸ nūrı didi kendi: nūrımı didi özine CÜ.

⁵¹⁹ alnuñdaki: alnuñdağı MFK; alnuñdağı CÜ.

⁵²⁰ anuñdı: anuñ idi CÜ / bende idi ‘āriyeti: bende ‘āriyeti L / ‘āriyeti: gayreti CÜ.

- 624 Kaşđ kıldı gine eve ol koca⁵²¹
Dü cihānuñ қаһrını göre nice
- 625 Heybet-ile bir kimesne һayқırur
Kimdür ol kim bunda içerü girür
- 626 Didi destür vir görem oğıl balın⁵²²
Yüz sürüp ayağına öpem elin⁵²³
- 627 Didi destür yok size tā üç güne
Virme zaһmet kendüñe sen dön gine⁵²⁴
- MFK 18b 628 Cümle һalkı-ı cemi' -i gök geleler⁵²⁵
Üç güne degin ziyāret қılalar
- 629 Şoñra size destür olısar bilün
Dāye buluñ bisledün һızmet kılun
- 630 Bu sözi işitdi Aһmed dedesi⁵²⁶
Şādıdan⁵²⁷ bilmez ki қanda⁵²⁸ gidesi

---

⁵²¹ Kaşđ: Kaşdı CÜ / gine: gire CÜ.

⁵²² balın: bilin MFK

⁵²³ Yüz sürüp ayağına öpem elin: Yüze sürüp ayağın öpem elin MFK.

⁵²⁴ kendüñe sen dön: kendi_öziñe dön CÜ.

⁵²⁵ Cümle һalkı cem' -i gök geleler: Cümle gök һalkı cemi' geleler M, MK; Cümle gök ehli cemi' geleler CÜ.

⁵²⁶ Bu beyit L ve MK'de yok.

⁵²⁷ Şādıdan: Şādından MFK.

⁵²⁸ Kanda: kanca MFK.

631 Sen de şāz ol ümmet olduñ Aḥmed'e⁵²⁹
Vir şalāvāt ' ışık-ıla Muḥammed'e⁵³⁰

Der beyāni Muḥammed Muṣṭafā Sallallāhu Aleyhi Ve-sellem⁵³¹

- L 23b 632 Üç gün oldu geldi Şaybe evine
Eline şundu resūlī Āmine
- 633 Baḳdı görđi ol Resūlu'llāh yüzün⁵³²
Secde kı lup topraġa urdı yüzün⁵³³
- CÜ 16b 634 Aḳ şaḳalın süriben ayaġına
Dir niçeler irmediler⁵³⁴ bu güne
- MK 44a 635 Şükr idüben nice ḳurbān eyledi⁵³⁵
Yidi gün ili vü şehri toyladı⁵³⁶
- 636 Bī-ḥisāb ḥarc etdi Aḥmed yolına⁵³⁷
Dost odur varın vire⁵³⁸ dost yolına

⁵²⁹ Sen de şād ol ümmet olduñ Aḥmed'e: Sen de ol ümmet olduñ Aḥmed'e MFK.

⁵³⁰ Bu beyit CÜ'de yok.

⁵³¹ Bu başlık MFK ve CÜ'de yok.

⁵³² yüzün: özün MK.

⁵³³ urdı: sürdi MFK / kı lup: idüp CÜ.

⁵³⁴ irmediler bu: irmedi işbu CÜ.

⁵³⁵ Şükr: Ḥamd MK / idüben: idüp CÜ / eyledi: itdiler CÜ.

⁵³⁶ toyladı: toyladılar CÜ.

⁵³⁷ Bī-ḥisāb ḥarc etdi Ahmed yolına: Bī-ḥisāb ḥarc eyledi Ahmed yolına MFK; Bī-ḥisāb itdi Ahmed ḥarc yolına CÜ.

⁵³⁸ varın vire: varın vir MK.

- 637 Nice severdi⁵³⁹ resûlî cān-ıla
Bilmez-idi dīn nedür īmān-ıla
- 638 Bilür-idi olur peygamber anı
Bilmez-idi nice ola aybını⁵⁴⁰
- 639 İderüz sevgüsine biz da' vāyı
Ortaya getürmeziz bir ma' nāyı
- 640 Sevgüsünüñ var durur 'alāmeti
Vir varuñdan⁵⁴¹ hem tutağör sünneti
- MFK 19a 641 Severiz biz anı dilden bol bol
Şuña beñzer dilde söz avcıda yol⁵⁴²
- L 24a 642 Yol-ıla kimse alımaz gevheri
Yā nice sevmek olur peygamberi
- 643 Yā İlahī ol ḥabībūñ ḥürmeti
Bizi eyle ol resuluñ⁵⁴³ ümmeti
- 644 Bize anıñ ḥürmetine ḥürmet it⁵⁴⁴
Cümle īmān ehline sen⁵⁴⁵ raḥmet it

---

⁵³⁹ severdi resûlî: sever gör resûlî CÜ.

⁵⁴⁰ Bilmez-idi nice ola aybını: Bilmez-idi nice olur anı MFK.

⁵⁴¹ varuñdan: varuñı CÜ.

⁵⁴² dilde söz avcıda yol: dil sözi vecde bol MFK; dil sözi ucda yol CÜ.

⁵⁴³ resuluñ: ḥabībūñ MK.

⁵⁴⁴ it: ide MFK.

- 645 Ümmet olmak diler-iseñ Aḥmed'e
Vir şalāvāt ilte seni raḥmete
- 646 Çün şavıldı toy düğün ğalabesi
Geldi resūluñ katına dedesi
- 647 Didi Āmine'ye kim neyleyelüm
Tā kabīleden dāye isteyelüm
- MK 44b 648 Āmine didi ki hātif söyledi⁵⁴⁶
Ben-īSa' duñ⁵⁴⁷ kabīlesinden didi
- CÜ 17a 649 Adı Ḥalīme Züeyb'üñ kızıdır
Bildüm anı bu ayuñ yıldızıdır
- 650 İste anı bulıban al gel⁵⁴⁸ baña
Bu gün olsun komağıl anı taña
- 651 Kādir Allāh gör ki ne işler kıılır
Nebīne geregin ol yig bilür⁵⁴⁹
- 652 Kızlığ-ıdı ol yıl içi key katı
Kısmış-ıdı⁵⁵⁰ halkı kızlık zaḥmeti

---

⁵⁴⁵ ehline sen: ehli ile CÜ.

⁵⁴⁶ didi: aydur MK.

⁵⁴⁷ Ben-īSa' duñ kabīlesinden: Ben-īSa' d-ı kabīleden MK.

⁵⁴⁸ al gel: gel gil CÜ.

⁵⁴⁹ Nebīne geregin ol yig bilür: Neyi neye geregin ol yig bilür MFK, MK.

⁵⁵⁰ Kısmış-ıdı: yıkmış-ıdı MFK.

- L 24b 653 Ol zamān kim ol Nebiyy-i Muḥterem
Anası arnında iken pür-kerem⁵⁵¹
- MFK 20a 654 Ebrehe la' in kim ol *aṣḥāb-ı fil*⁵⁵²
Geldi Mekke üstine çeriyle bil
- 655 Yıa Tañrı Ka' besini ol la' in⁵⁵³
Taşıya yabana taşın toprağın⁵⁵⁴
- 656 Ha ebābil uşıla ahr eyledi⁵⁵⁵
Rızı-y-ıla Mekke ehrin toyladı
- 657 Taşra köylikde olan halklar temām⁵⁵⁶
illet-ile ' aciz-idi ve's-selām
- 658 Bir abile var-ıdı gāyet selīm
Adına dirler Ben-ī Sa' d-ı ḥalīm
- 659 Bir ḥatun anuñ içinde var-ıdı
Züeyb ızı Ḥalīme dirler-idi⁵⁵⁷
- MK 45a 660 Bir gice yatur iken ol düş görür
Gördi kim dünyā içini nūr bürür

⁵⁵¹ Pür-kerem: Ol pür-kerem MFK; ol kerem CÜ.

⁵⁵² Ebrehe la' in kim ol *aṣḥāb-ı fil*: Ebrehe la' in ki *aṣḥāb-ı fil* L.

⁵⁵³ Bu beyit L ve MK'de yok.

⁵⁵⁴ Taşıya: Tağıda CÜ.

⁵⁵⁵ Ha ebābil uşıla: Ebābil uşıla Ha CÜ.

⁵⁵⁶ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁵⁵⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 661 Nür içinde çıkageldi bir cüvān
Didi beni emzüren sensin hemān⁵⁵⁸
- 662 Adım Aḥmed'dür Ḥaḳ'ũ maḥbūbıyam
Cümle yaradılmışuñ maḳşūdıyam
- 663 Yā ana gel Mekke'de bul beni sen⁵⁵⁹
Ḥālīḳ'um ḥalk itmedi⁵⁶⁰ benden ḥasen
- 664 Ol Ḥalīme çün uyandı uyḳudan
Gördi evũñ içi ṭolmuş ḳoḳıdan
- L 25a 665 Ḳarnı ṭoymış semrimiş anuñ teni
CÜ 17b Şāzısından gövdeye şıḡmaz cānı
- 666 Ḥelāline diyü virdi dostını
Gel gör imdi sen anuñ sevgüsini⁵⁶¹
- 667 Ol aradan ʿazm idüben gitdiler
Geldiler Mekke'ye işit n'itdiler
- 668 İşidirseñ ṭola cānuñ zevḳ-ile⁵⁶²
Eş-şalātu ve's-selām di şevḳ-ile

---

⁵⁵⁸ sensin emzüren hemān: emzüren sensin hemān MFK, CÜ.

⁵⁵⁹ Beni sen: sen beni CÜ.

⁵⁶⁰ itmedi benden ḥasen: eyledi ḥasen beni CÜ.

⁵⁶¹ sevgüsini: sevnüşini MFK, MK.

⁵⁶² Bu beyit CÜ'de yok.

- 669 Bu yañadan dañı ‘ Abdu’l-muṭṭalib⁵⁶³
Ḥalīme’yi bulmağa oldı ṭalib
- 670 İstediler buldılar ol ḥatunı
İllā üstinde⁵⁶⁴ ḳatı yaprak ṭomı
- MK 45b 671 Şorıban adını nedür bildiler
Alıbanı Āmine’ye gitdiler⁵⁶⁵
- 672 Virdiler serveri anuñ eline
Ditrelemek düşdi cānına tenine⁵⁶⁶
- 673 Virdiler ni‘ met kese aḳçe-y-ile⁵⁶⁷
Dürlü ṭonlar hem dañı boḳça-y-ıla⁵⁶⁸
- 674 Alıbanı Aḥmed’i girdi⁵⁶⁹ yola
Gitdiler hem gine geldügi yola
- 675 Ol gice kim evlerine vardılar
Ne ki şayru var-ısa sağ buldılar⁵⁷⁰

---

⁵⁶³ dañı: pes CÜ.

⁵⁶⁴ üstinde: üstinden MK.

⁵⁶⁵ gitdiler: getürdiler CÜ.

⁵⁶⁶ cānına tenine: cānına vü tenine L; canına hem tenine CÜ.

⁵⁶⁷ 673-700. beyitler arası CÜ’de yok.

⁵⁶⁸ Dürlü ṭonlar hem dañı boḳça-y-ıla: Dolu dürlü donları hem boḳça-y-ıla L.

⁵⁶⁹ girdi: girdiler MFK.

⁵⁷⁰ buldılar: oldılar MK.

- L 25b 676 Açdı şuyu yoğ-iken řuyuların⁵⁷¹
Emceği şoldı sđd koyunların⁵⁷²
- 677 Yağmadılar evlerinde hiç ıırağ
Gitdi şavı ‘āleme yağın ırağ
- 678 Bir ulu ĥāne ĥācet bilgil ‘āyān⁵⁷³
Ĥalīme’nüñ evi oldı ol zamān
- 679 Gelse gözsüzler görür gider-idi
Kötürüm gelse yürür gider-idi
- 680 Ĥalīme yoğsul iken key bay olır
Ĥademinde serverüñ devlet bulır
- MFK 20b 681 Sen dağı bulmağ isterseñ devleti
Vir řalāvāt şad ola Ĥađ rağmeti
- MK 46 a 682 Ĥalīme bil bağladı ĥizmetine
Yüzü güneş dü cihān devletine
- 683 Didi ben görmedüm anda ĥiđ eşer
şol işi kim ider anı her beşer

---

⁵⁷¹ Bu beyit MFK’de şu şekildedir: Açdı şuğılan şuyuların şuyı
Emceği şoldı koyunların sđdi
Beyit MK’de şu şekildedir: Açdı şuyu şuğılan şuyuların
Emceği şoldı sđd koyunların

⁵⁷² Bu mısranın vezni kusurlu.

⁵⁷³ Bir ulu ĥāne ĥācet bilgil ‘āyān: Bir ulu ĥācet ĥāne oldı bilgil ‘āyān MFK, MK.

- 692 Söyledi Allāhu ekber kebīrān⁵⁸¹
Ve'l-ḥamdü li'llāhi ḥamden kesīrān
- MFK 21a 693 Oğlan-ıken oyuna atışmadı
Kimse-y-ile itişip şavařmadı⁵⁸²
- MK 46b 694 Yürür-idi edeb-ile pür-uşul
Zīrā oldur cümle maḥlūqa uşul
- 695 Var-ıdı Ḥalīme'nün oyunları
Güder-idi oyunu oğlanları
- 696 İrdi Aḥmed dört yaşına ol zamān
ouz ay gedi yidi yıla zamān⁵⁸³
- 697 Gördi ardaşların Aḥmed ḥazreti
Dü cihānuñ varlığı Ḥa raḥmeti
- L 26b 698 Gitdiler ikisi daḥı oyuna
Aldı oma bile gide oyuna⁵⁸⁴
- 699 Ḥalīme aydur emānetsin baña
oraram ben bir zarar ola saña⁵⁸⁵

---

⁵⁸⁰ Ḥamd-ile: Şükr-ile MFK.

⁵⁸¹ kebīrān: kesīrā MK.

⁵⁸² şavaşmadı: şunışmadı MFK.

⁵⁸³ ouz ay gedi yidi yıla zamān: ouz ay gedi bile zamān MFK.

⁵⁸⁴ Aldı oma bile gide oyuna: Aldı ağa bu da gide oyuna L.

⁵⁸⁵ oraram ben bir zarar ola saña: oraram bir zarar ola saña L; orum bir zarar ola saña MFK.

- 700 Didi ana şaklayamazsın beni
Pādişāh-ı bī-zevāl şaklar beni
- 701 Baña oldur nāzır hem Mu'īn olan⁵⁸⁶
Gice gündüz hācetüm devā kılan
- 702 Var işüne beni ışmarla aña
Ol Kerīm'ün 'avni yitişir baña
- 703 Destār aldı anasından ol hālīm⁵⁸⁷
Ol 'alīm [u] ol 'atūf [u] ol selīm
- 704 Gitdi andan vardı koyun katına
Pes baq imdi İlāh'ün⁵⁸⁸ kudretine⁵⁸⁹
- 705 Ol koyunlar kodı ayağına baş⁵⁹⁰
Virdi selām her yañadan kodı baş
- 706 Bir⁵⁹¹ koyunuñ ayağı aqsağ-ıdı
Kemigi şınmışdı şanmañ⁵⁹² şağ-ıdı

---

⁵⁸⁶ nāzır hem mu'īn: nāşır-ı mu'īn MK.; nāzır-ı mu'īn CÜ.

⁵⁸⁷ Bu beyit MFK, L ve CÜ'de yok.

⁵⁸⁸ İlāh'ün: Allāh'ün MFK, CÜ.

⁵⁸⁹ Bu beyit MK nüshasındaki son beyittir.

⁵⁹⁰ Bu beyit CÜ'de yok.

⁵⁹¹ bir: ol CÜ.

⁵⁹² şanmañ: şanma L, CÜ.

- MFK 21b 707 ˘Tutdı mbrek eli ol ayađı⁵⁹³
Sağ oluban oldu gine bayađı⁵⁹⁴
- 708 Var-ıdı biln bir arslan burada⁵⁹⁵
˘Komamışdı cnludan ol burada
- 709 Ğfilen anlar oraya vardılar
Arslanı hem ol arada grdiler
- L 27a 710 Dye oğlı kaçmağa ˘tutdı yüzin
T ki görmege ol arslanın yüzin
- 711 Didi server oğlana kim kaçma ˘ur
Gr ana bağ neylerem sen bağa ˘ur
- 712 Vardı arslandan yana cnlar cnı
˘Karşu geldi arslan ana yalını
- 713 Meskenet itdi ˘abbi göricek
Cümle bilür mağlığ anı gricek⁵⁹⁶
- 714 Sürdi yüzün[i] yuvalandı yire
Diledi kim yirün içine gire

---

⁵⁹³ eli ol ayağı: eline ayağına C.

⁵⁹⁴ oldu gine bayağı: ol bayağına C.

⁵⁹⁵ C'de bu beyit yok 708-759. beyitler arası C'de yok.

⁵⁹⁶ Cümle bilür mağlığ anı göricek: Cümle mağlığ söyler anı göricek MFK.

- 715 Ne didi aña mübîn ü hem-emîn
Bu arada turma ayruḡ git hemîn
- 716 Aduñ işidüp kimesne ürkmeğe
Yā daḡı seni görüben ḡorḡmağa
- 717 Tutdı andan arslan anuñ sözüni
Biz ḡulağa ḡoyumazuz sözüni
- 718 Geldiler aḡşam eve güle güle
ḡarşu vardı Ḥalîme yile yile
- 719 Öpdi ḡoçdı baḡrına başdı anı
Ol leḡâfet ma‘ deni görklü cāmı
- 720 Oḡ(u)lanlar işidenler n’itdiler
Analarına ḡikāyet itdiler
- L 27b 721 Didi oḡlanlar o gün gördüğünü⁵⁹⁷
MFK 22a Arslanı ol buradan sürdüğünü
- 722 Daḡı ḡoyun ayagın söylediler
Orada olan bile diñlediler
- 723 Sen daḡı diñle sözin cāndan temām
‘ Işḡ-ıla di eṡ-şalātu ve’s-selām

---

⁵⁹⁷ o gün gördüğünü: gördüklerini MFK.

- 724 Gice gedi ün Őabāh oldu yine
Vardı gine anlaruñla oyuna
- 725 Vardılar otlağa anlar ol zamān
İki kişi ıa geldi nā-gehan
- 726 İlk ayağın Őoñra elin pdiler
OđŐayuban arasını adılar⁵⁹⁸
- 727  İzzet-ile virdiler gelüp selām⁵⁹⁹
Didiler hem eş-Őalātu ve's-selām
- 728 atı  izzet itdiler Ha dostına
Aldı biri serveri diz üstine
- 729 Didiler orma Őehā yad degülüz
FeriŐtelerüz muı -i bendeñüz⁶⁰⁰
- 730 Yardı gögsin ıardı yüregini⁶⁰¹
Didi Ha bilür iŐüñ yigregini
- 731 Bize emr itdigi Kevşer Őuyıla
Yüregüñi yuyavuz Ha emrile

---

⁵⁹⁸ adılar: yaptılar MFK.

⁵⁹⁹ Bu beyit L'de yok.

⁶⁰⁰ FeriŐtelerüz muı -i bendeñüz: FeriŐtelerüz muı bendelerüñüz L. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁶⁰¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 732 Çıkarur oyunıdan biri ıbrıı⁶⁰²
oydı Őuyı yudı biri⁶⁰³ yüregi
- 733 odılar yüregi gine yirine
Sevmeyenler anı yarın yirine⁶⁰⁴
- L 28a 734 Sever-iseñ ol resülı  ış-ıla⁶⁰⁵
Vir salāvāt rūına sen  ış-ıla
- 735 Őıadılar gögsin anıñ n'itdiler⁶⁰⁶
Gine elin[i] öpüben gitdiler
- MFK 22b 736 Acımadı zerrece an ımadı
İllā ardaŐları aña bamadı
- 737 Gitdi eve birisi yile yile
Birisi aldı oyun-ıla bile
- 738 Vardı didi alīme'ye ol işi
Baş aup alīme döğüendi aŐı
- 739 Ne diyem ben ol  Abdu'l-mualib'e
Zī hay(ı)f emeklerüm oldu hebā

---

⁶⁰² Bu mısranın vezni kusurlu.

⁶⁰³ yudı biri: biri yudı MFK.

⁶⁰⁴ Sevmeyenler anı yarın yirine: Gine elin öpübeni gitdiler yine MFK.

⁶⁰⁵ Bu beyit MFK'de yok.

⁶⁰⁶ Bu beyit MFK'de yok.

- 740 Cān acısından segirtti⁶⁰⁷ ol yaña
Anı görenler kamu kaldı taña
- 741 Didi gözüm nūrı Aḥmed kandasın
Gönlümün sürürü Aḥmed kandasın
- 742 İrdi feryād idüben saçın yola
Gördi Aḥmed oturur güle güle
- 743 Didi kim ehlen ü sehlen merḥabā⁶⁰⁸
Sensin ol Aḥmed Muḥammed müctebā
- 744 Sensin ol āḥir zamān peygamberi
Gelmemişem ben katuña serveri
- 745 Sensin ol cümle nebīler ḥātemi
Seni gören görmeye hergiz kamu
- 746 Sensin ol kān-ı şefā' at kim kılam
Yazdı ol aduñı gör ne direm
- 747 Sensin ol tevḥīd adıñı bilgülü
On sekiz biñ 'ālem içinde toptolu⁶⁰⁹

---

⁶⁰⁷ segirtti: yügirdi L.

⁶⁰⁸ 743-753. beyitler arası MFK ve MK'de yok.

⁶⁰⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 748 Sensin ol şayru gönüllere şifā
Dağı görmez gözler cān u nūr şafā
- 749 Ümmü Eymen işidür işbu sözi
Āh ider kıatı yaş-ıla tolar gözi⁶¹⁰
- 750 Kıanı ol dünyāda benüm hāşılum
Kıanı ol bahçem bağıım tāze gülüm
- 751 Kıanı ol gönüller eglencesi⁶¹¹
Kim baña işmarladıydı anası
- 752 Didi kim ol yüregim yağı kıanı
Ol gözüm nūrı cānum bağı kıanı
- 753 Kıanı ol benüm cigerim pāresi
Kıanı kıanda niresinde [yāresi]
- 754 Yüzi nūrı ‘āleme şu‘ le virür
Anı seven Hāķ rızāsını bulur
- 755 Hālme aydur eyā cānım cānı
Bilmezem uçuk mı tıtdı ođlanı⁶¹²

---

⁶¹⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁶¹¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁶¹² uçuk mı tıtdı oğlanı: uçuk tıtdı oğul beni L.

- 756 Didi baña feryād idüp yā ana
Bize bu gün ne iş oldu gör yine
- 757 Җардашумı öldürdi iki kişi
Ol söz-ile aқdı gözümün yaşı
- L 28b 758 Didi Aһmed girçek aydur yā ana
İki kişi geldi idi⁶¹³ gitdi yine
- 759 Aldı Һalıme eve geldi anı
Җorқusından қалмады yādı cānı
- MFK 23a 760 Didiler bunı alup gitmek gerek
CÜ 21b Anasına Mekke’de⁶¹⁴ iltmek gerek
- 761 Alubanı ilttiler anasına
Daһı ‘Abdu’l-muṭṭalib dedesine
- 762 Aldı dedesi yüregine başar
Şafā geldün ey cānum cānı püser⁶¹⁵
- 763 Öpdi anası dedesi alnını⁶¹⁶
Her birinün şād қıldı⁶¹⁷ cānını

---

⁶¹³ idi: ve MFK.

⁶¹⁴ Anasına Mekke’de: Mekke’de anasına MFK, CÜ.

⁶¹⁵ Bu beyit MFK ve CÜ’de şu şekildedir: Görдiler köz baһtı olmış һabīb
Daһı cānlar baһtı olmış һabīb

⁶¹⁶ Alnını: қatında anı MFK.

- 764 omadı dedesi atından anı
Cānı gibi sever-idi ol cānı
- 765 Tā añā degin dişini diředi⁶¹⁸
Dedesi ‘Abdu’l-mutalib besledi
- 766 ūn sekiz yıllık iki aylık olur
Dedesi dūnyādan rılet ılır⁶¹⁹
- 767 ‘Ömri yüz on yaşına yitmiş idi
Pes yigitlik uvveti gitmiş idi
- 768 Dedesi pes Amed’i ışmarladı
Ođluna gōkcek bunu řalañ didi
- 769 Pes atına aldı anı ‘emmūsi
Ol Ebū ālib ‘Alī’nūñ atası
- 770 Sevdi anı odı malın yolına
ūn iriřdi on iki yař avlına
- L 29a 771 o ‘alāmet gōrdiler andan ‘aceb
avmi iinde uluydı key neseb

---

⁶¹⁷ şaz eyledi: řāz ıldı CÜ; ıldı eyledi L.

⁶¹⁸ 765-771. beyitler arası MFK ve CÜ’de yok.

⁶¹⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 772 Dedesi bil Mekke'de adı idi⁶²⁰
İl vilāyet hūkmine rāzı-y-ıdı
- 773 Her ne dūrlū da^ç vā kim gelse aña
Şorar-ıdı dedesi fazlın aña⁶²¹
- 774 Nice müddet böyle geçdi günleri
Dünleri adır vü bayrām günleri
- 775 Bayram ola günlerūñ senūñ dağı⁶²²
Vir şalāvāt Muştafa'ya ey ağı
- 776 ^ç Ākil-iseñ añla bu arhıñ işin⁶²³
Kimseyi or mı güle yazın ışın
- 777 Kim ki bir sā^ç at gülerse dünyāda
Ağlayalar gülmeyeler iy dede⁶²⁴
- 778 Hāğ te^ç ālā gör haḃibin neyledi
Dünyā içre nice öksüz eyledi
- CÜ 22a 779 Gelmedin dünyāya⁶²⁵ gitdi atası
Gitdi anası dağı hem dedesi

⁶²⁰ Dedesi bil Mekke'de adı idi: Dedesi Mekke'de beg azı-y-ıdı L.

⁶²¹ Dedesi fazlın aña: hağıñ fazlını aña CÜ.

⁶²² Bu beyit L ve CÜ'de yok.

⁶²³ Bu beyit MFK'de şu şekildedir: ^ç Ākiliseñ añla bu dünyānuñ işin
Kimse ol omıyalım güle yazın ışın

⁶²⁴ Ağlayalar gülmeyeler iy dede: Ağlar ol yıllarını seller ey dede L.

⁶²⁵ Gelmedin dünyāya: Dünyāya gelmedin CÜ.

- MFK 23b 780 aldı yetim̄ atadan hem anadan
öyle tad̄r̄ itdi anı⁶²⁶ yaradan
- 781 Bir sözüm var burada diñle saña
Gör ne urursın anı añlasaña⁶²⁷
- 782 Bir yetimi⁶²⁸ görsek esirgemezüz
Yā ġaribūñ ġaırını ormazuz⁶²⁹
- 783 a rızası cevrine inciniriz⁶³⁰
Dünyāya urmayıben dilçüniriz
- 784 Dīn yolında bir ah(ı)r gelse bize
Gücümüz yiter hemān iki göze
- L 29b 785 a te^c ālā dostını ġabibini
Cümle dürlü dertler⁶³¹ abibini
- 786 Niçün ideydi yetim̄⁶³² ol rameti
Yā niçün çekeydi ol⁶³³ o zameti

---

⁶²⁶ itdi anı: eyledi CÜ.

⁶²⁷ anı añlasaña: añla diyem saña L.

⁶²⁸ yetimi: yetim CÜ.

⁶²⁹ Yā ġaribūñ ġaırını ormazuz: Yā ġoz ġarib ġaırını ormazuz L.

⁶³⁰ a rızası cevrine inciniriz: a te^c ālā rızası yolına inciniriz L.

⁶³¹ dertler: cānlar CÜ.

⁶³² ideydi yetim̄: yetim̄ ideydi CÜ.

⁶³³ çekeydi ol o: çeke idi ol CÜ.

- 787 Ehl içinde niçün oldı ğarīb⁶³⁴
Bu sözi añlayımazsın zī‘ acīb⁶³⁵
- 788 Bil yetimlik ğadr-i Ħağ‘da yücedür⁶³⁶
Cevr [ü] miĦnet hem daĦı derecedür
- 789 Anuñ için cümle ehlu‘llāh gelür⁶³⁷
Her birisi cevri-i ihtiyār görür
- 790 Gıtdiler bu dünyādan miĦnet-ile
‘AĦıbet vaşl oldılar raĦmet-ile
- 791 Diler-iseñ sen daĦı raĦmet şevāb⁶³⁸
Vir şalāvāt görmeye cānuñ ‘azāb
- 792 FaĦr-ı ‘ālem irdi on beş yaşına⁶³⁹
Ħondı ol tāc-ı nübüvvet başına
- 793 Nice müddet oldı emmüsi-y-ile
Ebū Ṭālib ‘Alī‘ atası-y-ıla
- MFK 24a 794 Dürlü dürlü miĦneti görđi başı
Vardı yigirmi beşe⁶⁴⁰ daĦı yaşı

⁶³⁴ Ehl içinde niçün oldı ğarīb: Ehl içinde oldı ğarīb CÜ.

⁶³⁵ Bu sözi añlayımazsın zī‘ acīb: Añlayımazsın zī‘ acīb L.

⁶³⁶ Bil yetimlik ğadr-i Ħağ‘da yücedür: Bil yetimüñ ğadri Ħağ‘da yücedür MFK; ğadr-i yetim Ħağ‘ ğātında yücedür CÜ.

⁶³⁷ gelür: gelüp MFK, CÜ.

⁶³⁸ raĦmet şevāb: raĦmetden şevāb L.

⁶³⁹ 792. beyit MFK‘de yok. 791.-792. beyitler CÜ‘de yok.

- CÜ 22b 795 Aldı ol vaktin Hıveylid kızını⁶⁴¹
Hādice'ydi ol hatunlar güz̄m̄i
- 796 Sevdi anı ol hatunlar serveri⁶⁴²
Mal viriben Şām'a gönderdi giri
- 797 Meysere adlu kulu koşdı bile
Tā ki yollarda aña hizmet kıla
- 798 Tutdı yigler develer kıldı katar
Meysere'le ikisi yola gider
- L 30a 799 Çünkü Hādice gönderdi ol ikisin⁶⁴³
Kendü halvet kaluban döker yaşın
- 800 Yüzün[i] yire sürer hācet diler
Kim Muḥammed benim olursa eger
- 801 Ka'be'ye kurbān ideydüm çok deve
Daḥı dervīşleri getürem eve
- 802 Yidürem geydürem hem miskinlere
Aķçe altun çok virem ben anlara

---

⁶⁴⁰ beşe: yaşına CÜ.

⁶⁴¹ Aldı ol vaktin Hıveylid: Ol vaktin aldı hüriler CÜ.

⁶⁴² 796-805. beyitler arası CÜ ve MFK'de yok.

⁶⁴³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 803 Hâcetini Hâk Çalab kıldı kabûl
Âhir anı nikâh eyledi resûl
- 804 Yigirmi beş yaşındaydı ol emîn
Şanki dutâr-ıdı günlüğün⁶⁴⁴
- L 30a 805 Kırk yaşında-y-ıdı hatun ey begi
Kendüye hûy eylemişdi eylûgi
- 806 Yoğ-ıdı anuñ malına hıç hisâb
İdemezdi kimse⁶⁴⁵ anı hıç hisâb
- 807 Var-ıdı bil muţbağında⁶⁴⁶ un havân
Unı dağı kıızıl altundan ey cân
- 808 Yüz rıt(1)l tuz günde girür aşına⁶⁴⁷
İşidicek bu sözi diñle yaşa⁶⁴⁸
- 809 Bunı dağı bilmiş olğıl⁶⁴⁹ ey ahi
Yüz otuz dirhem turur rıtlı dağı⁶⁵⁰

---

⁶⁴⁴ Bu beytin vezni kusurlu.

⁶⁴⁵ kimse: kimesne MFK ve CÜ.

⁶⁴⁶ bil muţbağında un: kendi için bir CÜ.

⁶⁴⁷ günde girür aşına: gider-idi hem CÜ.

⁶⁴⁸ diñle yaşa: tañ âşinâ MFK; tañla başa CÜ.

⁶⁴⁹ olğıl: ol kim CÜ.

⁶⁵⁰ Yüz otuz dirhem turur rıtlı dağı: Yüz otuz dirhem rıtlı dağı L.

- 810 ‘ Āqıl olan bu iki sözden bilür⁶⁵¹
Baqsın aña göre kıyāsın⁶⁵² kıılır
- 811 Şunca malı harc ider hep yolına
Tā ki Hāq̄q’uñ rızāsında bulına
- L 30b 812 Görđi soñına qalanlar⁶⁵³ malını
‘ Āqıl-idi çāre⁶⁵⁴ şundı elini
- 813 Şoñ deminde key faq̄r oldı qatı
Virđi dünyā aldı şatun⁶⁵⁵ aḡreti
- 814 Gör ol aḡret ḡatununuñ himmetin
Bulıcağız⁶⁵⁶ Hāq̄ ḡabibi raḡmetin⁶⁵⁷
- 815 Sen daḡı vir mālını Allāh için⁶⁵⁸
N’itsün Allāḡ hep gine senüñ için⁶⁵⁹
- 816 Bunda harc it varını dost yolına⁶⁶⁰
Buñ deminde saña dermān bulına

---

⁶⁵¹ Bu beyit MFK’de yok.

⁶⁵² kıyāsın: kıyās CÜ.

⁶⁵³ qalanlar: qalanlaruñ MFK.

⁶⁵⁴ çāre: ḡayr MFK.

⁶⁵⁵ aldı şatun: şatun aldı CÜ.

⁶⁵⁶ Bulıcağız: Bulıcaq CÜ.

⁶⁵⁷ Bu beyit MFK’de 809. beyitten sonradır. Bu beyit CÜ’de 810. beyitten sonradır.

⁶⁵⁸ vir malını Allāḡ için: harc it varını Hāq̄ yolına CÜ.

⁶⁵⁹ gine senüñ için: senüñ içündür yine CÜ.

⁶⁶⁰ Bunda harc it varını dost yolına: Bunda vir varını hep dost yolına CÜ.

- MFK 24b 817 Senüñ oldır kim⁶⁶¹ virür elüñ senüñ
Giri қalan vallāh degül senün
- 818 İllā nidem қapladı hırş gözünü
Ṭoyurur ṭopraq ki ancak⁶⁶² gözünü
- CÜ 23 a 819 Dünyā⁶⁶³ artduğınca artdı zaḥmetüñ⁶⁶⁴
Dürlü teşvişiñe қodı miḥnetüñ⁶⁶⁵
- 820 Dünyā işine yilersin güc-ile
Ḥaқ işin⁶⁶⁶ işlersin el ucı-y-ıla⁶⁶⁷
- 821 Yā başuñ ağırır yā bilüñ yā dizüñ⁶⁶⁸
Burtarursın sen aña yüzüñ gözüñ
- 822 Her kimüñle göñli içinde ne var⁶⁶⁹
Anı işler dün [ü] gün anı sever
- 823 Gelüñ inşāfa geledüm cümlemüz
Ümmet içinde nemüz vardur nemüz⁶⁷⁰

---

⁶⁶¹ kim: ki CÜ.

⁶⁶² ṭopraq ki ancak: ṭopraq ancak L ve MFK.

⁶⁶³ Dünyā: Dünyāñ CÜ ve MFK.

⁶⁶⁴ zaḥmetüñ: miḥnetüñ MFK, CÜ.

⁶⁶⁵ Dürlü teşvişiñe қodı miḥnetüñ: Dürlü teşvişüñ ü қurdı miḥnetüñ MFK; Dürlü teşvişinüñ ve қuru miḥnetiñ CÜ.

⁶⁶⁶ Ḥaқ işin: Ḥaқ işini L.

⁶⁶⁷ el ucı-y-ıla: elüñ ucıyla MFK.

⁶⁶⁸ ağırır yā bilüñ: yā bilüñ ağırır CÜ.

⁶⁶⁹ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁶⁷⁰ Ümmet içinde nemüz vardur nemüz: Қalmazuz ḥoḏ dünyāda biz aluruz MFK.

- 824 Görelüm ne işledi peygamberi
Tañrı dostı ol neb̄iler serveri
- L 31a 825 Ümmet isevüz⁶⁷¹ tütalum sünnetin
Tā bulavuz Haq rızāsın raḥmetin
- 826 Qanda kılam ben bunuñ vaşfin temām
Bār-ı ḥatm-i enbiyādur ve's-selām
- 827 Yā İlāhī dostıña sen ümmet⁶⁷² it
Fazluñ-ıla cümlemüze raḥmet it
- 828 Ümmet-iseñ servere cāndan temām⁶⁷³
‘ Işq-ıla di eş-şalātu ve's-selām
- 829 Bir zamān ol ḥalkdan⁶⁷⁴ itdi ‘ uzleti
Hirā tağındaydı anuñ ḥalveti
- 830 Kend_özin olurdı anda ol ḥabīb
Ol yüzi gül⁶⁷⁵ cümle dertlere ḥabīb
- 831 Gice olıcaq gelürdi evine
Tā ki ehli göre anı sevine

⁶⁷¹ Ümmet isevüz: Ümmetivüz MFK, L.

⁶⁷² ümmet: raḥmet CÜ

⁶⁷³ Bu beyit CÜ’de yok. Bu beyit MFK’de şu şekildedir:

Raḥmet itsin dirseñ darü’l-enām
‘ Işq-ıla di eş-şalātu ve's-selām

⁶⁷⁴ ḥalkdan: ḥaḥdan

⁶⁷⁵ Ol yüzi gül: Yüzi olan CÜ

- MFK 25a 832 Giymedin ol hil' at-i nübüvveti⁶⁷⁶
Nice-y-idi dini vü şeri' ati⁶⁷⁷
- 833 Ba' zılar dir şer' i Nuḥ üstindeydi⁶⁷⁸
Ba' zılar dir İbrāhim dīnindeydi⁶⁷⁹
- 834 Zīrā her nebī cihāna geldiler
Cümle İslām⁶⁸⁰ dīni üzre oldılar
- 835 Çünkü yitdi kırkına anuñ yaşı
Ol sa' ādet devleti din güneşi
- CÜ 23b 836 Ḥalvetinde Ḥirā tağında meger
Otururken Cebrā' il'e emr ider⁶⁸¹
- 837 Vaḳit oldı yā emīnim dir Ḥudā
İltiben benden selām ol gül yüze⁶⁸²
- 838 Ḥalvetinde çok tazarrū' lar ider
Dün [ü] gün ḥazrettime nāliş ider

---

⁶⁷⁶ hil' at-i nübüvveti: nübüvvet hil' ati L / dini ve: din ve CÜ

⁶⁷⁸ Ba' zılar dir şer' i Nuḥ üstindeydi: Ba' zılar dir ḳavmi Nuḥ üstinde idi CÜ / Ba' zılar dir İbrāhim dininde-y-di: Ba' zılar dir İbrāhim şeri' atında idi CÜ.

⁶⁷⁹ Bu beytin vezni kusurlu.

⁶⁸⁰ Cümle islām dini: Cümlesi islām L.

⁶⁸¹ ider: eyler L; emr eyler: Ḥaḳ emri der CÜ.

⁶⁸² İltiben benden selām ol gül yüze: Sen ilet bizden selām ol Aḥmed'e CÜ.

- L 31b   839   Al⁶⁸³ nübüvvet tâcını ur başına
                 Hizmet eyle ol anuñla âşına
- 840   Geydür egnine risâlet hil' atin
                 Böyle ilet dahı Qur'ân âyetin
- 841   Ağlamağı koyuban gülsün yüzi
                 Da' vete başlasun ol görklü özi
- 842   Birliğümi halka bildirsün benüm
                 Emrimi hem halka kıldırsın⁶⁸⁴ benüm
- 843   Cebrâ'îl Haq emr-ile indi yire
                 Hirâ tağında-y-iken ol servere⁶⁸⁵
- 844   Cebrâ'îl çün inüben ıkra'⁶⁸⁶ didi
                 Ya' ni oqu iş bunı Tañrı didi⁶⁸⁷
- 845   Didi ol fahr-ı cihân ben bilmezem
                 Oğumaqlık oquyıcı degülem
- 846   Girü ikincide didi di anı sen⁶⁸⁸
                 Tâ ki bâtıldan seçesin Haqqı sen

---

⁶⁸³ al: ilet MFK, CÜ / ur: ço MFK.

⁶⁸⁴ kıldırsın: bildirsün MFK, CÜ.

⁶⁸⁵ Ol servere: peygambere CÜ.

⁶⁸⁶ 'Oku' mealindeki ayettir (Alak 96: 1). Hz. Peygamber'e Mekke'de Hirâ Dağı'ndayken gelen ilk ayettir.

⁶⁸⁷ 844-851. beyitler arası MFK ve CÜ'de yok.

⁶⁸⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 847 Didi üçüncide kim oğu anı
Seni yokdan var ideniñ adını
- 848 Pes resüle_ oğutdı ıkra sūresin
Ditrema geldi resüle göresin
- 849 Örttiler başırdılar tidrer yatur
Cebrā'ıl ol arada girü gelür
- MK 17a 850 Didi ey şarınuban yatan kişi
Tır yuğarı ilerü ilet işi
- 851 Da' vet it qavmiñi gelsün dīniñe
Qur' ān-ıla her ki uyarsa saña
- L 32a 852 Geldi qatına anuñ⁶⁸⁹ Ruğu'l-emīn
Virdi selām söyledi aña hemīn
- 853 Muştuluğ olsun eyā şāhib-cemāl
Kāmil-idūñ buldı kemālün kemāl
- 854 Hālık' uñ viripdi⁶⁹⁰ hem saña selām
Ben qulıyla dağı gönderdi kelām

---

⁶⁸⁹ qatına anuñ: anuñ qatına CÜ.

⁶⁹⁰ viripdi hem: viripdi L; virdi MFK.

- 855 Nice beklersin⁶⁹¹ bu Hırā Tağını
Taşra çık dik İslām'ıñ sancağını⁶⁹²
- 856 Mürşīdīñ Qur'ān durur dut hükmini⁶⁹³
Halka bildür Hālīk'un sen⁶⁹⁴ hükmini
- 857 Böyle didi gitdi Cebrā'īl-emīn
Durdı server dağı yirinden hemīn⁶⁹⁵
- 858 Haşre dek ger dinilirse bu kelām⁶⁹⁶
Biñde biri olmaya bunuñ temām
- 859 Sev anı ümmet-iseñ cāndan temām⁶⁹⁷
'Işk-ıla di eş-şalātu ve's-selām⁶⁹⁸
- 860 Geldi cānlar cānı eve ol zamān
Karşu vardı Hadice aña hemān
- CÜ 24a 861 Düşdi öpdi anuñ izi tozını
MK 17b Ayağına sürdi dağı yüzini

⁶⁹¹ niçe beklersin: giyesin MFK, CÜ.

⁶⁹² çık dik islāmuñ sancağını: çıgup dik islām sancağını CÜ / islāmuñ: islām L.

⁶⁹³ Mürşīdīñ Qur'ān durur dut hükmini: Meşhūruñ Qurān yürütüp hükmini MFK / mürşīdin: müşüründür CÜ.

⁶⁹⁴ bildür Hālīk'un sen: bildür gil Hālīk'un CÜ.

⁶⁹⁵ Durdı server dağı yirinden hemīn: tırdı dağı yirinde ol hemīn CÜ.

⁶⁹⁶ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

⁶⁹⁷ Bu beyit L'de şu şekildedir: Ger dilersiz bulasız oddan necāt
'Işk-ıla derd-ile ayduñ eş-şalātu ve's-selām

⁶⁹⁸ Bu beyit CÜ'de yok.

- 862 Ey ḥabīb dir ne ‘ aceb gündür⁶⁹⁹ bu gün
Yılduz olmuş yüzüne gögdeki gün
- 863 Yüziñüñ nūrı direkdür ‘ arşa tā
Taña qaldum ben qatı bu heybete
- MFK 26a 864 Baqmağa qamaşdı gözüm yüzüne
Söyle qulaq tutayım⁷⁰⁰ ben sözüne
- L 32b 865 Didi server ey Ḥadice diñle sen
Beni Rabbim eyledi böyle ḥasen
- 866 Gör baña n’itdi İlähü’l-‘ âlemîn⁷⁰¹
Gönderüp geldi bu gün Cibrî’l-emîn⁷⁰²
- 867 Baña gönderdi selām Cibrîl-ile
Hem kelāmu’llāh hem Qur‘ ān-ıla⁷⁰³
- 868 Virdi baña hem risālet taḥtını
Alıram ben nice şāhlar taḥtını
- 869 Rūzī’qıldı dīn-i İslām’ı baña
Naşīb itdi ‘ ilm-i Kur‘ānı baña

---

⁶⁹⁹ dir ne ‘ aceb gündür: ta‘ accüb gördüm L.

⁷⁰⁰ söyle: şöyle MFK / tutayım: tutarım MFK, CÜ.

⁷⁰¹ İlähü’l-‘ âlemîn: Rabbü’l-‘ âlemîn L, CÜ.

⁷⁰² Gönderüp geldi bu gün Cibrî’l-emîn: Gönderüben geldi Cibrâi’l-emîn CÜ.

⁷⁰³ Hem Qur‘ ān-ıla: Kur‘ anı bile CÜ.

- 870 Halkı dīne da' vet it didi baña
İşidüp sözüñ inansunlar saña
- 871 Yā Hadīce Hālık'ı sen birlegil⁷⁰⁴
Hem benüm resüllügümi diñlegil⁷⁰⁵
- MK 18a 872 Didi⁷⁰⁶ Hadīce aña hem ol zamān
Tañrı bir sen resül-ısn bī-gümān
- 873 Şoñra ' Alī girdi İslām dīnine⁷⁰⁷
Kuvvet oldı ol şāh İslām dīnine
- 874 Ebū Bekr geldi seferden ol zamān⁷⁰⁸
Gelibeni ol da getürdi imān⁷⁰⁹
- 875 Turdı geldi didi kim kıluñ kabūl
Tañrı birdür ben Muḥammed ḥaḫ resūl
- 876 Hem daḫı Zey(i)d de girdi dīnine⁷¹⁰
Yardım oldı çün cihān sulṭānına

---

⁷⁰⁴ birlegil: birlige L.

⁷⁰⁵ diñlegil: añlagil CÜ; beklegil MFK.

⁷⁰⁶ Didi: Döndü CÜ.

⁷⁰⁷ Bu beyit MFK ve CÜ'de şu şekildedir: Zāhir itdi ' Alī de İslāmını
Dīn yolında ḫurbān itdi cānını

⁷⁰⁸ Ebū Bekr geldi seferden ol zamān: Hem Ebū Bekr seferden ol zamān CÜ.

⁷⁰⁹ Gelibeni ol da getürdi imān: Geliben ol da getürdi tiz imān CÜ.

⁷¹⁰ Bu beyit MFK'de yok.

- 877 Vardı şidd̄k̄ da‘vet itdi beş kiři⁷¹¹
Dörd-ile oldu tokuz d̄n yoldaşı
- 878 Artdı günden güne İslām ‘izzeti
Buldu İslām varduğunca kuvveti
- 879 Ümmet-iseñ şidd̄k̄-ıla aña temām⁷¹²
‘Işık-ıla di eş-şalātu ve’s-selām
- L 33a 880 Ehl-i şirkiñ oldu halleri harāb⁷¹³
CÜ 24b, MFK 25b Her birinün yandı cigeri kebāb
- 881 Dem-be-dem gelir-idi Cibril-emīn⁷¹⁴
Getürürdi⁷¹⁵ karşı Kur‘ān-ı mubīn
- MK 18b 882 Anuñ-ıla hüküm iderdi Muştafa
Menba‘-ı kân-ı şehā⁷¹⁶ lutf-ı vefā
- 883 Uy aña kim oldurur saña imām
‘Işık-ıla di eş-şalātu ve’s-selām

---

⁷¹¹ Bu beyit MFK’de yok.

⁷¹² Bu beyit L ve CÜ’de yok.

⁷¹³ Bu beyit MFK’de 852. beyitten sonraki beyittir.

⁷¹⁴ gelir-idi Cibril-emīn: gelürdi Cibrāil-emīn CÜ.

⁷¹⁵ Getürürdi: Getürdi L.

⁷¹⁶ şehā: kerem CÜ.

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 884 Nice sulḫānsiñ ey server ḫamu mürseller içinde
Seni medḫ eyledi Allāh cem^ç -i münzeller içinde⁷¹⁷
- 885 Adıñla adını ḫoşup durur ol Ḥālīḫ-ı ma^ç būd⁷¹⁸
Vururlar nevbetiñ dün gün şehirler kızıylar içinde⁷¹⁹
- 886 Risālet ḫil^ç atin giydüñ ḫarāb oldı ḫamu dīnler⁷²⁰
Ḳıyāmete ḫalan seniñ dīniñdür dīnler içinde
- 887 Seniñ ḫürmetiñe Allāh idipdür ümmetiñ efzāl
Zıḫā^ç ışḫıñ durur imān olan mü^ç minler içinde
- 888 Nebi^ç mürsel ne ki geldi umarlar hep şefā^ç atıñ
Yaḫarlar ışḫıñ(ı) cānda hepsi cānlar içinde⁷²¹
- 889 Saña vü āline her dem virürler çok şalāvātı⁷²²
Ne kim varsa yaradılmış büyirler gökler içinde
- 890 Şehā oğlu⁷²³ ışḫıñı beyān idindi **Muḫibbī**
Bulınmaz bir⁷²⁴ anıñ mişli ararsañ şeyḫler içinde

⁷¹⁷ Seni medḫ eyledi Allāh cem^ç -i münzeller içinde: Seni medḫ eyledi cem^ç -i münzeller içinde CÜ.

⁷¹⁸ Adıñla adını ḫoşup durur ol ḫālīḫ-ı ma^ç būd: Adıñla ideñ bile ḫoşupdur ḫālīḫ-ı ma^ç būd L; Adıñla adını ḫoşup idüpdür ḫālīḫ-ı ma^ç būd MK.

⁷¹⁹ vururlar: ururlar CÜ / dün gün: bir gün CÜ.

⁷²⁰ dīnler: edyān MK, CÜ.

⁷²¹ ışḫıñ cānda hepsini: ışḫıñı şehā hepsi CÜ.

⁷²² Saña ve āliña: Saña evlāduña CÜ / çok: hep CÜ.

⁷²³ oğlu: oğluñ CÜ.

⁷²⁴ bir: hiç CÜ; şeyḫler L.

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 891 Sev reşûlı dağı Emir Hâzretin⁷²⁵
Vir şalāvāt bulasın Hâķ raĥmetin
- 892 Girü bir kez varmış-ıdı ĥalvete
Tâ ki ol maġara iinde yata
- 893 Taġda iken görđi geldi Cebrā’ıl
Arķasında iki ÷on var key yeşil
- L 33b 894 Elin alup indirir bir düzeyin⁷²⁶
Tâ ki abdest almaġı anda göre
- 895 Yire didi ayaġ-ıla şu ıķar
Yur yüzün olun başına meş ider
- 896 Yur ayaġın dir ki abdest işbudur
Pes resûl de görđügi gibi ķılur
- 897 Uy aña kim oldurur saña imâm
‘ Iřķ-ıla di eş-řalātu ve’s-selâm
- 898 Cebrā’ıl gedi _ ilerü oldı imâm
Ķılıcaķ řaġa şola virdi selâm

⁷²⁵ Bu beyit L, MFK ve CÜ’de yok.

⁷²⁶ Bu beyitle başlayan varak MK’de eksik. Bu beyitten 1038. Beyite kadar olan kısım MK’de yok.

- 899 Dir ‘ibādet böyle olur bil Ḥaḳ’a
Secde kılan yüzi od ḳanda yaḳa
- 900 Geldi böyle ta‘līm itdi ümmete
Tā ki ṭođrı yola gire cennete
- 901 Bu resme çünki bunlar dirildiler⁷²⁷
Altı yıl gizli ‘ibādet kıldılar
- 902 Ümmet-iseñ aña cāndan temām
‘Işḳ-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 903 Çün otuz ṭokuz kişi girdi dīne
Pes ‘Ömer de buldı yol dīn evine
- 904 Yidi ‘avrat otuz üç er-idi
Birbirine dīn yolında yār-idi
- 905 Gizlü-y-iken kıldı āşikār dīni
Bellü kıldı Mekke’de her mü‘mīni
- 906 İndi Ḳur‘ān āyeti hem beyyināt
Şādır oldu niçe dürlü mü‘cizāt
- 907 Varduğınca ümmet aḳdı fevc fevc
Ḥoş deñizler gibi urdı mevc mevc

---

⁷²⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

- L 34a 908 Uy aña kim oldurur saña imām
‘ Işık-ıla di eş-şalātu ve’s-selām
- 909 Ol ‘ aṭā kim Ḥudā virdi aña⁷²⁸
Görmemişdi anı ğayr-ı enbiyā
- 910 Çünkü bildiler bu işi Mekke’de
Kaşdı mü‘ minler oldu bay [u] gede
- 911 Pes resūl aşhāb-ıla Şu’be girür
Şu‘ be içinde yıla dek oturur
- 912 Mekke’nün müşrikleri kıldı hişār
Hiç birini çıkmāğa komadılar
- 913 Kaldılar ol Şu‘be_ içinde muntazar
Tā göreler Ḥaḳ resūlına ne dir
- 914 Aḥmed’e benüm cānum olsun fidā
Kim kılsar Aḥmed-ile ‘ arbede
- 915 Ne kadar ki gövdede ola cānum
Aḥmed’üñ yolına dudışan benüm
- 916 Mekke’ye hem uludı varıp gelen
Mekke’nün müşriklerin komayan

---

⁷²⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 917 Çün geçdi bir zamān bunuñ üstine⁷²⁹
‘ Emmisi düşdi ölüm döşegine
- 918 Çünkü āh̄ir vaqt irişmiş-idi
Dīn için ġāyet durışmış-ıdı⁷³⁰
- 919 Geldi Ebū Cehl-i la‘īn⁷³¹ yanına
Hem resūl de da‘ vet itdi dīnine
- 920 Didi yā ‘ emmi di bir kez Tañrı bir
Sen resūlsın di ben saña olam beşir⁷³²
- 921 Sen elüñle düzdüğüñe olma kul
Sen bilürsin kim benüm ol haq resūl
- L 34b 922 Yiri gögi ‘ arşı kürsī yaradan
Kaṭre şudan ādemleri var iden
- 923 Kanda ortaḡ olalar bir esṯe
Cānı yoḡ görmez göz kulak şaḡıra⁷³³
- 924 Sen elüñle döge döge düzesin
Dönüp aña yine secde kılasın

---

⁷²⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷³⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷³¹ la‘īn: la‘ in L

⁷³² Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷³³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 925   anda  ail kişi ide bu işi
Kendü _özine hay iderler teşvîşi
- 926   Döndi aydur Amed'e ki sen benüm
Ey cānumdan ierüdeki cānum
- 927   anda beni oıyasın rahmete
Uymayan saña düşe zamete⁷³⁴
- 928   Azın açdı ol Ebü Cehl-i la'ın
Didi anı ol atañ tutduğı dın
- 929   Ey atadan dededen göre gelen
Lāt ü  izzet terkini urdıñ mı sen
- 930   Şimdi yādın ulu bildük biz seni
Şimdi sen Muammed'e utsañ yöni
- 931   amu bütler senden olalar melül
Sen seni Muammed'e itdün mi ul
- 932    Ār ola ki bütlerüne Őoñına
Bir yetimiñ aldanasın sözine

---

⁷³⁴ Bu mısranın vezin kusurlu.

- 933 Pes Ebū Ṭālib didi atam d̄m̄i
Üstine uş giderem bilũn beni
- 934 Oda koyar kişi nāmūsı ‘ ārı
Pes kişiye gerek olur eyü yārı
- L 35a 935 H̄oş olur kim bir kişi bile_ işini
Şoñra durup dökmeğe gözyaşını
- 936 Dağı bundan şoñra söz söylemedi
Vay aña kim H̄ağ sa‘ ādet kılmadı
- 937 Anı işitdi kayğulandı resül⁷³⁵
Ağladı çok h̄atırı oldu melül
- 938 Döndi yüzün döndi nāliş eyledi
H̄ağ te‘ ālā h̄azretine söyledi
- 939 Didi ey cümle ‘ ālemũñ Tañrı’sı
İşbu olandur resūluñ ‘ emmisi
- 940 N’ola ger ben kuluñ istiğfār idem
Sen suçın bağışlayasın işbu dem
- 941 Ben kuluñdan dilek virmek senũñ⁷³⁶
Diledüm ki küfrine qalma bunuñ

---

⁷³⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷³⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 942 Bu uluğı cehl [u] ar itdi helak
Yarlıgama kim idiserdür sivak
- 943 Yā İlahī yavuz işüñ soħbeti
ıldı bunuğ cānına bu miħneti
- 944 Yavuz işe uyanuğ işi ħarāb
amu odı içre olusar kebāb
- 945 Sen ināyet itmez-iseñ bu ula
İrdi bunuğ cānına dürlü belā
- 946 Ħa alab'dan indi Cebrā'īl-emīn
Didi kim raħmete'l-li'l-ālemin⁷³⁷
- 947 ağrı didi yodurur peygābere
Kim řefā at ideler müşriklere
- 948 oğrı yol virmek seniñ degil durur
Kime dilerse yolu ol gösterür
- 949 Ger seniñ elüñde olsa ođru yol
Sen ılayduğ emmüñi evvel abül

---

⁷³⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 950 Pes işimüzi biz bilürüz⁷³⁸
Kim müselmān kimi kāfir kıılıruz
- L 35b 951 Yüz yıl eger duruşup bŭstān diken
Çanda reyḥān olusar şoğan iken
- 952 Şöyle kim var her yirin düzmek temām
Çamusın yirli yirinde ve's-selām
- 953 Niçe kıâyğudan feraḥler şaқladuқ
Niçe ağılamaқda gülmek şaқladuқ
- 954 Biz ḥekīmiz ḥikmetümüz işleye
Her ağacı cinsi ile eşleye
- 955 Çullarumuz çullıgun bilmek gerek
Vaқti yiten yimişi üzmeк gerek
- 956 Kime kıılıruz odı bŭşānı gül
Kimi şuya ğarқ idevüz key fuzŭl
- 957 Kimi göge çıkaruruz nāz-ıla
Kimi yire kıoyaruz çok zār-ıla
- 958 Her birine bir işi kııldıқ geñez
Ger azucuқ ger eyü ger yaramaz

---

⁷³⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 959 Kimi aşlı od olup la‘ net ola
Kimi toprağdan gelüp ‘ izzet bula
- 960 ‘ Emmüsinüñ üç günü gördi l̄ki
Haste oldu ol h̄atunlar yigregi
- 961 Ol H̄adice kamu mü’minler başı
Tañrı dostı ol resülün sevdügi
- 962 Didi Tañrı bir Muḥammed mürseli
D̄inimiz İslām kamumuz kulı⁷³⁹
- 963 Böyle didi kıldı dünyādan sefer
Her ki toğdı işbu şerbeti taḫar
- 964 Ol Çalab dostı resūlu’l-‘ ālemin
Göklerün faḫri vü yirlerde em̄in
- 965 Ol mübārek gözlerinden dökdi yaş
Cümle mü‘minler cigeri oldu baş
- L 36a 966 H̄aşre dek ger dinilirse bu kelām
Nice ḫaşr ola bu olmaya temām
- 967 Ger dilersiz bulasız oddan necāt
‘ Işğ-ıla aydıñ eş-şalātu ve’s-selām⁷⁴⁰

---

⁷³⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 968 Kişinüñ kendi yiri ğurbet olur
Vaqte kim cümle bilişler yād olur
- 969 Vaqte ki dostlar gide düşmān qala
Bu belāda niçe göñül açıla
- 970 Çün ata dostları yüz çevirdiler
‘ İzzete oqıyanı ħor gördiler
- 971 Yād kişiden kişi ne görse çeker
Lākin bilişin azı yaqar ciger⁷⁴¹
- 972 Gice gündüz sinleye çıkar-ıdı
Yaşı durmaz dā ’imā aqar-ıdı
- 973 Dir idi ki_ey yalnızlarıñ işi
Bu quluña sen asān iyle işi
- 974 Bu işimiz bizüm oldı key ‘ acīb
Qavmüm arasında qaldum ben qarīb
- 975 Evveliñ yok evveli var eyleyen
Gice-y-ile gündüzi yār eyleyen

---

⁷⁴⁰ ‘ Işq-ıla aydıñ eş-şalātu ve’s-selām: -metinde-‘ Işq-ıla derd-ile aydıñ eş-şalātu ve’s-selām.

⁷⁴¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 976 Ben uluñ aldum yalıñuz yarı yok
Mūnisi eglencesi dildarı yok
- 977 Gōzümüñ yaşı aar gūndūz gice
abr viren sensin ey ādir hoca
- 978 Ey amuya hācetin viren alab
Her gerekūm ıluram senden taleb
- 979 amu mūrikler sevindi bu ie
Dūdūgi-ūn añrı dostı teve
- L 36b 980 Tā sefer ılup ekerler o elem⁷⁴²
Virūrler cānlarına dūrlū elem
- 981 Didiler kim vaānından ayrıla
Nie dūrlū dert ekerler hem belā
- 982 Ka‘be’de bir gūn yūzūn or secdeye
Tañrı dostı tā ki nāli eyleye
- 983 Ol Ebū Cehl-i la‘īn gōrdi anı
Ūstine or bir deveniñ ıını
- 984 Tā ki irdi Fāıma’ya bu haber
Tīz iriūp anı ūstinden gider

---

⁷⁴² Tā sefer ılup ekerler o elem: Cūmle mū‘minler za‘if olmi-ıdı L

- 985 Gördi ki Tañrı'nuñ ħabîbi Muştafa⁷⁴³
Nice çekerdi onlardan çok cefâ
- 986 Gör ki seni dün [ü] günü yaqasın
Dürlü dürlü ni' met içre yaqasın
- 987 Dâr-ı ğurbet kişiye ölüm yiter
Ne ölüm kim yüz biñ ölümden biter
- 988 Çünkü günden güne müşrikler ezâ
Kıldılar mü'minlere eyn u ğ'dâ
- 989 Hiç öñüñe gelmeye ki bir ğarîb
Kanda yatır şimdicek yoldan azıp
- 990 Elli bir yaşında-y-ıdı ol zamân
Ka'be'nüñ müşrikleri viridi amân
- 991 Pes resûl gördi bu iş Haqdan çıkar
Tutdı yüzün Taîf'e kıldı sefer
- 992 Turdı Taîf'e de bir aydır geliñ
Tañrı birdür hem beni mürsel biliñ
- 993 Taş-ıla buları atarlar-ıdı
Kimi urup kimi yırtarlar-ıdı

---

⁷⁴³ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 994 Kişkirirlerdi uşaq oğlanları
Tā şehirden gidereler bunları
- 995 Vaqt olurdu Zeyd kendi_özin taşa⁷⁴⁴
Tutar-ıdı tā ki Aħmed'den şaşa
- L 37a 996 Qaça gelür şıgımır bir havlıya
Qorquban daħı çoq oğ(ı)lan uya⁷⁴⁵
- 997 Havli işi göre tururdu anı
Bir kulu var-ıdı anıñ Naşrāñı
- 998 Didi ol kula yazuq şunlara⁷⁴⁶
Geldiler şıgındılar bir divāra
- 999 İlte ki biraz üzümü yiyeler
İltedi ol kul üzümü yiyeler⁷⁴⁷
- 1000 İltedi kul üzümü qodı uşul
Tañrı adın eydüben şundı resul
- 1001 Döndi aydur ol kula iyi hüner
Niredeyseñ ilerü gel vir haber

---

⁷⁴⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁴⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁴⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁴⁷ İltedi ol kul üzümü yiyeler: İltedi ol kul üzümü qodı yiyeler L.

- 1002 Diñledi ul ağladı bundan bunu
Döndi Őordı bağa di Tağrı_ adını
- 1003 Didi Yūnus Őehr-i ilūm mevlāđum
Ehl-i İncīl arasında bay-ıdum
- 1004 Çūn Resūlu'llāh iŐitdi Őāz olur
Didi Yūnus ardeŐimdūr Hā bilūr
- 1005 Kim amu avmūđ senūđ būte apar
Būt öđūnde secde ılır yir öper
- 1006 Sev resūlı dađı Emir azretin
Vir Őalāvāt bulasın Hā rağmetin
- MFK 26b 1007 Çūn iŐidūđ⁷⁴⁸ ba^ç zı evŐāfın ađı
İŞid imdi ba^ç zı evŐāfın dađı⁷⁴⁹
- 1008 Cān-ıla utuğ ulađ⁷⁵⁰ siz bu söze
Hā te^ç ālā rağmet eyleye size

---

⁷⁴⁸ iŐidūđ: iŐitdūđ CÜ.

⁷⁴⁹ 882-1006. beyitler arası MFK ve CÜ'de yok. 893-1036. beyitler arası MK'de yok. Yani 893- 1006. beyitler arasını sadece Laleli nüshasıyla kurduk.

⁷⁵⁰ utuğ ulağ: ulağ utuğ CÜ.

Mu' cizāt-ı resūlu'llāh sallalāhu aleyhi ve sellem⁷⁵¹

- 1009 Muştafa'nun mu' cizātın söylerem
Şanmañuz kim her kelāmı söylerem⁷⁵²
- 1010 Diñle ne dir ol ĩmāmü'l-mutteķin⁷⁵³
Maķşūdu maħbūb-ı Rabbü'l-ālemin⁷⁵⁴
- 1011 Nirede añılsa Haķ şālihleri
Oraya yağar Haķ'ın rahmetleri
- L 37b 1012 Huşūşā olsa Muħammed şoħbeti
CÜ 25a Nicesi yağmaya Haķķ'ın rahmeti
- 1013 Bir sözüm daħı⁷⁵⁵ var işit sen i yār
Cehd eyle gözi⁷⁵⁶ ğafletden uyar
- 1014 Gönülün ħapusıdur ħulaķ u göz
Ol ħapulardan girür gönüle söz⁷⁵⁷
- 1015 Her ħaçan ħapuyı ğaflet büriye
Cümle a' zāya o⁷⁵⁸ ğaflet yüriye

⁷⁵¹ Bu başlık MFK ve CÜ'de yok.

⁷⁵² kelāmı: ' avāmı MFK / kim her kelāmı: kelām-ı ' avām CÜ.

⁷⁵³ Diñle ne dir ol ĩmām-ı mutteķin: Zīrā didi ol ĩmāmü'l-mutteķin L.

⁷⁵⁴ Maķşūdu maħbūb-ı Rabbü'l-ālemin: Maķşūdum ħubb-ı Rabbü'l-ālemin L.

⁷⁵⁵ sözüm daħı var: sözümi daħı CÜ.

⁷⁵⁶ Cehd: Ceht L; gözi: göziñi CÜ.

⁷⁵⁷ ħulaķ u göz: ħuağañuz CÜ / ħapulardan: ħapudan L.

- 1016 Maḥrūm olur raḥmet-i Ḥaḳ'dan özüñ
Ġayret eyle uyḳudan uyar gözüñ
- 1017 İşit imdi mu' cizāt-ı Muřtafā
Vire tā göñlüñe cānuña řafā
- 1018 Her nebī mürsel cihāna geldiler
' İzzet-ile⁷⁵⁹ cümle ḥürmet buldılar
- 1019 Baḳdılar Allāh aña virdü gine
Hiç biri irmemiş ol irdüğine
- MFK 27a 1020 Bī-miřāl eyledi Allāh ol ḥařı
Anuñ-içün yoḳdur⁷⁶⁰ anuñ gölgesi
- 1021 Cismi anuñ nūr-ıdı bařdan bařa
Zirā nūruñ⁷⁶¹ gölgesi olmaḳ ḥāřā
- 1022 Diñle bařı⁷⁶² mu' cizātın serverüñ
Ol Muḥammed Muřtafā peygamberüñ
- 1023 Bir zamānda eyledi şam'a sefer
Ol nebīler serveri ḥayrü'l-beşer

---

⁷⁵⁸ o: vü L.

⁷⁵⁹ ' İzzet-ile: ' İzzetine MFK.

⁷⁶⁰ yoḳdur: yoĝ-ıdı MFK.

⁷⁶¹ nūruñ: anuñ CÜ.

⁷⁶² başı: yaşa CÜ.

- 1024 Ḥat̄ice ḥatun ḵulı Meysere-le⁷⁶³
‘ Emmüleri Ḥamza vü ‘ Abbās ile
- CÜ 25b 1025 Issı oldı bir araya ḵondılar
Her biri üstüne gölge gerdiler
- L 38a 1026 Görđi ‘ Abbās Ḥamza ile serveri
Issıda oturmuş aḵar derleri
- 1027 Döndi ‘ Abbās Ḥamza’ya aydur yere
Gölge itmemiş resüle Meysere
- 1028 Ḵalkıban ben añā gölge bulayın
Bulamazsam gölgem añā vireyin
- 1029 Ḥaḵ te‘ ālā Cebr̄l’ e dir yā em̄in
Ḵalkmadın ‘ Abbās yitişdürgil hem̄in
- 1030 Cennetüñ bulutlarından bir pāre
Tā ki gölge miḵḍārı ol servere
- 1031 ‘ Abbās’ uñ şefḵatinden yā⁷⁶⁴ Kerim⁷⁶⁵
Zirā benüm raḥmetüm biñ biñ ‘ aḵim

---

⁷⁶³ Meysere-le: yesar-ıla MFK.

⁷⁶⁴ yā: dir CÜ.

⁷⁶⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1032 Def a aldı buludı ruḥu'l-emīn⁷⁶⁶
İndi yirūn⁷⁶⁷ yüzine geldi hemīn
- MFK 27b 1033 Bir sūnū miḳdārı ḳodu üstine
Gölge eyledi ol Allāh dostına
- 1034 Garḫān ḫalkı çün anı gördiler
Her biri ḫayrān oluban ḳaldılar
- 1035 Dünyādan gidince öldi ol bile
Gitdi dünyādan anuñı-la bile
- 1036 Sen daḫı sever-iseñ Ṭañrı ḫaşın
Şefḳāt-ile zıll-ı ʿ arşda olasın
- MK 19a 1037 Sevgisine bu ʿ alāmetdür temām⁷⁶⁸
ʿ Işḳ-ıla di eş-şalātu ve's-selām⁷⁶⁹
- 1038 Gözlerinüñ daḫı işid ey aḫī
Nice-digün diyeyin anuñ daḫı
- L 38b 1039 Öñi ardı yaḳın ırāḳ⁷⁷⁰ bir-idi
Her ṭarafından⁷⁷¹ bile görür-idi

---

⁷⁶⁶ ruḥu'l-emīn: biliñ ol emīn L ve MFK.

⁷⁶⁷ İndi yirūn: Aluban yir CÜ.

⁷⁶⁸ Bu beyit CÜ'de yok.

⁷⁶⁹ Bu beyit MK 19a varaḡının ilk beyti deḡildir. İlk beytin ilk kelimesi “reddāde” ile uyuşmamaktadır. Burada muhtemelen diḡer nüshalarda da olmayan bir şiir vardır.

⁷⁷⁰ Öñi ardı yaḳın ırāḳ: Yaḳın ırāḳ öñi ardı: CÜ.

- 1047 Geldi ur'ān a'nrı'dan ol servere
atmi mürsel Mutafa peygambere
- 1048 Anuñ-ıla bāṭıl itdi dīnleri
Müşrik ü kāfirleri bī-dīnleri
- 1049 Nefs hevāsın sen de bāṭıl eylegil
Vir alāvāt Aḫmed'i āz eylegil⁷⁷⁸
- 1050 Aḫmed'i āz idem dirseñ temām⁷⁷⁹
'Iş-ıla di e-alātu ve's-selām
- L 39a 1051 Bir azāsında resūl-ı⁷⁸⁰ mu' teber
ıkdı bir enār mūñ gözü meger⁷⁸¹
- 1052 Geldi resūl⁷⁸² ayađına sürdi yüz
Söyledi hem azretine bir ki söz
- 1053 Yā Resūla'llāh baña luf-ı kerem
İdesin dürüst ola gözüm görem
- 1054 Seni raḫmet gönderipdir bize a
Ben za'ife efātūñ göziyle ba

---

⁷⁷⁸ Bu beyit MFK 'de yok. 1049-1050. beyitler CÜ'de yok.

⁷⁷⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁸⁰ resūl-ı: resūluñ MK.

⁷⁸¹ ıkdı bir Enār mūñ gözü meger: ıkdı Enār mūñ gözü meger L.

⁷⁸² resūl: resūluñ MK.

- CÜ 26b 1055 Nişānluyam bil ki ʿemmüm kızına⁷⁸³
Bir göz ile nice baķam yüzine
- 1056 oraram ʿayb-ıla redd ide beni
Cümle alka aķ Őefiʿ itdi seni
- 1057 ün resül anuñ⁷⁸⁴ sözünü diñledi
Özi göyüñdi teraħħüm eyledi⁷⁸⁵
- MK 20a 1058 Şundı yirden bir pāre⁷⁸⁶ topraķ alur
Yarına arıŐdırup göze urur⁷⁸⁷
- 1059 Őıġadı dört yanını barmaġ-ıla⁷⁸⁸
Dürüst oldu barmaġın urmaġ-ıla⁷⁸⁹
- 1060 aķ abībine gör nice ikrām ider⁷⁹⁰
Düşmānı yas dostları bayrām ider
- MFK 28b 1061 aķ abībī ürmetine nūr virür
Ol gözi evvelkisinden yig görür

⁷⁸³ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁸⁴ anuñ sözünü diñledi: diñledi anuñ sözünü CÜ.

⁷⁸⁵ Özi köyüñdi teraħħüm eyledi: Özi yandı oŐ teraħħüm eyledi MK; Tereħħüm eyledi köyüñdi özi CÜ.

⁷⁸⁶ pāre: avıç MK.

⁷⁸⁷ Yarına arıŐdırup göze urur: Aġzı yerine atup göze urur CÜ.

⁷⁸⁸ Dürüst oldu barmaġın urmaġıla: Dürüst oldu muʿ cizāt-ile CÜ / barmaġın urmaġıla: gine muʿ cizāt-ıla MFK.

⁷⁸⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁹⁰ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1062 Diler-iseñ sen dağı göñlüñ gözin⁷⁹¹
Açıla göresin ol görklü yüzün
- 1063 Sünnetin tutup aña uyğıl temām
‘Işq-ıla di eş-şalātu ve’s-selām
- L 39b 1064 Bir zamānda ol Ebū Süfyān meger
Her qabileden gezüp leşker direr
- 1065 Geleler ya‘ni Medīne üstine
Güç ideler Hāq te‘ālā dostına
- 1066 Hāq ḥabībi Allāh’uñ emrin bilüp⁷⁹²
Şehre ḥandeq kazdılar hep cem‘ olup⁷⁹³
- 1067 Anda gördi Cābir enşārī meger
Hāq resūlı Tañrı’dan kuvvet diler
- 1068 Bildi kim acdur kıyāmet çırāğı
T̄z evine geldi gördi yarağı
- MK 20b 1069 Bir kilecik arpa unı var-ıdı⁷⁹⁴
Servere etmek iyle bunı didi

⁷⁹¹ göñlüñ gözin: ol görglü nūrı L; ol göñlüñ gözi CÜ.

⁷⁹² Bilüp: bilüp MFK.

⁷⁹³ ḥandeq: qandaq MFK / olup: olur M / kazdılar hep: kazdıları CÜ.

⁷⁹⁴ Bu beyit MFK, L ve CÜ’de yok.

- 1070 Bir koyun bişirdi⁷⁹⁵ hazır eyledi
Geldi resûl⁷⁹⁶ hazretine söyledi
- 1071 Yâ Resûla'llâh kim ihsân idesiz⁷⁹⁷
Ben kuluñ evinde ta'âm yiyesiz
- CÜ 27a 1072 Didi server yalıñuz ben mi hemân
Didi Câbir sen kime⁷⁹⁸ dirseñ i cân
- 1073 Emr kıldı orada olanlara
Handeği cem' oluban qazanlara⁷⁹⁹
- 1074 Câbir evine geliñüz cümleñüz
Ta'âm hazır eylemiş anı yiñüz
- MFK 29a 1075 Câbir'ün evine gelüp taldılar⁸⁰⁰
Taşra şoqaqlarda bile⁸⁰¹ oldılar
- 1076 Şöyle eyledi rivâyet râvîler⁸⁰²
Üç biñ aşhâb-ıdı anda didiler

---

⁷⁹⁵ bişirdi: bişirtti MFK.

⁷⁹⁶ resûl: Aħmed MFK.

⁷⁹⁷ idesiz: idesin CÜ. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁷⁹⁸ kime: kimi CÜ.

⁷⁹⁹ Handeği: qandağı MFK; Handeğde L / Handeğde cem': Handeğ'i hem CÜ.

⁸⁰⁰ Bu beyit MFK'de yok.

⁸⁰¹ şoqaqlarda bile: şoqaqlar bile hem CÜ.

⁸⁰² Şöyle eyledi rivâyet râvîler: Câbirin evine gelüp râvîler MFK.

- 1077 Cābir Aḥmed öñine ҡor ʃofrasın
İʃit imdi neyler ol Ʀañrı Һaʃın
- L 40a 1078 Didi on on aʃĥāba ҡıluñ ʃalā⁸⁰³
Bu Ʀaʕ āmuñ üstine Һāzır ola
- 1079 Bir on gider yirine gelür bir on
Ol düzene yindi ol gün anda Һʕān
- 1080 Ʀoydı ҡarnı anda ol üç⁸⁰⁴ biñ erüñ
Muʕ cizātıydı⁸⁰⁵ ulu peygamberüñ
- 1081 Ol Ʀaʕ āmdan zerrece eksilmedi
Nereden yindi kimesne bilmedi⁸⁰⁶
- 1082 Ol ki bir çömlek aʃa ҡıla nazār
Yiye dört biñ kiʃi Ʀoya muʕ teber
- 1083 Daĥı çömlek açıla ҡala Ʀolu
Yevm-i Һendeķ Cābir evi belgülü
- 1084 Ol ki İbrāhim duʕ ā ҡılmıʃ-ıdı
Ol ki Tañrı Һab̄bi ögmiʃ-ıdı

---

⁸⁰³ Didi on on aʃĥāba ҡıluñ ʃalā: Didi aʃĥāba on on ҡıluñ ʃalā MFK, CÜ.

⁸⁰⁴ üç: dört L.

⁸⁰⁵ muʕ cizātıydı ulu: muʕ cizātıdur ol MFK.

⁸⁰⁶ Bu beyitten sonraki varak MK'de eksik. 1082. ile 1257. beyitler arası MK'de yok.

- 1085 Gitdi halk aldı H'u peygamberi
Bilesince aldı drt yrenleri⁸⁰⁷
- 1086 Hre dek ger dinilirse bu kelm⁸⁰⁸
Nice hr ola bu olmaya temm
- 1087 Mu' ciztın bir daı diyem saa⁸⁰⁹
' I-ıla sen ho alvt vir aa⁸¹⁰
- 1088 Dilegil bir mu' cizt daı i cn
Mucizt stine kurbn eyle cn
- 1089 Drl drl hikmeti ok dir'
ki olı var-ıdı ol Cbir'⁸¹¹
- 1090 Evlerinde grdiler peygamberi
Sevnben oynar-ıdı her biri⁸¹²
- C 27b 1091 Ol oyun bier⁸¹³ tenr ocaı
Aıdı⁸¹⁴ azı yo-ıdı⁸¹⁵ abaı

---

⁸⁰⁷ yrenleri: yrı MFK.

⁸⁰⁸ Bu beyit MFK ve C'de yok.

⁸⁰⁹ Bu beyit C'de yok.

⁸¹⁰ aa: saa MFK.

⁸¹¹ ki olı varıdı ol Cbir': ki olancıklar vardı Cbir' MFK / ol: hem C.

⁸¹² sevnben: sevnp MFK, C / oynar-ıdı: oynarlar-ıdı MFK, C.

⁸¹³ Ol oyun bier: Ol oyun ki bidi C.

⁸¹⁴ Aıdı: Aı-ıdı MFK; au-ıdı C.

⁸¹⁵ yo-dı: yodı MFK / azı yo-ıdı: azı anu yo C.

- 1092 Taḳdī̄-ile düşdi anlar tenārā
Yandılar kömür oluban ḳapḳara
- MFK 29b 1093 Geldi tenār üstine anaları
Gördi kim yanmış iki oğlanları
- L 40b 1094 Āh ḳıldı ṭoldı gözi yaş-ıla
Yandı cānı ṭoldı bağı baş-ıla
- 1095 Dirdi ʿ aḳlın şabr ḳıldı bir pāre⁸¹⁶
Didi zaḫmet virmeyem peygābere
- 1096 Ol gidicek yasumı ben eyleyem
Nice dürlü diler-istem ağlayam
- 1097 Çıḳarup bir yirde ḳodı anları
Ol cigeri pāresi maʿ şūmları
- 1098 Hāḳ sizi ağlatmaya yevmü'l-ḳıyām⁸¹⁷
ʿ Işḳ-ıla diñ eş-şalātu ve's-selām
- 1099 Bu yaña resūl çağırdı Cābir'e
Ne direm ben saña işit iy yāre

---

⁸¹⁶ Dirdi ʿ aḳlın şabr ḳıldı bir pāre: Dirdi ögin şabr ḳıldı pūr-nārā L.

⁸¹⁷ 1097. ve 1098. beyit CÜ'de yok.

- 1100 Al gel⁸¹⁸ oğlancıklarunı biz dađı⁸¹⁹
Bu řa'āmdan yiyelim hem siz dağı
- 1101 Didi Cābir yā Resūla'llāh yiñüz
Anlara dağı naşiblerin řoñuz⁸²⁰
- 1102 Didi server bu řa'āma şunmazam
Ol ma'řūmlar gelmeyince yimezem
- 1103 Didi Cābir şatunına iy řelāl
Ne dir iřit ol resūl-ı pūr-kemāl
- 1104 Getūr ođlanlaru ki řa'ām yiyem⁸²¹
şanma anlarsız řa'āmdan ben yiyem
- 1105 şatun aydur gele gör ođlanlaruñ
Bađrı gül pāresi sevdūñ cānları⁸²²
- MFK 30a 1106 Görđi Cābir āh şıldı anları
Didi nedendūr bularuñ řālları⁸²³
- L 41a 1107 Didi şatun vāķi' -i řāli meger⁸²⁴
CÜ 28a Acısından⁸²⁵ dūtünü göge ađar

---

⁸¹⁸ al gel: getūr CÜ.

⁸¹⁹ Al gel oğlancıklarunı biz dağı: Getūr oğlancıklarunı bize dağı MFK.

⁸²⁰ Anlara dağı naşiblerin: Anlara siz naşiblerini CÜ.

⁸²¹ Getūr ođlanlaru ki řa'ām yiyem: Getūr aydur ođlanlaruñ řa'ām yiyem L.

⁸²² sevdūñ: sevdüğūñ MFK / bađrı gül: bađrıñuñ CÜ.

⁸²³ nedendūr: nedūr L / bularuñ: bunlaruñ L.

⁸²⁴ Didi şatun vāķi' řāli meger: Didi vāķi' řāli meger MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1108 Geldi Cābir servere virdi ḥaber⁸²⁶
Bildi anı ol resūl-ı mu‘ teber
- 1109 Didi var getür buraya anları
Nice yanmış görelüm oğlanları
- 1110 Vardı getürdi Cābir peygāmbere⁸²⁷
Gördi ikisi de yanmış ḳabḳara
- 1111 Gördügi dem ağladı dīn serveri
Yaḳdı bağrın Cābir’iñ oğlanları
- 1112 Ol arada oturan itti ‘ izi⁸²⁸
Ağladılar zārı zārı her biri
- 1113 Resūl⁸²⁹ aydur var mı bunlaruñ ṭonı
Var-ısa ṭur al getir bunda anı
- 1114 Üstlerine örtdi ṭonı anlaruñ
Ol yanup kömür olan ma‘ şūmlaruñ
- 1115 El götürüp yüzüni dutdı Ḥaḳ’a
Didi sensin Ḳādir ü Ḥayy ü Beḳā

---

⁸²⁵ acısından: içinden L.

⁸²⁶ Geldi Cābir servere virdi ḥaber: Geldi servere virdi ḥaber CÜ.

⁸²⁷ Bu beyit CÜ’de yok.

⁸²⁸ ‘ izi: ‘ izyü CÜ.

⁸²⁹ resūl: server MFK; ṭonı: ṭonları / ṭur al getir: ṭur var getür CÜ; Varısa ṭur al getir bunda anı: Diñle neyler tañrınuñ peygāmbere MFK, CÜ.

- 1116 İş senüñdür ul senüñ üküm senüñ
Arada hiçbir işi yok kimsenüñ
- 1117 Çünkü beni dertlere ıldıñ⁸³⁰ abīb
abūl eylegil du‘āmuz⁸³¹ yā Mucīb
- 1118 Cābir’üñ barını yamaıl oda
Nice kişi ola buña şabr ide
- L 41b 1119 Yā İlahī ‘izzetüñüñ aı-ün
MFK 30b Baña olan ürmetüñüñ⁸³² aı-ün
- 1120 Bu iki ma‘şūma cān vir sen gine⁸³³
Görüp anı sevine ata ana⁸³⁴
- 1121 Nāliř ire göziniñ yaşı aar⁸³⁵
Ařāb āmīn diyüben aña baar⁸³⁶
- 1122 a abūl itdi du‘āsın serverüñ
Cānı geldi ol iki ma‘şūmlaruñ
- CÜ 28b 1123 Sildi elin yüzine dīn serveri
Diri⁸³⁷ oldu Cābir’üñ olanları

⁸³⁰ dertlere ıldıñ: ıldıñ dertlere MFK.

⁸³¹ du‘āmuz: du‘āmı MFK, CÜ.

⁸³² ürmetüñüñ: ürmetiñ L.

⁸³³ gine: yine CÜ. 1120. beyit MFK’de yok.

⁸³⁴ Görüp anı sevine ata ana: Görüp atası anası sevine CÜ.

⁸³⁵ Nāliř ire göziniñ: niyāz iderken gözi CÜ, MFK.

⁸³⁶ Ařāb āmīn diyüben: Ařāblar āmīn diyüp CÜ.

- 1124 Didiler kim Țańrı birdür yā resūl
Seni ol Șağ ҡul yaratdı⁸³⁸ hem resūl
- 1125 Ol cemā' at mu' cizātın⁸³⁹ gördiler
Șağğ'a Һamd-ile Һenālar didiler⁸⁴⁰
- 1126 Sevünüben ol Ța' āmdan yidiler⁸⁴¹
Düşdiler ayağına yüz sürdiler
- 1127 Şerğ idemez kimse hıç mu' cizātın⁸⁴²
Niçe işitdün anuñ bigin yüzün⁸⁴³
- 1128 Üç biñe dek yazdılar ol serverün
Mu' cizātın ol güzin⁸⁴⁴ peygamberün
- 1129 Yā Rab anı idemediler temām⁸⁴⁵
' Işğ-ıla diñ eş-şalātu ve's-selām
- 1130 Her kimin ki Һāfızı Allāh ola⁸⁴⁶
Hıır olur her kim aña bed-Һıır ola

---

⁸³⁷ Diri: Didi CÜ

⁸³⁸ ol Șağ ҡul yaratdı: ҡul idindi hem dağı CÜ / yaratdı: idendi MFK.

⁸³⁹ mu' cizātın: mu' cizāti CÜ.

⁸⁴⁰ Һenālar didiler: Һenā eylediler CÜ.

⁸⁴¹ Bu beyit L'de yok.

⁸⁴² mu' cizātın: mu' cizātını CÜ.

⁸⁴³ bigin: piken MFK / Niçe işitdün anuñ bigin yüzün: Niçe itsün anuñ biñde birini CÜ.

⁸⁴⁴ güzin: kerim CÜ.

⁸⁴⁵ Bu beyit CÜ'de yok.

⁸⁴⁶ 1130- 1202. beyitler arası MFK, MK ve L'de yok.

- 1131 Şem'i kim Hâk yağa niçe sevinür
Her kim püf dise saçalı görünür
- 1132 Kavmine bir gün Ebū Cehl-i la'î'n
Didi ol şehr-i fesād iklimi la'î'n⁸⁴⁷
- 1133 Hıç görür misiz Muḥammed geldügin
Şahn-ı mescidde namāzı kılduğın
- 1134 Didiler göremedük ol ehl-i şer
Ben görürsem secde itdügin eger
- 1135 Başaram vallāh boyının bî-amān
Böyle didi çü ol Fir' avün-ı zamān⁸⁴⁸
- 1136 Muştafa'ya didi Cebrā'îl-emîn
Didi aña ne didiyse ol la'î'n
- 1137 Hem didi var mescide gir yā emîn
Oğu ikrā sūresin anda temām
- CÜ 29a 1138 Mescide eyle ki o Mel'ün gele
Ol yemininden naşibini ala

---

⁸⁴⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁴⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1139 Mescide geldi hemān Muṣṭafā⁸⁴⁹
Secde itdi ol Ḥaḳ'a ehl-i ṣafā
- 1140 Didi aṣḥābı Ebū Cehl'e hemān
Secde itmişdür Muḥammed bu zamān
- 1141 İve ive geldi cāmı pür-taşa
Ol mübārek boynını ya' ni başa
- 1142 Döndi t̄iz bekleyüp ol ehl-i şer
Ḳurbesinde şanki ef' i gördi ḥār
- 1143 Didiler n'oldı saña ey Ebu'l-ḥakem⁸⁵⁰
Böyle t̄z döndiñ didi ol bī-ḳadem
- 1144 Zāhir oldı bü'l-ʿ aceb bir şīr-i ner
Def' a budardı beni dursam eger
- 1145 Bir rivāyet buña didi ol ḥasūd
Arada göründi ḥendeḳ ṭolu od
- 1146 Didi Aḥmed baña gelseydi yaḳīn
Pāre pāre olur-ıdı ol la' in

---

⁸⁴⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁵⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1147 Çün bu hâl oldı o Şeytân yârına
Ditreyü ditreyü gitdi dârına
- 1148 Çünki gitdi dârına ol bî-edeḅ
Geldi müşrikler atına bir  Arab
- 1149 Didi mazlûmım baña nuşret idüñ
Şol Ebû Cehl'e varuñ cüret idüñ
- 1150 Birer dem aldı behâsın virmez ol
Def idüp didiler o avm-i füzül
- 1151 Şol fânîye söyle ya ni Muştafa
Alı virür aıñı eyler vefâ
- 1152 Geldi A rabî resûlüñ âtına
Didi hâlin luf-ı isân kânına
- CÜ 29b 1153 [Lutf] idüp ol ramete'l-li'l- âlemîn
Gitdi anuñla Ebû Cehl'e hemîn
- 1154 apusın adı idüp şavt-ı şedîd
Ditreyü ditreyü ıdı ol yelîd
- 1155 Hâvfa düşmiş ğâyet ol ehl-i cefâ
Yed fi âl ü yed hîşâl ü yed liâ

- 1156 Çünki em(i)r itdi ol faḥru'l-imām
Virdi A' rābī'ye ḥaḳḳını temām
- 1157 Pür-ferah çün mescide geldi ' Arab
Anı müşrikler gördi ta' cüb itdi hep⁸⁵¹
- 1158 Şandılar kim meyl-i İslām itdi ol
Ḳatına geldiler o kavm-i füzül
- 1159 Didiler ey Ebu'l-ḥakem n'oldı saña⁸⁵²
Yoḥsa meyl itdün mi sen daḫı aña
- 1160 Didi virmesem gözetsem dārımı
Başıma ol dem yıḳar-ıdı dārı
- 1161 Ol ḥabībe düşmān-ıdı ol la' in
İllā maḡlūb itdi Rabbü'l-' ālemīn
- 1162 Rūḫına virgil salāt ile selām
Kim dir anuñ mu' cizātını temām
- 1163 Mu' cizātı gerçi bī-pāyān durur
Cümlesiniñ a' zāmi Ḳur'ān durur

---

⁸⁵¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁵² Bu mısranın vezni kusurlu.

1164 Dağı işit ne idi mu' cizātı
Böyle olmuş cānıñ anda hayātı

1165 Veli yok mu' cizātına niyāyet
Aydayım bir kaçın size rivāyet

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

1166 Var-ıdı ol zamānda çok münāfık
Bulmur mı zamān kim yok münāfık⁸⁵³

1167 Dirildiler bir araya cenūb baş
Biri birine sırrı eyledi fāş⁸⁵⁴

CÜ 30a 1168 Didiler kim görürseniz işbu Aḥmed⁸⁵⁵
Ki cāzūdur bilürsüz bu Muḥammed

1169 Bunuñ siḥri elinden şöyle 'āciz
Ki kalduḡ cāre ne eyleyelüm biz

1170 Bularuñ uluları var-ıdı bir
Didi ben eylemişem şimdi tedb̄r̄

1171 Didiler kim nedür buyur bilelüm
Ger olmalu ise tedb̄r̄ kılalum

---

⁸⁵³ Bu beytin vezni kusurlu.

⁸⁵⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁵⁵ Bu mısranın vezni kusurlu.

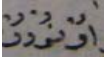
- 1172 Didi bir uzu alalum atun biz
Anı biryān idelūm būsbtūn biz
- 1173 Ki bir mikāl ağu uzu iine
oyuban oyalum tenār iine
- 1174 Biirūben biz anı idelūm hāl
Ki mūkillerimiz cūmle ola hāl
- 1175 uralum gel diyū aña varalum
Eger gelmez olursa yalvaralum
- 1176 Gōrūp gōrklū yūzini sōylediler
Bize gel diyū da' vet eylediler
- 1177 İcābet ılubanı urdu ōzi
Cihānuñ ulmetin gōtūrdi yūzi
- 1178 Ferāh oldu mūnāfılar pes ol gūn
Bile geldūgine ol yūzi gūl gūn
- 1179 Gelūp anlar oturdılar atına
Geturdiler uzıyı hāzretine
- 1180 Didiler kim un ey cānımuza cān
Kim olsun cānımız hep saña urbān

- 1181 Çü bi'smi'llâh diyüp şundı ol şâh
O pişmiş kuzıya dil virdi Allâh
- 1182 Yime bundan didi yâ Muştafa sen
Karışmışam didi zeh(i)r-ile ben
- CÜ 30b 1183 Baña kaşd-ıla ağu kâtdılar dir
Münâfıklar saña kaşd itdiler dir
- 1184 Kuzıdan geldi çün işbu kelâmı
İşitdiler bî-küllî hâzır ʿâmı
- 1185 Hâcil oldılar çü yüzleri qarardı⁸⁵⁶
Hasedden yandı beñizleri sarardı
- 1186 Didiler nidelüm biz neyleyelüm
Kuzıyı yirse gör ne söyleyelüm
- 1187 Bî-küllî girelüm dînine anuñ
Uralum terkini yolında cânuñ
- 1188 Turup girdiler yine katına⁸⁵⁷
Didiler anda şâhuñ hâzretine

---

⁸⁵⁶ Bu beytin vezni kusurlu.

⁸⁵⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1189 Eger uzıya beñze sen yir-iseñ
Dutaruz söziñi her ne dir-iseñ
- 1190 ün nārı bilümüzden kesevüz⁸⁵⁸
Ki kendi bilümüzden hep geçevüz
- 1191 İşitdi bunlaruñ sözini sulān
Didi kim sen bilürsin ayy ü Sübhāñ
- 1192 ü bi'smi'llāh diyüp vardı ilerü
Kesüp virdi_ idi uzıdan ol götürü⁸⁵⁹
- 1193 iāb itdi auya a te' ālā
Ki bir ılını yamadıydı mevlā
- 1194 İderem bir 'azābı saña yarın
'Azāblı her 'azābın
- 1195 iābı işidicek au andan
Pıñar aynar gibi aynar bedenden
- 1196 Ki her bir ıla dibi oldu ırma
Dökilür aşra anda alan ırma

---

⁸⁵⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁵⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- CÜ 31a 1197 Haṭā eyledi hiçbir kılına
Göre mevlāsı ne kılur kılına
- 1198 Çün oldu mu^c cizātı anda zāhir
Ne var-ısa münāfık evvel ü āhir
- 1199 Öñinde oldılar küllī müslimān
Oğul kızıla bilgil cümle ey cān
- 1200 Yıkuban diri yaptılar mesācid
Pes oldılar kamusı Haḫḫ'a sācid
- 1201 Fidā kıla yolına baş-ıla cānı
Anı sevenlerüñ budur mālī⁸⁶⁰
- 1202 Daḫı vir ruḫına her dem selāmı
Hoş eydüñ eş-şalātu ve's-selāmı
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 1203 Diñle imdi ol nebīler mu^c cizin⁸⁶¹
Hulḫı gökçek Tañrı'nuñ peygamberin⁸⁶²
- 1204 Virmiş-idi Haḫ aña ḫüsn-ile hulḫ⁸⁶³
ḫüsnine hulḫına beñzer kimse yok

⁸⁶⁰ Bu beytin vezni kusurlu.

⁸⁶¹ mu^c cizin: serveri CÜ.

⁸⁶² peygamberin: peygamberi CÜ.

⁸⁶³ Virmiş-idi Haḫ aña: Virmiş-idi aña L.

- 1205 Hax anı itdi cemi^c nden ⁸⁶⁴ ulu
İllā ululanmaz ol gökcek hūlu⁸⁶⁵
- L 42a 1206 İder-idi fahr miskinlik ile
MFK 31a Söyler-idi halka hem güle güle
- 1207 Dimez-idi bu faķirdür bu hoca
Hep tevazu^c ider-idi iy hoca
- 1208 Hūlķu Qur'an-idi ol kāmīl cānuñ
Dutar-ıdı hükmini hep Qur'an'ıñ⁸⁶⁶
- 1209 Luţf-ıdı işi anuñ⁸⁶⁷ her ādeme
Luţf-ı hūlķuñ menba^c ıdı ^c āleme⁸⁶⁸
- 1210 Hĕ yaramaz işe meyli olmadı
^c Ömri geĕdi kakhahayla gülmedi
- CÜ 31b 1211 Ayaĕı kabı-y-ıla⁸⁶⁹ kaftanını
Yamaturdı⁸⁷⁰ zıkr idüp sübhānını
- 1212 Dünyā sevgüsin göñüle koymadı
Arķalı⁸⁷¹ olana meyli olmadı

⁸⁶⁴ cemi^c nden: cümleden L.

⁸⁶⁵ İllā ululanmaz ol gökcek hūlu: İllā ululanmaz idi o gökcek hūlu L.

⁸⁶⁶ Dutar-ıdı hükmini hep Qur'an'ıñ: Tutar-ıdı hükmini Qur'an'ıñ MFK.

⁸⁶⁷ Luţf-ıdı işi anuñ: Luţf-ıdı dā'im işi CÜ.

⁸⁶⁸ ^c āleme: ādeme CÜ.

⁸⁶⁹ kabı-y-ıla: kabıla hem CÜ.

⁸⁷⁰ yamaturdı: yamanırdı L.

- 1213 Arpa etmegın oyunca yımedi
Hükmi içre hayfa meyli yoğ-ıdı⁸⁷²
- 1214 Bildirir⁸⁷³ ur'an-ıla hulkın Kerim
Didi anıñ 'ālī⁷hulkın 'azm⁸⁷⁴
- 1215 Nefsi için bişmedi⁸⁷⁵ evinde aş
Bağlar-ıdı bağrına ol katı taş
- 1216 Tā çıkup yüregi şalınmaya⁸⁷⁶
ullığı Hağda kuhil olunmaya
- 1217 At[u] merkeb dimez-ıdı binmege
Hašta işitse varırdı görmege
- 1218 Cümle hulkı aña virmiş-ıdı⁸⁷⁷
Eylük aña gice gündüz iş-ıdı
- MFK 31b 1219 Bu arada kimse yoğ yād yaramaz
Ol resüle ümmetüz⁸⁷⁸ her birimiz

---

⁸⁷¹ arğalı: arğası MFK.

⁸⁷² meyli yoğ-ıdı meyl eylemedi CÜ.

⁸⁷³ bildirir: bildirirdi MFK.

⁸⁷⁴ hulkın 'azm: hulk-ı 'azm L.

⁸⁷⁵ bişmedi: bişürmedi CÜ.

⁸⁷⁶ Bu beyit L'de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁷⁷ Bu beyit CÜ'de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁷⁸ Ol resüle ümmetüz: Ol ümmeti resüluñ CÜ.

1227 Ümmet-iseñ hab̄be cāndan temām⁸⁸⁴

‘ Işq-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām

Veziñ: . ___ / . ___ / . ___

CÜ 32a 1228 ‘ Aceb bildüñ mi sen hilmin ü şabrın⁸⁸⁵

Nicedür añladuñ mı Haqq’a şükrin

1229 Eger bildüñ-ise bir gel özine

Burandur qorqumuşların gözine

1230 Ne vuзу‘ da nicedür hālin añla

Diyelim anı dağı şimdi diñle

1231 Hüseyin’le Hasan bir gün meger kim

Ebū Cehl oğlanını gördiler kim

1232 Deveye binüben şöyle yürürler

Gelüp geçer bular anı görürler

1233 Segridüp ikisi geldi resüle

Didi bil ey dede ol yā uşüle

1234 Ebū Cehl oğlunu gördük bugün biz

Deveye binüben yürürdi t̄z̄ t̄z̄

⁸⁸⁴ Bu beyit CÜ’de yok. Bu beyit MFK’de şu şekildedir:

Ümmet olmağ diler-isek biz temām
Diyelüm her dem şalāt-ıla selām

⁸⁸⁵ 1228-1264. beyitler arası MK, L ve MFK’de yok.

- 1235 Melûl olup didiler yok devâmuz
Nidelüm binmege vardı şafâmuz
- 1236 İşitdi pes bularıñ sözünü şâh⁸⁸⁶
Bulardan yaña döndi yüzünü şâh
- 1237 Didi ey kıuzucuqlarım bugün siz
Görüp anı niçün maħzûn olursuz
- 1238 Ben öleyim bugün sizüñ devânuz
Benüm arqama var-ısa şafañuz
- 1239 Alup ikisin iki çeñnine şâh
Götürüben yürüdi hem biraz vâh
- 1240 Didiler dede Ebû Cehl oğlınuñ biz⁸⁸⁷
Dedesı key yürürdi anda t̄z̄ t̄z̄
- 1241 İki yanına baqıp ‘afv dir-idi
Ki gördük ‘afv diyüben yürür-idi
- 1242 Didi _ey kıuzucuqlarım siz de diñleñ
Ki ben de ‘afv diyeyin siz de diñleñ

---

⁸⁸⁶ Bu beytin vezni kusurlu.

⁸⁸⁷ Bu mısranın vezni kusurlu.

- CÜ 32b
- 1243 Nazar kılp diyüp ‘afv şağına ol
Döner ‘afv diyübeni şolına ol
- 1244 Ki kaçd itdi diye bir dahı ‘afv şāh
İrişdi Cebrā’ıl didi kim Allāh
- 1245 Selām eyle ḥabībüme benim dir
Benimdür ol benimdür ol benim dir
- 1246 Muḥarreb kılduğımca özini dir
Ol alçaq eyledi kendözini dir
- 1247 Var imdi kılp beşāret ol ḥabībe⁸⁸⁸
O dürlü cānlara olan ḥabībe
- 1248 Şağına ‘afv didigi-çün anı ben
Bağışladım yarusın ümmetinden
- 1249 Şolına ‘afv didigi için anuñ
Bağışladım di küllī ümmetinüñ
- 1250 İşidicek didi kün bile Allāh
Dimedi uş edeb şaqladı ol māh
- 1251 İşitdün mi nice cānımsın ol cān
Nice cānlara cān imiş hem ol cān

---

⁸⁸⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1252 Eger bildüñse vir yolında cānı
Ne cān terk eylemiş işbu cihānı
- 1253 Nedür bu niçe biñ halkı dağı var
Yiter pes ‘ārif iseñ fikr kı l var
- 1254 Eger virse saña yüz biñ cesed Hāq
Her birinde yüz biñ yaş muḥaḳḳaḳ⁸⁸⁹
- 1255 Ve her yaşında yüz biñ lisānım
Dağı her dilde yüz biñ dāstānım
- 1256 Ādem’den bu deme dek gelen insān
Şağışınca çü ‘ömrüm olsa ey cān
- 1257 Bu kadar ten bu kadar baş-ıla ben
Bu kadar dil bu kadar yaş-ıla ben
- CÜ 33a 1258 Gice gündüz disem medḥin ḥabībīñ
O dertlü cānlara olan ṭabībūñ
- 1259 Dimeyüpdüm güneşde zerresini
Dağı baḥr-ı ‘amiḳden ḳaṭresini

---

⁸⁸⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

1260 Aña kim diye dostum diye ol Ğani Ğaķ⁸⁹⁰

Dil-ile vaşf olunmaz ol muħaķķaķ

1261 Ğulınuñ sözi mevlāsı Ğatında

Olur ma' zūr ne dirse Ğazretinde

1262 Ğoķ ma' zūr ola vü Ğul ola maķbūl

N'ola mevlāsı medħine_ola meşğūl

1263 Veli n'idem Ğanı dil ayda taķrīr

Anuñ vaşfında biraz ayda taħrīr

1264 Anı medħ eylemege Ğanı tākāt

Meger Ğıla yine Allāh ' ināyet

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1265 Virelim rūħına da'ım selāmı

Diyelüm eş-şalātu ve's-selāmı

1266 Diñle mi' rāc-ı resūlı sen i yār⁸⁹¹

Nice gitti mi' rāca ol iħtiyār⁸⁹²

1267 Cebrā'ıl didi Rabbü'l-' ālemin⁸⁹³

Var Ğabībüme selām it yā emīn

---

⁸⁹⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁸⁹¹ resūlı sen i yār: resūlı iy yār L.

⁸⁹² Nice gitti mi' rāca ol iħtiyār: Nice mi' rāca ol iħtiyār MFK; gitti: gider CÜ.

⁸⁹³ Miraç olayı MK nüshasında 37a-40b varakları arasında ve diğēr nüshalardakinden farklı bir biçimde anlatılmıştır. Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1268 Bile olsun Mikāīl uluñ yara
İletũn hũlle-i tāc-ıla Bura⁸⁹⁴
- 1269 Varsun İsrā'fil sizũn-ile bile
Ta' z̄m eyleñ key atı yara-ıla⁸⁹⁵
- 1270 Biliñüzce daı yitmiş biñ melek
Dostumu alıbamı gelmek gerek
- 1271 'İzzet-ile ullu eyleñ siz aña
Her yaradılmışdan ol yigdũr baña
- L 43a 1272 Ne adar⁸⁹⁶ mũlkũm var-ısa iy emĩn
Cũ 33b, MFK 32a Hep anuñdur virdũm aña cũmlesin
- 1273 Na' lın-ıla başsın 'arşım yũzine
Cũmlesi mũřtādur anuñ yũzine⁸⁹⁷
- 1274 amusı şurup baña dilek diler
Hep abĩbũm yũzini gũrmek diler
- 1275 'Arřımuř⁸⁹⁸ gelũp mũnevver eylesũn
udsĩleri luşf-ıla hem řoylasun⁸⁹⁹

---

⁸⁹⁴ İletũn hũlle-i tāc-ıla Bura: İletũn hũlle-i tāc hem Bura Cũ.

⁸⁹⁵ yara-ıla: hũrmet-ile MFK, Cũ.

⁸⁹⁶ adar: gelũr Cũ.

⁸⁹⁷ Cũmlesi mũřtādur anuñ yũzine: Gũkler ehli cũmle mũřtā yũzine MFK, Cũ.

⁸⁹⁸ 'arşımuş: 'arşıma Cũ.

⁸⁹⁹ udsileri luşf-ıla hem şoylasun: udsileri luşf-ıla şoylasun MFK / luşf-ıla: luşfı ile Cũ.

- 1276 Sen de dilerseñ resūluñ luḡfını⁹⁰⁰
Vir şalāvāt şād eyle rūḡını
- 1277 Ümmühānī adlu bir ḡatun kişi
Vardı ḡazret-i ‘Alī’nün⁹⁰¹ ḡardaşı
- 1278 Aḡmed’e çok⁹⁰² ḡizmet itmiş-idi ol
Sever-idi anı cāmı gibi bol⁹⁰³
- 1279 Receb’ün yigirmi yedinci gicesi⁹⁰⁴
Anuñ evindeydi ol Tañrı ḡaşı
- 1280 Cebrā’ıl gelübeni virdi selām
Bile yitmiş biñ melek daḡı ḡıyām⁹⁰⁵
- 1281 Didi yā Aḡmed selām eyler ḡudā
Dur gidelüm nice olasın cüdā
- 1282 Cümle perde⁹⁰⁶ götürüldü bu gice
Rabbuñ-ıla eyle şoḡbet bu gice

---

⁹⁰⁰ Bu beyit CÜ’de yok.

⁹⁰¹ ḡazret-i ‘Alī’nün: aşlān ‘Alī’nün CÜ.

⁹⁰² çok: çün MFK.

⁹⁰³ Sever-idi anı cāmı gibi bol: Sever-idi cāmı bigi ol MFK; Sever-idi cāmı gibi anı resül CÜ.

⁹⁰⁴ Yedinci gicesi: gicesi- y-idi MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁹⁰⁵ Bile yitmiş biñ melek daḡı ḡıyām: Bile yitmiş melek daḡı temām MFK; Bile yitmiş biñ melek daḡı temām CÜ.

⁹⁰⁶ perde: yirde MFK.

- 1283 ʤurdu yirinden hemān ŧāh-ı cihān
Geldi Burak' uñ ʤatına ol zamān
- 1284 Cebrā' il ʤıtdı Burak' ı ey aḥī
Mikā' il ʤıtdı üzengüsin daḥı
- L 43b 1285 ʤoltuḡına girdi⁹⁰⁷ İsrā' fīl anuñ
MFK 32b Bindı Burak' a ḥabībı Tañrı' nuñ
- 1286 Gıtdiler ŧaḡınca ŧolınca bile⁹⁰⁸
Her melekler bile hep yile yile⁹⁰⁹
- 1287 Göz aʤıp yummiŧca⁹¹⁰ ʤuds' e irdiler
Enbiyālar cümle ḥāzır geldiler
- 1288 Cebrā' il dir yā Muḥammed bunda in
Tā mübārek ayaḡuñ öpe zemīn
- CÜ 34a 1289 Virdiler aña vü āline selām
Didiler hem eŧ-ŧalātu ve' s-selām
- 1290 İki rek' at ʤıldı namāz orada
Uydılar cümle nebīler ey dede

---

⁹⁰⁷ girdi: ʤıtdı MFK / ʤoltuḡına girdi: ʤoltuḡını ʤıtdı CÜ.

⁹⁰⁸ bile: melek CÜ.

⁹⁰⁹ Her melekler bile hep yile yile: hep melekler ʤamusı kim bile CÜ.

⁹¹⁰ yummiŧca: yuminca CÜ.

- 1291 Didiler unutma bizi ey ʿ azīz
Cümlemüzden Hāḫ seni kıldı ʿ azīz
- 1292 ẖutlu olsun şāhā miʿ rāc özüñe
Dost cemāli naşīb olur gözüñe
- 1293 Bu gice Hāḫdan dilersen ümmetüñ
Luṭf-ıla Hāḫ saña ide ḫimmetiñ⁹¹¹
- 1294 Böyle didi ol nebīler gitdi ol
Hāḫ teʿ ālā ḫazretine dutdı yol
- 1295 Cān-ıla sev sen de ümmet olasıñ⁹¹²
Vir şalāvāt raḫmet-i Hāḫ bulasıñ
- 1296 Oradan ʿ azm itdiler gök yüzine
ẖatı müştāk-ıdı anuñ yüzine⁹¹³
- 1297 Nice biñ dürlü ʿ acāyip gördi ol⁹¹⁴
Gökler içinde giderken ol resūl
- 1298 Göñli meyl idüp birine aḫmadı
ẖaşd-ıla girü dönüben baḫmadı

---

⁹¹¹ Luṭf-ıla Hāḫ saña ide ḫimmetiñ: Luṭf-ıla eyle bizi ümmetüñ M; Luṭfiñ-ıla eyle bizi ümmetüñ CÜ.

⁹¹² Bu beyit CÜ'de yok.

⁹¹³ anuñ: dostı MFK, CÜ.

⁹¹⁴ nice biñ dürlü: nice yüz biñ dürlü L.

- L 44a 1299 Maḳṣūdı maḥ būd-ıdı gitdi añā
MFK 33a Söz uzanur her birin dirsem saña⁹¹⁵
- 1300 Mertebesi artuban buldı kemāl
Ḥazret-i Ḥaḳḳ'a varıp oldı⁹¹⁶ vişāl
- 1301 Luḫfi-y-ıla⁹¹⁷ Ḥaḳ selām itdi añā
Didi her varımı virdim ben saña
- 1302 Sen benimsin ben senüñem iy ḫabīb⁹¹⁸
Anuñ olduñ cümle dertlere ṭabīb⁹¹⁹
- CÜ 34b 1303 Zātıma mażhar idindüm ben seni⁹²⁰
Maḥ nāda beni gören görür seni⁹²¹
- 1304 Baña irdi kim saña irdi ise
Beni buldı⁹²² kim seni buldı ise
- 1305 Saña virdüm ol zaḥ if ümmetlerüñ
Cennetim yurtları olsun anlaruñ

---

⁹¹⁵ her birin dirsem: hepsin disem CÜ.

⁹¹⁶ oldı: buldı CÜ.

⁹¹⁷ Luḫfi-y-ıla: luḫf-ıla L.

⁹¹⁸ ḫabīb: hümām L.

⁹¹⁹ Anuñ olduñ cümle dertlere ṭabīb: Anuñ-çün olduñ cümle dertlere selām L.

⁹²⁰ zātıma: zātımu MFK.

⁹²¹ Maḥ nāda beni gören görür seni: Maḥ nāda görür beni gören seni CÜ.

⁹²² buldı: gördi MFK.

- 1306 Eksük itme ümmetüñden himmetüñ
Mağşūd idinsüñ rızāmı ümmetüñ
- 1307 Mi' rācuñdan anlara ilet naşīb
Mağrūm olmasunlar anlar iy⁹²³ ḥabīb
- 1308 İzzetüñe anları ben yigledüm
Günde elli⁹²⁴ vaqt namāz farz eyledüm
- 1309 Cehd idüben bu namāzı kıllalar
Tā ebed raḥmetüm-ile olalar
- 1310 Didi server ümmetümdür key za' īf
Fazluñ-ıla yüklerin eyle ḥafīf⁹²⁵
- 1311 Didi Allāh ḥürmetüñe kırk beşin
Bağışladım kılsun anlar da beşin⁹²⁶
- L 44b 1312 Biş namāzı_ anlara ilet armağan⁹²⁷
MFK 33b Dost sefer kılsa umar dost armağan⁹²⁸
- 1313 Ümmetüñ mi' rācı durur bu namāz
Raḥmetümden mağrūm olur bi'-namāz⁹²⁹

⁹²³ olmasunlar anlar iy: olmasunlar yā CÜ.

⁹²⁴ elli: biş CÜ.

⁹²⁵ ḥafīf: za' īf CÜ.

⁹²⁶ kılsun anlar da beşin: kılsun anlar beşin L; kılsunlar anlar beşin CÜ.

⁹²⁷ Biş namāzı_ anlara ilet armağan: Biş namāzı ilet anlara armağan MFK.

⁹²⁸ Dost sefer kılsa umar dost armağan: Düst seferden gelse umar dost armağan MFK.

- 1314 Kılısun anlar bu namāzı dūni gūn
Raḥmet idem anlara yarınkı gūn
- 1315 Armağanıdur Muṣṭafā'nuñ es-selām⁹³⁰
Birbirine cemā'ati vū imām
- 1316 Vaşl olıcağ ol gice ma' būdına⁹³¹
İrdi hep murādına maḳşūdına⁹³²
- 1317 Ne dilek diler-ise⁹³³ oldu revā
Cümle ḥācetin anuñ virdi Ḥudā
- 1318 Bize irsāl itdi gine raḥmeti⁹³⁴
Vir şalāvāt olduñ-ısa ümmeti
- CÜ 35a 1319 Döndi⁹³⁵ mi' rācdan gine ol baḥtlu
Şād oluban gönlü şevḳ-ile ṭolu
- 1320 Yire inüp işledi Ḥaḳ emrini
Emr-i Ḥaḳḳ-ıla geçürdi 'ömrini

---

⁹²⁹ Raḥmetümden maḥrūm olur bī-namāz: Raḥmetümden maḥrūm ḳalsa olur bī-namāz MFK.

⁹³⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁹³¹ ma' būdına: maḳşūdına CÜ.

⁹³² irdi: irer MFK / maḳşūdına: ma' būdına CÜ.

⁹³³ diler-ise: diledise CÜ.

⁹³⁴ Bu beyit CÜ'de yok.

⁹³⁵ Döndi: Didi MFK; mi' rācdan gine ol: mi' rācdan gine CÜ.

- 1321 Kim diye mi^c rācını ol serverüñ⁹³⁶
Hâtemi⁹³⁷ olan kamu peygamberüñ
- 1322 Lîk anuñ nesli şâh-ı evliyâ⁹³⁸
Pîşvâ-yı etkıyâ vü eşfiyâ
- 1323 Ol maḥbûb-ı Hudâ Sultân-ı Emîr⁹³⁹
Nûr-ı-y-ıla mülk-i Rûm oldu münîr⁹⁴⁰
- 1324 Aşlına göre kıyâs it fer^c ini
Alup elin gözle anuñ yolını⁹⁴¹
- 1325 Añla baḡ gör⁹⁴² ne baḡ(i)rüñ dürridür
Dü cihâniñ maḡşûdı⁹⁴³ ol sırrıdur
- 1326 Anıñ ^c âlî himmetidür söyleden⁹⁴⁴
Bu kadarca bu dilimi depreden
- L 45a 1327 Kaşr idüp mi^c rācı hoş itdüm temâm⁹⁴⁵
MFK 34a ^c Işq-ıla di eş-şalātu ve's-selâm

⁹³⁶ diye mi^c rācını ol: mi^c rācını diye ol L.

⁹³⁷ hâtemi: hâtmi L / peygamberüñ: peygamberlerüñ L.

⁹³⁸ Lîk anuñ nesli şâh-ı evliyâ: Lîk neslünden anuñ ol evliyâ CÜ.

⁹³⁹ Emîr: Emîn MFK. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁹⁴⁰ münîr: mübîn MFK.

⁹⁴¹ Alup: İlet CÜ / gözle anuñ yolını: git anuñ tut yolını MFK /

⁹⁴² Añla baḡ gör: Anlayıban CÜ.

⁹⁴³ Dü cihâniñ maḡşûdı: Dü cihân maḡşûdınıñ CÜ.

⁹⁴⁴ Bu beyit MFK'de yok.

⁹⁴⁵ Bu beyit CÜ'de yok.

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1328 Pīṣvā-yı cümle mürsel muḳtedā-yı re's-i dīn
Hālık'ũ maḥbūbı sensin raḥmete'l-lil-^ç ālemin
- MK 21a 1329 Cümle maḥlūḳāt içinde seni muḥtār itdi Hāḳ⁹⁴⁶
Menzilüñdür “Ḳabe ḳavseyn”⁹⁴⁷ yoldaşuñ rühü'l-emīn
- 1330 Ulu didi ḥulḳuña Allāh kelāmından oñat⁹⁴⁸
Bildirüp ^ç ālemlere gönderdi Ḳur^ç ān-ı mubīn
- 1331 Her nebī yevmü'l-cezāda⁹⁴⁹ çağrışup nefsi diye
Bu za^ç īf ümmeti ancak dileyen sensin hemīn⁹⁵⁰
- 1332 Bu günāhkār ümmetüñe Hāḳ nice faẓl eyledi
Seni ḳıldı bunlara yarın şefi^ç ü'l-müznibin⁹⁵¹
- 1333 Sen Kerīm'den ^ç āşlāre irişe luḫf-ı kerem⁹⁵²
Şefḳātüñle bulısarlar Hāḳ rızāsın cennetin

⁹⁴⁶ Cümle maḥlūḳāt içinde seni muḥtār itdi Hāḳ: Cümle maḥlūḳāt içinde seni muḥtār MFK.

⁹⁴⁷ Kur'ān-ı Kerim'de bir ayette “Sonra ona yaklaştı Derken sarktı. (Bu suretle o, peygambere) iki yay kadar yahut daha da yakın oldu (Necm 53/ 8, 9). Kābe kavseyn sözü “iki yay aralığı kadar” şeklinde tercüme edilmektedir. Hz Pemberin miracı ile ilgili olarak anlatılan bu olayda, bazı din bilginleri “O” ile kastedilenin yani Peygamberimize yaklaşımın Cebrail olduğunu; diğer bir kısmı ise mecazen kastedilenin Allah olduğunu söylerler (Pala 2004: 245).

⁹⁴⁸ Ulu didi ḥulḳuña Allāh kelāmından oñat: Ol didi ḥulḳuñ Allāh kelāmında oñat M; Olur idi Hāḳ kelāmında añup MK; Evvelidür ḥulḳuña Allāh kelāmından oñat CÜ.

⁹⁴⁹ yevmü'l-cezāda: yevme'l-cezā: MK.

⁹⁵⁰ dileyen sensin hemīn: dileyen sensin cem^ç in L; dilersin hemīn MFK.

⁹⁵¹ Seni ḳıldı bunlara yarın şefi^ç ü'l-müznibin: Şefḳātüñle bulısarlar Hāḳ rızāsın cennetin MFK.

⁹⁵² Bu beyit MFK ve L'de yok.

- CÜ 35b 1334 Nicesi sevinmesinler ümmetüñ yâ seyyidîn⁹⁵³
Hamdüli'llāh kıldı seni hātmi cümle mürselîn
- 1335 Şānuña oқundı senüñ şehā levlāk huḫbesi
Kalmadı ketim ādemde evvelîn ü āhirîn
- 1336 Çok günāh-ıla Muḫibbî geldi anuñ bābına
Ol ḳapudan dūr itme⁹⁵⁴ Ḥaḳḳ Rabbü'l-ālemîn
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 1337 Ümmet olmaḳ diler-iseñ sen temām⁹⁵⁵
‘Işḳ-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 1338 Giydi Aḫmed çün risālet ḫil‘atin
Oқudı ḫalḳa Ḥudā’nuñ āyetin
- 1339 Didi bu Ḳur’ān’a kim uymaz-ısa⁹⁵⁶
Tañrı bir Aḫmed resül dimez-ise
- 1340 Ḥaḳ te‘ālā aña ider çok ‘itāb⁹⁵⁷
Ebedî çeker cehennemde ‘azāb

---

⁹⁵³ seyyidîn: seyyīdi MFK.

⁹⁵⁴ dūr itme: sürme anı MFK.

⁹⁵⁵ Bu beyit MFK ve L ve CÜ’de yok.

⁹⁵⁶ Didi bu Ḳur’ān’a kim uymaz-ısa: Didi kim bu Ḳur’ān’a kim uymazsa MFK.

⁹⁵⁷ aña ider çok ‘itāb: ider aña çok ‘azāb CÜ.

- MFK 34b 1341 Büt nedür aña ‘ ibâdet kılasız⁹⁵⁸
MK 21b Hâlık-ı ma‘bûduñuzı kıoyasız
- L 45b 1342 Düzmiş anları da bir sizüñ gibi
Yoğ-ımuşdur ‘ aқlları sizüñ gibi⁹⁵⁹
- 1343 Bir nes(i)ne taş ola ağac ola⁹⁶⁰
Nicesi Tañrılığa lâyıq ola
- 1344 Tañrı birdür ol yaratdı cümleyi
Kimin yatlu eyledi kimin iyi
- 1345 Cümle halka rızqını oldur viren
Ulaşır rahmete anı bir gören⁹⁶¹
- 1346 Sizden öñden⁹⁶² geleniñüz n’ittiler
Büte anlar dağı secde itdiler
- 1347 Yanar anlar od⁹⁶³ içinde biliñüz
Aқrabañuz atañuz vü dedeñüz
- 1348 Cümle⁹⁶⁴ halkı bu sözi işitdiler
Danışuban gör ki ne iş itdiler

---

⁹⁵⁸ kılasız: idesin CÜ.

⁹⁵⁹ Yoğ-ımuşdur: Yoğ-ımuş MK / gibi: bigi MFK.

⁹⁶⁰ Taş ola ağaç: taş veya ağaç CÜ.

⁹⁶¹ Ulaşır rahmete anı bir gören: Ulaşır rahmetine anı bir bilen MFK.

⁹⁶² öñden: öndin MK.

⁹⁶³ od: büt MK.

⁹⁶⁴ Cümle: Mekke MFK, MK.

- 1356 Sen de ĩmān ehl-isen tevḥīd sözün⁹⁷⁴
Vir şalāvāt aq ola yarın yüzün
- L 46a 1357 Geldi řāvūs melek Cebrāīl⁹⁷⁵
MFK 35a Didi yā Aḥmed selām itdi Celīl
- 1358 Bu gice bundan göçesin sen i cān⁹⁷⁶
Şehr-i Medīne'de tutasın vařān
- 1359 Zīrā Allāh'ũn dilegi böyledür
Kim senũn řehrũn hemān Medine'dür⁹⁷⁷
- 1360 Nebiyyine⁹⁷⁸ geregin bilür Ḥudā
Bu gice ki sefere git var rızā⁹⁷⁹
- 1361 Ol gice Ḥař emr-ile kıldı sefer⁹⁸⁰
Ol güneş yüzlü vü hem alnı řāmer⁹⁸¹
- 1362 Bū Bek(i)r yoldaş oluban⁹⁸² gitdiler
Diñle imdi neyleyüben n'itdiler

⁹⁷⁴ Bu beyit MFK, MK ve CÜ'de yok.

⁹⁷⁵ Geldi řāvūs melek Cebrāīl: Geldi ol demde hemān dem Cebrāīl CÜ. Bu mısranın vezni kusurlu.

⁹⁷⁶ göçesin: gicesin MFK / sen: bil CÜ.

⁹⁷⁷ Kim senũn řehrũn hemān Medine'dür: Kim senũn yirũn Medine'dür L, MK, CÜ.

⁹⁷⁸ Nebiyyine: Neyi neye MK.

⁹⁷⁹ Bu gice ki sefere gid var rızā: Bu gice seferũnde var rızā MFK CÜ; Bu gice ki seferiñde var rızā MK

⁹⁸⁰ Bu beyit L'de yok.

⁹⁸¹ Ol güneş yüzlü vü hem alnı řāmer: Ol güneş yüzlü ol alnı řāmer MK; Ol güneş yüzlü vü ol alnı řāmer CÜ.

⁹⁸² Bū Bekir yoldaş oluban: Ebũ Bekir yoldaş olup CÜ.

- MK 22b 1363 Yol yarağın ne-y-ise hep gördiler
İki hizmetkār bile uydurdılar
- 1364 Gıtdiler yola tā üç gün olıcađ⁹⁸³
İrdiler bir kūya ikindü_olıcađ
- 1365 Gördiler bir ev yola yakın tırur⁹⁸⁴
Ev öninde bir hatun yūñ egirür
- 1366 Bir yanında bir aruğ koyun yatur
Bir yanında dağı bir kelbi yatur
- CÜ 36b 1367 Gördi ol it Hađ resūlı yüzini
Sürdi devāsı izine yüzini
- 1368 Yuvalanup kıyruğunu buladı
Ol hatun anı göricek⁹⁸⁵ tañladı
- 1369 Çünkü hatun gördi kelbden ol işi⁹⁸⁶
Didi yoldan geçmez-idi yād kışı
- MFK 35b 1370 ‘Āciz-idi buradan yoldan giden⁹⁸⁷
Yād kışıye böyle itmeklik neden⁹⁸⁸

---

⁹⁸³ olıcağ: olınca CÜ.

⁹⁸⁴ Bu beyit L’de yok.

⁹⁸⁵ göricek: göríben MFK.

⁹⁸⁶ Çünkü hātun gördi kelbden ol işi: Çünkü kelbden gördi hātun bu işi CÜ.

^{987c} Āciz-idi buradan yoldan giden: ‘Āciz-idi yoldan giden MFK.

⁹⁸⁸ itmeklik: itmegil L / itmeklik neden: itmek bu neden CÜ.

- 1371 İnüben ol ev öñüne ҡondılar
İkinci namāzın orada ҡıldılar⁹⁸⁹
- L 46b 1372 Ҷün namāzdan fāriğ olıcağ resūl
Tırup ol ҡoyun ҡatına vardı ol
- 1373 Ҷodı elini ҡoyun arқasına
Semriyüben⁹⁹⁰ ғoldı süd memesine
- MK 23a 1374 Bir ҡab istedi Һatundan hem⁹⁹¹ resūl
Oturup ol ҡoyunı ғаğdı resūl
- 1375 Altı Ҷanağ ғаğdı bişin yidiler⁹⁹²
Bir Ҷanağın ev itine ҡodılar⁹⁹³
- 1376 Ol Һatun gördi bu işi ol zamān
Ҷaldırıp barmağ⁹⁹⁴ getürdi ol ĩmān
- 1377 Şapma yolundan severseñ anı sen⁹⁹⁵
Vir şalāvāt bulasın ĩmānı sen⁹⁹⁶

---

⁹⁸⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

⁹⁹⁰ Semriyüben: Semürüben MFK.

⁹⁹¹ hem: ol CÜ.

⁹⁹² bişin yidiler: başad ol zamān MFK.

⁹⁹³ ҡodılar: ҡodı hemān MFK, L.

⁹⁹⁴ barmağ: barmağın L.

⁹⁹⁵ Bu beyit MFK'de şöyledir: Sen de ĩmān ehlişen tevĥid eylegil
Vir şalāvāt ağ ola yarın yüzün

MK'de şu şekildedir: Sen de ĩmān ehlişin ĥazā senūñ
Vir şalāvāt ağ ola yarın yüzün

⁹⁹⁶ Bu beyit CÜ'de yok.

- 1378 Var-ıdı bir oğlanı ol ĥatunuñ
Adını Ma^ç bed ĥomıř-ıdı⁹⁹⁷ anuñ
- 1379 Yoğ-ıdı bir a^ç zā anda el ayak⁹⁹⁸
Ne ağız ne burun ne göz ne ĥulak⁹⁹⁹
- 1380 Ümmü Ma^ç bed didi resüle anı
Var getür dir iki cihān sultānı¹⁰⁰⁰
- 1381 Aldı geldi ĥodı resül öñine
İşiden ĥalk geldi evüñ öñine
- CÜ 37a 1382 Görüp anı server elin ĥaldurur
Ĥāzır olanlar bile el ĥaldurur
- MFK 36a 1383 Yüz ĥutup¹⁰⁰¹ dergāh-ı Ĥaĥĥ'a ol ĥabīb
Ĥaĥĥ anı ĥıldı ĥamu derde ĥabīb
- 1384 řol du^ç āyı kim Resūlu'llāh ide
Ĥāřā Ĥaĥ'dan ol du^ç āyı redd ide¹⁰⁰²
- L 47a 1385 Ĥaĥ ĥabūl itdi du^ç āsın serverüñ
MK 23b Temām oldı her a^ç zāsi¹⁰⁰³ ođlanuñ

⁹⁹⁷ Ma^ç bed ĥomıř-ıdı: ĥomıř-ıdı Ma^ç bed CÜ.

⁹⁹⁸ Bu beytin vezni kusurlu.

⁹⁹⁹ Ne ağız ne burun ne göz ne ĥulak: Ne ağız ne burun ne göz ü ne ĥulak MFK; Ne ağız burun ne göz ne ĥulak L.

¹⁰⁰⁰ dir iki cihān sultānı: dir cihān sultānı L, MFK.

¹⁰⁰¹ ĥutup: urup MFK, CÜ.

¹⁰⁰² Ĥaĥdan: Ĥaĥ MFK / Ĥāřā ĥaĥdan ol du^ç āyı redd ide: Ĥāřā ki ol du^ç āyı ĥak redd ide CÜ.

- 1386 Açdı gözün alkdı yirinden o civān¹⁰⁰⁴
Didi Allāh bir durur yoğdur gümān
- 1387 Sen resūlısın anuñ hem ulısın
Hem¹⁰⁰⁵ yaradılmıřdan öñ mabūlısın
- 1388 Ol uran halk¹⁰⁰⁶ anı ünküm¹⁰⁰⁷ gördiler
Gelibeni hep müselmān oldılar
- 1389 Diler-iseñ sen de eksüğüñ temām¹⁰⁰⁸
‘ Iş-ıla di eş-řalātu ve’s-selām
- 1390 Gördi Ma‘ bed atasın gelür¹⁰⁰⁹ eve
arşu vardı segridüp ive ive
- 1391 Didi baba gör beni n’itdi İlāh¹⁰¹⁰
Bizi yoğdan var iden ol pādiřāh
- 1392 Gönderüp peygamberin¹⁰¹¹ geldi bize
Gör ne luşf-ıla kerem ıldı bize

---

¹⁰⁰³ her: hem / a‘ zāsi: endāmı L ve MK.

¹⁰⁰⁴ o civan: oğlan CÜ.

¹⁰⁰⁵ hem: her MFK, CÜ.

¹⁰⁰⁶ Ol uran halk: Ouranlar CÜ.

¹⁰⁰⁷ anı ünküm: ünkü anı MFK, CÜ.

¹⁰⁰⁸ Bu beyit CÜ’de yok.

¹⁰⁰⁹ atasın: atası L,CÜ / gelür: gelüp L; geldi CÜ.

¹⁰¹⁰ Didi baba gör beni n’itdi İlāh: Didi kim gör beni nitdi ol İlāh CÜ.

¹⁰¹¹ Gönderüp peygamberin: gönderüpdür peygamber MK.

- 1393 Sen de gel ĩmān getür peygambere
Dü cihāna raḥmet olan servere
- 1394 Geldi Ma^ç bed atası girdi dñe¹⁰¹²
Faḥr-ı ^çālem ne didi aña gine¹⁰¹³
- 1395 Şol ḳoyunı didi boğazla kişi
Daḥı¹⁰¹⁴ vardır bunda Allāh'ũñ işi
- MFK 36b 1396 Durdı boğazladı Ma^ç bed atası
MK 24a Bişürüben ḥāzır itti anası
- CÜ37b 1397 Ol ḫa^çāmı¹⁰¹⁵ ḳodılar orta yire
Vir şalāvāt ^çışk-ıla peygambere
- L 47b 1398 Ol cemā^ç ate didi resūl yine
MK 34a Kemücegin atmañuz siz yabana¹⁰¹⁶
- 1399 Çün ḫa^çāmı yiyübeni n'itdiler
Ḳaldırup el Ḥālĳ'a ḫamd itdiler
- 1400 Bir araya yıgđı kemügi¹⁰¹⁷ resūl
El getürüben du^ç ā itdi¹⁰¹⁸ resūl

¹⁰¹² girdi dñe: gördi yine CÜ.

¹⁰¹³ gine: yine CÜ.

¹⁰¹⁴ Daḥı: Tā L.

¹⁰¹⁵ ḫa^çāmı: ḳoyunı CÜ.

¹⁰¹⁶ Kemücegin atmañuz siz yabana: Kemücegin atmañuz yabana L.

¹⁰¹⁷ yıgđı kemügi: kemügi yıgđı CÜ.

- 1401 Ol koyun dirildi kâlkıdı n'eyledi¹⁰¹⁹
Tañrı birdür sen Resūlu'llāh didi
- 1402 Geliben¹⁰²⁰ daħı getürdiler ĩmān
İçlerinde kalmadı¹⁰²¹ hergiz gümān
- 1403 Didi server Ma' bed'ũn atasına¹⁰²²
Dut kulaġuñ ne diyem saña yine
- 1404 Haħ diriltdi gine senũn koyunuñ
Devletũn artmaġa sebebdür senũn
- 1405 Rāvler şöyle rivāyet eyledi
Nice yig¹⁰²³ koyunlar andan üredi
- MK 24b 1406 Diler-iseñ sen daħı devlet temām¹⁰²⁴
İşk-ıla di eş-řalātu ve's-selām
- 1407 Gitdiler devlet-ile andan daħı
İrdiler şehr-i Medīne'ye aħı¹⁰²⁵

---

¹⁰¹⁸ itdi: kıldı CÜ.

¹⁰¹⁹ Ol koyun dirildi kâlkıdı n'eyledi: Ol koyun dirildi n'eyledi L.

¹⁰²⁰ Geliben: Gelmiyen MFK, MK, CÜ.

¹⁰²¹ kalmadı hergiz: hergiz kalmadı MFK.

¹⁰²² Ma' bed'ũn atasına: Ma' bũd atasına L.

¹⁰²³ yig: yüz MFK, CÜ.

¹⁰²⁴ Bu beyit CÜ'de yok.

¹⁰²⁵ aħı: daħı MFK, MK.

- 1408 Şehrūñ hālķı cümle karşu çıkdılar
Aħmed'e key ķatı ' izzet itdiler
- MFK 37a 1409 Her biri ķonduruban¹⁰²⁶ didi eve
Didi server nireye çökse deve
- 1410 Ķonaram ben oraya ořam¹⁰²⁷ odur
Zīrā Allāh'dan¹⁰²⁸ baña buyruķ budur
- L 48a 1411 Bu sözi ol ulular¹⁰²⁹ iştdiler
Evleri öñine arpa döktdiler¹⁰³⁰
- CÜ 38a 1412 Arpaya meyl eyleyüp¹⁰³¹ çöke deve
Ķondurular serveri hem ol eve
- 1413 Bir faķīrūñ hālını diyem saña
Ebū Eyyūb Enşārī dirler aña
- 1414 Ulular bu hīzmete yūgrişecek
Ķalkdı yirinden bu hālī göricek¹⁰³²

---

¹⁰²⁶ ķonduruban: ķondurayın MK.

¹⁰²⁷ oşam: odam MFK, CÜ / odur: o durur CÜ.

¹⁰²⁸ Allāh'dan: Ħaķdan CÜ.

¹⁰²⁹ Ol ulular: orda olanlar MFK, CÜ.

¹⁰³⁰ Evleri öñine arpa döktdiler: Ev öñine öñine arpa ħurma döktdiler CÜ.

¹⁰³¹ meyl eyleyüp: meyl idiben MFK, CÜ.

¹⁰³² Ķalkdı yirinden: Ķatı yirindi L; Ķalkdılar yirinden CÜ / bu: ol L.

- 1415 Didi dünyām¹⁰³³ olsaydı benüm daḥi¹⁰³⁴
Yügürüdüüm¹⁰³⁵ ḥizmetine ben daḥi
- 1416 Yā İlāhi dünyā virmedüñ¹⁰³⁶ baña
Faḫrüm-ile¹⁰³⁷ yönümi döndüm saña
- MK 25a 1417 Lāyık degil yüzüm izi¹⁰³⁸ tozına¹⁰³⁹
Ḥamdüli’līlāh baḫdum anuñ yüzine
- 1418 Bu fikr-ile gelir-idi giriden
Fikrini bilür anuñ ol¹⁰⁴⁰ yaradan
- 1419 Bil anuñ işigine çökdi deve
Muştıladılar¹⁰⁴¹ aña ive ive
- 1420 Didiler sil gözünüñ¹⁰⁴² yaşımı sen
Ḳondı senüñ evüñe ḥulḳ-ı ḥasen
- 1421 Ḥaḫḳ’a şükr itdi yüzün sürdi yire¹⁰⁴³
Ḥizmet itdi cān-ıla peygambere

---

¹⁰³³ dünyām: arpam MFK.

¹⁰³⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁰³⁵ yügürüdüüm: depredürdüüm MFK; deprenedydim CÜ.

¹⁰³⁶ dünyā virmedüñ: virmedüñ dünyā MFK, CÜ.

¹⁰³⁷ Faḫrüm-ile: Faḫrüm ki MFK.

¹⁰³⁸ izi: ayağı MK.

¹⁰³⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹⁰⁴⁰ anuñ ol: ḳulunuñ CÜ.

¹⁰⁴¹ Muştıladılar: Muştıladılar MFK, L.

¹⁰⁴² gözünüñ: gözün L, MFK.

¹⁰⁴³ Bu beyit L’de şu şekildedir: Ḥizmet it sen daḥi tut sünneti
Vir şalāvāt bul ḥaḳuñ raḥmeti

- 1422 Bir anası var-ıdı görmez gözi¹⁰⁴⁴
Karılığdan dağı tutmazdı¹⁰⁴⁵ dizi
- L 48b 1423 Geldi sürüni resûlñ katına
Öpdi elin söyledi hazretine
- 1424 Tañrı birdür sen resûl budur sözüm
Nice deyin görmez olubdur gözüm
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- 1425 N'olaydı görklü yüzüñi göreydüm¹⁰⁴⁶
Orada ben bu cânımı vireydüm
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- CÜ 38b 1426 Pes resûl sildi qarınun gözünü
Açdı gözün gördi görklü yüzünü
- MK 25b 1427 Ayağına düşüben didi i şâh
Şükr gördüm yüzüñ elhamdüli'llâh
- 1428 Yüzün[i] görmek dilersen sen i cân¹⁰⁴⁷
Şefi^c olsun aña yarın ol sulţân¹⁰⁴⁸

¹⁰⁴⁴ 1422-1429. beyitler arası MFK'de yok.

¹⁰⁴⁵ tutmazdı: durmazdı L.

¹⁰⁴⁶ Bu beytin vezni kusurlu.

¹⁰⁴⁷ Bu beyit CÜ'de yok.

¹⁰⁴⁸ Bu musranın vezni kusurlu.

- 1429 Tutasın sünnetini cān-ıla sen
Tā gidesin bundan m̄mān-ıla sen
- 1430 Sünnetin terk eyleme farzın bitür
Yarın uçmağa girüp fāriğ otur
- 1431 Vir şalavāt sen anuñ ravzāsına¹⁰⁴⁹
Kim giresin cennetü'l-mev'āsına
- MFK 37b 1432 Burada hicreti itdüm temām¹⁰⁵⁰
‘ Işık-ıla diñ¹⁰⁵¹ eş-şalātu ve’s-selām
- 1433 Tırdı Medīne’yi¹⁰⁵² idindi maqām
Anda oldı ‘öm(ü)ri āhır¹⁰⁵³ temām
- 1434 Hāq’uñ emriyle dağı kıldı ğazā
Ehl-i şirküñ cānına itdi cezā
- 1435 Her ne kim Allāh’uñ emri var-ısa
İşledi hep kıomadı _eksük neyise¹⁰⁵⁴
- 1436 İşler ise kim ki Allāh emrini
Qalmaya ol anda yarın yirini

¹⁰⁴⁹ Bu beyit MFK, CÜ, MK’de yok.

¹⁰⁵⁰ Bu beyit CÜ’de yok.

¹⁰⁵¹ diñ: di MFK, MK.

¹⁰⁵² Medīne’yi: Medīne’de CÜ.

¹⁰⁵³ ‘öm(ü)ri āhır: āhır ‘ömri MFK, CÜ.

¹⁰⁵⁴ İşledi hep kıomadı eksük neyise: İşledi hepsin kıomadı nesne CÜ.

- 1437 Dünyāya geldüñ Hâkı bilmek için
Hem resûluñ ümmeti olmağ-ıçün
- L 49a 1438 Ümmet-ile ulluğũ şartı nedür
Sünnet-i nebi¹⁰⁵⁵ Hâk' uñ farzı nedür¹⁰⁵⁶
- 1439 ul olan şorup anı bilmek¹⁰⁵⁷ gerek
Cehd idüben anları ılmağ gerek
- 1440 Yâ İlâhî ol habîbüñ hürmeti
ulluğũna bize virgil uvveti
- 1441 Nefs-ile Şeytân şerinden yâ Kerîm
Şakla bizi hem riyâdan¹⁰⁵⁸ yâ Raḥîm
- 1442 Ümmet eyle dostuña yâ Rabbenâ¹⁰⁵⁹
Bizi ümmet diyübeni ol cāna
- 1443 Ümmet olmağ diler-iseñ Aḥmed'e
Vir şalāvāt ' ış-ıla Muḥammed'e¹⁰⁶⁰

Fî-beyāni vefāt-ı resûlullāh şallāllahu aleyhi ve sellem¹⁰⁶¹

¹⁰⁵⁵ Nebî: süni CÜ / nedür: neden MFK.

¹⁰⁵⁶ Bu beyitten sonraki varaklar MK'de eksik. 1439-1460. beyitler arası MK'de yok.

¹⁰⁵⁷ bilmek: ılmağ CÜ.

¹⁰⁵⁸ Şakla bizi hem riyâdan: Şaklağıl bizi riyâdan CÜ.

¹⁰⁵⁹ Bu beyit CÜ'de yok. Bu beyit MFK'de şu şekildedir: Ümmet eyle bizi dostuña temām
Bizi ümmet diyüp aña ol hümām

¹⁰⁶⁰ Vir şalāvāt ' ış-ıla Muḥammed'e: Virelüm her dem selām Muḥammed'e MFK.

¹⁰⁶¹ Bu başlık MFK ve MK'de yok.

- CÜ 39a 1444 Ey gözüm gel kanlu yaşlar ağlağıl¹⁰⁶²
Yüregüni şerha şerha toğrağıl¹⁰⁶³
- MFK 38a 1445 H̄azret-i Sultān Emīr himmeti-le
Fir̄katinden bir p̄re gelsün dile
- 1446 Dost fir̄k̄ı çaḡmaḡın dil ile çaḡ
Serveriñ ‘āşıklarını oda yaḡ¹⁰⁶⁴
- 1447 Niceyē dek yalıñuzca yanasın
Ola kim bir ki yanarca bulasın¹⁰⁶⁵
- 1448 Yalıñuz olsa ocaḡuñ odunı
Isıtamaz kimse anuñ odunı
- 1449 Gör açıḡ olsa taşırır aşları¹⁰⁶⁶
Hem yaḡar yanına ḡonan başları¹⁰⁶⁷
- L 49b 1450 Ümmet-iseñ ḡutuş imdi¹⁰⁶⁸ bu oda
Kim ola kim şabr ide işbu oda

---

¹⁰⁶² Ey gözüm gel kanlu yaşlar ağlağıl: Ey gözüm kanlu yaşlar ağlağıl MFK ve CÜ.

¹⁰⁶³ toğrağıl: tağlağıl CÜ.

¹⁰⁶⁴ ‘āşıklarını oda yaḡ: ‘āşıkların odlara yaḡ CÜ.

¹⁰⁶⁵ Ola kim bir ki yanarca bulasın: Ola kim bir yanarca bulasın L.

¹⁰⁶⁶ Gör açıḡ olsa taşırır aşları: Odi çok olsa taşırır aşları L; Od çok olsa taşırır aşları CÜ.

¹⁰⁶⁷ Hem yaḡar yanına ḡonan başları: Hep yaḡar yanında olan başları CÜ.

¹⁰⁶⁸ ḡutuş imdi: ḡutuşalum MFK.

- 1451 Cümle ‘ âlem hep bu oda¹⁰⁶⁹ yandılar
Bu firâkı içibëni kıandılar
- 1452 İşid imdi dü cihân sulţânını
Ol mürüvvet seĥâvet hem kânını¹⁰⁷⁰
- 1453 Nice kııldı işbu dünyâdan sefer
Oda yaĥdı ‘ âlemi hep ser-tâ-ser
- 1454 Altmış üç yıl olıcağız yaşına
Ĥaĥ kemâl virdi anuñ her işine
- 1455 Bir gün mescide oturmuşdı o cân
Allâh’uñ ‘ ilminden¹⁰⁷¹ iderdi beyân
- 1456 Geldi anda biñ tãvûs-ı Cebrâ’îl
Didi yâ Aĥmed selâm itdi Celîl
- 1457 Ĥatı müştâĥ olmışam didi saña
Gönderüpdür ol Ĥudâ beni saña
- MFK 38b 1458 Nicesi¹⁰⁷² kıatlanasın faşl olmağa
Gel gidelüm Rabbüñe vaşl olmağa

---

¹⁰⁶⁹ hep bu oda: bu oda hep CÜ.

¹⁰⁷⁰ seĥâvet hem kânını: seĥâvet kânını L; mürüvvet seĥâvet hem: mürüvvet ıssı seĥâvet CÜ.

¹⁰⁷¹ Allâh’uñ ‘ ilminden: Allâh’uñ ‘ ilmiñ MFK.

¹⁰⁷² nicesi: nice bir MFK, CÜ.

- CÜ 39b 1459 Bu sözi işidicegiz ol ulu¹⁰⁷³
Beñzi şaru gönü oldu ğuşşālu
- 1460 Didi ben gidicek ümmetim¹⁰⁷⁴ n'ola
Şapalar mı yoħsa gideler yola¹⁰⁷⁵
- MK 26a 1461 Şapma yolundan severseñ anı sen¹⁰⁷⁶
Vir şalāvāt bulasın ĩmānı sen
- 1462 Tırdı vardı ʿĀyişe ƙatına¹⁰⁷⁷ ol
Gördi ʿĀyişe ƙatı melūl resūl
- L 50a 1463 Didi ʿĀyişe eyā cānım cānı
Ƙatı melūl görürem bu ğün seni¹⁰⁷⁸
- 1464 Söylemedi ʿĀyişe'ye hċ sözi
Mescide vardı gine görklü özi
- 1465 Didi Bilāl'e ki ħalka ƙıl ħaber¹⁰⁷⁹
İder oldum ben arañuzdan sefer
- 1466 Aşħāba di mescide hep geliñüz
Bir pārecük görelüm birbirimüz

¹⁰⁷³ işidicegiz ol ulu: işidicek anda ulu CÜ.

¹⁰⁷⁴ gidicek ümmetim: gidicegez ümmet CÜ.

¹⁰⁷⁵ yoħsa gideler yola: gideler toĝrı yola CÜ.

¹⁰⁷⁶ Bu beyit CÜ'de yok.

¹⁰⁷⁷ ƙatına: evine CÜ.

¹⁰⁷⁸ görürem: gördüm MFK / bugün seni: bugün ben seni CÜ ve L.

¹⁰⁷⁹ ħalka ƙıl ħaber: ƙılĝıl ħaber CÜ.

- 1467 Vardı Bilāl didi hep aşhābına
Akrabā vü āline aḥbābına
- 1468 Geldiler mescide hep¹⁰⁸⁰ giryān-ıla
Firqat ü derd-i ciger büryān-ıla¹⁰⁸¹
- 1469 Aşhābuñ cem^c oldıgın gördi resül¹⁰⁸²
Çıkdı minber üstine ol pür-uşül
- 1470 Didi yā aşhāb işidüñ sözümi
Görmeyiser siz yakında yüzümi
- MFK 39a 1471 Bildigüñüz ile ^camel idesiz
Hem reşuluñuz yolına gidesiz
- MK 26b 1472 Dünyā sevgüsin gönüle koymañuz¹⁰⁸³
Anı sevibeni mağbūn olmañuz
- 1473 Bātılı koyubanı uyuñ ḥaḫa
Ḥaḫ te^c ālā size raḥmetle baḫa
- CÜ 40a 1474 Görelüm dir-iseñüz Ḥaḫ’uñ yüzün
Ṭā^c at eyleñ gicesin hem gündüzün

---

¹⁰⁸⁰ mescide hep: hep mescide CÜ.

¹⁰⁸¹ Firqat ü derd-i ciger büryānıla: Firqatüñ derd-i ciger püryān-ıla CÜ; Firqat ü derd çekerler püryān-ıla MFK.

¹⁰⁸² Bu beyit L ve CÜ’de şu şekildedir: Ḥamd-ile yād itdi Allāh’ını ol
Hem risāletinde öñdi resül

¹⁰⁸³ koymañuz: komañız CÜ.

- 1482 Ümmet-iseñ hürmet eyle gel temām¹⁰⁸⁹
‘ Işık-ıla di eş-şalātu ve’s-selām
- 1483 Va‘ z idüben indi minberden yine¹⁰⁹⁰
Vardı yine ‘ Āyişe’nün evine¹⁰⁹¹
- 1484 Başı katı ağrıdı ol gün anuñ¹⁰⁹²
Artdı teşvişi katı ‘ Āyişe’nün
- 1485 Āh idüben gözleriñ¹⁰⁹³ yaşı açar
Serverün derdi yüregini yaçar
- 1486 Didi server ‘ Āyişe’ye ol zamān
Kim nizā‘¹⁰⁹⁴ idüben eyleme figān
- 1487 Söyler-iken yüzü gül қаşı hilāl
Nā-gehān ezān(1) oқıdı Bilāl
- MFK 39b 1488 Didi ‘ Āyişe eyā cānānımız¹⁰⁹⁵
Fūrkatün yaқdı қatı¹⁰⁹⁶ cānlarımız

---

¹⁰⁸⁹ Bu beyit CÜ’de yok. Bu beyit MFK’de şu şekildedir: Ümmet-isen hürmet idelüm temām
Diyelüm hem şalāt-ile hem selām

¹⁰⁹⁰ Va‘ z idüben indi minberden yine: Va‘ z idüben indi minberden MFK.

¹⁰⁹¹ Bu beyitten sonraki varaklar MK’de eksik. 1483-1566. beyitler arası MK’de yok.

¹⁰⁹² Bu beyit L’de yok.

¹⁰⁹³ gözleriñ: gözlerinüñ L.

¹⁰⁹⁴ nizā‘: firāk CÜ.

¹⁰⁹⁵ eyā cānānımız: añā ey cānımız CÜ.

¹⁰⁹⁶ қatı: қamu L.

- L 51a   1489   Bil namāz vaḳti iriřdi yā resūl
CÜ 40b   Ařḫābun mescid içinde pür-uşul¹⁰⁹⁷
- 1490   Didi cānlar cānı ben ṭurumazum
Mescide varıp imām olumazum
- 1491   Ebū Bekr olsun imām miḫrābıma
Ḳılu virsün namāzı ařḫābıma¹⁰⁹⁸
- 1492   Didiler Ebū Bek(i)r'e bu sözi¹⁰⁹⁹
Ḳanlu yaşı aḡladı anuñ gözi¹¹⁰⁰
- 1493   Ebū Bek(i)r vardı miḫrāb içine¹¹⁰¹
‘ Aḡlı gitdi düşdi ol dem ḳıçına
- 1494   Yandı ařḫābuñ cigerleri kebāb
Oldılar ma‘ mūr-iken cümle ḫarāb
- 1495   Dirler-idi rābi‘ oḡlı bir ḳiři¹¹⁰²
‘ Ömer’e aydur ne ṭurursın ey ḳiři¹¹⁰³

¹⁰⁹⁷ Ařḫābun mescid içinde pür-usul: Mescid ki ařḫāb içinde pür-uşul L; Mescidün ařḫāb içinde uşul MFK.

¹⁰⁹⁸ Ḳılu virsün namāzı ařḫābıma: Ḳıl virsün namāzı ol ařḫābıma L.

¹⁰⁹⁹ Didiler Ebū Bek(i)r'e bu sözi: Didiler çün Ebū Bek(i)r'e bu sözi CÜ.

¹¹⁰⁰ yaşı aḡladı: aḡladı yaşı CÜ / anuñ: iki MFK, CÜ.

¹¹⁰¹ Ebū Bek(i)r vardı: Vardı Ebū Bekir: CÜ.

¹¹⁰² Dirler-idi rābi‘ oḡlı bir ḳiři: rābi‘ oḡlı dirler-idi bir ḳiři CÜ.

¹¹⁰³ aydur: dir CÜ / ṭurursın ey ḳiři: durursın ḳiři MFK; durursun yā ḳiři CÜ.

- 1496 İlerü gel aşḥāba olğıl imām
İşimüz bu gün bizüm oldı temām
- 1497 Vardı mihrāba ʿÖmer gör neyledi
Āvāz-ıla ıatı tekbār eyledi
- 1498 Yatur-iken anı işitdi hümām¹¹⁰⁴
Didi kimdür aşḥāba olan imām
- 1499 Didiler ʿÖmer durur imām olan
Bu Bek(i)r uşşı gidüp¹¹⁰⁵ düşdi heman
- 1500 Didiler kim¹¹⁰⁶ virdi_aña icāzeti
Aşḥāb öñinde ide¹¹⁰⁷ imāmeti
- 1501 Bir pāre kuvvet baña yā zü'l-Kerīm¹¹⁰⁸
Viresin tā varup¹¹⁰⁹ aşḥābı görem
- L 51b 1502 ƘorƘaram ben anları işbu zamān¹¹¹⁰
MFK 40a FürƘatimden vire her birisi¹¹¹¹ cān

---

¹¹⁰⁴ Bu beyit MFK'de yok.

¹¹⁰⁵ gidüp:gitti MFK.

¹¹⁰⁶ Didiler kim: Didi kim CÜ.

¹¹⁰⁷ ide: ider CÜ.

¹¹⁰⁸ zü'l-Kerīm: zü'l-ikrām L, CÜ.

¹¹⁰⁹ tā varup: varuban MFK, CÜ.

¹¹¹⁰ zamān: dehr MFK.

¹¹¹¹ vire her birisi: her birisi vire CÜ.

- 1503 Bağladılar ol mübârek başını
Her birisi dökdi kıanlı yaşını
- CÜ 41a 1504 Mescide iletdiler ol serveri
Bozdılar aşhâb namâzı her biri
- 1505 Geçdi mihrâba oturdı ol hümâm
Otururken aşhâba oldu imâm
- 1506 Bir kıavilde¹¹¹² dağı böyle didiler
Otururken Ebû Bekr'e uydular
- 1507 Cümle fi' lüñ sen de uydurđıl añna
Tâ kıyâmetde şefî' ola saña
- 1508 Tutar-ısañ sen de bulasın necât¹¹¹³
Vir şalâvât ola gönlüñe hayât
- 1509 Çün namâzı kılı virdi anlara
Ol firâķ-ı derd-ile yanarlara
- 1510 Şoñra didi anlara iy mü' minin
Niçün idersiz ğır [u] âh-ı enin

---

¹¹¹² Bir kıavilde dağı: dağı bir kıavilde CÜ.

¹¹¹³ Bu beyit CÜ'de yok. Bu beyit MFK'de şu şekildedir:

Şefî' olsun dirseñ hayrû'l-enâm
'Işk-ıla di eşşalâtu ve's-selâm

- 1511 Ğayr-ı Hâk kim var-ısa¹¹¹⁴ fânî durur
Kâ'im Allâh'dur kim ol Bâkî durur
- 1512 Bir degirmendür bu çarh¹¹¹⁵ turmaz döner
Altına gelen anuñ una döner
- 1513 Bu 'Ömür didikleri birkaç nefes
Va' de yitincek kesilir ol nefes
- 1514 Dirlik oldur zaḥmeti hiç olmaya
'Ömür oldur ebedi hiç olmaya
- L 52a 1515 Biliñüz kim sizden ayrılısam gerek
MFK 40b Bu fenâyı terk idüp gitsem gerek
- 1516 Bu şüretim¹¹¹⁶ gerçi sizden ayrıla
İllâ ma' nâm sizüñiledür bile
- 1517 *Emr-i nehyi* cümle bildürdüm size
Tutuñ anı tâ şefî' olam size
- 1518 Bu firâka sen de gel ağlat gözün¹¹¹⁷
Vir şalāvāt aḳ ola yarın yüzün

---

¹¹¹⁴ Ğayr-ı Hâk kim var-ısa: Kim var Hâkdan Ğayrı CÜ.

¹¹¹⁵ çarh: gök MFK.

¹¹¹⁶ şüretim: şüreti L.

¹¹¹⁷ Bu beyit CÜ'de yok.

- 1519 Gine¹¹¹⁸ koltuğına girüp tıtdılar
‘Āyişe’nün evine iletdiler
- 1520 Ağlaşurlar cümle aşhāb dün ü gün¹¹¹⁹
Āhlarından göglere açar tütün¹¹²⁰
- CÜ 41b 1521 Tolanırlar¹¹²¹ ‘Āyişe’nün evini
Dutdı od yürekleriniñ kavını¹¹²²
- 1522 Serverün odı cigerlerin¹¹²³ yağar
Gözlerinden yaş yirine kan açar
- 1523 Bu firākla sen de gel ağlat gözün¹¹²⁴
Vir şalāvāt ağ ola yarın yüzün¹¹²⁵
- 1524 Çün resūl işitdi ağlayanları
Derd od-ıla ciger tağlayanları
- 1525 Didi kimdür taşra zārılık iden¹¹²⁶
Kimi āh kimisi feryād iden¹¹²⁷

---

¹¹¹⁸ Gine: Yine CÜ.

¹¹¹⁹ Ağlaşurlar cümle aşhāb dün ü gün: Ağlaşuban cümlesi anda o gün CÜ / dün ü gün: anda o gün MFK,

¹¹²⁰ açar tütün: açdı dütün MFK, CÜ.

¹¹²¹ Tolanırlar: Tolaşırlar MFK, CÜ.

¹¹²² Dutdı od yürekleriniñ kavını: Tutdı od üreklerinün katını MFK.

¹¹²³ cigerlerin: cigerleri L; yüreklerin CÜ.

¹¹²⁴ sen de gel ağlat: sen de ağlat MFK.

¹¹²⁵ Bu beyit CÜ’de yok.

¹¹²⁶ Didi kimdür taşra zārılık iden: Didi bu derd-ile kimdür ağlayan CÜ.

¹¹²⁷ Kimi āh kimisi feryād iden: kimisi āh kimi feryād eyleyen CÜ.

- 1526 Didiler aşhāblaruñdur ağlayan
Fırkatüñ derd-ile ciger tağlayan¹¹²⁸
- 1527 Didi gel diñ anlara diñleñ sözüm¹¹²⁹
Tā göreler¹¹³⁰ bir daħi benim yüzüm
- L 52b 1528 Didiler aşhāba¹¹³¹ resül sözini
Her biri sürdi işige yüzini
- MFK 41a 1529 Girdiler ağlayu ol ev içine
Toldı pes yaşları¹¹³² evüñ içine
- 1530 Didi server anlara irdi firāk¹¹³³
Andan buluşmaqlığa eyleñ irāk
- 1531 Her kaçan ışmarlayam Hākk'a cānı
Ehl-i beytim yuyalar anda beni
- 1532 Daħı aq bizden idüñ baña kefen¹¹³⁴
Kabrime kosun beni gine yuyan

---

¹¹²⁸ Fırkatüñ derd-ile ciger tağlayan: Fırkatüñ odıla cānın tağlayan MFK, CÜ.

¹¹²⁹ diñ: deñ MFK / Didi gel diñ anlara diñleñ sözüm: Didi anlara gelüñ diñleñ sözüm CÜ.

¹¹³⁰ Tā göreler: Tā göresiz CÜ.

¹¹³¹ Didiler aşhāba: İşitdi aşhāb CÜ.

¹¹³² Toldı pes yaşları: Toldı yaş-ıla āh MFK; taldı yaşlar L.

¹¹³³ Bu beyit CÜ'de yok.

¹¹³⁴ Daħı aq bizden idüñ baña kefen: Daħı idüñ baña aq bizden kefen MFK, CÜ.

- 1533 Ol zamān kim kefenüme kıoyalar¹¹³⁵
Ol arada kıoyubanı döneler¹¹³⁶
- 1534 Üstüme Allāh kııla evvel¹¹³⁷ namāz
Dağı Cebrā'ıl kııla andan namāz
- 1535 Haq namāzından murādım raḥmeti¹¹³⁸
Bağışlaya baña ʿāşi ümmeti
- 1536 Şoñra İsrā'fıl Mikā'ıl kııla¹¹³⁹
ʿAzrā'ıl ile melekler hep¹¹⁴⁰ gele
- CÜ 42a 1537 Ehl-i beytim dağı şoñra kıılalar
Dağı şoñra aşḥābum hep kıılalar¹¹⁴¹
- 1538 Kıabrime iletēsiz andan¹¹⁴² beni
Didi dağı ağıladı cānlar cānı
- 1539 Dökdiler anda olan¹¹⁴³ kıanlı yaşı
Dögdiler ol ev divārına¹¹⁴⁴ başı

---

¹¹³⁵ kıoyalar: kıoyasız MFK, CÜ.

¹¹³⁶ döneler: dönesiz M

¹¹³⁷ kııla evvel: evvel kııla CÜ.

¹¹³⁸ Bu mısra MFK'de yok.

¹¹³⁹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹¹⁴⁰ hep: cem' CÜ.

¹¹⁴¹ aşḥābum hep kıılalar: hem aşḥābum kıılalar CÜ.

¹¹⁴² iletēsiz andan: ildēsiz anda MFK / andan: anda CÜ.

¹¹⁴³ olan: dağı CÜ.

¹¹⁴⁴ ol ev divārına: ev divārına hem CÜ.

- 1540 Ağlayu ağlayu¹¹⁴⁵ çıķup gitdiler
Tonların gözyaşına ğarķ itdiler
- L 53a 1541 Ağlaşalum biz de anuñ derdi-y-le¹¹⁴⁶
Raħmet ide ol Ğanī bu derd-ile¹¹⁴⁷
- L 57a 1542 Çün düşenbih ğününiñ toĝdı ğünü
Diledi aşħāblaruñ bir pāre_onı
- MFK 41b 1543 Dü cihān faħrımı hoşca gördiler
Her birisi evlerine vardılar
- 1544 İrdi kuşluk vaķti işid iy yāre
Ķatı oldu ğastalık¹¹⁴⁸ peyğambere
- 1545 Cān hümāsı diledi kıla¹¹⁴⁹ sefer
Oda yaķa cümle ğalkı ser-tā-ser
- 1546 Allāh emri-y-ile geldi ‘ Azrā’ıl
Taşra durdı ğapuda¹¹⁵⁰ ol bellü bil
- 1547 Edeb-ile virdi selām taşradan
Öyle emr itmişdi aña yaradan¹¹⁵¹

---

¹¹⁴⁵ Ağlayu: Ağlaşu MFK, CÜ.

¹¹⁴⁶ Bu beyit CÜ’de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

¹¹⁴⁷ Raħmet ide ol Ğanī bu derd-ile: Eş-şalātu ve’s-selām di derd-ile MFK.

¹¹⁴⁸ Ğastalık: ğastalık CÜ.

¹¹⁴⁹ kıla: ide CÜ.

¹¹⁵⁰ durdı ğapuda: ğapuda turup CÜ.

- 1548 Didi destūr var mı içerü girem
Ol ḥabību'llāh cemālini görem
- 1549 İçerüden Fātıma aydur¹¹⁵² yā kişi
Vara gide virme bize teşvī¹¹⁵³
- 1550 Bir daḥi virdi selām ol servere¹¹⁵⁴
Var mı destūr girmege peygambere¹¹⁵⁵
- CÜ 42b 1551 Çün işitdi server anuñ sözini
Fātıma'ya dutdı¹¹⁵⁶ ol dem yüzüni
- 1552 'Azrā'ı'dür yā kızım iden nidā
İçinüzden babañı ala gide
- 1553 Qalasin öksüz firāq-ıla kızım¹¹⁵⁷
Görmeyesin bir daḥı benim yüzüm
- 1554 Ḥaqq saña görmek kıla yüzüm naşīb¹¹⁵⁸
Vir şalāvāt derdiñe ola ṭabīb

---

¹¹⁵¹ öyle: eyle MFK / Öyle emr itmişdi aña yaradan: Öyle itdi aña ol yaradan CÜ.

¹¹⁵² aydur: dir CÜ.

¹¹⁵³ Vara gide virme bize teşvī: var bize virmegil sen teşvī CÜ; Bağrımız oldı bizim pāre pāre MFK.

¹¹⁵⁴ Bu beyit L'de yok. CÜ'de şu şekildedir: Var git qardaşım 'Arabsañ bir pāre Bağrımız oldı pāre pāre

¹¹⁵⁵ girmege peygambere: girem ben peygambere CÜ.

¹¹⁵⁶ dutdı: döndi MFK, CÜ.

¹¹⁵⁷ öksüz firāq-ıla: firāq-ıla öksüz CÜ.

¹¹⁵⁸ Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

- 1562 Yā emīn gel işlegil neyse dilek
İllā baña bir pāre mühlet gerek¹¹⁶⁷
- 1563 Tā ki Cebrā'īl gele yüzün görem
Şoracağım vardur aña hem şoram¹¹⁶⁸
- 1564 Şoram ol çok sevdüğüm¹¹⁶⁹ ümmetleri
Çekdüm anların için¹¹⁷⁰ zahmetleri
- 1565 Nefsim evlādım kodum yollarına
Bilem āhir¹¹⁷¹ anlarıñ hāllarına
- 1566 Hāşre dek ger dinilirse bu kelām¹¹⁷²
Niçe hāşr ola bu olmaya temām
- L 54a 1567 Nice sever ümmetin hulk-ı hasen¹¹⁷³
Vir şalāvāt ümmet-iseñ aña sen
- CÜ 43a 1568 Geldi Cebrā'īl o dem peygambere
Kara dülbend şarınup giymiş kara
- MK 27a 1569 Girdi_ıçerü zār kıilup ağlayu
Serverüñ derd-ile cānın¹¹⁷⁴ tağlayu

¹¹⁶⁷ İllā baña bir pāre mühlet gerek: İllā bir pāre mühlet gerek MFK.

¹¹⁶⁸ aña hem şoram: aña şoram L, CÜ.

¹¹⁶⁹ Şoram ol çok: Ben şoram ol CÜ.

¹¹⁷⁰ anlarıñ için: anlar için MFK, CÜ.

¹¹⁷¹ Bilem āhir: Tā ki bilem CÜ.

¹¹⁷² Bu beyit MFK ve CÜ'de yok.

¹¹⁷³ Bu beyit CÜ'de yok.

- MFK 42b 1570 Didi yā Aḥmed selām itdi Ḥudā¹¹⁷⁵
Ḥastaluġuñdan ōorar seni ōehā¹¹⁷⁶
- 1571 Dir ḥabībüm vaḳtidür gelsün baña
Cümle maḳşūdını virdim¹¹⁷⁷ ben aña
- 1572 Luḫfi çoḳdur Ḥālīḳ’uñuñ ey ōehā
Gel gidelüm senüñ-ile Allāh’a
- 1573 Cebrāīl’e ne didi ol Muştafa¹¹⁷⁸
Ol mürüvvet ma^c deni kân-ı vefā¹¹⁷⁹
- 1574 Ḥâḫırım ōorar-ısa¹¹⁸⁰ yā Cebrāīl
Ümmetümün ḥaberinden söylegil
- 1575 Dünyāda çoḳ çoḳ belālar çekdigüm
Niçe biñ ḳahr-ı mihnet yuduġum¹¹⁸¹
- 1576 Ümmetüm derdinden idi ey aḫi¹¹⁸²
Ümmetümden ġayrısın dime daḫı

---

¹¹⁷⁴ cānım: cān CÜ.

¹¹⁷⁵ Ḥudā: İlāh MFK, CÜ.

¹¹⁷⁶ Ḥastaluġuñdan ōorar sēni ōehā: Ḥastaluġuñdan seni ōorar ilāh CÜ; Ḥastaluġuñdan ōorar sēni iy māh MFK.

¹¹⁷⁷ virdim: virem CÜ.

¹¹⁷⁸ Cebrāīl’e ne didi ol Muştafa: Cebrāīl ne didi ol Muştafa’ya MK.

¹¹⁷⁹ vefā: ōafā MK, CÜ.

¹¹⁸⁰ ōorar-ısa: ōorar-ısañ CÜ.

¹¹⁸¹ yuduġum: yutdıġım MK, CÜ.

¹¹⁸² Bu beyit CÜ’de yok.

- 1577 Cebrā'īl aydur eyā hulk-ı hasen
Ümmetüñ-çün ne didi Hâk diñle sen¹¹⁸³
- 1578 Hâk didi ümmetüñe yâ muhterem
Hâşr olıcağ¹¹⁸⁴ anları ilk kıpıram
- 1579 Cennete evvel giren anlar ola
Hürmetüñe cümle rızâyı¹¹⁸⁵ bula
- L 54b 1580 Ümmeti-çün itmesin âh ü enin
MK 27b Râzı olsun rahmete'lli'l-âlemin
- 1581 Bu sözi çünkim işitdi Muştafâ
Buldı ferâh kalbi oldı pür-şafâ
- CÜ 43b 1582 Didı server 'Azrā'īl'e bu dem uş
Bu göñlümün ğuşşası oldı hoş
- 1583 Şevkı düşdi baña Hâk'ğa gitmegün
İşbu fânî dünyâyı terk itmegün
- 1584 Hâk emrine ise getür yirine
Anuñ emrin tutmayanlar yirine

---

¹¹⁸³ ne didi Hâk diñle sen: ne didi diñle sen CÜ.

¹¹⁸⁴ olıcağ: olınca CÜ.

¹¹⁸⁵ rızâyı: rızâmı MK, CÜ.

- 1585 Geldi ‘Azrā’īl resūlūñ yanına
Kaşd kıldı almağ için cānına
- 1586 Elini şundı anuñ ayağına
Uzatdı anı dağı bayağına
- 1587 Nūra ğarğ oldı ayağın bulmadı
Kaıldı ‘āciz nidesini bilmedi
- 1588 Didi ‘Azrā’īl İlāhī ben nidem
Bu ‘aziz cānı nice alam gidem
- 1589 Nice ulular katına gelmişem
Nice peygamber cānını almışam
- 1590 Buncılayın görmedim ben gelicek
Nūra ğarğ oldı elimi şunicağ
- 1591 Şundım elim yine çāre olmadı
Kaıldı ‘āciz nidesini bilmedi
- 1592 Ol dem ırağdan işitdi bir avaz
Bulamazsın ararsañ kış u yaz
- 1593 Sen bize bulmaqlığa yoğdur vüşül
Haliñe vaz ço bizi olma melül

- 1594 Döndi bu kez geldi başından yaña
Ne didi baş hem dağı diñle aña
- 1595 Didi baş aña ki bil yā ‘Azrā’īl
Virmezem cānı saña sen dağı bil
- CÜ 44a 1596 Vireyüz cānı saña yüz biñ dile
Sen yoğ-idüñ cān virilürken bile
- 1597 Hem emānet virildi bize cānı
Virilürken görmedük hıç biz seni
- 1598 Gelüben emāneti şora bize
Bir emānet virdüm idi ben size
- 1599 Viriñüz emāneti girü baña
Ne cevāb virelim ol vaqtin aña
- 1600 Gelsün ol cānı vireni görelim
Biz dağı cānımızu aña virelim
- 1601 Diñle imdi hikmeti neyler Çalab
Götürüldi aradan ol dem hicāb
- 1602 ‘Ayān oldı dost cemāli qarşuya
Olmadı ancılayın bir kişiye

- 1603 Çünkü Aḥmed açdı ol dem gözini
Nazar itdi gördi dostuñ yüzini
- 1604 Hâk te‘âlâ didi aña yâ ḥabīb
Seni kıldım kamu dertlere ṭabīb
- 1605 Ol emānet virmişdüm ben saña
Vir emānetimi sen daḥı baña
- 1606 Aḥmed işitdi çün Hâkḳ’uñ sözini¹¹⁸⁶
Süzivirdi ol mübârek gözini
- 1607 Açdı ağızın derd-ile bir āh didi
Şıçradı cān bir kezin Allāh didi
- 1608 Pes melekler saçu saçdı üstine
Karşu geldi Hâk te‘âlâ dostına
- 1609 Yire göge ditremek düşdi delim
Yine şabrın virdi ol Ḥayyü’l-‘alīm
- CÜ 44b 1610 Çünkü Aḥmed cānı pervāz eyledi
Yiryüzinden göge āğāz eyledi
- 1611 Hep buḳālar birküben baş açdılar
Gözlerinden kanlu yaşlar saçdılar

---

¹¹⁸⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

1612 Şol kadar zār eylediler niçe

Zār ile ʔoldı ciḥān ucdan uca

Vezin: . ___ / . ___ / . ___ / . ___

1613 Gel ey gözim aqıt yaşlar Resūlu'llāh firāqından

Şefā' at bulasın yarın ol kıyamet çiraqından

1614 Hevādan göñliñ indürgil bu yüziñ¹¹⁸⁷ aña döndürgil

Cāniñi oda yandırgil Resūlu'llāh firāqından

1615 Ol ki saña raḥm ide seni yandurmaya oda¹¹⁸⁸

Günāhuñ qalmaya gide Resūlu'llāh firāqından

1616 Şarılmadın kefen bizler çürümedin ol ay yüzler

Aqıtsun qanları gözler Resūlu'llāh firāqından

1617 Yirin altına girmedin su'al şoru şarılmadın

Di imdi ağla ʔurmadın Resūlu'llāh firāqından

1618 Şaḡın 'ār olmasun ilden geçürme furşatı elden

Ağla cān [u]¹¹⁸⁹ gönülde Resūlu'llāh firāqından¹¹⁹⁰

1619 Muḥibbī neyledüñ bunda ne yüzle varsın anda

Bugün derd-ile yan Resūlu'llāh firāqından¹¹⁹¹

---

¹¹⁸⁷ yüziñ: yüziñi CÜ.

¹¹⁸⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹¹⁸⁹ cān [u] gönülde: cān-ı gönülde CÜ.

¹¹⁹⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1620 Didi Cebrā'îl'e ol cānlar cānı¹¹⁹²
Bu ' aṭāya ḳurbān iderem cānı
- 1621 Ba' zı rāviler bu ḳāvli söyledi
' Azrā'ı rūḫımı ḳabz eyledi
- 1622 Bir ' aẓīm nūr zāhir oldu aṅsuzın
Oturandar yavı ḳıldı kendözin
- 1623 Ol nūr içinde görüdü aña Ḥaḳ
Sefer itdi orada maḥbūb-ı Ḥaḳ
- 1624 İşde dünyā ecdehā aḡzın açup
Çevre[si] yanına hem zehrin şaçup
- 1625 Cümle birbir yutar virmez amān
Sen nice ḳurtarasın bunda cān¹¹⁹³
- 1626 Gözüñ-ile gördüğün fikr it şāb¹¹⁹⁴
Uş direm va'llāhu a' lam bi'ş-şevāb

---

¹¹⁹¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹¹⁹² 1620-1626. beyitleri arası MFK ve CÜ'de yok.

¹¹⁹³ Bu beytin vezni kusurlu.

¹¹⁹⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1627 Ümmet olan ‘ışık-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām
Cān içinde derd-ile diñ eş-şalātu ve’s-selām
- 1628 Sünnetin tut ‘ışık-ıla gel ‘ışıkına yak cānını¹¹⁹⁵
‘Afv ide suçlarını hürmetine Rabbü’l-enām¹¹⁹⁶
- 1629 Sevdiginiñ yolına varın¹¹⁹⁷ virir seven kişi
Vir varını dost yolına ümmet ol aña temām
- 1630 Sevenün bağrında beşer biter sevilen derd-ile¹¹⁹⁸
Zār kılup dün ü gün aķar gözü yaşı¹¹⁹⁹ müdām
- L 55a 1631 Cānuñı yandır firāk-ı derdine ‘āşık-ısañ¹²⁰⁰
CÜ 45a Hürmet ü şefkat ide kırtılasın Rabbü’l-enām¹²⁰¹
- 1632 Ümmetin çok sevdüğüñ-çün gör resūluñ hümmetin¹²⁰²
Götürüp oğlunu Rīm’a tıtdı Burusa’da temām¹²⁰³

¹¹⁹⁵ tut ‘ışık-ıla gel: cān-ıla tut sen CÜ / ‘ışıkına: ‘āşıkāne L.

¹¹⁹⁶ ‘Afv ide suçlarını hürmetine Rabbü’l-enām: Cürmüne şefkat ide kırtılasın yevmü’l-ķıyām CÜ.

¹¹⁹⁷ varın: cānın CÜ.

¹¹⁹⁸ Bu beyit CÜ’de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

¹¹⁹⁹ yaşı: yaş L.

¹²⁰⁰ firāk-ı derdine: firākuñ odıña CÜ.

¹²⁰¹ Hürmet ü şefkat ide kırtılasın Rabbü’l-enām: Suçlarını afv eyle hürmetine Rabbü’l-enām CÜ.

¹²⁰² Ümmetin çok sevdüğüñ-çün gör resūluñ hümmetin: Çok sevdigiñ-çün gör resūluñ himmetin MK; ümmeti sevdiği çün gör resūluñ himmetin CÜ.

¹²⁰³ Götürüp oğlunu Rīm’a tıtdı Burusa’da temām: gönderüben oğlunu tıtdı Burusa’da maķām CÜ. Bu mısranın vezni kusurlu.

- MK 28a 1633 Hax yolına ümmeti irşād iden Sultān Emīr¹²⁰⁴
Meşrebidür sünnet özde¹²⁰⁵ uydılar hāşıla ‘ām
- 1634 Derdüñe dermān umarsañ sev resūlñ alını¹²⁰⁶
Görmeyesin cevr-i miḥnet bulasın dārü’s-selām
- 1635 Yağ Muḥibbī serveriñ derd-ile bağruñ lālveş
Vir şalāvāt ol resūlñ rūḥına her şubḥ-ı şām¹²⁰⁷
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 1636 Çünkü dünyādan tulundı din günü
Göglere çıkdı hemān feryād üni
- 1637 Cebrā’īl didi añā¹²⁰⁸ ey görklü şāh
Dünyāyı terk eyleyüp gitdün ey¹²⁰⁹ āh
- 1639 Gelmeyem Qur‘ān-ıla ayruḫ aḫi¹²¹⁰
Kime gelem ben bu dünyāya daḫı
- L 59b 1639 Yılda bir kez ümmetüñe ineyin
Görklü türbeñi ziyāret ideyin¹²¹¹

¹²⁰⁴ yolına: yolında CÜ / ümmeti: ümmetin CÜ / iden: ider MK, CÜ.

¹²⁰⁵ özde: üzre MK, CÜ.

¹²⁰⁶ umarsañ sev resūlñ alını: gerekse sev resūl alını CÜ / resūlñ: resūli MK

¹²⁰⁷ Vir şalāvāt ol resūlñ rūḥına: Vir resūluñ rūḥına şalāvāt CÜ.

¹²⁰⁸ didi añā: dir -idi ki CÜ.

¹²⁰⁹ ey: āh L.

¹²¹⁰ aḫi: daḫi CÜ.

¹²¹¹ ideyin: kılayın CÜ.

- 1640 Senüñ-içün anlara virem selām
Raḥmet ide anlara Rabbü'l-enām
- 1641 Cümle melek¹²¹² aḥ idüp aḡladılar
Serveriñ derd-ile cān taḡladılar
- 1642 Ğ Ālem içre ḡalmadı hiç kuru yaḡ
Bu firāḡa dökdi hep gözleri¹²¹³ yaḡ
- MFK 44b 1643 Fātıma aḥ idüp iderdi baba¹²¹⁴
Ḡanda bulam¹²¹⁵ ben seni cānım baba
- MK 28b 1644 Ey baba sensiz bu cānı¹²¹⁶ niderem
Vaḡluña ben anı¹²¹⁷ ḡurbān iderem
- 1645 Ben daḡı baba sensiz olmazam¹²¹⁸
Nic'ideyim ne_ıyleyim bilmezem
- 1646 Ḡaḡre dek ger dinilirse bu kelām¹²¹⁹
Nice ḡaḡr ola bu olmaya temām

¹²¹² Cümle melek: Hep melekler CÜ.

¹²¹³ dökdi hep gözleri: gözleri hep dökdi CÜ.

¹²¹⁴ İdüp iderdi: idüben didi CÜ.

¹²¹⁵ bulam: görem CÜ.

¹²¹⁶ bu cānı: cihānı CÜ.

¹²¹⁷ anı: cānı CÜ.

¹²¹⁸ Bu mısranın vezni kusurlu. Bu beyit MFK ve MK'de yok. 1645- 1647. Beyitler arası CÜ'de yok.

¹²¹⁹ B u beytin yerinde MK'de şu beyit vardır: Sen daḡı vāḡıl olmaḡ iste aña
Vir ḡalavāt ol daḡı seni aña

- 1647 Sen daħı vaşl olmaq isterseñ aña
Vir şalāvāt ol daħı seni aña
- CÜ 45b 1648 Aşħāb işitdi sefer itdügüni
Bildiler peygamberüñ gitdügüni
- 1649 ara anlar itdiler yaşlarını
Dökdiler her birisi yaşlarını¹²²⁰
- 1650 Aşħābından¹²²¹ on yidisi serverüñ
Virdiler yolına cān peygamberüñ¹²²²
- 1651 ‘Ömer aldı eline ol dem ılıç¹²²³
Didi söylemeñ baña bu sözi hıç¹²²⁴
- L 56a 1652 Kim ki öldi dir-ise peygambere
Gövdesinden ayırırım ben seri¹²²⁵
- 1653 ara giydi ol ‘aliyyü’l-murtażā
Didi eyvāh başuma geldi azā
- 1654 ‘Oşmān işitdi ki gitmiş Aħmed’i
Düşdi yire kendüyi bulımadı¹²²⁶

---

¹²²⁰ Dökdiler her birisi yaşlarını: Dögdiler her birisi başlarını MK.

¹²²¹ Aşħābından: Aşħābdan MK.

¹²²² Virdiler yolına cān peygamberüñ: Vir yolına cānı peygamberüñ MK.

¹²²³ ‘Ömer aldı eline ol dem ılıç: Deli oldu ‘Ömer elinde ılıç CÜ.

¹²²⁴ baña bu sözi hıç: bu sözi aşla hıç CÜ.

¹²²⁵ Gövdesinden ayırırım: Anı gövdesinden ayırım CÜ.

- 1655 Ebū Bekr'e dađı virdiler ħaber
Kendü_özinden ol da oldı bī-ħaber¹²²⁷
- 1656 Cān atuban geldi gördi Muştafā
Dünyādan nağl eylemiş ħalbi şafā¹²²⁸
- MK 29a 1657 Açdı yüzün urdı yüzün yüzine
Bağrı ħanı geldi ol dem¹²²⁹ gözine
- 1658 Yā Resūla'llāh¹²³⁰ didi biñ biñ selām
Rūħuña olsun senüñ her şubĥ u şām
- MFK 45a 1659 Başun açup dir Ĥüseyn'le Ĥasan¹²³¹
Öksüz idüp bizi gitdiñ dede sen¹²³²
- MFK 45a 1660 Ķanda bulavuz senüñ gibi¹²³³ nūrı
Kim diyiser bize gözlerüm nūrı
- 1661 'Āyişe-y-ile ħalan ħatunları
Derd-i firħatden yanardı cānları

---

¹²²⁶ bulmadı: diremedi CÜ.

¹²²⁷ Kendü_özinden ol da oldı bī-ħaber: Kendünden oldı ol dem bī-ħaber MK.

¹²²⁸ ħalbi: kān-i CÜ.

¹²²⁹ geldi ol dem: ol dem geldi MK.

¹²³⁰ Yā resūla'llāh: Yā resūl L.

¹²³¹ Başun açup dir Ĥüseyn'le Ĥasan: Baş açupdur Ĥüseynile Ĥasan MK.

¹²³² Bu beyit CÜ'de yok.

¹²³³ gibi: bigi MK.

- CÜ 46a 1662 Yanmaduğ kalmadı kimse bu oda
Nice vaşf idem saña anı dede¹²³⁴
- 1663 Ümmet-isek biz dağı Muhammed'e
Bırağalum cânlarımız bu oda
- 1664 Yanalum āhır zamān öksüzleri
Kıanlı yaşlar talduralum gözleri
- L 55b 1665 Ola kim derdümüze dermān ola¹²³⁵
- MFK 45a Hıağ anuñ ' izzetine rağmet kıla
- 1666 Vir şalavāt sen anuñ ravzāsına
Kim giresin Cennetü'l-mev'asına
- 1667 Rağmet olsun dir-iseñ yevmü'l-kıyām¹²³⁶
' Işık-ıla diñ eş-şalātu ve's-selām
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- 1668 Gel ağıt gözlerüm yaşlar Resūlu'llāh firāğından¹²³⁷
Biter bağrında hem¹²³⁸ yaşlar Resūlu'llāh firāğından

---

¹²³⁴ anı dede: eli ey dede CÜ.

¹²³⁵ ola: ide CÜ.

¹²³⁶ Bu beyit MK ve CÜ'de yok.

¹²³⁷ 1668-1674. beyitler arası MFK'de yok.

¹²³⁸ bağrında hem: bağrındaki CÜ.

- 1669 anı mmet işin iŐler¹²³⁹ resl derdine cn ağlar
Y gzler var mdur ağlar Reslu'llh firından
- MK 29b 1670 Boyan ıl anlı yaŐlara baŐın dg ara aŐlara¹²⁴⁰
atıldı ağu aŐlara Reslu'llh firından
- 1671 Őit 'aŐıĐları n'oldı¹²⁴¹ kimisi iŐidp ldı¹²⁴²
Kimisi del oldu¹²⁴³ Reslu'llh firından¹²⁴⁴
- 1672 Melekler geydiler ara yas-ıla indiler yire¹²⁴⁵
Yrekleri yara para Reslu'llh firından
- 1673 Atıldı cnların odlara yağdurur nice _odlara¹²⁴⁶
Dkildi yirlere puğlar Reslu'llh firından
- 1674 Muğıbb y sağa n'oldı asvet albne oldı¹²⁴⁷
Nice gl yz¹²⁴⁸ Đazn oldu Reslu'llh firından

---

¹²³⁹ işler: ŐaĐlar MK, C.

¹²⁴⁰ Bu beyit MFK ve L'de yok.

¹²⁴¹ n'oldı: imdi C.

¹²⁴² Bu beyit MK'de yok.

¹²⁴³ Kimisi del oldu: Kimisi lr oldu C.

¹²⁴⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁴⁵ Bu beyit MK ve C'de yok.

¹²⁴⁶ Bu beyit MK ve C'de Şu Şekildedir: Atıldı cnına od Őıdpdur niÇe odlara
Dkld ggsile btler reslu'llah firından

¹²⁴⁷ y sağa: baŐaĐa MK, C / albne: gnlne C.

¹²⁴⁸ yz: yzler C.

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- L 57a 1675 Çün sefer kıldı cihāndan ol resūl¹²⁴⁹
- CÜ 46a 1676 Allāh'a yakın olan devletlü kul
- 1676 Sünnetin terk eyleme farzın bitür
Yarın uçmağa girüp fāriğ otur
- 1677 Vir şalāvāt sen anuñ ravzāsına
Kim giresin Cennetü'l-mev'asına
- 1678 İlerü geldi ' Alī yumaqlığa
' Abbās oğlu dağı¹²⁵⁰ şu koymaqlığa
- 1679 Gözleri yaşını sīlāb itdiler
Derdlerini¹²⁵¹ göglere qab itdiler
- CÜ 46b 1680 Dilediler şoymağa peygamberi
Bir nidā geldi ki şoymañ serveri
- 1681 Qoydı şuyu Abbās oğlu orada
Aḡmed'i yudı ' Alī āhlar ide
- MFK 45b 1682 Gömleg-ile yudılar peygamberi¹²⁵²
Her ne yaña qaşd itdiler döndi beri¹²⁵³

¹²⁴⁹ Çün sefer kıldı cihāndan ol resūl: Çün kıldı cihān öldi resūl MK.

¹²⁵⁰ Dağı: fazlu MK / ' Abbās oğlu dağı şu: ' Abbās uğradı şuyun CÜ.

¹²⁵¹ Derdlerini: Derdini L, MK.

¹²⁵² peygamberi: ol şulṭānı CÜ.

- 1683 Misk-i ‘ anber ouların odılar¹²⁵⁴
Ağlamağdan gzlerinden ığdılar
- 1684 Beri¹²⁵⁵ oydılar kefenine anı
Ol le‘afet ma‘ deni grkl cnı
- MK 30a 1685 Ne va‘iyyet itmi‘-idi itdiler
Cmle emrin yirine getrdiler¹²⁵⁶
- 1686 odılar  gne dek anda anı
ıldı ggler ehli hep namzını
- 1687 Didi ol va‘t Eb Bek(i)r’e ‘ Ali¹²⁵⁷
Gel immlığ eyle bunda y veli
- 1688 Gel ıluvır bu‘na bu demde namz
Uyalum biz bunda sa‘na oğ [u] az
- 1689 Virdi Eb Bekr oldu ol dem imm
A‘na uydı kim var-ısa h‘‘‘ u ‘m
- 1690 ‘o‘nra gine cem‘ oluban geldiler
İltibeni ravzasına odılar¹²⁵⁸

---

¹²⁵³ beri: yn C.

¹²⁵⁴ ouların odılar: ouladı odılar C..

¹²⁵⁵ Beri: Yuyup MK.

¹²⁵⁶ emrin: emri MK, C / getrdiler: itldiler MFK.

¹²⁵⁷ 1687-1689. beyitler arası MFK, C ve L’de yok.

¹²⁵⁸ İltibeni: Alubanı C / ravzasına: ravzasına defn MFK.

- 1691 Didiler çün¹²⁵⁹ Allāh'ũndur her dilek
Allāh'ũn emrine şabr itmek gerek
- 1692 Dönüben¹²⁶⁰ andan mescide geldiler¹²⁶¹
Serverũn yirini hāli gördiler
- L 57b 1693 Āh idüben her biri çekdi üni
Kimse görmedi anuñ gibi günü¹²⁶²
- 1694 Didiler kanı Hāḡ'ũn peygamberi
Gitdi aramızdan ol dīn serveri
- 1695 Yā İlāhi nic'idelüm¹²⁶³ bunda biz
İçimizde ol resũl¹²⁶⁴ görmezüz
- MK 30b 1696 Bu oda katlanımazuz dam u taş¹²⁶⁵
Ol yürek ola meger key katı taş¹²⁶⁶
- 1697 Fürkate bağırarın bişirdiler
Kendülerin bir pāre düşürdiler

---

¹²⁵⁹ çün: hep CÜ.

¹²⁶⁰ Dönüben: Dönüp L, MFK, CÜ.

¹²⁶¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁶² Kimse görmedi anuñ gibi günü: Kimse görmedi gibi günü MFK.

¹²⁶³ nic'idelüm: nice idelüm L.

¹²⁶⁴ resũl: serveri L.

¹²⁶⁵ dam u taş: demür taş L.

¹²⁶⁶ key: ki MFK / meger key katı taş: meger katı taş CÜ.

- MFK 46a 1698 Didiler budur çü¹²⁶⁷ hâl n'itmek gerek
CÜ 47a Aña varmağa yarağ itmek gerek
- 1699 Nevbetin server geçirdi dünyādan
Biz dağı gitsek gerek bu dünyādan
- 1700 Birbirisine¹²⁶⁸ naşihat itdiler
Didiler el-ḥükmüli'llāh gitdiler
- 1701 Var-ıdı bir ḥatun anda 'āşıkā¹²⁶⁹
'Ābideydi zāhideydi şādıkā
- 1702 Bir 'ışka dutuşup yanmış-ıdı¹²⁷⁰
Kül olup ol katı göyünmüş-idi
- 1703 Çün vefāt itdi ḥabīb-i kird-gār
Anı añsuzda işitdi ol nigār
- 1704 Āh itdi şaçdı başına ol ḥāk¹²⁷¹
Diledi kim kendüyi ide helāk
- 1705 'Āyişe katına vardı ağlayu
Āh u vāh ile yüregın tağlayu

---

¹²⁶⁷ budur çü: çün budur CÜ; budur hâl L.

¹²⁶⁸ Birbirisine: Birbirine MK.

¹²⁶⁹ 1701.-1715. beyitler arası MFK ve L'de yok.

¹²⁷⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁷¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

- MK 31a 1706 ‘Āyişe’nüñ ayağına düşdi ol
Didi göster kandadur ol pür-uşûl
- 1707 Açı virdi ravzayı ol gül-‘izār
Yüzünü toprağa sürdi ol nigār
- 1708 Sürdi ravza ğafirına ol yüzün
Āh itdi yavı kıldı āvāzun
- 1709 Cānını virdi o cānlar cānına
Vāşıl oldı ol şefā‘ at kānına
- 1710 Böyle mezkūr[dur] Şifā’da bu kelām
Sen de vir cānuñı eyi nīk-nām
- 1711 Bir ‘Arab vardı resūluñ kabrine
Sürdi yüzünü anuñ ol ğafirına
- 1712 Ağladı zārılığ itdi ol faķīr
Didi yā Haķ sensin ol dest-gīr
- 1713 Ben faķīrūñ suçıñ[ı] afv eylegil
Raḥmetūñ ḥūnı-y-ıla toylağıl
- 1714 Ƙullaruña ‘ādet olmışdur bu Ƙār
Dostlaruñ kabrine anlar varalar

- 1715 Şuçlarıñı ‘afv idesin şuçların
Anda şāh āzād idesin kulların
- 1716 Bu ḥabībūñ ḥürmeti-çün beni sen
Eyle āzād ey Kerīmiyyül’l-Menān
- MK 31b 1717 Bir nidā işitdi didi ey ‘Arab
Seni āzād eyledi bilgil Çalab
- 1718 Niçün eyledüñ pahıllık ey ‘Arab
Cümle ḥalkı eylemedüñ sen taleb
- 1719 Cümle ḥalkı isteyedüñ bunda sen
Küll’sin āzād iderdi zü’l-Menān
- 1720 Çün anuñ sem‘ine irdi bu nidā
Rūḥı ol dem oldı çeşminden cüdā
- 1721 Tatlu cānın virdi cānlar cānına
Ol leṭāfet ol zārāfet kānına
- 1722 İşde sevmeklik anı böyle olur
Anı seven aña cān kurbān kıılır
- 1723 Sever-iseñ sen daḥi virgil cānuñ
Tā bulasın her nefesde cānānuñ

- 1724 Anı sevmek şanma sen āsān olur
Bilki evvel nesne terk-i cān-durur
- 1725 Ol ḥabībden bizi ayırma ey şāh
Anuñ-ıla bile eyle ey İlāh
- 1726 Bizden olsun rūḥına biñ biñ selām¹²⁷²
‘ Işık-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām¹²⁷³
- 1727 Dünyānuñ ḥāli bu tırur¹²⁷⁴ iy kişi
Bunda bākī qalmaz hiçbir kişi
- 1728 Ulaşupdur¹²⁷⁵ gülmeği ağlamağa
Dürlü derd-ile yürek tağlamağa¹²⁷⁶
- 1729 Dünyā fānī¹²⁷⁷ āhire irse gerek
Bunda gelen durmayup gitse¹²⁷⁸ gerek¹²⁷⁹
- 1730 ‘ Aqluñı başuña dirüp añlağıl
Cehd ide gör dünyāya aldanmağıl

---

¹²⁷² 1726- 1751. beyitler arası L ve CÜ’de yok. Bu beyit MK’de şu şekildedir:

Uyalum biz aña oldur bize İmām
Diyelüm eş-şalātu ve’s-selām

¹²⁷³ ‘ Işık-ıla diñ eş-şalātu ve’s-selām: Diyelüm hem eş-şalātu ve’s-selām MFK.

¹²⁷⁴ bu tırur: budur CÜ.

¹²⁷⁵ Ulaşupdur: Ulaşdur MFK.

¹²⁷⁶ Dürlü derd-ile yürek tağlamağa: Dürlü derde yüregüñ tağlamağa MFK; Dürlü derdlü yüregiñ tağlamağa CÜ.

¹²⁷⁷ Dünyā fānī: Fānī dünyā CÜ.

¹²⁷⁸ durmayup gitse: hep gitse L; tırmaz gitse MFK.

¹²⁷⁹ Bu beyitten itibaren olmak üzere sonraki beyitler varak eksikliğinden dolayı MK’de yok.

- L 58a 1731 Añlayanuñ işi oldur ey ʿ azīz
Dirliğin bunda iken ide temiz¹²⁸⁰
- 1732 Virme gönül dünyāya ʿ ayyār durur
Mekr ider saña qatı mekkār durur
- 1733 Luṭf-ıla evvel saña şekker virür¹²⁸¹
Şoñra tās tās ağıuların içirür¹²⁸²
- 1734 Seni ğaflet sücisi esritmesün
ʿ Aqluñ alup başıñı ağırtmasun
- 1735 Aç gözüñi tüt resuluñ sünnetin
Tā bulasın Hıaḡ teʿ ālā raḡmetin
- MFK 46b 1736 İster-iseñ cānuña dārü's-selām¹²⁸³
ʿ Işık-ıla diñ¹²⁸⁴ eş-şalātu ve's-selām
- 1737 Yā İlāhi bilürüz birsin seni
Raḡmetüñden uma geldük yā Ğanī
- CÜ 47b 1738 Muḡtācuz geldük bugün dergāhuña
Cümle ʿ ālem şıgınur dergāhuña

¹²⁸⁰ Dirliğin: Dirliğı MFK / iken: eyle M; ider CÜ.

¹²⁸¹ Luṭf-ıla: el ile CÜ / şekker: sükkār CÜ.

¹²⁸² ağıuların: ağıları L; ağıular CÜ.

¹²⁸³ Bu beyit CÜ'de yok.

¹²⁸⁴ diñ: di MFK.

- 1739 Şuçumuz çokdur yüzümüz karadur
L̄ik senden ğayrı yokdur yaradur
- 1740 Birliğüñ haqqı için iy bir İlāh
‘ Afv idesin ħadden aşıpdur günāh
- 1741 Senden umaruz yüzümüz karasın¹²⁸⁵
Raĥmetüñle silüben aq idesin
- 1742 Raĥmetüñden bizi yād¹²⁸⁶ eylemegil
Düşmānuñ Şeytānı şād eylemegil
- 1743 Şoñ nefesde dilümüzi şaqlagil
Ĥışmıña sebep olandan beklegil
- L 58b 1744 ‘Ömrümüz ĥatm eylegil imān-ıla
Cānımızı yoldaş it Qurān-ıla
- 1745 Cümle maĥlūkuñ nefesi sağışı
Daĥı ‘ilmüñ ĥarflerinüñ sağışı
- 1746 Mertebe vir dostuña yā Rabbenā
Ehl-i beyt[i] āl[i] hem aşĥābına

---

¹²⁸⁵ Senden umaruz yüzümüz karasın: Dostuñ-içün yüzümüziñ karasın CÜ; Dostuñ-çün yüzümüz karasın MFK.

¹²⁸⁶ yad: ayrı MFK.

- 1747 Ol ḥabībūni¹²⁸⁷ ṣefī^c eyle bize
Luṭfı ile ol diye ümmet bize
- 1748 Bize raḥmet it anı şād eylegil
Cümle ‘ azābuñdan āzād eylegil
- MFK 47a 1749 Tā ki geldi ehl-i ‘ irfān dünyāya¹²⁸⁸
Cümle kāmīl¹²⁸⁹ evliyā vü etḳiyā
- 1750 Raḥmetün¹²⁹⁰ deryāsına ğarḳ it anları¹²⁹¹
Hem yoluñda bī-riyā olanları
- 1751 Daḡi Rūm’uñ şemsi şeyḫü’l-evliyā
Rehber-i ḥāş-ı Ḥudā-yı aşfiyā
- 1752 Dedesidür raḥmete’l-li’l-‘ālemīn
Ḳaddese sırrehü Rabbü’l-‘ālemīn
- CÜ 48a 1753 Ḳuṭb-ı ‘ ālem Ḥazret-i Sulṭān Emīr
Ḥubb-ıla ḳalbimizi¹²⁹² eyle müñir

---

¹²⁸⁷ ḥabībūni: ḥabībūñ MFK.

¹²⁸⁸ tā: ne MFK.

¹²⁸⁹ kāmīl: kümmel CÜ.

¹²⁹⁰ Raḥmetün: Raḥmet L.

¹²⁹¹ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁹² Ḥubb-ıla ḳalbümüzü: Ḥabībīle ḳalbimiz MFK.

- 1754 ‘ Işkuñ odın¹²⁹³ cānımızdan ayırmağıl¹²⁹⁴
Redd idüben qapusından sürmeğil
- 1755 Mertebesin eylegil yā Rab yüce¹²⁹⁵
Vir aña aqretde biñ biñ derece¹²⁹⁶
- 1756 Cennet-i ‘ adnuñ içinde yā Ğanī
Dedem-ile¹²⁹⁷ eylegil dā ‘im anı
- L 59a 1757 Ehl-i beyt[i]¹²⁹⁸ āl[i] vü etbā‘ ların
Ḥāzır u ğāyb¹²⁹⁹ olan ḥulefāların
- 1758 Rūḥların şāz eylegil raḥmet-ile¹³⁰⁰
Hem civār it anları Aḥmed ile¹³⁰¹
- 1759 Eteğine el şunan qardaşları
Yolına şābit olan yoldaşları
- 1760 Yüz yire urup şābit olanları¹³⁰²
El qaldırıp du‘ ā dileyenleri

---

¹²⁹³ ‘ Işkuñ odın: ‘ Işq odın MFK.

¹²⁹⁴ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹²⁹⁵ yüce: niçe MFK.

¹²⁹⁶ biñ biñ derece: biñ derece MFK.

¹²⁹⁷ Dedem-ile: Dedesiyle CÜ.

¹²⁹⁸ beyti: beytin CÜ.

¹²⁹⁹ Ḥāzır u ğāyb: Ḥāzır ğāyb L.

¹³⁰⁰ raḥmet-ile: raḥmetüñle CÜ.

¹³⁰¹ Aḥmed ile: Aḥmedüñle CÜ.

¹³⁰² Bu beyit MFK ve CÜ’de yok.

- 1761 Cümlesinüñ āhirin ḥayr eylegil
Ḥazret-i sulṭān-ıla ḥaşr eylegil
- 1762 Ol ‘azîzler ḥürmetine ḥürmet it
Bu **Muḥibbî** miskîne de raḥmet it
- MFK 47b 1763 Atasıyla vü anasıyla bile¹³⁰³
Evvel āḥir cümle îmān ehlile
- 1764 Ve hem bu kitâbîñ kâtibin daḥı¹³⁰⁴
Günāhın ‘afv it raḥmetüñle daḥı
- 1765 Yâ Rabb raḥmetüñle sen nazâr it¹³⁰⁵
Bu ḳullaruñu ‘afv it sen kerem it
- 1766 Bu du‘âyı işidüp diyen amin
Cümle belâlardan olsun ol emîn
- 1767 Bu du‘âda bulunana Ḥaḳ nide¹³⁰⁶
Fâtiḥa oḳuyana raḥmet ide
- 1768 Ḥamdüli’llāh¹³⁰⁷ ‘âle’t-temām¹³⁰⁸
Ve ilâ’r-resûli efzâlü’s-selām¹³⁰⁹

¹³⁰³ Atasıyla vü anasıyla bile: Atasına ve anasına bile bu du‘â MFK; Atasına ve anasına hem bile CÜ.

¹³⁰⁴ Bu beyit MFK ve CÜ’de yok.

¹³⁰⁵ Bu beyit MFK ve CÜ’de yok. Bu mısranın vezni kusurlu.

¹³⁰⁶ Bu beyitten sonrası MFK ve CÜ’de yok.

¹³⁰⁷ Ḥamdüli’llāh: Elḥamdüli’llāh MFK.

¹³⁰⁸ Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1769 Her kim diler Hâk' uñ luṭfin ḳazana¹³¹⁰
Fātiḥa iḥsân ideler yazana
- L 59b 1770 Oḳuyanı yazanı diñleyeni
Raḥmetüñle yarlıgâgıl yâ Ğanī
- 1771 Mevlânâ ' ışkına ḥatm olsun kelâm
Vir şalavât Muştafâ'ya ve's-selâm
- 1772 Sen ' amel ḳıl yazılsun nürdan berât
Vir Muḥammed Muştafâ'ya şalavât
- 1773 Bu arada mevlâdı itdüm temâm
' Işḳ-ıla diñ eş-şalâtu ve's-selâm
- Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _
- 1774 Gel ey mü' min sen dilerseñ eyâ dinü ĩmânını
Seve gör Hâḳ resül-ıla ḥazret-i Emir Sultânı¹³¹¹
- 1775 Cânıñ içinde yaḳ ' ışḳın resülüñ daḫı¹³¹²
Şu canda sevgüsi yoḳdur ' aceb n'iyelerler o cânı
- 1776 Ḳamer devrinde çün şaldı Buḥârî serverin Rûm'a
Müşerref eyledi gelüp diyâr-ı mülk-i Oşmân'ı

---

¹³⁰⁹ Bu beyit L'de yok.

¹³¹⁰ Bu mısranın vezni kusurlu.

¹³¹¹ Bu beytin vezni kusurlu.

¹³¹² Bu mısranın vezni kusurlu.

- 1777 Nice sulḫāndur ol server ki bil ʿaşḫ ṭarḫātında
Ṭutar tābiʿ ler sūnnet daḫı hem hūkm-i Ḳurʿān'ı
- 1778 Vilāyet ehli olanlar işigine sürerler yüz
Z̄rā iylediler ol cāndur vilāyet taḫtınıñ cānı
- 1779 Ḳazanı gör muḫabbetin nübüvvet baḫr-i dürridür
Eteğini ḳoma elden dedesidür Ḥaḳ arslanı
- L 60a 1780 Emir ḫazreti emrine Muḫibbī oluban maʿmūr
Bi-ḫamdi'llāḫ Ḥaḳ'a minnet temām itdi bu dīvānı
- Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _
- 1781 Ḳıṣṣa daḫı burada olsun temām
Muṣṭafā'nuñ rūḫına yüz biñ selām
- 1782 Ümmetinden rāzı olsun ol mu'īn
Raḫmetu'llāhi ʿaleyhim ecmaʿīn
- 1783 Bu gün ki kazanursın yarın gelür ortaya¹³¹³
Yoḳdur iki ʿālemde eylük gibi sermāye
- 1784 Her ne dilersen var iste sen de¹³¹⁴
Sen senden olma gāfil ikende

---

¹³¹³ Bu beytin vezni kusurlu.

¹³¹⁴ Bu beytin vezni kusurlu.

1785 amuya sen eylük eyle saña güt işde benden
Yaramazla yār olma eyülerden eylik ğren¹³¹⁵

1786 Bāhemā Perverdigār hest nigh-bān
Yār ola saña dā ĩm himmet-i merdān¹³¹⁶

---

¹³¹⁵ Bu beytin vezni kusurlu.

¹³¹⁶ Bu mısranın vezni kusurlu.

SONUÇ

Türk edebiyatında XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar birçok mevlid kaleme alınmıştır. Tarihi süreç içerisinde büyük bir zaman dilimine yayılan mevlidlerin neşredilmesi, incelenerek bilim dünyasına kazandırılması, hem Türk dilinin tarihi serüvenini daha iyi görebilmek hem Hz. Peygamber'e duyulan derin sevginin boyutlarını ortaya koyabilmek açısından oldukça önemlidir.

Türk edebiyatında mevlid yazma geleneğinde Celâl Muhibbi'nin Tuhfetü'l-hakîr'i ilk dönem mevlid eserleri arasındadır. Öyle ki şimdiye kadar yazılış tarihi tespit edilmiş mevlidlere bakacak olursak Tuhfetü'l-hakîr, Ahmedî, Süleymân Çelebi mevlidlerinden sonra üçüncü veya dördüncü sırada gelmektedir. Arif'in mevlidi ile aynı yıllarda yazılmıştır. Elbette yeni mevlidler ortaya çıkarsa bu sıra değişecektir.

Celâl Muhibbî mevlidi ilim âleminde daha önce de bilinen bir eserdir. Eserin nüshaları veya kendisi bazı ilim adamlarımız tarafından daha önce tanıtılmıştır. Necla Pekolcay Laleli nüshasını tanıtmış fakat ayrıntılı bir bilgi vermemiştir. Alim Yıldız Cumhuriyet Üniversitesi nüshasının yerini bildirmiş fakat eser hakkında malumat vermemiştir. Türk edebiyatında mevlid alanında en son ve en kapsamlı eser olan Mehmet Fatih Köksal'ın "Mevlidnâme" adlı eserinde eserin üç nüshası ve bu nüshaların yerleri gösterilmiştir. Vasfî Mahir Kocatürk eseri en ayrıntılı şekilde tanıtan kişi olmuş ve eserin kendisinde üç nüshasının olduğunu söylemiştir. Eser hakkında şimdiye kadar verilen bilgilerde eserin asıl isminin ne olduğu veya kesin yazılış tarihi tespit edilememiştir. Biz bu çalışmada eserin asıl ismini ve kesin yazılış tarihini tespit ettik.

Elbette ilim adına yapılan çalışma büyük bir titizlik, özveri ister. Hele hele bu çalışma eski harfli metinlerin neşri ise bu titizlik ve özverinin çok daha üst seviyelerde olmasının gerekli olduğunu söylemek gerekir. Biz bu çalışmamızda bunu bir kez daha görmüş olduk. Celâl Muhibbî Mevlidi'nin birçok imla hatasını, birçok vezin hatasını barındırması çalışmamızı güçleştirmiştir. Laleli nüshasının derkenarları, Milli Kütüphane nüshasının birçok varağının eksikliği bize güçlük çıkaran diğer unsurlar olmuştur. Herşeye rağmen Muhibbî'nin güzel Türkçesi, akıcı üslubu, atasözlerini çok kullanmış olması dikkat çeken unsurlar olmuştur. Ayrıca Türkçe'ye önem vererek, eserini halkın anlayacağı bir dille oluşturmaya özen göstermiş olması Türkçemiz açısından oldukça önemli bir durumdur.

Muhibbî Mevlidi birçok mevlide nazaran hacimli bir mevliddir. İçindeki hikayeler, Hz. Peygamberin daha fazla mucizesinin anlatılması mevlidin hacminin artmasında önemli bir etkiye sahiptir. Eserde nüshalar arasındaki kelime farklılıkları, mesnevi dışındaki şiirlerin sıralanış biçimleri, nüshaların birinde yer alıp diğerinde yer almayan hikayelerin veya beyitlerin çok olması asıl metni ortaya koymamızda zorluklara yol açmıştır. Öte yandan bu durum eserin başka nüshalarının da var olduğunu gösterir niteliktedir.

Eserin müellifi Celâl Muhibbi'nin Emir Sultân müridi olduğu, Emir Sultân'ın Bursa'da yaşadığı bilinmektedir. Emir Sultân'ın diğer birçok müridinin de mevlid yazması Bursa'yı önemli bir mevlid mekanı haline getirmiştir. Ayrıca çalışmamızın esasını oluşturan nüslardan biri olan Laleli nüshasının İpsala'da yazılmış olması bir diğer mevlid merkezi olan Edirne'yi akıllara getirmektedir. Bu noktada Bursa ve

Edirne şehirlerinin mevlid mekanı olma konusunda kapsamlı bir çalışma yapılması elzemdir.

Sonuç olarak, mevlid yazan şairleri tam olarak ortaya çıkarmanın önemi ve mevlid türündeki eserlerin sağlam bir edisyon kritiğinin yapılarak asıl metninin ortaya konulmasının çok güç olduğu bir kez daha anlaşılmıştır. Daha kapsamlı, daha özverili çalışmalarla mevlid çalışmalarındaki bu zorlukların aşılacağını ümit ediyoruz.

DİZİN*

ÖZEL İSİMLER DİZİNİ

-A-

‘Abbās: 1026, 1027, 1028, 1029, 1031, 1033, 1678

‘Abdu’llāh: 341, 347, 354, 357, 358, 359, 360, 375, 380, 382, 384, 386, 387, 390, 392, 393, 395, 405, 407, 408

‘Abdu’l-muṭṭalib: 353, 471, 617, 669, 739, 761, 765

Ādem: 200, 280, 281, 282, 284, 285, 286, 298, 306, 307, 320, 322, 323, 326, 327, 329, 334, 335, 429, 1256

Aḥmed: 17, 24, 38, 109, 139, 220, 256, 275, 281, 284, 371, 416, 423, 451, 521, 630, 631, 636, 645, 662, 674, 696, 697, 741, 742, 743, 758, 768, 914, 915, 926, 995, 1049, 1050, 1077, 1146, 1168, 1278, 1281, 1338, 1339, 1357, 1408, 1443, 1456, 1570, 1603, 1606, 1610, 1654, 1681, 1758

Aḥmed-i Muḥtār: 109, 139

Allāh: 1, 2, 4, 5, 7, 24, 41, 85, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 119, 129, 190, 260, 280, 294, 308, 394, 414, 509, 601, 651, 692, 815, 884, 887, 1019, 1020, 1033, 1066, 1130, 1135, 1181, 1220, 1244, 1250, 1264, 1311, 1330, 1359, 1386, 1395, 1410, 1435, 1455, 1511, 1534, 1546, 1572, 1607, 1675, 1691

‘Alī: 46, 142, 333, 769, 793, 873, 1277, 1678, 1681, 1687

Āmine: 376, 379, 386, 396, 397, 399, 406, 419, 420, 424, 427, 430, 432, 470, 493, 559, 589, 612, 618, 619, 621, 632, 647, 648, 671

‘Arab: 381, 1148, 1152, 1157, 1711, 1717

‘Arafāt: 380, 387, 389

---

* Dizinini yaptığımız “Özel İsimler” ve “Arkaik Kelimeler” buldukları beyitlerin numaralarıyla birlikte sıralanmıştır.

Āyişe: 1462, 1463, 1464, 1483, 1484, 1486, 1488, 1519, 1521, 1661, 1705,
1706

‘Azrā’îl: 1546, 1555, 1582, 1585, 1588, 1595

-B-

Bağdād: 101

Beḳā: 118, 1116

Ben-i Sa’d: 658

Beytu’llāh: 596

Bilāl: 1465, 1467, 1487

Buḥārā: 40, 50

Buraḳ: 263, 1045, 1268, 1283, 1284, 1285

Bur(u)sa: 1632

-C-

Cābir: 1067, 1072, 1074, 1077, 1083, 1099, 1101, 1103, 1106, 1108, 1110,
1111

Cebrā’îl: 263, 399, 466, 514, 836, 843, 849, 857, 893, 898, 946, 1136, 1244,
1267, 1280, 1284, 1288, 1456, 1534, 1563, 1568, 1574, 1577, 1620, 1637

Celāl: 218, 307

Celîl: 504, 1357, 1456

Cibrîl: 866, 867, 881, 1041

-Ç-

Çalab: 16, 187, 189, 803, 946, 964, 978, 1601, 1717

-E-

Ebrehe: 654

Ebū Cehl: 919, 1132, 1140, 1149, 1153, 1231, 1234, 1240

Ebū Eyyūb Enşārī: 1413

Ebū Süfyān: 1064

Ebū Ṭālib: 769, 793, 933

Emīr: 1323, 1445, 1633, 1753, 1774, 1780

-F-

Fātiḥā: 64, 1767, 1769

Fātma: 1549, 1551, 1643

Firdevs: 215

-G-

Ġani: 437, 1737, 1756, 1770

-H-

Ḥadīce: 860, 865, 871, 872, 961

Ḥaḳ(k): 8, 19, 31, 34, 35, 38, 46, 48, 65, 66, 93, 96, 137, 146, 163, 166, 169, 171, 175, 177, 178, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 198, 200, 206, 207, 213, 220, 223, 226, 235, 237, 242, 247, 255, 278, 279, 282, 283, 288, 291, 299, 306, 312, 327, 328, 344, 365, 368, 371, 399, 401, 404, 410, 411, 415, 417, 419, 433, 439, 468, 480, 507, 525, 533, 542, 564, 600, 610, 621, 656, 662, 681, 684, 697, 728, 730, 731, 754, 778, 783, 785, 788, 803, 811, 814, 820, 825, 843, 846, 891, 899, 913, 936, 938, 946, 991, 1004, 1006, 1008, 1011, 1012, 1016, 1029, 1054, 1056, 1060, 1061, 1065, 1066, 1067, 1085, 1098, 1115, 1122, 1124, 1125, 1131, 1139, 1193, 1200, 1204, 1205, 1216, 1228, 1254, 1260, 1291, 1293, 1294, 1295, 1300, 1301, 1320, 1329, 1332, 1333, 1336, 1340, 1353, 1361, 1367, 1383, 1384, 1385, 1404, 1421, 1434, 1437, 1438, 1454, 1474, 1475, 1478, 1480, 1481, 1511, 1531, 1535, 1554, 1555, 1577, 1578, 1583, 1584, 1604, 1606, 1608, 1623, 1633, 1665, 1694, 1712, 1735, 1767, 1769, 1774, 1779, 1780

Ḥālīk: 68, 75, 243, 352, 486, 663, 638, 816, 818, 854, 856, 885

Ḥalīl: 204

Ḥālīme: 649, 659, 664, 669, 678, 680, 682, 695, 699, 718, 738, 755, 759

Ḥamza: 1024, 1026, 1027

Ḥasan: 1231, 1659

Ḥāşimīler: 364

Ḥavvā: 338

Ḥendek: 1083

Ḥayy: 1115, 1191, 1609

Ḥirā: 829, 836, 843, 855

Ḥudā: 3, 30, 139, 211, 214, 330, 332, 514, 837, 909, 1281, 1317, 1323, 1338, 1360, 1457, 1570, 1751

Ḥüseyin: 1231, 1659

-İ-

İsrāfil: 1269, 1285, 1536

İsā: 49, 202, 573

-K/Ḳ-

Ka^ʿbe: 421, 468, 575, 610, 611, 614, 616, 655, 801, 982, 990

Ḳādir: 651, 1089, 1115

Kerīm: 702, 1031, 1214, 1333, 1441, 1501, 1716

Kevşer: 731

Ḳuds: 1288

Ḳur^ʿān: 273, 297, 351, 840, 851, 856, 867, 881, 906, 1047, 1163, 1208, 1214, 1330, 1339, 1477, 1638, 1744, 1777

-M-

Ma'bed: 1378, 1380, 1390, 1394, 1396, 1403

Maḥmūd: 506

Maḡrib: 467

Medīne: 1065, 1358, 1407, 1433

Mekke: 278, 353, 356, 578, 615, 654, 656, 663, 667, 760, 772, 905, 910, 912, 916

Mevlūd: 19, 50, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 102, 128, 136, 138, 149, 153, 157, 158, 168, 224, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 416, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 1003, 1773

Mısr/Mıṣ(ı)r: 77, 78, 83

Mikāil: 1268, 1284, 1536

Mi' rāc: 277, 689, 1266, 1292, 1307, 1313, 1319, 1321, 1327

Muḥammed: 86, 115, 117, 197, 198, 199, 206, 215, 220, 238, 275, 347, 416, 438, 442, 506, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 574, 617, 622, 631, 743, 800, 875, 930, 962, 1012, 1022, 1133, 1140, 1168, 1288, 1443, 1663, 1772

Mu' in: 701

Mūsā: 203, 360

Muḥibbi: 51, 53, 98, 230, 277, 297, 317, 374, 442, 521, 529, 539, 890, 1336, 1619, 1635, 1674, 1762, 1780

Muṣṭafā: 69, 86, 102, 103, 114, 127, 149, 158, 167, 168, 171, 190, 215, 226, 275, 299, 323, 347, 400, 416, 462, 489, 622, 689, 775, 882, 986, 1009, 1017, 1022, 1047, 1136, 1139, 1315, 1573, 1581, 1656, 1771, 1772, 1781

Mürre: 381

Meryem: 49

-N-

Nuḥ: 833

-O-

Oṣmān: 50, 332, 1655, 1777

-Ö-

‘**Ömer:** 331, 903, 1495, 1497, 1499, 1651

-P-

Persler: 583

-R-

Rabb: 239, 259, 285, 289, 323, 345, 523, 538, 688, 865, 1010, 1129, 1161, 1267, 1282, 1336, 1442, 1458, 1628, 1631, 1640, 1746, 1752, 1765

Rabbenā: 1442, 1746

Rebi’u’l-evvel: 102, 107, 110, 425, 513

Resūl: 19, 23, 68, 91, 94, 95, 175, 182, 183, 190, 200, 234, 280, 292, 302, 314, 315, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 543, 564, 596, 632, 633, 637, 646, 734, 803, 848, 871, 872, 875, 911, 913, 919, 920, 921, 937, 939, 961, 964, 991, 1000, 1004, 1006, 1027, 1043, 1051, 1057, 1067, 1070, 1071, 1099, 1101, 1103, 1108, 1113, 1124, 1152, 1219, 1225, 1233, 1266, 1276, 1297, 1339, 1367, 1372, 1374, 1380, 1381, 1387, 1398, 1400, 1423, 1424, 1426, 1437, 1462, 1469, 1489, 1524, 1528, 1585, 1632, 1634, 1635, 1669, 1675, 1695, 1711, 1735, 1768, 1774, 1775

Resūlullāh: 119, 129, 633, 1004, 1071, 1384, 1401, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1658, 1668

Rıḍvān: 292, 516

Rūm: 45, 1323, 1632, 1751, 1776

-S-

Sevā: 516

Şultān: 276

-Ş-

Şām: 796

Şaybe: 632

Şeytān: 281, 283, 286, 287, 296, 512, 518, 528, 547, 548, 1147, 1441, 1742

Şu‘ba: 911

-T/Ṭ-

Ṭāif: 991, 992

Tañrı: 83, 311, 347, 564, 824, 872, 875, 920, 939, 961, 979, 982, 985, 992, 1000, 1002, 1036, 1047, 1067, 1077, 1084, 1124, 1203, 1279, 1285, 1339, 1343, 1344, 1401, 1424

Tuḥfetü’l-ḥakīr: 31

Ṭūr: 360

Türki: 36, 58

-V-

Vahab: 375

-Y-

Yahūdī: 105

Yūsuf-ı Şıddık: 77

-Z-

Zemzem: 451

Zeyd: 142, 995

Züeyb: 649, 659

ARKAİK KELİMELEK DİZİNİ

-A-

ağ-: yukarı çıkmak: 447, 1107

ağı: zehir: 561, 562, 567, 1173, 1183, 1193, 1195, 1670, 1733

alda-: aldatmak, kandırmak, oyun etmek:557, 932, 1730

ancılayın: onun gibi, o kadar, öyle: 86, 1602

aruğ: zayıf, cılız: 1366

ayruğ: artık, bundan sonra: 715, 1638

ayd-: söylemek, demek: 493, 513, 589, 621, 699, 755, 758, 926, 1001, 1027,
1105, 1113, 1263, 1495, 1549, 1577

-B-

bağıcı: falcı: 349

bay: zengin: 680, 910, 1003

berk ur-: 360

bigi: gibi: 1128

bile: birlikte, beraber: 251, 466, 497, 698, 722, 737, 797, 885, 935, 1035,
1039, 1075, 1178, 1250, 1268, 1280, 1286, 1363, 1382, 1516, 1565,
1596, 1725, 1763

bilece: 1. birlikte, beraber 2. dahi, de: 378

bilesince: beraberinde, yanında, birlikte: 1085

bili: 1. bilgi, ilim, irfan, idrak, malumat. 2. Zihin, fikir: 37

bilig: bilgi, bilgili: 482

bular: bunlar: 206, 207, 993, 1106, 1170, 1232, 1236

buñ: zaruret, sıkıntı: 816

buncılayın: bunun gibi, böyle: 116, 1590

bunda: burada, buraya: 316, 320, 625, 816, 1113, 1288, 1395, 1619, 1625, 1687, 1688, 1695, 1719, 1727, 1729, 1731

bundan: buradan: 141, 936, 1002, 1182, 1358, 1429

burtarmak: yüz buruşturmak: 821

buyruk: 1. emir, ferman: 258, 259, 1410

-Ç-

Çalab: Tanrı, Allah: 16, 187, 189, 803, 964, 978, 1601, 1717

çeri: 1. asker. 2. savaş: 355, 654

çevre yan: dört taraf, etraf: 595

çığırış-: bağırmak, hep birlikte bağırp çağırarak: 240, 451

-D-

debret: kımıldatmak, sarsmak, harekete geçirmek: 56, 71

dir-: diriltmek, ihya etmek: 49, 364, 550

diş diş-: diş çıkarmak: 765

dişe-: diş çıkarmak 765

dün gün: gece gündüz: 885

düni gün: gece gündüz: 1142

dün ü gün: gece gündüz: 822, 838, 986, 1520, 1630

düz-: yapmak, meydana getirmek, tertip etmek, tanzim etmek, hazırlamak:
426, 894, 921, 924, 952, 1079, 1342

-E-

el şun-: el uzatmak, cüret etmek: 1759

esrit- : sarhoş etmek: 1734

etmek: ekmek: 103, 1069

eylük/eylik: İyilik: 1218, 1783, 1785

-G/Ğ-

geñez: kolay: 958

görklü: güzel, temiz, iyi: 194, 603, 719, 841, 1062, 1176, 1425, 1464, 1637,
1639, 1684

göyün-: yanmak: 1057, 1702

-I-

ıssı: sıcaklık, hararet: 388, 1025, 1026

-İ-

içre: içinde, arasında: 401, 506, 507, 778, 944, 986, 1121, 1213, 1642

ilt-: götürmek, yerine ulaştırmak, eriştirmek: 25, 255, 599, 645, 760, 761,
840, 850, 999, 1307, 1312, 1504, 1519, 1538

imdi: şimdi, artık: 10, 56, 68, 175, 186, 233, 278, 391, 424, 508, 536, 666,
704, 1007, 1017, 1077, 1203, 1247, 1362, 1450, 1452, 1601, 1617

irgür-: ulaştırmak, eriştirmek: 43, 230, 356, 437

irte: ertesi, gelecek sabah, yarın: 385, 407

issi: sahip, malik: 383

işbu: bu, işte bu: 106, 316, 749, 844, 896, 940, 963, 1168, 1184, 1252, 1450, 1453, 1502

işik: eşik:46, 488

iş it-: adet etmek, bir şey yapmak: 237

iv- : acele etmek: 559, 1141, 1390, 1419

-K/Ķ-

kaçan: ne zaman: 64, 262, 1015, 1041

kalınlık: derinlik 188

ķamu: bütün, hep: 28, 274, 425, 464, 565, 740, 745, 884, 931, 961, 978, 1005, 1321, 1383, 1604

ķanca: nereye. 258

ķanda: nerede, nereye: 152, 630, 753, 826, 899, 923, 925, 951, 989, 1196, 1643, 1660

ķanı: hani, nerede: 228, 620, 750, 751, 752, 753, 928, 1263, 1264, 1657, 1669, 1694

ķaravaş: cariye, hizmetçi: 120, 487

ķarı-: ihtiyarlamak, yaşlanmak: 79, 81, 83, 1422, 1426

ķatı: çok, çok fazla, pek şiddetli, sıkı, sıkı, gayet: 159, 405, 471, 554, 652, 670, 684, 728, 749, 813, 863, 1215, 1269, 1296, 1408, 1457, 1462, 1463, 1484, 1488, 1497, 1544, 1696, 1702, 1732

ķavşur-: elleri birleştirmek, kavuşturmak: 480

ķayır-: ilgilenmek, önem vermek: 261

ķayķu/ķayķu: üzüntü, tasa, endişe: 937

ķelebecük: iplik kangalı 82

ķemücek: kemikçik, küçük kemik: 1398

kendöz: kendisi: 113, 326, 619, 792, 1246, 1622

key: çok, pek, gayet, pek çok, iyi, iyice: 388, 569, 652, 680, 771, 813, 893, 956, 974, 1240, 1269, 1310, 1408, 1696

kıç: arka, son: 594, 983, 1493

kızıl: altın: 385, 807

kızılık: kıtlık (“kızlık” şekli var): 652

kiçi: küçük: 332, 450

kimesne: kimse:474, 625, 716, 1081

koç-: kucaklamak, sarılmak: 719

kon-: konaklamak, bir yere inip oturmak: 440, 792, 1025, 1371, 1410, 1420

kondur-: misafir etmek: 1409, 1412

kop-: meydana çıkmak, zuhur etmek: 35, 1578

koş-: arkadaş olarak vermek: 797, 885

-M-

muştıla-: müjde vermek:422, 427, 436, 495, 572, 853, 1419

-N-

nice: nasıl, birçok: 39, 68, 145, 180, 186, 208, 245, 268, 294, 322, 335, 362, 468, 513, 517, 526, 527, 538, 552, 571, 624, 637, 638, 642, 774, 778, 793, 832, 855, 868, 884, 966, 985, 1012, 1038, 1043, 1055, 1060, 1086, 1096, 1109, 1118, 1222, 1226, 1228, 1230, 1251, 1266, 1281, 1297, 1332, 1405, 1424, 1447, 1453, 1458, 1556, 1567, 1588, 1589, 1625, 1646, 1662, 1673, 1674, 1777

nicesi: nasıl, ne suretle: 527, 1012, 1334, 1343, 1458

-O-

od/ot: ateş: 99, 126, 173, 209, 219, 318, 439, 554, 566, 583, 899, 934, 944, 956, 959, 967, 1118, 1145, 1347, 1446, 1448, 1450, 1451, 1453, 1476, 1521, 1522, 1524, 1545, 1614, 1615, 1662, 1663, 1673, 1696, 1754

oķu-: çağırmaq, davet etmek: 970

oñat: doğru, uygun, iyi, mükemmel, layıqlıqla, tamam: 321, 1330

aña: ona: 3, 7, 59, 89, 70, 89, 98, 106, 108, 114, 118, 119, 122, 125, 132, 134, 135, 145, 147, 154, 195, 204, 294, 297, 319 324, 326, 335, 342, 346, 367, 375, 377, 418, 443, 444, 469, 522, 559, 573, 702, 711, 715, 736, 765, 773, 797, 810, 821, 852, 860, 872, 879, 883, 897, 902, 908, 909, 924, 936, 1019, 1028, 1040, 1063, 1087, 1121, 1130, 1136, 1159, 1175, 1204, 1218, 1271, 1272, 1289, 1299, 1301, 1340, 1341, 1394, 1413, 1419, 1428, 1500, 1507, 1547, 1558, 1560, 1563, 1567, 1571, 1594, 1595, 1599, 1600, 1604, 1614, 1623, 1629, 1637, 1647, 1689, 1698, 1722, 1756

anda: orada, onda: 104, 112, 191, 223, 283, 285, 343, 359, 683, 830, 894, 1067, 1076, 1079, 1080, 1137, 1164, 1188, 1198, 1240, 1379, 1433, 1436, 1456, 1531, 1539, 1557, 1619, 1686, 1701, 1715

andan: ondan: 3, 30, 139, 157, 171, 196, 299, 335, 417, 771, 1195, 1405, 1530

andan: ondan sonra: 338, 396, 429, 704, 717, 1407, 1534, 1538, 1692

anı: onu: 4, 10, 25, 69, 76, 82, 150, 161, 228, 232, 238, 239, 295, 301, 304, 324, 329, 374, 411, 424, 435, 480, 497, 540, 579, 584, 585, 586, 593, 598, 603, 605, 607, 638, 641, 649,650, 683, 685, 713, 719, 733, 740, 754, 759, 764, 769, 780, 781, 796, 803, 806, 822, 831, 846, 847, 859, 909, 937, 983, 984, 997, 1034, 1074, 1108, 1113, 1120, 1129, 1157, 1172, 1174, 1201, 1205, 1230, 1232, 1237, 1248, 1264, 1278, 1345, 1354, 1368, 1377, 1380, 1382, 1388, 1439, 1461, 1472, 1477, 1498, 1517, 1586, 1644, 1662, 1684, 1686, 1703, 1722, 1724, 1748, 1756

anlar: onlar: 65, 66, 138, 153, 250, 309, 364, 483, 709, 724, 725, 802, 1092, 1097, 1101, 1104, 1106, 1109, 1114, 1179, 1305, 1307, 1308, 1311, 1312, 1314, 1342, 1346, 1347, 1439, 1479, 1502, 1509, 1510, 1527, 1530, 1564, 1565, 1578, 1579, 1640, 1714, 1750, 1758

anuñ/anıñ: onun: 5, 7, 9, 17, 46, 101, 105, 108, 109, 110, 112, 113, 136, 161, 162, 164, 170, 199, 201, 204, 205, 280, 284, 297, 305, 331, 334, 343, 353, 376, 383, 413, 419, 423, 431, 447, 467, 491, 494, 497, 499, 526, 528, 588, 606, 623, 644, 659, 665, 672, 717, 735, 789, 806, 829, 835, 839, 852, 861, 882, 890, 997, 1020, 1035, 1038, 1042, 1048, 1057, 1127, 1153, 1162, 1187, 1209, 1214, 1326, 1249, 1263, 1272, 1273, 1279, 1296, 1302, 1317, 1322, 1324, 1336, 1378, 1387, 1417, 1418, 1431, 1448, 1454, 1484, 1492, 1512, 1541, 1584, 1586, 1665, 1677, 1693, 1711, 1720, 1725

olar: onlar: 282

-Ö-

öñ: önce: 5, 1039

örü tur-: ayağa kalkmak, ayakta durmak: 190, 482

-S/Ş-

şağış: sayı, adet, miktar: 1673

şavıl-: geçirilmek, atlatılmak: 646

şayru: hasta: 432, 675, 748

segrid-(segirt-): 1. koşmak 2. yürümek: 363, 740, 1233, 1390

semrü-: semirmek, tavlanmak, şişmanlamak: 665, 1373

sencileyin: senin gibi: 45

seviniş-: birlikte sevinmek: 293, 313, 526, 527, 534, 546, 1090

şın-: kırılmak: 706

şığa-: okşamak, sıvazlamak: 508, 735

sinle: mezar, mezarlık: 972

şoñ: sonra: 5, 98, 812, 813, 932

şun-: uzatmak, uzanmak: 632, 812, 1000, 1102, 1586, 1590, 1759

süci: 1. şarap 2. içki içme: 1734

süñü: süngü, kargı, mızrak: 1033

-Ş-

şimden girü: bundan sonra, bundan böyle: 567

şol: şu, o: 46, 49, 211, 370, 490, 512, 554, 556, 557, 558, 559, 561, 563, 564, 565, 683, 1149, 1151, 1384, 1395, 1612

şunca: şu kadar: 811

-T/Ṭ-

taña kal-: şaşakalmak, donakalmak: 740

tañla-: hayret etmek, şaşmak: 57, 1002, 1368

taşra: dışarı: 181, 657, 855, 1075, 1196, 1525, 1546

ton: elbise, kıyafet: 670, 673, 893, 1113, 1114, 1540

toyla-: ziyâfet vermek, yedirip içirmek, ağırlamak: 18, 36, 65, 128, 136, 600, 635, 656, 1275, 1713

tur-/dur-: ayağa kalkmak: 48, 240, 407, , 482, 850, 875, 1188, 1283, 1462, 1490

tuş ol-: karşılaşmak, uğramak, nail olmak: 382

-U-

uçmak: cennet: 516, 1430, 1676

uğur: 1. ön, yön. 2. yol: 361

umu: ümit, emel, arzu, dilek: 88

ur-: vurmak, çarpmak: 222, 360, 364, 474, 566, 596, 633, 839, 907, 929, 993, 1058, 1059, 1657, 1760

uş: işte, şimdi: 933, 1250, 1582, 1626

-Ü-

üzmek: koparmak, ayırmak: 955

-Y-

yağşı: iyi, güzel: 194

yaña: taraf, cihet, yön: 387, 669, 705, 712, 740, 1099, 1236, 1594, 1682

yatlu: kötü, uğursuz: 1344

yarak: hazırlık: 263, 1068, 1363, 1698

yaşar (yaşur-): saklamak, gizlemek, örtmek, kapatmak: 1046

yavu/yavı kıl-: kaybetmek, yitirmek: 1622

yazu/yazı: ova, ıssız kır: 776, 1045

yig: daha iyi, üstün: 227, 541, 651, 1061, 1221, 1271, 1308, 1405

yigrek: daha iyi, üstün: 207, 730, 798, 960

yil-/yel-: koşmak, acele yürümek: 718, 737, 820, 1286

yirin-: kederlenmek, üzölmek, tasalanmak: 733, 1436, 1584, 1692

yit-: yetişmek, ulaşmak, erişmek: 78, 245, 523, 702, 767, 784, 835, 955, 987,
1029, 1253, 1513

yu-: yıkamak, temizlemek: 272, 556, 558, 560, 731, 732, 895, 896, 1531,
1532, 1575, 1678, 1681, 1682

yügir: koşmak: 11, 618, 1415

yügriş/ yigrüş-: koşuşmak: 265, 515, 524, 546, 1414

KAYNAKÇA

Aksoy, Hasan (2007), “Eski Türk Edebiyatında Mevlidler”, *Türkiye Araştırmaları Dergisi (TALİD)*, *Eski Türk Edebiyatı C. 5.*, S. 9, s. 323-332.

Ateş, Ahmet (1954), *Vesiletü'n-Necât (Mevlid)*, *Süleyman Çelebi*, TTK Yayınları, Ankara.

Celâl Muhibbî, yz., *Mevlûd*, Süleymaniye Kütüphanesi (Laleli), Yz. 3756.

Celâl Muhibbî, yz., *Mevlûd*, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Ktp., Yz. 21620.

Celâl Muhibbî, yz., *Mevlûd*, M. Fatih Köksal Özel Ktp., Yz. 140/1.

Celâl Muhibbî, yz., *Mevlûd*, Milli Kütüphane, Yz. A 3807/2

Ceyhan, Âdem (2000), “Süleyman Nahîfî'nin Mevlidü'n-nebî Mesnevisi”, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı 14, s.89, Erzurum.

Devellioğlu, Ferit (2007), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

Dilçin, Cem (2009a), *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yay., Ankara.

Dilçin, Cem (2009b), *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara.

Doğan, Özgür (2007), *16. Yüzyıl Şairlerinden Derviş'in Mevlid'i (Metin ve İnceleme)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara.

Eroğlu, Süleymân (2011), *Bursalı Lâmiî Çelebi-Mevlidü'r-resûl*, Bursa Büyükşehir Belediyesi Yay., Bursa.

Günşen, Ahmet (2004), *İpsalalı Ebu'l-hayr-Mevlid (İnceleme-Tenkitletli Metin-Dizin)*, Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Yay., Ankara.

Kocatürk, Vasfi Mahir (1970), *Büyük Türk Edebiyatı Tarihi*, Edebiyat Yayınevi, Ankara.

Köksal, Mehmet Fatih (2011), *Mevlid-nâme*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

Köksal, Mehmet Fatih, (2008), "Metin Tenkidi Usûlü Açısından İbn-i Kemâl Dîvânı", *Berceste*, S. 39, s. 9-14.

Köksal, Mehmet Fatih, (2008), "Metin Tamiri (Usul ve Esaslar, Uygulamalar ve Bazı Teklifler)", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 1, İstanbul, , s. 169-190.

Levend, Ağâh Sırrı (1958), "Dinî Edebiyatımızın Başlıca Ürünleri", *TDAY Belleten 1972*, s. 35-80.

Pala, İskender (2004), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.

Pekolcay, Neclâ (1967), *İslâmi Türk Edebiyatı*, Çağaloğlu Yayınevi, İstanbul.

Şemseddin Sami (2004), *Kâmus-i Türkî*, (Önsöz: Ömer Faruk Akün), Kapı Yay., İstanbul.

Timurtaş, Faruk Kadri (1990), *Mevlid (Vesiletü'n-necât)-Süleymân Çelebi*, MEB Yay., İstanbul.

Redhouse, James W.(2006), *Turkish And English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Ünver, İsmail (1993), "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, S. 11 (1993), s. 51-90.

Ünver, İsmail (1977), "Ahmedî'nin İskender-nâmesi'ndeki Mevlid Bölümü", *TDAY Belleten 1977*, s. 355-411.

59
 يله بون امتوا مينا كونهن ثياك زياد ايد
 سوكي الله سلا مود رخت ايه الله رب الانام
 جمله ملكه ايدن اخلد سوز كدر دله جانه كفا
 مال اجه قلده هجر فرودك بوز قه كه هب كوتري اشر
 فالجه آه ايدن ايدن يا قده بو كوتري سخي نانا
 آي با سفير بوجانه سيمر و صلوكه بن انا الله
 بندي با سفير اولمير خديغ نيلم بيلمير
 ستر كوزم بيلر به **عجمله** بجه سخر اونه بو ادميه خا
 سدي و صلا اولمير **و صلوا اولمير** آكا
 اصحاب استه سزايد كنه بيله كز بغير و كنده كنه
 فاه قلدر ايدن كيا شير و كنده هجر بيلمير يا علمه
 عمر الله انه اولمير قلن ديه سونيك بجا بو سخر هجر
 انجانه اوه بيده سوز و زرد كز بوليه جانه بغير و كنه
 جمله

58
 نيكه اولمير به بغير كود ايدنه ايرير بوز
 قوه كيتا اولمير اعلو الم تضر دينا اي راه باشه قلده
 عفا ايشيد كه كهن اخته ديمه بيوم كنده بولمير
 اولمير دعي و بوز كز خير كنده اوزونه اولمير ايله
 جانه اونه قلده كنده و صفا دنباة تغل ايمير بلي صفا
 ايجت بوزنه و بوز بوزنه بغير فانه قلده اولمير كز رسته
 يار سوز الله دنبا كيك سلام روكه اولمير سوز هجر
 باشه اوج دين خيمه الله اوكسرا ايدن بوز كيكه دسن
 صده بولدر سوز كيمير كيم ديمير بوز كهن لا كز بوز
 عايشه فاني خانومري كيم ديمير بوز كهن لا كز بوز
 بندوق قلده كنه بوز بجه و صفا ايدن سكا اددنه
 امسك بوز دعي محفده بوز عا اوير كاله و موز بوز
 يانومير زماه اوكسرا فانه كاهن كز بوليه كز بوز
 س

Süleymaniye Kütüphanesi Laleli nüshasından (L) 58b-59a

Öz Geçmiş

Bestami BİLGE, 27 Aralık 1986 tarihinde Antakya’da doğdu. İlkokulu ve ortaokulu Antakya-Karlısu Beldesi’nde okudu. 2004 yılında Hatay Nihal-Turgut Anlar Anadolu Öğretmen Lisesi’nden mezun oldu. Aynı yıl Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümüne girdi, 2009 yılında mezun oldu. Aynı yıl Ahi Evran Üniversitesi’nde Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisansa başladı. 2010 Aralık ayında Kayseri Yahyalı’da Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Yahyalı’da öğretmen olarak çalışmaktadır.